ДАГЕСТАНСКИЙ ГУМАНИТАРНЫЙ ИНСТИТУТ

А. И. Абдурахманов
М. М. Хизбулаев

Учебник арабского языка

Часть 1
7-е издание

Махачкала 2025

ББК. 81. 61 (Араб)-922
УДК 811.411.

Рецензенты:
Р.О. Муталов, доктор филологических наук, профессор ДГУ
И.М. Абдулжалилов, кандидат филологических наук, доцент кафедры РГиВЯ ДГПУ

А-13 Абдурахманов А. И. Хизбулаев М. М.
Учебник арабского языка. В 2 ч. Часть 1. Для первого года обучения. 7-е издание.- Махачкала: Изд. дом «СИМОЛПРЕСС», 2025. — 540 с.

Настоящий учебник предназначен для студентов, специализирующихся в области лингвистики арабского языка. Он рассчитан на одногодичный курс обучения в вузах и двух-трехгодичное обучение в колледжах,лицеях и школах.

Учебник позволяет дать обучаемым знания нормативной грамматики, создать необходимый запас лексики по изучаемой тематике, выработать навыки чтения и письма, сформировать и развить навыки и умения устной речи, позволяющие понимать высказывания собеседника и вести с ним беседу в пределах изученной тематики. Он ориентирован на выработку коммуникативных навыков, снабжен аудиокурсом и может служить в качестве самоучителя.

©Абдурахманов А.И.

Содержание

Предисловие…….... 8
Общие сведения об арабском языке……. 9
Вводный курс 13
Арабский алфавит…….. 14
Урок 1. Согласные звуки ا د ، ذ ، ر ، ز ، ث ، و ، ي ، 16
Урок 2. Согласные звуки ب ، ت ، ل ، م ، ن ، ج ، ك ، ش ، 24
Урок 3. Согласные звуки ق ، ف ، ء…… 37
Урок 4. Согласные звуки ط ، ض ، ظ ، ص…… 44
Урок 5. Согласные звуки ه ، ح ، ع ، غ ، خ…… 51
Основной курс 57
Урок 1. Корень слова……. 58
Имя существительное…… 59
Род имени существительного…… 60
Урок 2. Определенность и неопределенность……. 63
Урок 3. Склонение имен…… 67
Урок 4. Имя прилагательное……. 70
Глава 1
Урок 5. Именное предложение……. 75
Диалог 1, 2 التحية والتعارف
Урок 6. Относительные прилагательные……. 82
Диалог 3 التحية والتعارف
Урок 7. Повествовательное предложение…… 87
Вопросительное предложение…….. 87
Диалог 4 التحية والتعارف
Урок 8. Двойственное число……. 94
Диалог 5 التحية والتعارف
Урок 9. Множественное число…….. 99
Согласование прилагательного с сущ. в мн. ч. 102
Диалог 6 التحية والتعارف

Урок 10. Текст 1……. 107
Глава 2
Урок 11. Местоимения…….. 111
Диалог 1 الأسرة
Урок 12. Указательные местоимения……... 119
Соединительная и разделительная хамза……. 121
Диалог 2 الأسرة
Урок 13. Слитные местоимения…… 126
Диалог 3 الأسرة
Контрольная работа № 1…… 132
Глава 3
Урок 14. Глагол……. 135
Урок 15. Настояще-будущее время глагола…… 142
Диалог 1 السكن
Урок 16. Несогласованное определение…….. 148
Вопросительная частица كم…… 150
Диалог 2 السكن
Урок 17. Глагольное предложение……... 156
Обозначение дней недели…….. 157
Диалог 3 السكن
Глава 4
Урок 18. Чтение и перевод…… 163
Урок 19. Имя числительное…….. 169
Порядковые числительные…… 170
Диалог 1 الحياة اليومية
Урок 20. Переходный глагол и дополнение……..... 177
Диалог 2 الحياة اليومية
Урок 21. Обозначение времени……. 183
Диалог 3 الحياة اليومية
Урок 22. Чтение и перевод……..... 189
Контрольная работа№2…….. 193
Глава 5

Урок 23. Количественные числительные с 11-19….. 197
Дополнение……. 198
Диалог 1 الطعام والشراب

Урок 24. Выражение принадлежности……. 204
Диалог 2 الطعام والشراب

Урок 25. Повелительное наклонение……... 212
Диалог 3 الطعام والشراب .

Урок 26. Чтение и перевод…… 218
Глава 6
Урок 27. Неправильные глаголы…….. 224
Диалог 1 الصلاة

Урок 28. Двухпадежные имена……. 230
Диалог 2 الصلاة

Урок 29. Предлоги…….. 237
Обстоятельства……... 239
Диалог 3 الصلاة

Контрольная работа № 3…… 248
Глава7
Урок 30. Склонение двухбуквенных существительных 252
Диалог 1 الدراسة

Урок 31. Глагол كان……. 258

Диалог 2 الدراسة

Урок 32. Имена места и времени…….. 265
Диалог 3 الدراسة

Глава 8
Урок 33. Причастие действительного залога…….. 275
Диалог 1 العمل

Урок 34. Модель причастия…….. 282
Диалог 2 العمل

Урок 35. II порода глагола…… 288

Диалог 3 العمل

Контрольная работа № 4…… 298

Глава 9

Урок 36. Количественные числительные от 20 до 99. 302
Диалог 1 التسوق

Урок 37. V порода глагола……... 310
Диалог 2التسوق

Урок 38. Прилагательные, обозначающие цвет…….. 318
Диалог 3 التسوق

Глава 10

Урок 39. IV порода глагола……... 327
Диалог 1 الجوّ

Урок 40. III порода глагола……... 336
Диалог 2 الجوّ

Урок 41. VI порода глагола……... 344
Диалог 3 الجوّ

Контрольная работа № 5…… 353

Глава 11

Урок 42. Имена орудий труда……... 356
Диалог 1 الناس والأماكن

Урок 43. Порядковые числительные от 11до 19……. 365
Диалог 2 الناس والأماكن

Урок 44. Глагол لَيْسَ…… 372

Диалог 3 الناس والأماكن

Глава 12

Урок 45. VII порода глагола…….. 380
Диалог 1 الهوايات

Урок 46. VIII порода глагола…… 387
Диалог 2الهوايات

Урок 47. Возраст людей……. 394

Диалог 3 الهوايات

Контрольная работа № 6…… 403

Глава 13

Урок 48. Числительные от 100 и выше…… 406

Диалог 1 السفر

Урок 49. 9-я порода глагола…….. 415

Диалог 2 السفر

Урок 50. Относительные местоимения…… 422

Диалог 3السفر

Глава 14

Урок 51. 10-я порода глагола…… 431

Диалог 1 الحج والعمرة

Урок 52. Подобноправильные глаголы…… 438

Диалог 2 الحج والعمرة.

Урок 53. Усеченная форма глагола…….. 446

Диалог 3 الحج والعمرة.

Контрольная работа №7……. 453

Глава 15

Урок 54. Сослагательное наклонение……. 456

Диалог 1الصحة

Урок 54. Обороты долженствования…… 464

Диалог 2 الصحة

Урок 56. Пустые глаголы…….. 471

Диалог 3 الصحة

Глава 16

Урок 57. Обозначение арабских дат и месяцев…….. 480

Диалог 1 العطلة

Урок 58. Удвоенные глаголы…… 488

Диалог 2 العطلة

Урок 59. Недостаточные глаголы……. 496

Урок 60 506

✧ Предисловие

Настоящий учебник предназначен для студентов первого года обучения и имеет цель научить нормативному арабскому литературному произношению.

Представленный в курсе материал позволяет:

- сформировать у обучаемых знания нормативной грамматики;
- создать необходимый запас лексики по изучаемой тематике;
- выработать навыки чтения и письма;
- сформировать и развить навыки и умения устной речи, позволяющие понимать высказывания собеседника и вести с ним беседу в пределах изученной тематики.

Учебник состоит из 66 уроков (6 уроков вводного курса и 60 уроков основного).

Вводный курс, рассчитанный примерно на 24 часа, является комплексным. Наряду с систематическим описанием звуков арабского языка и правил их артикуляции, слогоделения, ударения и интонации, в каждом уроке даются графические знаки, обозначающие эти звуки. Потом идут упражнения для закрепления правил произношения и письма.

А основной курс составляет 16 больших разделов, условно называемые Главами. Каждая глава состоит из трех уроков. Каждый урок, рассчитанный на 2 – 4 часа аудиторной работы, включает материал, который, в первую очередь, способствует усвоению грамматики и лексики. При этом грамматика по возможности изучается на ранее изученной лексике. Грамматический и лексический материалы связаны между собой таким образом, что предъявляемые грамматические правила вводятся на базе изучаемой лексики, а пройденный лексический и грамматический материал закрепляется в тренировочных упражнениях.

Грамматический материал охватывает ту часть грамматики арабского языка, которая дает возможность развивать у обучаемых речевые умения на начальном этапе обучения.

В изложении грамматики авторы стремились к максимальной простоте, обеспечивающей практическую направленность, и придерживались в основном традиционных грамматических терминов, чтобы сохранить связь с традиционной грамматикой арабского языка.

Тематика лексического материала учебника в большей степени бытовая, религиозная и страноведческая. Она представляет собой серию диалогов и текстов по темам, непосредственно связанные с повседневной жизнью и учебой студента, его здоровьем, отдыхом и досугом. Тексты предназначены для активации изученной лексики путем использования ее в типичных ситуациях общения, соответствующих изучаемому диалогу.

Объем лексического материала составляет примерно 1300 единиц.

Упражнения подобраны с учетом наиболее эффективных способов и приемов стимулирования умственной и речевой активности, обеспечивают выработку необходимых речевых умений в условиях повседневного общения.

Основу системы упражнений составляют:

- упражнения для закрепления и активации грамматического материала;
- лексико – грамматические и речевые упражнения к диалогу;
- речевые упражнения к тексту;
- контрольные работы.

Грамматические упражнения имеют цель научить студентов распознавать и понимать грамматические формы изучаемых явлений, дать им возможность овладеть этими формами и грамотно использовать их в речевых ситуациях.

Лексико – грамматические упражнения, связанные с диалогом, позволяют усвоить лексические единицы диалога, овладеть предметным и речевым содержанием текста.

Переводные письменные упражнения с русского языка на арабский позволяют проверить степень овладения грамматическим материалом и речевыми нормами.

Контрольные работы позволяют повторить лексическо-грамматический материал диалогов и текстов, проверить степень овладения их содержанием.

Структура учебника такова, что при соответствующих изменениях в методике его материал может быть использован в группах разного уровня подготовки, пройден в разные сроки и даже в ряде случаев самостоятельно.

При работе над учебником были использованы учебные пособия арабских и отечественных авторов, такие как:

- العربيّة بين يديك . تأليف : د . عبدالرّحمن بن إبراهيم الفوزان
- العربية للنّاشئين . تأليف : د . محمود إسماعيل الصّيني
- تعليم اللّغة العربيّة لغير النّاطقين بها . تأليف :د .عبدالله سليمان

- Учебник арабского языка. А.А. Ковалев, Шарбатов Г.Ш.
- Практический курс арабского языка. В.Г. Лебедев.
- Учебник арабского языка. И.Дж. Ибрагимов.
- Учебник арабского языка. С.А. Кузьмин.

Указания на недостатки и упущения, а также замечания и советы преподавателей, студентов и тех, кто пользуется Учебником, будут с благодарностью приняты составителями.

✧ Краткие сведения об арабском языке

Арабский язык является одним из древних восточных языков. Он принадлежит к южной ветви семитских языков. Кроме арабского языка, в эту языковую семью входят древнеарамейский, амхарский, ряд бесписьменных языков Южной Аравии и Эфиопии, а также вымершие языки, в числе которых финикийский, арамейский, аккадский языки.

В истории арабского языка различают три периода:

I. древний
II. классический
III. современный литературный язык.

Памятниками древнего арабского языка являются лихьянские, самудские, сафские, немарские и другие надписи древних арабских цивилизаций и народов.

Началом классического (образцового) арабского языка считается доисламский период. Одним из главных источников классического арабского языка является Священный Коран. Священный Коран обусловил сохранность всех его языковых особенностей без существенных изменений до настоящего времени.

Литературными памятниками классического арабского языка также являются Хадисы (высказывания Пророка Мухаммада (Мир и благословение Ему)), богатейшая религиозная, научная, художественная литература периода арабского халифата.

Классический арабский язык сыграл огромную роль в языковом развитии народов Среднего и Ближнего Востока. В период распространения Ислама арабский язык играл в культурной жизни этих народов роль международного языка. Он оказал огромное влияние на многие языки Ближнего и Среднего Востока, особенно на лексическую сторону языка. В словарном запасе таких языков, как турецкий, персидский, афганский и некоторых других до

сих пор бытует большое количество арабских слов. Их число в некоторых случаях доходит до 50 процентов.

Арабский язык сыграл огромную роль и в языковом развитии Дагестана. В Дагестане до Октябрской революции арабский язык являлся официальным языком среди интеллигенции. Известные дагестанские ученые написали очень много произведений различного содержания на этом прекрасном языке, но многие из них не переведены и не изучены до сих пор.

Арабский язык, с точки зрения количества стран, где на нем говорят, занимает четвертое место в мире. Современный арабский язык распространен в Азии (Саудовская Аравия, Ирак, Кувейт, Бахрейн, Катар, Оман, Объединенные Арабские Эмираты, Сирия, Ливан, Иордания, Йемен) и в Северной Африке (Египет, Судан, Ливия, Тунис, Алжир, Западная Сахара, Марокко, Мавритания), т.е. на территории с населением около 260 млн. человек. Арабский язык также является одним из официальных и рабочих языков Генеральной Ассамблеи Организации Объединенных Наций.

Литературный арабский язык объединяет не только всех арабов, но и всех мусульман, количество которых превышает более одного миллиарда человек .

Наряду с литературным арабским языком, являющимся единым и общим государственным языком всех арабских стран, существуют заметно различающиеся местные диалекты. Они отличаются от литературного языка и друг от друга целым рядом особенностей – фонетических, лексических и грамматических. Но в то же время, несмотря на наличие собственного разговорного языка в каждой из стран, литературный арабский язык продолжает оставаться языком науки, прессы, радио, официальных выступлений государственных и политических деятелей.

Арабский язык – один из важнейших языков современности и его значение будет возрастать с каждым годом.

ВВОДНЫЙ КУРС

Фонетика и письмо الكِتابَة و النّطقُ

✧ Общие сведения

Звуки. Все звуки делятся на согласные и гласные. В литературном арабском языке двадцать восемь согласных звуков и три гласных. Артикуляционная база арабского литературного языка отличается от русской артикуляционной базы. В арабском языке область артикуляции согласных захватывает гортань, включая и голосовые связки. В русском языке для производства согласных не используются глубокие органы речевого аппарата. Согласные звуки имеют место и характеризуются определенным способом образования.

В арабском языке три гласных звука, которые классифицируются по подъему и ряду. Под влиянием согласных гласные могут качественно изменяться, получая различные оттенки звучания.

Письмо. Арабы пишут и читают справа налево. Алфавит содержит двадцать восемь букв. Три из этих букв служат для обозначения на письме долгих гласных. Для обозначения кратких гласных на письме служат специальные знаки, которые ставятся над или под согласными. Двадцать восемь букв имеют по четыре начертания, за исключением шести букв, которые имеют только два начертания: изолированное и конечное. Таким образом можно проследить следующие начертания:

- Изолированное, не связанное с другими буквами.
- Начальное, связанное с последующей буквой.
- Серединное, связанное с обеих сторон.
- Конечное, связанное с предыдущей буквой.

АРАБСКИЙ АЛФАВИТ

№	названия букв	транс-крипция	начертания			
			отдель-ное	конеч-ное	середи н-ное	началь -ное
1	*алиф*		ا	ـا/ـا	ـا/ـا	ا
2	*ба*	*б*	ب	ـب	ـبـ	بـ
3	*та*	*т*	ت	ـة/ـة	ـتـ	تـ
4	*ṣа*	*ṣ*	ث	ـث	ـثـ	ثـ
5	*джӣм*	*дж*	ج	ـج	ـجـ	جـ
6	*ḥа*	*ḥ*	ح	ـح	ـحـ	حـ
7	*х̱а*	*х̱*	خ	ـخ	ـخـ	خـ
8	*даль*	*д*	د	ـد/ـد	ـد/ـد	د
9	*ẕаль*	*ẕ*	ذ	ـذ/ـذ	ـذ/ـذ	ذ
10	*ра*	*р*	ر	ـر/ـر	ـر/ـر	ر
11	*за*	*з*	ز	ـز/ـز	ـز/ـز	ز
12	*син*	*с*	س	ـس	ـسـ	سـ
13	*шин*	*ш*	ش	ـش	ـشـ	شـ
14	*ṣад*	*ṣ*	ص	ـص	ـصـ	صـ
15	*ḍад*	*ḍ*	ض	ـض	ـضـ	ضـ

16	*ṭа*	*ṭ*	ط	ط	ط	ط
17	*ẓа*	*ẓ*	ظ	ظ	ظ	ظ
18	*єайн*	*є*	ع	ع	ع	ع
19	*ғайн*	*ғ*	غ	غ	غ	غ
20	*фа*	*ф*	ف	ف	ف	ف
21	*қаф*	*қ*	ق	ق	ق	ق
22	*каф*	*к*	ك	ك	ك	ك
23	*лам*	*л*	ل	ل	ل	ل
24	*мим*	*м*	م	م	م	م
25	*нун*	*н*	ن	ن	ن	ن
26	*ha*	*h*	ه	ه	ه	ه
27	*ўаў*	*ў*	و	و	و	و
28	*йа*	*й*	ي	ي	ي	ي

По характеру начертания основных элементов большинство букв арабского алфавита можно объединить в несколько групп. Буквы одной и той же группы имеют одинаковый «скелет» и отличаются друг от друга лишь количеством и местоположением точек. Буквы либо не имеют вообще точек, либо имеют одну, две или три точки. Точки могут стоять либо над буквой, либо под ней.

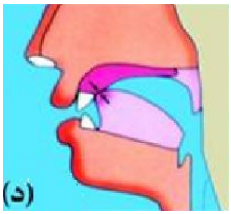
Арабский алфавит не имеет заглавных букв. Буквы соединяются друг с другом с помощью соединительных черточек.

Урок 1

الدَّرْسُ الأوَّلُ

✧ **Согласные звуки.**

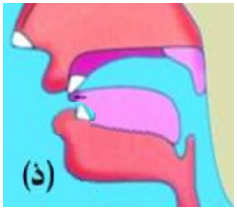
1. Согласный [д] является зазубным альвеолярным взрывным звонким звуком. При его произнесении кончик языка смыкается с верхними резцами, касаясь альвеол, и мгновенно размыкается путем взрыва. Этот звук не оглушается в конце слова.

В транскрипции обозначается знаком [д].

	конечное	серединное	начальное	отдельное	
دد	ـد	ـد	د	د	د

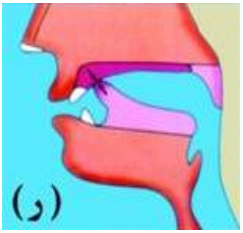
2. Согласный [ʒ] является межзубным фрикативным шумным звонким звуком. При его произнесении кончик языка располагается между верхними и нижними резцами, образуя с краем верхних резцов щель, через которую пропускается воздушная струя. При этом кончик языка не касается нижних резцов.

В транскрипции обозначается знаком [ʒ].

ذذ	конечное	серединное	начальное	отдельное	ذ
	ـذ	ـذ	ذ	ذ	

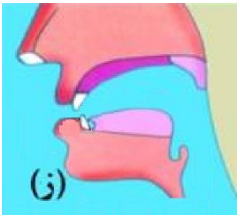
3. Согласный [*р*] является альвеолярным сонорным дрожащим звуком. При его произнесении кончик языка слегка загнут и поднят к верху, приближаясь к десне. Арабский [*р*] в общем похож на русский твердый [*р*], но иногда может произноситься мягко. Наиболее твердый вариант этого звука слышится с гласными [*а*] и [*у*], но с гласной [*и*] он произносится мягко.

В транскрипции обозначается знаком [р].

در	конечное	серединное	начальное	отдельное	ر
	ـر	ـر	ر	ر	

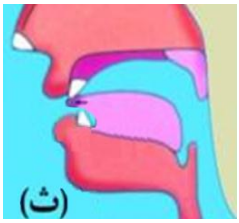
4. Согласный [*з*] является зазубным альвеолярным фрикативным звонким звуком. При его произнесении кончик языка касается нижних зубов и альвеол. Имеет только два начертания.

В транскрипции

оозначается знаком [з].

	конечное	серединное	начальное	отдельное	
دز	ز	ز	ز	ز	ز

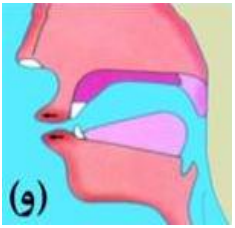

В транскрипции обозначается знаком [ç].

5. Согласный [ç] является межзубным фрикативным шумным глухим звуком. При его произнесении кончик языка, помещенный между верхними и нижними зубами, образует с краем верхних резцов щель, через которую проходит воздушная струя. При этом кончик языка не касается нижних зубов. Звук [ʒ] в отличие от звука [ç] произносится с голосом. В русском языке такого звука нет. Соответствует английскому [*th*], например, в слове – *think.*

	конечное	серединное	начальное	отдельное	
ثدد	ـث	ـثـ	ثـ	ث	ث

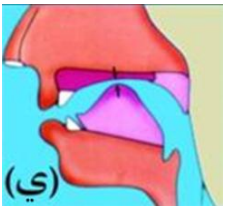
6. Согласный [ў] является губно-губным фрикативным звуком. При произнесении этого звука губы вытянуты вперед, округлены и не соприкасаются друг с другом. Имеет только два начертания. Данный графический знак подстрочный, с «кружочком» на строке. Он выступает в качестве показателя долгого гласного, а также выполняет некоторые вспомогательные функции.

В транскрипции обозначается знаком [ў].

ثور	конечное	серединное	начальное	отдельное	و
	ـو	ـو	و	و	

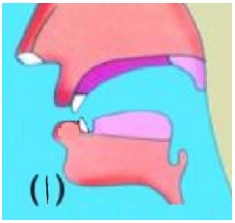
7. Согласный [й] является средненебным фрикативным сонорным звуком. Этот графический знак выступает в качестве показателя долгого гласного, а также выполняет некоторые вспомогательные функции, о чем будет сказано в следующих уроках.

В транскрипции обозначается знаком [й].

دير	конечное	серединное	начальное	отдельное	ي
	ـي	ـيـ	يـ	ي	

8. Долгий гласный звук [*ā*] обозначается на письме буквой ا «*алиф*», после согласного, огласованного *фатхой*. *Алиф* пишется над строкой и имеет два начертания. *Алиф* выполняет также некоторые вспомогательные функции, о чем будет сказано в следующих уроках.

В транскрипции обозначается знаком [ā].

	конечное	серединное	начальное	отдельное	
دار		ـا	ا	ا	ا

✧ Гласные звуки.

В арабском языке три гласных звука. Они бывают долгими и краткими. Для обозначения кратких гласных используются специальные знаки, которые ставятся над или под согласными. Эти знаки называются огласовками. Огласовки пишутся не всегда. А для обозначения долгих гласных используются буквы. Долгие гласные звуки, обозначаемые на письме буквами, пишутся всегда. Гласные в арабском языке изменяются под влиянием соседних согласных звуков, и в результате получаются разные варианты их звучания.

- **Краткий гласный [*a*]** обозначается надстрочным знаком (огласовкой) ◌َ, наклонной черточкой, которая ставится над буквой, обозначающей согласный звук. Эта

наклонная черточка – огласовка – называется *фатхой*. В транскрипции *фатха* обозначается знаком [*а*].

(ça) ثَ *(ра)* رَ *(да)* دَ

Гласный [*а*] произносится как русский гласный [а], но иногда, особенно в арабских диалектах, он приобретает э-образный оттенок.

- **Краткий гласный [*и*]** обозначается подстрочным знаком – наклонной черточкой, которая ставится под буквой, обозначающей согласный звук. Эта наклонная черточка – огласовка - называется *касрой*. В транскрипции *касра* обозначается знаком [*и*].

(çи) ثِ *(ри)* رِ *(ди)* دِ

Гласный [*и*] произносится как русский [*и*]. Но при эмфатических и некоторых других согласных этот звук приобретает *ы*-образный оттенок.

- **Краткий гласный [*у*]** обозначается надстрочным знаком ُ, похожий на уменьшенную букву و, который ставится над буквой, обозначающей согласный звук. Этот знак называется *даммой* и ставится над буквой, обозначающей согласный звук. В транскрипции *дамма* обозначается знаком [*у*].

(çу) ثُ *(ру)* رُ *(ду)* دُ

Гласный [*у*] произносится как русский [*у*], но при этом губы округлены. В некоторых случаях этот звук принимает оттенок [*о*].

- **Отсутствие гласного** звука обозначается маленьким кружочком ْ, который ставится над буквой.

Этот кружочек называется *сукуном*. *Сукун* в транскрипции не обозначается.

(зур) زُرْ *(зид)* زِدْ *(дуд)* دُدْ

✧ Слоги.

В арабском языке слог не может начинаться с гласного звука. Слог также не может начинаться с сочетания двух согласных. Сочетание гласных вообще невозможно, в отличие от русского языка. В арабском языке различаются краткие и долгие слоги.

- **слог**, состоящий из согласного и краткого гласного звуков, является *открытым кратким* слогом.

(ҫу) ثُ *(ру)* رُ *(ду)* دُ

- **слог**, состоящий из согласного, краткого гласного и согласного звуков, является *закрытым* слогом. Закрытый слог в арабском языке рассматривается как *долгий*.

(зур) زُرْ *(зид)* زِدْ *(дуд)* دُدْ

✓ Упражнения

1- Прочитайте следующие слова по горизонтали, затем напишите каждое слово по несколько раз:

اُرْ	اِرْ	اَرْ	اَاَاُ
ذَدْ	دَذْ	ذَذِذُ	دَدِدُ
رُدْ	رِدْ	رَدْ	رَرِرُ

دَرْ	دِرْ	دُرْ	رَدَدَ
ذَرِدَ	رَدِذَ	زَزِزُ	زَرْ
زِرْ	زِرْ	زُرْ	رَزِدَ
ثَثِثُ	دَثِبَ	دَرَثَ	ثَرْدِزَ
وَدُدَ	دَوْرُ	رَوَدَ	ثَوْرُ

2- Прочитайте вслух следующие слова, обращая внимание на произношение согласных ذ и ز.

رَزْ	رَذْ	زَرْ	ذَرْ	زَ	ذَ
ثَوْرُ	وَثْرُ	دُرُزْ	دُرُذْ	رُزْ	رُذْ

3- Прочитайте вслух следующие слова, определите открытые слоги, затем напишите каждое слово по несколько раз:

ثَوَرَ	*çавара*	وَزَرَ	*ўазара*	ثَرَدَ	*çарада*
وَذَرَ	*ўаʒара*	وَرَدَ	*ўарада*	وَرِثَ	*ўариça*

4- Дайте транскрипцию следующих слов:

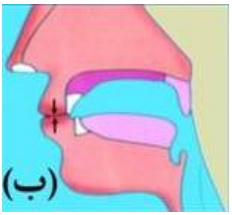
ثَوْرُ	ثَرِيَ	دَرَزَ
ثَرْثَرَ	دَثْرُ	دُرْدُ
دُرْدُرُ	رُوَيْدَ	زَرَدَ

Урок 2

الدَّرْسُ الثَّانِي

✧ Согласные звуки.

1. Согласный [*б*] является губно-губным взрывным звонким звуком. При произнесении губы смыкаются, и внезапно, путем взрыва размыкаются. По своему произношению он похож на соответствующий русский звук. Однако в отличие от русского звука, находясь в конце слова, он не оглушается.

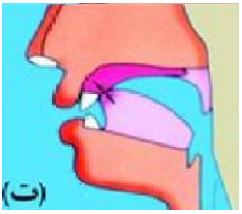
В транскрипции обозначается знаком [б].

	конечное	серединное	начальное	отдельное	
باب	ـب	ـبـ	بـ	ب	ب

دَبَرَ *дабара* — بَرِدَ *барида*

دَرِبَ *дариба* — بَئُرَ *баʕура*

2. Согласный [*m*] является зазубным альвеолярным глухим звуком. При произнесении кончик языка смыкается с верхними резцами и началом альвеол. Согласный [*m*] имеет два разных графических знака – ت/ة

В транскрипции обозначается знаком [m].

ت	отдельное	начальное	серединное	конечное	ثبت
	ت	تـ	ـتـ	ـت	

تُبْتُ *тубту*

تَرِدُ *тариду*

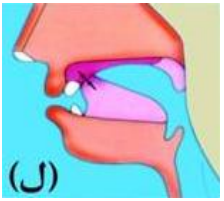
بَدَرْتُ *бадарту*

بَرَزَتْ *баразат*

تَدْرَبُ *тадрабу*

تَبْرُزُ *табрузу*

3. Согласный [*л*] является средненебным фрикативным боковым сонорным звуком. При произнесении этого звука смычку образует боковая часть языка в области между альвеол и зубами. Этот согласный всегда произносится мягко, за исключением слова الله (*Аллаh*). В сочетании с алифом буква [*лāм*] пишется в виде вязи: ﻻ или ﻼ *лā*.

В транскрипции обозначается знаком [л].

ل	отдельное	начальное	серединное	конечное	لب
	ل	لـ	ـلـ	ـل	

لَبَدَ *лабада*

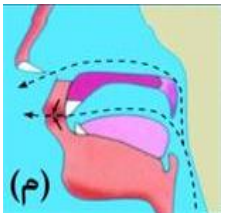
وَلَدَ *ўалада*

لَبِثَ *лабиҫа*

بَلْبَلَ *балбала*

وَبُلَ *ўабула* لَذِبَ *лаʒиба*

4. Согласный [*м*] является губно-губным смычным звуком. При его произнесении воздушная струя проходит через рот и нос. Он произносится более энергично, чем русский [*м*], и не смягчается перед гласным [*и*] в отличии от русского [*м*].

В транскрипции обозначается знаком [м]

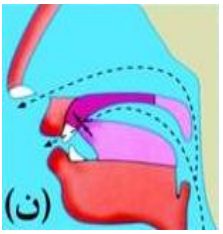
	конечное	серединное	начальное	отдельное	
دم	ـم	ـمـ	مـ	م	م

مَلْمَلَ *малмала* تَلِمَ *талима*

دَمْدَمَ *дамдама* مَلِلَ *малила*

مَرَدَ *марада* مَرْمَرَ *мармара*

5. Согласный [*н*] является альвеолярным сонорным звуком. По своему произношению он близок с русским звуком [*н*], но в арабском языке произносится более энергично. При образовании этого звука воздушная струя проходит через рот и нос. Кончик языка образует смычку с альвеолами верхних зубов.

В транскрипции обозначается знаком [н].

نذر	конечное	серединное	начальное	отдельное	ن
	ـن	ـنـ	نـ	ن	

نَبَذَ *набаʒа*

نَبَرَ *набара*

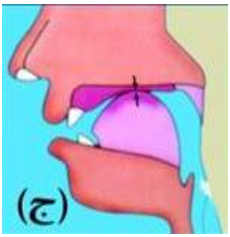
نَدَرَ *надара*

رَزُنَ *разуна*

بَدُنَ *бадуна*

رَدَنَ *радана*

6. Согласный звук [*дж*] является передненебной звонкой аффрикатой. При произнесении кончик языка опущен к нижним зубам, а передняя часть спинки языка поднимается к тердому небу и образует с ним смычку. В этом звуке элементы [*д*] и [*ж*] произносятся слитно, причем смычное начало [*д*] не кончается взрывом, а мгновенно переходит в щелевой, очень мягкий звук [*ж*]. В русском языке такого звука нет.

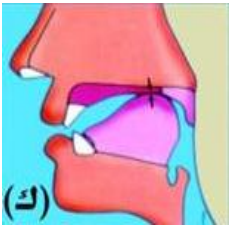

В транскрипции обозначается знаком [дж].

جدا	конечное	серединное	начальное	отдельное	ج
	ـج	ـجـ	جـ	ج	

جَبَرَ	*джабара*	تَجَرَ	*таджара*
زَجَرَ	*заджара*	وَجَبَ	*ўаджаба*
زَنْجَرَ	*занджара*	نَجِدُ	*наджиду*
زَوَجَ	*заўаджа*	جَزَرَ	*джазара*
جَرَدَ	*джарада*	رَجَبُ	*раджабу*

7. Согласный [*к*] является среднеязычным смычным шумным глухим звуком. Он образуется смыканием средней части спинки языка с мягким небом.

В транскрипции обозначается знаком [к].

ك

отдельное	начальное	серединное	конечное
ك	ـكـ	ـكـ	ـك

بك

كَتَبَ	*катаба*	كَذِبَ	*каʒиба*
تَرَكَ	*тарака*	كَثُرَتْ	*каҫурат*
مَكَرَ	*макара*	كَرِجَ	*кариджа*

زَكَمَ	*закама*	كَمِدَ	*камида*
ذِكْرُ	*ẕикру*	ذَكَرَ	*ẕакара*

8. Согласный звук [*ш*] является переднеязычным фрикативным шумным глухим звуком. При его произнесении кончик языка с альвеолами образует щель, через которую проходит воздух. Средняя часть спинки языка слегка поднимается к твердому небу. Поэтому арабский [*ш*] мягче, чем русский [*ш*].

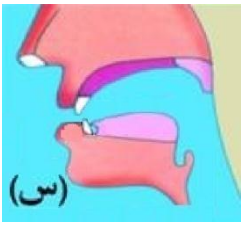
В транскрипции обозначается знаком [ш].

шн **ش**

конечное	срединное	начальное	отдельное
ـش	ـشـ	شـ	ش

تَشْرِدُ	*таширuду*	شُرْبُ	*Шурбу*
شَلَلُ	*шалалу*	مِشْمِشُ	*Мишмишу*
مَشْلُلُ	*машлулу*	شَرِرُ	*Шарuру*
كَمَشَ	*камаша*	شَتَمَ	*Шатама*

9. Согласный [*с*] является передненебным зазубным фрикативным глухим звуком. При его произнесении кончик языка касается середины нижних зубов.

В транскрипции обозначается знаком [с].

	конечное	серединное	начальное	отдельное	
سن	ـس	ـسـ	سـ	س	س

تَمْسِدُ	*тамсиду*	سَلَبَ	*салаба*
مُسَلْسَلَةُ	*мусалсалату*	مِسَسُ	*мисасу*
مُلْتَمِسُ	*мултамису*	سَلِسُ	*салису*
سَكَتَ	*саката*	مَسَكَ	*масака*

✧ Долгие гласные звуки.

Наряду с закрытыми долгими слогами в арабском языке имеются и открытые долгие слоги. Открытый долгий слог состоит из согласного и долгого гласного. Долгота в арабском языке смыслоразличительна.

- **Долгий гласный [*ā*]** обозначается буквой *алиф* ا после согласного, огласованного *фатхой*. В транскрипции обозначается знаком [*ā*].

يُدَارُ	*йудāру*	زَارَ	*зāра*	دَارَ	*Дāра*

- **Долгий гласный [*ī*]** обозначается буквой ي после согласного, огласованного *касрой*. В транскрипции обозначается знаком [*ī*].

يَبِيتُ *йабītу* يُدِيرُ *йудīру* يَرِيبُ *Йарībу*

- **Долгий гласный [*ӯ*]** обозначается буквой و после согласного, огласованного *даммой*. В транскрипции обозначается знаком [*ӯ*].

بُودِرَ *бӯдира* يَدُورُ *йадӯру* كُوتِبَ *Кӯтиба*

- **Слог**, состоящий из согласного и долгого гласного, является *открытым долгим* слогом. Например: *дӯ, бī, дā.*

✧ Танвинное окончание.

Большинство имен в арабском языке употребляется с *танвинными* окончаниями, т.е. в конце таких слов слышится [*н*], которому предшествует один из кратких гласных. Наличие *танвинного* окончания указывает на то, что это слово есть имя. *Танвины*, как и огласовки, на письме не обозначаются. В учебных пособиях *танвины* обозначаются специальными тремя знаками, которые представляют собой двойные огласовки.

Танвин-дамма - *ун* ٌ

Танвин-касра - *ин*

Танвин-фатха - *ан* ً ، اً

بَيْتًا *байтан* بَيْتٍ *байтин* بَيْتٌ *Байтун*

✧ Ударение

Ударение в арабском языке силовое, динамическое, т.е. ударный слог произносится интенсивно. В отличие от русского языка, где ударенный слог произносится как долгий. При чтении следует быть внимательным: долгий слог следует произносить долготой, а при произнесении ударного слога стараться избегать долготы.

Правила ударения следующие:

- в *двусложных* словах ударение падает на начальный слог – краткий или долгий. Например:

ма΄-тā; бā΄-бун → слоги *ма΄* и *бā΄*- ударные.

- в *многосложных* словах ударение падает на третий слог от конца, если второй слог краткий. Например:

ка΄-та-ба; зан΄-джа-ра → слоги *ка΄* и *зан΄* - ударные.

- в многосложных словах ударение падает на второй слог от конца, если второй слог долгий.

ка-та΄б-ту; йа-дӯ΄-ру → слоги *та΄б* и *дӯ΄- ударные.*

Написание лигатур

Некоторые сочетания букв в арабском языке принято писать в виде лигатур, т. е. специального соединения букв, представляющего собой единый письменный знак. Начертание соединенных в лигатуру букв несколько отличается от их самостоятельного начертания. Так, сочетание букв ك и ل принято писать в виде лигатуры كل (а не كـل). Например: . كاتب، كلم ، كلّ. Сочетание букв

ل и ا пишется в виде лигатуры لا (но не لـا). Например : لاَ ، مَلاَبِسُ ، بِلاَلٌ

✓ Упражнения

1- Прочитайте следующие слова по горизонтали, затем напишите каждое слово по нескольку раз:

بَدَرَ	دَرَبَ	رَبَدَ	دَبَرَ
تَرِمَ	مَتَرَ	رَمَتَ	تَمَدَ
لَمُنَ	مَلِنَ	بَدَلَتْ	لَبَدَتْ
جَمُلَ	لَمَجَ	كَتَبَ	يَكْتُبُ
مَنَرَتْ	دَرَسَتْ	تَدْرُسُ	دَرْسٌ
دَارِسٌ	مَدْرُوسٌ	كِتَابٌ	دُرُوسٌ
كَلاَمٌ	كَاتِبٌ	مَلاَبِسُ	لاَبِسٌ
دُورٌ	نُورٌ	كُوبٌ	رُوسٌ

2- Напишите следующие слова по-арабски, огласуйте их в соответствии с транскрипцией и прочтите, обращая внимание на правила ударения:

pāba	вызывать сомнение	*бадара*	являться неожиданно

зāда	увеличиваться	*наʒара*	давать обет
бāдара	спешить	*набаʒа*	бросать
çāбара	упорствовать	*ʒӯ*	обладающий
бадā	показываться	*бурӯз*	появление
тāба	каяться	*дӯна*	без
данā	приближаться	*çубӯт*	твердость
назā	прыгать, скакать	*çарīд*	похлебка
тартӣбун	порядок	*байānун*	разъяснение
танӯӣрун	освещение	*дийāрун*	дома
тадрӣбун	тренировка	*дунйā*	мир, свет
тадбӣрун	мероприятие	*буйӯтун*	дома

3- Прочитайте следующие слова, делая ударение в соответствии с правилами ударения, напишите каждое слово по несколько раз до получения устойчивого навыка:

يَبْرُزُ	*йабрузу*	وَجَبَ	*ўаджаба*
مَكَرْتَ	*макарта*	جَذَبَ	*джаʒаба*
بَذَرْتَ	*баʒарта*	جَمُلَ	*джамула*
كَتَبْتُ	*катабту*	تَرَكْتِ	*тараkти*
كَبِيرٌ	*кабӣрун*	تَثْبِيتٌ	*таçбӣтун*

4- Повторите вслед за преподавателем, затем самостоятельно, добиваясь устойчивого произнесения согласных:

بَابُورٌ	جَدْوَى	بَاكِرًا	بَرْبُشَةٌ
بَاذِنْجَانٌ	دِرَاسَةٌ	بَدْرٌ	تَدْرِيسٌ
بَارِجَةٌ	نَشْنَشَ	بَادِرَاتٌ	دِرْبَاسٌ
جَذْبَةٌ	ذِكْرَيَاتٌ	بُرْجٌ	تَذَاكِرُ
بَارُودٌ	رَزَّازٌ	نَشَازٌ	تَنْشِينٌ
بَازٌ	نُشَارَةٌ	دَرَجَةٌ	رَشْوَةٌ
بَثْرَةٌ	رَزَانَةٌ	بِشَارَةٌ	رَكِيكٌ

5- Соедините отдельные буквы в слово:

سَ بَ بٌ	تَ شْ دِ ي دٌ	تَ كْ رِ ي رٌ
شِ بْ شِ بٌ	سِ بَ ا بٌ	نَ شِ ي شٌ
كِ بْ رِ ي تٌ	تَ شْ جِ ي رٌ	تَ سْ كِ ي نٌ
سُ تْ رَ ةٌ	تَ كْ بِ ي سٌ	شَ بِ ي بَ ةٌ
شَ بْ شَ بَ ةٌ	تَ كَ ا ثُ رٌ	نَ شِ ي دَ ةٌ
تَ كْ بِ ي رٌ	نَ سِ ي جٌ	سَ كَ ا كِ ي نُ

6- Напишите по-арабски следующие слова в транскрипции, прочтите, обращая внимание на ударение:

кāфӯрун *таджжāӯаза* *даўзана*

кабидун *ʒабʒаба* *джӣрāнун*

дандӯнун	*такӑбара*	*дӣкун*
джаўзатун	*даўарӑнун*	*кайʒабӑнун*
ʒариба	*ʒикрайӑтун*	*дӣўӑнун*
такӑʒӣбу	*джаўрабун*	*таʕлӣʕун*
тадўӣнун	*дӣкӯрун*	*кабкаба*
джаўӑбун	*такбӣрун*	*джӑрун*
карбӯнун	*таʕбӣтун*	*таʒкӑрун*
ʕубӯрун	*джаўбатун*	*катӣтун*

7- Данные в транскрипции слова напишите по-арабски, огласуйте, выделите ударный слог, напишите их по несколько раз в тетради:

дараса	учить, изучать	*нӑрун*	огонь
лабиса	надевать	*шабӑбун*	юность, молодежь
шариба	пить	*шӑйун*	чай
шарика	быть соучастником	*рашӣдун*	Рашид (собств.имя)
дарсун	урок	*шарӑбун*	напиток
либӑсун	одежда	*шадӣдун*	сильный
шурбун	питье	*шамсун*	солнце

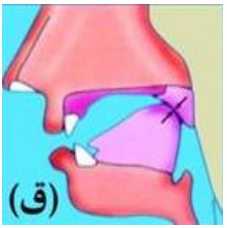
8- Отработайте произношение пройденных звуков, напишите слова упражнения №4 несколько раз, добиваясь устойчивого навыка письма.

Урок 3

الدَّرْسُ الثَّالِثُ

✧ Согласные звуки.

1. Согласный [*қ*] является глубокозадненебным язычковым взрывным шумным глухим звуком. При его произнесении смычку образует задняя часть спинки языка, поднимаясь к мягкому небу, смыкаясь в области зева. В образовании смычки участвует также маленький язычок. Такого звука в русском языке нет. Этот звук твердый и влияет на соседние гласные.

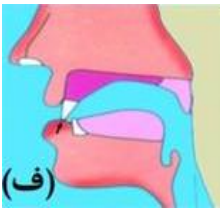
В транскрипции обозначается знаком [қ].

قم	конечное	серединное	начальное	отдельное	ق
	ق	ـقـ	قـ	ق	

قَرُبَ *қаруба* قَلَقٌ *қалақун*

لَقَبٌ *лақабун* قَالَ *қāла*

2. Согласный [*ф*] является губно-зубным шумным глухим звуком. При произнесении этого звука неплотно смыкаются губы с верхними резцами.

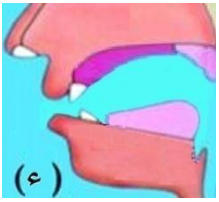

В транскрипции обозначается знаком [ф]

ف	конечное	серединное	начальное	отдельное	فم
	ـف	ـفـ	فـ	ف	

فَوْقَ	*фаўқа*	فَلَقٌ	*фалақун*
فَلَكٌ	*фалакун*	فَرَسٌ	*фарасун*
سَفَرٌ	*сафарун*	فَمٌ	*фамун*

3. Согласный (ء *хамза*) является гортанным смычным глухим согласным. Он образуется путем полного смыкания и затем резкого размыкания голосовых связок, воздух вырывается резким толчком, который сопровождается слабо слышным шумом взрыва. В русском языке такого звука нет. *Хамза* может удваиваться, как и любой согласный. А на письме имеет одно обозначение – [ء].

В транскрипции обозначается знаком «,» или [ء].

Начальний долгий гласный [*ā*] с *хамзой* обозначается с *алифом* со знаком *мадда (тильда)* над ним – آ

إِمَامٌ	*ʾимāмун*	تَآكَلَ	*таʾāкала*
مَأْكُولاَتٌ	*маʾкӯлāтун*	أَشْكَلَ	*ʾашкала*
أَلْفٌ	*ʾалфун*	دَرَأَ	*дараʾа*

Хамза в алфавит не вошла и употребляется большей частью в сочетании с буквами ي ، و ، ا, которые в арабском языке рассматриваются как «слабые», они служат «подставками» для нее.

- **В начале слова** подставкой для *хамзы* служит *алиф*. С *фатхой* и *даммой хамза* пишется над *алифом*, а с *касрой* – под *алифом*.

أَ - *a* أَنْتَ إِ - *u* إِذْنٌ أُ – *y* أُذْنٌ

- **В середине слова** подставкой для *хамзы* может быть одна из букв و، ى، ا, причем буква ى пишется без точек. Выбор *хамзы* определяется правилом «старшинства» огласовок. Огласовки распределяются в следующем порядке: самой старшей огласовкой является [*u*], затем [*y*] и потом [*a*]. При выборе подставки учитывается огласовка самой *хамзы* а также огласовка предыдущей *хамзе* буквы. Какая огласовка окажется «старшей», то и подставка ставится соответствующая ей. Для огласовки [*u*] соответствует ى , для [*y*] - و , а для [*a*] - ا

.

Например:

سَأَلَ سُئِلَ بَئِسَ بَؤُسَ

- **В конце слова** выбор подставки определяется исходя из огласовки предшествующей *хамзе* буквы.

- Если хамзе предшествует огласовка *фатха*, то хамза пишется над ا, если *касра* над ى , если *дамма*, то над و .

Например:

قَرَأَ جَرُؤَ قُرِئَ المُبْتَدَأٌ

- Если хамзе предшествует долгий гласный или сукун, то хамза пишется без подставки. Например:

جُزْءٌ شَيْءٌ رِدَاءٌ مَاءٌ

- *Хамза* также пишется без подставки в середине слова после долгого гласного [*а*], если она огласована *фатхой*.

سَاءَلَ شَاءَمَ بَاءَسَ يَتَسَاءَلُ

✧ Удвоение согласных букв.

В арабском языке удвоение обозначается не повторением буквы, как во многих языках, а специальным надстрочным знаком ّ,который называется *шадда*. *Шадда* всегда ставится над согласной буквой. При этом если второй согласный огласован *фатхой* или *даммой*, то огласовка ставится над *шаддой*, а если огласована *касрой*, то огласовка ставится под *шаддой* или под буквой.

سَرَّ رَدَّ تَمَّ رَسَّام نَيِّرٌ

✧ Сверхдолгий слог, ударение.

- **слог**, состоящий из согласного, долгого гласного и согласного звуков является сверхдолгим слогом. При

определении ударного слога учитываются вышеупомянутые правила.

بَارٌّ	*бāррун*	بَاتٌّ	*бāттун*
تَنَادَّ	*танāдда*	تَمَاسَّ	*тамāсса*

Долгий гласный [ā]

Основным средством передачи на письме долгого [ā] является (ا). Другим средством передачи этого звука в конце слова является сочетание буквы ي с огласовкой фатха (َ–) над предыдущей буквой. Такое начертание долгого [ā] в конце слова называется [алиф маḳсӯра], т.е. «*укороченный алиф*». Например : مَشَى ، لَدَى ، رَمَى

✓ Упражнения

1- Напишите по-арабски, правильно выбирая подставку для *хамзы*, затем выучите слова:

ʾуммун	мать	*ʾакала*	съедать
ʾабун	отец	*ʾанāра*	освещать
ʾибнун	сын	*ʾāҫара*	влиять
ʾибратун	игла	*ʾатā*	приходить
ʾимлāʾун	диктант	*раʾā*	видеть
биʾрун	колодец	*ʾамара*	приказывать
суʾāлун	вопрос	*шāʾа*	хотеть
мīнāʾун	порт	*ʾабā*	отказаться

2- Данные в транскрипции слова напишите по-арабски:

му-тамарун	*ширā-ун*	*мабда-ун*	*джā-а*
та-аççара	*ра-сун*	*бу-бу-ун*	*мас-ӯлун*
сӯ-ун	*наба-ун*	*-ибдā-ун*	*масā-ун*
та-āмара	*та-мīмун*	*лу-лу-ун*	*-амрун*
бад-ун	*му-аллим*	*-адабун*	*-анā*
барī-ун	*самрī-у*	*сā-ирун*	*-илā*
ку-ӯсун	*-инсānун*	*нā-имун*	*-аклун*
мамлӯ-ун	*йа-иса*	*-исм*	*-ī-джārун*

3- Повторите вслед за преподавателем.

بَخِيلٌ	بَتُولاَ	بَرْجَلٌ	بَرْنَامَجٌ
إِمَامٌ	مَسْجِدٌ	كَلِمَةٌ	شَمْسٌ
سُؤَالٌ	كِتَابٌ	دَرْبٌ	إِرْبٌ
دَبَّابَاتٌ	مَأْكَلٌ	رَكِبَ	مَادَّةٌ
مُسْلِمٌ	جُمْلَةٌ	لَبِسَ	مُدَرِّسٌ

4- Прочитайте, обращая внимание на долготу и *хамзу*, и по несколько раз напишите слова в транскрипции:

بَابٌ	مَسْجِدٌ	أَبَوِيٌّ	آتٍ	أَنْشُودَةٌ
سَمٌ	سَجَّادَةٌ	إِبِلٌ	مَأْكَلٌ	مُنَكِّتٌ
رَجُلٌ	شِيشَانُ	مِئْبَرَةٌ	مُسْتَأْجِرٌ	مَنْكُوشٌ

رِجْلٌ مُسْلِمٌ تَأَبُّدٌ مُؤَجَّرٌ نَمَّارَةٌ

5- Соедините отдельные буквы в слова:

ثَ مِ ي نٌ	مُ نْ تَ شِ رٌ	شَ لَ لٌ
ذَ ا تَ	شَ بَ ا بٌ	سَ كَ نَ
بُ ذُ و رٌ	كَ ذَ لِ كَ	شَ رَ بَ ا تٌ
رَ سِ بَ	كِ تَ ا بٌ	ثَ رْ ثَ ا رٌ

6- Напишите следующие слова до получения устойчивого навыка:

رَفِيقٌ	قَبْقَابٌ	مِقْدَارٌ
إِبْدَاءٌ	قَافِيَةٌ	قَفَاءٌ
قَفْزٌ	مُقْفِرٌ	قَرْقَرَ
قَرْفَاتٌ	قَفْقَفَ	قُرْقُفٌ
قُرْقُورٌ	إِقْتِرَافٌ	مُقْفَلٌ

7- Отработайте произношение следующих слов.

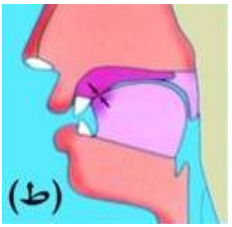
ذَلَّ	زَلَّ	كَالَ	قَالَ
ثَبَرَ	سَبَرَ	كُلْ	قُلْ
ثَمَرٌ	سَمَرٌ	سَبَكَ	سَبَقَ
رَامَ	رَمَى	فَلَكٌ	فَلَقٌ

Урок 4

الدَّرْسُ الرَّابِعُ

✧ Согласные звуки.

1. Согласные [*ṭ*] и **[*ḍ*]** являются зазубными взрывными шумными эмфатическими звуками. При произнесении [*ṭ*] передняя часть языка смыкается с верхними зубами и альвеолами и энергично отрывается от них, когда раздается сильный шум взрыва. От [*т*] и [*д*] они отличаются дополнительным местом образования – задняя часть спинки языка поднимается к мягкому небу и немного отодвигается назад. Органы речи сильно напряжены. Эмфатические согласные – твердые согласные с призвуком [*ы*] или [*о*]. Они влияют на соседние гласные. [*ṭ*] - глухой согласный звук.

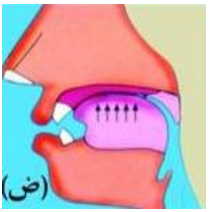

В транскрипции обозначается знаком [ṭ]

طب	конечное	серединное	начальное	отдельное	ط
	ط	ط	ط	ط	

بَطَلٌ	*баṭалун*	طَمَاطِمٌ	ṭамāṭимун
طَقْطُوقَةٌ	*ṭақṭӯқатун*	طَرَقَ	ṭарақа
سَطْلٌ	*саṭлун*	طَلَبَ	ṭалаба

2. Согласный [*ḍ*] является зазубным взрывным звонким эмфатическим звуком, а [*ṃ*] - шумным. Место и способ образования этого звука очень специфичны. Арабский язык нередко называют *«языком ḍāḍ»*. От [*д*] он отличается дополнительным местом образования – задняя часть спинки языка поднимается к мягкому небу и немного отодвигается назад, а боковая часть языка смыкается с коренными зубами. При образовании этого звука не следует касаться кончиком языка резцов.

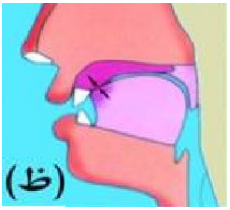
В транскрипции обозначается знаком [ḍ]

بض	конечное	серединное	начальное	отдельное
	ـض	ـضـ	ضـ	ض

ض

مَرِيضٌ	*марīḍун*	ضِرْسٌ	*ḍирсун*
رَبَضَ	*рабаḍа*	ضَرَبَ	*ḍараба*
أَرْضٌ	*ʿарḍун*	مِضْرَبٌ	*мидрабун*

3. Согласные [*з*] и **[*с*]** являются зазубными альвеолярными щелевыми шумными эмфатическими звуками. При произнесении согласного [*з*] между передней частью языка и верхними резцами образуется щель. Они также отличаются дополнительным местом образования – задняя часть спинки языка поднимается к мягкому небу и

В транскрипции обозначается знаком [ẓ]

немного отодвигается назад. [*з*] - звонкий согласный звук.

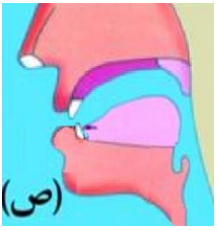
ظل	конечное	серединное	начальное	отдельное	ظ
	ظ	ظ	ظ	ظ	

تَظَلَّلَ *таẓаллала* ظَلِمَ *ẓалима*

تَنْظِيمٌ *танẓīмун* كَظِيمٌ *каẓīмун*

نَظَرَ *наẓара* مُظْلِمٌ *муẓлимун*

4. Согласный [*ṣ*] является зазубным альвеолярным щелевым шумным эмфатическим звуком. При произнесении согласного [*ṣ*] передняя часть языка образует щель с нижними резцами и альвеолами, через которую с шумом вроде свиста проходит выдыхаемая струя воздуха. [*ṣ*] - глухой согласный звук.

В транскрипции обозначается знаком [ṣ]

صا	конечное	серединное	начальное	отдельное	ص
	ص	ص	ص	ص	

صَأْصَأَةٌ *ṣаʔṣаʔатун* صَبْرٌ *ṣабрун*

تَصْدِيقٌ *таṣдīқун* صَالَةٌ *ṣālатун*

تَصْدِيرٌ *тасдӣрун* صَرْصَرٌ *ṣарṣарун*

✧ Показатель женского рода.

Главным показателем имен женского рода является окончание ة/ـة «та марбута».

رِسَالَةٌ *письмо* سَفِينَةٌ *корабль* مَدِينَةٌ *город*

مَدْرَسَةٌ *школа* زَوْجَةٌ *жена* طَالِبَةٌ *студентка*

На имена женского рода также указывают следующие окончания اَ ، ـَى ، اَء

كُبْرَى *большая* دُنْيَا *мир* بَيْدَاءُ *степь*

✧ Падежные окончания

В арабском языке три падежа: именительный, родительный и винительный. Подробнее о падежах будет сказано в следующих уроках. Конечная огласовка «*у/ун*» указывает на именительный падеж, огласовка «*и/ин*» указывает на родительный падеж, огласовка «*а/ан*» указывает на винительный падеж.

Вин.п. اً ـَ	Род.п. ٍ ـِ	Им.п. ٌ ـُ
كِتَابًا الكِتَابَ	كِتَابٍ الكِتَابِ	كِتَابٌ الكِتَابُ
رِسَالَةً الرِّسَالَةَ	رِسَالَةٍ الرِّسَالَةِ	رِسَالَةٌ الرِّسَالَةُ

✧ Формы и правила чтения

В арабском языке есть две формы чтения: полная и паузальная. При полной форме чтения слово произносится со всеми огласовками. При паузальной форме чтения слово произносится не со всеми огласовками.

كَتَبَ كَتَبْ كِتَابٌ كِتَابْ

При паузальной форме чтения в именах с танвинным окончанием не читается танвинное окончание с падежной огласовкой. При именах женского рода, оканчивающихся на «*та марбута*», окончание женского рода сбрасывается, а нередко превращается в [*h*].

كِتَابٌ	*китāб*	مَدْرَسَةٌ	*мадраса (h)*
مَكْتَبٌ	*мактаб*	مَكْتَبَةٌ	*мактаба (h)*
طَالِبٌ	*ṭāлиб*	طَالِبَةٌ	*ṭāлиба (h)*
مَسْجِدٌ	*масджид*	جَرِيدَةٌ	*джарīда (h)*
مَدَارِسُ	*мадāрис*	كَاتِبَاتٌ	*кāтибāт*

✧ Правила письма

В письме следует соблюдать следующие правила:

- Горизонтальные элементы букв пишутся параллельно линии строки или с незначительным наклоном к ней. Нежелательно, чтобы одни горизонтальные элементы букв были параллельны линии строки, а другие с наклоном.
- Горизонтальные элементы букв одинаковой длины.
- Расстояние между буквами одинаково.

✓ Упражнения

1- Напишите каждое слово до приобретения устойчивого навыка:

مَضِيضٌ	صُورَةٌ	لاَ	يُيِيَ
ظُلْمٌ	صِلَةٌ	لِي	ثَثِثُ
ظَلاَمٌ	شَبَابٌ	كَلاَمٌ	ضَضِضُ
رِضْوَانٌ	رَصَاصٌ	مُكَالَمَةٌ	مَمِمُ
طَمَاطِمُ	شَمْسٌ	مُشْكِلاَتٌ	طَطِطُ
شَرْطُوطَةٌ	اِمْتَصَّ	لِجَامٌ	سَسِسُ
طَالِبٌ	ضَبَابٌ	ضِدَّ	لَلِلُ
طُلاَّبٌ	مِسْطَرَةٌ	ضَارِبٌ	كَكِكُ
سَيِّدٌ	آبٌ	نَامُوسٌ	لِيِيَا
مُدَرِّسٌ	يَسَارٌ	يَمِينٌ	مَاذَا

2- Данные в транскрипции слова напишите по-арабски, огласуйте, выделите ударный слог:

бисāṭун	ковер	*марīḍун*	больной
ṭабāшīру	мел	*маṣдарун*	источник
таṭаўўурун	развитие	*манẓарун*	вид
ṭайарāнун	авиация	*ṣāбūнун*	мыло
ўаṣала	прибывать	*ḍāбиṭун*	офицер
ṭалаба	требовать	*наṣара*	помогать

низāмун	порядок	*ўуṣӣлун*	прибытие
маṭарун	дождь	*ḍалāлун*	заблуждение

3- Прочтите следующие слова в полной и паузальной формах:

نِظَامٌ	نِظَامْ	مُكَلَّلٌ	مُكَلَّلْ
تَضَارِيسُ	تَضَارِيسْ	لِكَيْلَا	لِكَيْلَا
ضَمَانٌ	ضَمَانْ	مَجْلِسٌ	مَجْلِسْ
اِضْطِرَابٌ	اِضْطِرَابْ	مَكْتَبٌ	مَكْتَبْ
مِصْرُ	مِصْرْ	أَبَوِيٌّ	أَبَوِيّْ
طَرْبُوشٌ	طَرْبُوشْ	إِبِلٌ	إِبِلْ
مِسْجِدٌ	مِسْجِدْ	مِئْبَرَةٌ	مِئْبَرَ
مَرْكَزٌ	مَرْكَزْ	تَأَبُّدٌ	تَأَبَّدْ
سَيِّدٌ	سَيِّدْ	آبٌ	آبْ
مُرَاسِلٌ	مُرَاسِلْ	مَأْكَلٌ	مَأْكَلْ

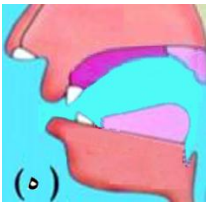
4- Прочтите урок, в котором дается характеристика эмфатических согласных звуков, даются образцы написания букв. Выучите материал.

Урок 5

الدَّرْسُ الخَامِسُ

✧ Согласные звуки.

1. Согласный [*h*] является связочным шумным глухим звуком. При произнесении этого звука сужается нижняя часть глотки, чуть выше голосовых связок. Воздушная струя, проходя через полость глотки, трется о ее стенки, что создает впечатление придыхания. На соседние гласные звуки влияние не оказывает. Подобного звука в русском языке нет.

В транскрипции обозначается знаком [*h*].

صه	конечное	серединное	начальное	отдельное	٥
	ـه	ـهـ	هـ	ه	

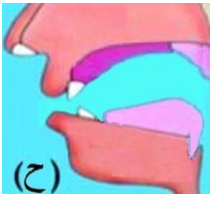
ذَهَبَ *ʒahaба*

هَذَا *hāʒā*

هَرَبَ *hараба*

هِرَّةٌ *hирратун*

2. Согласный [ḥ] является фарингальным фрикативным звуком. Этот звук произносится путем сужения глотки и оттягивания языка назад. Сужение происходит в в верхней части глотки. Образуемая щель довольна широкая. При произнесении *[ḥ]* голосовые связки не колеблются. Такого звука в русском языке нет.

В транскрипции обозначается знаком [ḥ].

	конечное	серединное	начальное	отдельное	
حج	ـح	ـحـ	حـ	ح	ح

حَرْفٌ *ḥарфун*

إِلْحَاحٌ *ʔилḥāḥун*

حُجْرَةٌ *ḥуджратун*

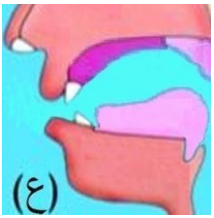
حَبِيبٌ *ḥабībун*

حُبٌّ *ḥуббун*

صَبَاحٌ *ṣабāḥун*

3. Согласный [ɛ] является фарингальным фрикативным звуком. Образуется также, как и согласный *[ḥ]*.

При произнесении *[ɛ]* голосовые связки колеблются. Такого звука в русском языке нет.

В транскрипции обозначается знаком [ɛ].

	конечное	серединное	начальное	отдельное	
عم	ـع	ـعـ	عـ	ع	ع

عَامِلٌ *ɛāмилун*

عَاصِمَةٌ *ɛāṣиматун*

مُعَلِّمَةٌ *муɛаллиматун*

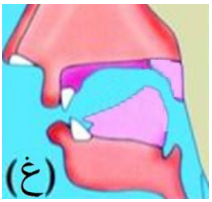
سَعِيدٌ *саɛīдун*

وَاسِعٌ *ўāсиɛун*

جَامِعَةٌ *джāмиɛатун*

عَمِيلٌ *ɛамīлун* عَرَبِيٌّ *ɛарабиййун*

4. Согласный [г] является задненебным фрикативным звонким звуком. При произнесении задняя часть спинки языка поднимается вверх, оставляя узкую щель, через которую проходит воздушная струя. Голосовые связки не колеблются.

В транскрипции обозначается знаком [ғ]

غم

конечное	серединное	начальное	отдельное
ـغ	ـغـ	غـ	غ

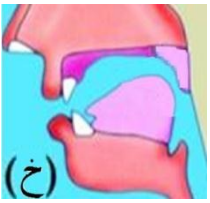
غ

شُغْلٌ *шуғлун* غُبَارٌ *ғубāрун*

غَرْبٌ *ғарбун* صَغِيرٌ *ṣағīрун*

غُرْفَةٌ *ғурфатун* لُغَةٌ *луғатун*

5. Согласный [х] является задненебным фрикативным глухим звуком. При произнесении задняя часть спинки языка поднимается вверх, оставляя узкую щель, через которую проходит воздушная струя. Голосовые связки колеблются.

В транскрипции обозначается знаком [х]

	конечное	серединное	начальное	отдельное	
مخ	ـخ	ـخـ	خـ	خ	خ

خُبْزٌ *хубзун* مَخْرَجٌ *махраджун*

خَرُوفٌ *харӯфун* أَخْبَارٌ *ахбāрун*

خِدْمَةٌ *хидматун* خَمْسٌ *хамсун*

✧ Правила чтения

Хамза, о которой говорилось в предыдущих уроках, попадая в потоке речи после гласного, ***иногда*** опускается. Падение *хамзы* позволяет васлировать, т.е. соединить два звука, произнеся непосредственно за гласным согласный звук. Например:

هَذَا الْبَيْتُ	هَذَا اَلْبَيْتُ	هَذَا	اَلْبَيْتُ
hāʒa-л-байту	*hāʒa ал-байту*	*hāʒā*	*ал-байту*

Следует обратить внимание на то, что долгая гласная при васлировании редуцируется, сокращается в краткую.

اَلْكَلِمَةَ *ал-калимата*

اُكْتُبُوا *ʔуктубӯ*

اُكْتُبُوا اَلْكَلِمَةَ *ʔуктубӯ ал-калимата*

اُكْتُبُوا الْكَلِمَةَ *ʔуктубӯ-л-калимата*

اُكْتُبُوا الْكَلِمَةَ الْجَدِيدَةَ *ʔуктубӯ-л-калимата-л-джадӣдата*

✓ Упражнения

1- Прочитайте и по несколько раз напишите слова в транскрипции:

فَرَنْسَا	هَيْهَاتَ	مُهَنْدِسٌ	هَذَا
دَفْتَرٌ	فُرْصَةٌ	هُنَا	هَؤُلاَءِ
هُنَاكَ	هَذِهِ	صِفْرٌ	سَقَطَ
أَهْرَامٌ	قَالَ	ظَرِيفٌ	طَرَقَ
هَاتِ	يَقُولُ	قِصَّةٌ	ظَهْرٌ
ثَقَافَةٌ	فُطُورٌ	سَهْلٌ	مَقُولَةٌ
ضَيْفٌ	مَضِيفٌ	هُوَ	قِيلَ
قَدِيمٌ	فَرِحَ	هِيَ	قَلْقَلَةٌ
صَارِمٌ	قَصِيرٌ	دَهِشَ	صَدِيقٌ
قَلَمٌ	وَظِيفَةٌ	صَفٌّ	فَصْلٌ

2- Данные в транскрипции слова напишите по-арабски, огласуйте, прочтите, добиваясь устойчивого произнесения согласных:

фаннāнун	артист	*фурṣатун*	шанс
фаṣлун	класс	*ṣадīқун*	друг
нāфиʒатун	окно	*наʒīфун*	чистый
дафтарун	тетрадь	*ḳадīмун*	старый
машhӯрун	известный	*ṭаўīлун*	длинный
ḳаṣīрун	короткий	*шаhрун*	месяц
ʒарīфун	элегантный	*джадīдун*	новый

ʒаһаба	идти	*таўаджджаһа*	направляться
фаһима	понимать	*ўаһаба*	дарить
наһада	вставать	*ʒаһара*	появляться

3- Повторите следующие слова вслед за преподавателем, затем напишите по несколько раз:

عَقَدَ	حَدَثَ	هَبَطَ	خَرَجَ
عَجِلَ	حَاوَلَ	ذَهَبَ	خَلَصَ
قَعَدَ	ضَحِكَ	فَهِمَ	طَبَخَ
وَزَّعَ	كَدَحَ	نَهَضَ	دَخَلَ
وَدَّعَ	صَاحَ	تَوَجَّهَ	خَطَرَ
وَضَعَ	حَسَبَ	هَزَّ	خَبُرَ
عَرَفَ	حَمَلَ	وَهَبَ	غَرَسَ

4- Повторите вслед за преподавателем, обращая внимание на васлирование.

وَالْقُرآنِ الْعَظِيمِ ، رَبُّ الْعَالَمِينَ ، أَيْنَ الْكِتَابُ ، هَذَا الْكَلاَمُ ،
اَلْمَلِكُ الْقُدُّوسُ ، ذَلِكَ الْكِتَابُ ، أَيْنَ الْقَلَمُ ، هَذِهِ الْمَدِينَةُ ،
فِي هَذَا الْكِتَابِ ، مَتَى الْمُحَاضَرَةُ ، قَرَأْتُ الْقُرْآنَ ، هَذِهِ الْمَكْتَبَةُ ،
إِلَى الْجَامِعَةِ ، في الْمَعْهَدِ ، تِلْكَ الْمَدْرَسَةُ ، فِي الْمَكْتَبَةِ ،

ОСНОВНОЙ КУРС

Грамматический строй

اَلنِّظَامُ النَّحوِيُّ وَ الصَّرْفِيُّ

✧ Общие сведения.

В основном курсе широко представлен грамматический материал, который включает наиболее распространенные и характерные явления грамматики, необходимые для активного владения устной и письменной речью на арабском языке.

Грамматический материал расположен в учебнике концентрически в сопоставлении с соответствующими явлениями русского языка. Он изложен в максимальной простоте, обеспечивающей практическую направленность.

В каждом уроке сначала излагается грамматический материал, который иллюстрируется примерами. Затем идут разнообразные упражнения для закрепления пройденного материала. В каждом уроке дается один диалог и несколько маленьких текстов. Некоторые тексты адаптированы, а другие приводятся без изменений. В лексических комментариях приводятся элементы разговорного языка и повседневной речи.

Тематика диалогов подчиняется тематике глав учебника. После двух глав дается контрольная работа. А начиная с пятой главы, даются неадаптированные тексты для самостоятельного чтения. Такая подача материала способствует лучшему пониманию лексико-грамматического материала урока, а также дает возможность планомерной проверки знаний несколько раз в течении семестра.

Урок 1

الدَّرْسُ الأوَّلُ

Корень слова

جِذرُ الكَلِمَةِ

Арабское слово поддается точному анализу благодаря корневой морфеме. Корень слова состоит только из согласных звуков, которые составляют как бы скелет слова. Корень слова, состоящий лишь из согласных звуков, заключает в себе общие значения слова (чаще всего понятие какого-либо действия, предмета, признака и т.п.). А изменение структуры слова путем чередования гласных передает различные грамматические значения. Для арабского языка наиболее характерным типом корня является трехсогласный корень. Например:

عَمِلَ – *работать; работал*

عَامِلٌ – *рабочий*

عَمَلٌ – *работа, труд*

В приведенных словах достаточно ясно выделяется корень, состоящий из трех букв ([ل] [م] [ع]), заключающий в себе общее значение «*работать*». Так, от этого корня путем изменения гласных, сохранения последовательности коренных согласных, можно образовать различные слова.

При изучении арабского языка чрезвычайно важно научиться быстро находить корень любого слова. Что достигается постепенно, по мере усвоения правил арабской морфологии.

✧ Части речи

Как и в других языках, все слова арабского языка в соответствии их значениями и присущими им лексико-грамматическими признаками объединяются в отдельные группы, называемые **частями** речи. Таких групп три:

Имя – اِسْمٌ

Глагол – فِعْلٌ

Частица – حَرْفٌ

Каждая из этих групп делится на подгруппы. В группу **имени** входят:

- *имена существительные;*
- *имена прилагательные;*
- *имена числительные;*
- *местоимения;*
- *причастия;*
- *отглагольные имена (масдары).*

В группу **глагола** входят:

- *формы глагола.*

В группу **частиц** входят:

- *предлоги;*
- *союзы;*
- *частицы;*
- *междометия.*

✧ Имя существительное

Имя существительное в арабском языке обозначает предмет или явление. Это может быть название любого живого существа مُعَلِّمٌ *учитель*, предмета كِتَابٌ *книга,* события или название любого явления, свойства и отношения بَرْدٌ *холод.*

Значение предметности имен существительных выражается в арабском языке в присущих им морфологических признаках **рода**, **числа**, **падежа** и **состояния**.

✧ Род имени существительного

В арабских существительных различают только два грамматических рода: **женский** مُؤَنَّثٌ и **мужской** مُذَكَّرٌ.

Основным морфологическим показателем имени женского рода является окончание ***та марбута*** ة – **ة.** Например: مَدْرَسَةٌ *школа*, تِلْمِيذَةٌ *ученица*, لُغَةٌ *язык*, مُعَلِّمَةٌ *учительница*.

Имена, не имеющие этого окончания, в большинстве случаях считаются именами мужского рода, например: مُدَرِّسٌ *учитель*, كِتَابٌ *книга*, دَرْسٌ *урок*, قَلَمٌ *ручка* и т.д.

Однако этот принцип в ряде случаев нарушается, так как принадлежность имени к тому или иному роду в арабском языке может быть связана не только с формой, но и со значением слова (например, с признаком пола). Так, например, существительное خَلِيفَةٌ *халиф*, несмотря на наличие окончания женского рода ***(атун)***, является именем мужского рода, а существительное (أُمٌّ) *мать,* несмотря на отсутствие этого окончания - имя женского рода.

К именам женского рода, несмотря на окончание, относятся:

- названия стран, всех городов, племен, например:تُونِسُ *Тунис*, مِصْرُ *Египет*, قُرَيْشٌ *Курайшиты*, الرُّوسُ *русские.*

- парные органы тела, например: يَدٌ *рука*, عَيْنٌ *глаз*, رِجْلٌ *нога*;
- названия букв алфавита :تَاءٌ *буква та*, جِيمٌ *буква джим*;
- все имена множественного числа, не обозначающие лиц, т.е. «немыслящие», независимо от их принадлежности к тому или иному роду в единственном числе, например:كُتُبٌ *книги*, مَدَارِسُ *школы* и т.п.

Для большой группы существительных типа كَاتِبٌ *писатель*, طَالِبٌ *студент* и т.п., обозначающих названия профессии или постоянного рода занятий, женский род образуется путем прибавления к соответствующему имени мужского рода окончания ة например:

كَاتِبٌ- *писатель;*	كَاتِبَةٌ - *писательница*
تِلْمِيذٌ – *ученик;*	تِلْمِيذَةٌ -*ученица*

✓ Упражнения

1. Найдите коренные буквы в следующих словах:

كَتَبَ ، مَكْتُوبٌ ، كَاتِبٌ ، مَكْتَبٌ ، مَكْتَبَةٌ

إِعْلاَمٌ ، تَعْلِيمٌ ، مُعَلِّمٌ ، مَعْلُومٌ ، عَالِمٌ ، عَلِمَ

رَحْمَان ، مَرْحُومٌ ، مَرْحَمَةٌ ، رَحْمَةٌ ، رَحِيمٌ ، رَحِمَ

2. Из приведенных ниже слов выпишите имена, глаголы и частицы в отдельные колонки.

دَرْسٌ ، مُعَلِّمٌ ، مَدْرَسَةٌ ، خَرَجَ ، فِي ، أُمٌّ ، لُغَةٌ ، بَابٌ ، قلَمٌ ، وَ ، يَكْتُبُ ، اِقْرَأْ ، يَسْكُنُ ، إلَى ، طَالِبٌ ، عَنْ .

3. Определите к какому роду относятся слова, затем выпишите слова мужского и женского рода в отдельные колонки.

دَفْتَرٌ ، قَلَمٌ ، سُؤَالٌ ، جَوَابٌ ، أَبٌ ، أُمٌّ ، جَدٌّ ، مَدْرَسَةٌ ، أُخْتٌ ، دَرْسٌ ، صُورَةٌ ، عَيْنٌ ، مُوسْكُو ، دَاغِسْتَانُ ، حَمْزَةُ ، يَدٌ ، أَقْلامٌ ، جَامِعَةٌ ، خَلِيفَةٌ ، دُرُوسٌ .

4. Образуйте от следующих слов имена женского рода:

جَمِيلٌ ، جَدِيدٌ ، عَامِلٌ ، نَشِيطٌ ، قَدِيمٌ ، مُدَرِّسٌ ، طَالِبٌ .

✓ Слова для заучивания

جَمِيلٌ	красивый	خَرَجَ	выходить
جَدِيدٌ	новый	فِي	в, на
قَدِيمٌ	старый	يَكْتُبُ	пишет
كَبِيرٌ	большой	أُسْتَاذٌ	учитель, профессор
صَغِيرٌ	маленький	رَجُلٌ	мужчина, человек
يَسْكُنُ	живет	اِمْرَأَةٌ	женщина
نَشِيطٌ	активный, энергичный	بَابٌ	дверь
اِقْرَأْ	читай!	دَفْتَرٌ	тетрадь
خُذْ	возьми!	هَاتِ	дай!

Урок 2

الدَّرْسُ الثَّانِي

Определенность и неопределенность имени

الأسْمَاءُ المَعْرِفَة وَ النَّكِرَة

Имя в арабском языке может употребляться либо в *определенном* مَعْرِفَةٌ, либо в *неопределенном* نَكِرَةٌ состоянии в зависимости от определенности (известности) или неопределенности (неизвестности) предмета или явления, о котором идет речь.

Основным морфологическим средством выражения *определенности* имени является наличие определенного артикля اَلْ, причем наличие определенного артикля влечет за собой отсутствие так называемого танвинного окончания [–ун] и наоборот. Он является общим для всех имен независимо от их числа, рода и падежа. Артикль اَلْ ставится перед именем и пишется слитно.

Например:

كِتَابٌ – *(какая-то неизвестная) книга*;

اَلْكِتَابُ – *(определенная, известная) книга.*

А показателем *неопределенности* имени являются танвинные окончания (-ун, -ин, -ан).

Имена в определенном состоянии называют предметы, уже известные говорящему и его собеседнику, конкретные, такие, о которых уже шла речь. Имена в определенном состоянии обозначают также предметы (и людей), единственные в своем роде, например: солнце (الشَّمْسُ), луна (القَمَرُ), президент государства(الرَّئِيسُ).

Кроме имен, определенных артиклем, именами в определенном состоянии считаются:

1. Личные и указательные местоимения (они не принимают определенного артикля), например: أَنَا *я,* أَنْتَ *ты*, هُوَ *он*, هَذَا *этот.*

2. Имена собственные, несмотря на отсутствие при них определенного артикля, например: أَحْمَدُ ، مُحَمَّدٌ ، فَاطِمَةُ

Имена в форме неопределенного состояния обозначают незнакомые предметы и людей, впервые упоминаемые. К ним относятся:

1. все имена нарицательные, имеющие танвинное окончание, например: مُدَرِّسٌ
2. имена, не имеющие артикля اَلْ (кроме местоимений и имен собственных), например: مَدْرَسَةٌ *школа*.

✓ Ассимиляция *«л»* определенного артикля ال

Согласные арабского языка делятся на так называемые солнечные شَمْسِيَّةٌ и лунные قَمَرِيَّةٌ. К *солнечным* относятся следующие четырнадцать согласных: ت ،ث د ، ذ ، ر ، ز ، س ، ش ، ص ، ض ،ط ، ظ ، ل ، ن, а остальные - к лунными. Если слово, к которому присоединяется определенный артикль اَلْ, начинается с какой-либо солнечной буквы, то при произнесении этого слова происходит полная ассимиляция (уподобление) звука ل определенного артикля начальному солнечному согласному данного слова. При произношении первая

корневая буква удваивается, т.е. получает графический знак «*ташдид*» (по другому *«шадда»*). Например:

دَرْسٌ – اَلْدَرْسُ – اَلدَّرْسُ / صُورَةٌ – اَلْصُورَةُ – اَلصُّورَةُ

تِلْمِيذٌ – اَلْتِلْمِيذُ – اَلتِّلْمِيذُ / سُؤَالٌ – اَلْسُؤَالُ – اَلسُّؤَالُ

✓ Упражнения

1. Спишите следующие слова с добавлением артикля, а затем прочтите:

أُسْتَاذٌ ، غُرْفَةٌ ، كِتَابٌ ، بَيْتٌ ، مَدِينَةٌ ، خُبْزٌ ، بَدْلَةٌ ، جَدِيدٌ ، جَمِيلٌ ، مُعَلِّمٌ ، مِحْفَظَةٌ ، كَلِمَةٌ .

2. Переведите и напишите по-арабски с определенным артиклем следующие слова:

урок	учитель	карандаш	большой	Тетрадь
школа	ученица	красивый	новый	Глаз
книга	студент	мужчина	рука	Активный

3. Выпишите в отдельные столбцы слова определенного и неопределенного состояния:

دَرْسٌ ، اَلْمَكْتَبَةُ ، مُحمَّدٌ ، هُوَ ،رَجُلٌ ، هَذَا ، بَغْدَادُ ، اَلْغُرْفَةُ ، أَنْتَ ، أَنَا ، اِسْمٌ

4. Прочтите и переведите следующие слова, обращая внимание на четкость артикуляции удвоенного солнечного согласного:

الدَّرْسُ ، الدَّينُ ، الشَّمْسُ ، الصُّورَةُ ، التِّلْمِيذُ ، السُّؤَالُ ، السَّاعَةُ .

5. Напишите следующие слова по- арабски. Поставьте их в определенном состоянии:

мадрасатун дарсун кабӣрун джадӣдун джамӣлун кулӯбун сутӯрун зӑлимун ҫалӑҫун гурӯбун

риджāлун нисāʾун ṣирāṭун килāбун ṣиғāрун

✓ **Слова для заучивания**

أَنَا	я	نَحْنُ	мы
هُوَ	он	هِيَ	она
أَنْتَ	ты (м.р.)	أَنْتِ	ты (ж.р.)
هُمْ	они (м.р.)	هُنَّ	они (ж.р.)
غُرْفَةٌ	комната	كُرْسِيٌّ	стул
فَصْلٌ	класс	نَافِذَةٌ	окно
سَبُورَةٌ	доска	مَدْرَسَةٌ	школа
تَدْرِيبٌ	упражнение	جَامِعَةٌ	университет
مَعْهَدٌ	институт	شَقَّةٌ	квартира
بَيْتٌ	дом	كَلِمَةٌ	слово
اِسْمٌ	имя	قَاعَةٌ	зал
دِينٌ	религия	سَاعَةٌ	час
بَغْدَادُ	Багдад	مَكْتَبَةٌ	библиотека
صَدِيقٌ	друг	وَطَنٌ	родина

✓ **Выучите следующие пословицы:**

مَنْ جَدَّ وَجَدَ	*Кто ищет, тот найдет.*
مَنْ هَابَ خَابَ	*Кто боится, тот терпит неудачу.*

Урок 3

الدَّرْسُ الثَّالِثُ

Склонение имени

إعْرَابُ الاسْم

В арабском языке есть три падежа: **именительный, родительный** и **винительный**. Основная масса имен склоняются по этим трем падежам. Однако некоторые имена склоняются только по двум падежам, так как у них форма родительного падежа совпадает с формой винительного падежа.

Так, имена существительные и прилагательные делятся на имена с *трехпадежным* склонением и имена с *двухпадежным* склонением.

✧ Имена с трехпадежным склонением

Основная масса имен в арабском языке имеет три падежа:

- **именительный** – رَفْعٌ
- **родительный** – جَرٌّ
- **винительный** – نَصْبٌ

образец трехпадежного склонения

ПАДЕЖ		СОСТОЯНИЕ			
		неопределенное		Определенное	
Им.	*кто? что?*	-ун	ٌ	-у	ُ
Род.	*кого? чего?кому? чему? кем? чем? о ком? о чем?*	-ин	ٍ	-и	ِ
Вин.	*кого? что?*	-ан	اً	-а	َ

В форме именительного падежа ставятся следующие категории: исходная (словарная) форма имени,

подлежащее, именное сказуемое и согласованные с ними определения. Например:

Это учитель *(кто?)* هَذَا مُعَلِّمٌ

В форме родительного падежа ставятся в двух случаях: после другого управляющего имени и после предлогов. Например:

на уроке فِي الدَّرْسِ *к учителю* إِلَى الْمُعَلِّمِ

В форме винительного падежа ставятся прямое дополнение и обстоятельства. Например: أَقْرَأُ الْكِتَابَ *Я читаю книгу.*

✓ Письменное выражение падежных окончаний

Падеж		**Опр.сост.**	**Падеж**	**Неопр.сост.**
Им.	*дамма*	الكتابُ	*танвин дамма*	كتابٌ
Род.	*касра*	الكتابِ	*танвин касра*	كتابٍ
Вин.	*фатха*	الكتابَ	*танвин фатха*	كتابًا
Им.	*дамма*	الكلمةُ	*танвин дамма*	كلمةٌ
Род.	*касра*	الكلمةِ	*танвин касра*	كلمةٍ
Вин.	*фатха*	الكلمةَ	*танвин фатха*	كلمةً

Для письменного выражения падежных окончаний в арабском языке употребляются падежные огласовки حَرَكَاتٌ, что видно из таблицы.

Следует обратить внимание, что к слову в **мужском** роде в **винительном** падеже в **неопределенном** состоянии

присоединяется неогласованный *алиф*. Например: ، كِتَابًا. دَرْسًا، مُعَلِّمًا А к такому же слову в женском роде он не присоединяется. Например: صُورَةً ، مَدْرَسَةً ،مَدِينَةً

✓ Упражнения

1. Просклоняйте с определенным артиклем и без него следующие слова:

كِتَابٌ ، قَلَمٌ ، مَدْرَسَةٌ ، أَبٌ ، جَدٌّ ، عَمٌّ ، أَرْضٌ ، عَاصِمَةٌ ،

2. Просклоняйте в неопределенном состоянии следующие слова женского рода:

مَدِينَةٌ ، صُورَةٌ ، طَالِبَةٌ ، جَمِيلَةٌ ، مَدْرَسَةٌ ، جَامِعَةٌ .

3. Переведите следующие слова и просклоняйте их в неопределенном состоянии:

зал	дверь	книга	стул	квартира	комната
дом	сумка	окно	имя	институт	красивая

✓ Слова для заучивания

عَاصِمَةٌ	столица	بِسَاطٌ	ковер
أَرْضٌ	пол	صُورَةٌ	фотография
مَطْعَمٌ	столовая	طَبْشُورَةٌ	мел
جُمْهُورِيَّةٌ	республика	لُغَةٌ	язык
نَصٌّ	текст	كُلِّيَّةٌ	факультет
سَنَةٌ	год	قَرْيَةٌ	селение
مَدِينَةٌ	город	مِمْسَحَةٌ	тряпка
شَارِعٌ	улица	حِوَارٌ	диалог

Урок 4

الدَّرْسُ الرَّابِعُ

Имя прилагательное

الصِّفَةُ

Имя прилагательное обозначает качество, свойство, характер, особенность описываемого предмета.

Выражая признаки предметов, явлений, лиц, прилагательные в предложении подчиняются существительному, согласуясь с ним. Они выполняют функцию согласованного определения или именного сказуемого. Прилагательное обладает категориями состояния, рода, числа и падежа. Кроме того, прилагательные могут иметь степени сравнения.

По своему характеру и способу образования имена прилагательные подразделяются на *качественные* и *относительные*.

Качественные прилагательные обозначают качества предметов (в том числе свойства и состояние человека; качества предметов).

Наиболее часто используемыми в практике моделями, по которым образуются качественные прилагательные, являются следующие:

فَعِيلٌ	كَبِيرٌ	*большой*
فَعِلٌ	فَرِحٌ	*радостный*
فَعْلٌ	صَعْبٌ	*трудный*
فَعُولٌ	جَسُورٌ	*отважный*
فَعَّالٌ	جَبَّانٌ	*трусливый*

✧ Определение

Определение обозначает признак определяемого слова. В арабском языке встречаются **согласованные** и **несогласованные** определения.

В качестве согласованного определения (نَعْتٌ)употребляются прилагательные, причастия, порядковые числительные и т.д. Определение ставится **после** имени определяемого и **согласуется** с ним в **роде, числе, падеже**, и **состоянии.**

Примеры:

Новый дом – بيتٌ جديدٌ

Новая школа – الْمدرسةُ الجديدةُ

В новую школу – إلَى الْمدرسةِ الجديدةِ

Из нового дома - من بيتٍ جديدٍ

падеж	**неопр. сост.**	**опр. сост.**
Им.	بَيْتٌ جَدِيدٌ	البيتُ الجديدُ
Род.	بَيْتٍ جَدِيدٍ	البيتِ الجديدِ
Вин.	بَيْتًا جَدِيدًا	البيتَ الجديدَ

✧ Васлирование

Слово, оканчивающееся на согласный, при слиянии с последующим словом, которое начинается с определенного артикля اَلْ получает в конце протетический (вспомогательный) краткий гласный, используемый только как вспомогательное фонетическое средство для достижения благозвучия. Этот процесс слияния называют ***васлированием***. Выбор вспомогательного гласного

определяется правилом чередования гласных звуков и находится в следующей зависимости от характера гласного последнего слога в первом из двух васлирующих слов:

При гласном последнего слога	Последний получает
– а –	– и –
– и –	– а –
– у –	– у – или – и –
– ай –	– и –
– ау –	– и –

Например:

مِنْ اَلبَيْتِ – مِنَ الْبَيْتِ

مَنْ الْمُعَلِّمُ – مَنِ الْمُعَلِّمُ

عَنْ الكِتَابِ – عَنِ الْكِتَابِ

✓ **Упражнения**

1. Прочтите следующие словосочетания с васлированием, обращая внимание на правила выбора вспомогательного гласного:

مِنْ الْمَدِينَةِ ، مَنْ الْمُعَلِّمُ ؟ ، اِقْرَأْ الدَّرْسَ ، اُكْتُبْ الْحَرْفَ ، اِسْأَلْ الْمُعَلِّمَ عَنْ الدَّرْسِ الْجَدِيدِ ، اُخْرُجْ مِنْ الْفَصْلِ ، ضَعْ الْكِتَابَ فِي الْمِحْفَظَةِ وَاخْرُجْ مِنْ الدَّرْسِ ، اِقْرَأْ الْحِوَارَ فِي الْبَيْتِ ، اُتْرُكْ الْكِتَابَ عَلَى الطَّاوِلَةِ .

2. Выучите следующие пословицы:

الكِتَابُ هُوَ الْخَلِيلُ الْوَفِيُّ	Книга – верный друг.
لِسَانُكَ عَدُوُّكَ	Язык твой – враг твой.

3. Переведите следующие словосочетания:

Старательная студентка. Красивая студентка. Новый урок. Слабый мужчина. Длинное предложение. Красивая квартира. Хороший отец. Счастливый преподаватель. Счастливая учительница. Старое село. Новый город. Маленький карандаш. Большая школа. Бедный человек. Умный ученик. Красивый дом. От старого профессора. От бедного соседа. Прочти письмо. Спроси новый диалог. Напиши короткое слово. Об активной учительнице. В новый дом. Из старой школы. К слабому студенту. От умного студента.

✓ Слова для заучивания

عَاقِلٌ	умный	ضَعِيفٌ	слабый
فَقِيرٌ	бедный	مُجْتَهِدٌ	старательный
قَوِيٌّ	сильный	رِسَالَةٌ	письмо
قَدِيمٌ	старый	طَوِيلٌ	длинный
قَصِيرٌ	короткий	سَعِيدٌ	счастливый
سَهْلٌ	легкий	صَعْبٌ	трудный
حَسَنٌ	хороший	اِسْمَعْ	слушай!
اِجْلِسْ	садись!	اِقْرَأْ	читай!
اِسْأَلْ	спроси!	مِنْ	из
زَمِيلٌ	коллега	إِلَى	в, к
عَلَى	на	عَنْ	о, об
جَارٌ	сосед	جُمْلَةٌ	предложение

الوحدة الأولى

التّحية والتّعارف

ПРИВЕТСТВИЕ И ЗНАКОМСТВО

Урок 5

الدَّرْسُ الخَامِسُ

Именное предложение

الجُمْلة الاسْمِيَّة

Предложение جُمْلَةٌ в арабском языке делится на:

- ***именное*** – جُمْلَةٌ اِسْمِيَّةٌ
- ***глагольное*** – جُمْلَةٌ فِعْلِيَّةٌ

Именным называется предложение, которое начинается с **имени**.

Глагольным называется предложение, которое начинается с **глагола**.

Чтобы определить вид предложения, смотрим с чего начинается предложение. Если начинается с **имени**, то это предложение – именное, а если с **глагола** – глагольное.

Особенностью арабских ***именных*** предложений является следующее:

- сперва ставится именное подлежащее مُبْتَدَأٌ, за ним следует именное сказуемое خَبَرٌ;
- в настоящем времени глагол-связка (есть, является) в них отсутствует;
- подлежащее в основном ставится в **определенном** состоянии, а сказуемое - в **неопределенном** состоянии;
- интонация на подлежащем повышается, а на сказуемом - понижается;
- сказуемое в именном предложении согласуется (за исключением некоторых случаев) с подлежащим в роде, числе и падеже.

- Подлежащее именного предложения может быть выражено существительным, местоимением, субстантивированным словом и др.
- Сказуемое обычно выражается существительным, глаголом, прилагательным, причастием, существительным с предлогом, наречием и прочими именами.
- В случае, когда именное сказуемое выражено именем существительным с предлогом или вопросительной частицей, подлежащее, как правило, находится в неопределенном состоянии и следует после сказуемого.

Примеры именного предложения:

الدَّرْسُ مُفِيدٌ .	*(Этот) урок – полезен.*
الْمَدْرَسَةُ جَمِيلَةٌ .	*(Эта) школа – красивая.*
مُحَمَّدٌ طَالِبٌ .	*Мухаммад – студент.*
فَاطِمَةُ طَالِبَةٌ .	*Фатима – студентка.*
هُوَ مُعَلِّمٌ .	*Он – учитель.*
هِيَ عَامِلَةٌ .	*Это – работница.*
هَذَا كِتَابٌ .	*Это – книга.*
هَذِهِ جَرِيدَةٌ .	*Это – газета.*
فِي الْمَدْرَسَةِ تِلْمِيذٌ .	*В школе (есть) ученик.*

В целом интонация повествовательного именного предложения характеризуется понижением тона к концу предложения.

اَلْحِوَارُ الأوَّلُ

خَالِدٌ : اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ .

خَلِيلٌ : وَ عَلَيْكُمُ السَّلامُ .

خالد : اِسْمِي خَالِدٌ ، مَا اسْمُكَ ؟

خليل : اِسْمِي خَلِيلٌ .

خالد : كَيْفَ حَالُكَ ؟

خليل : بِخَيْرٍ ، وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ . وَ كَيْفَ حَالُكَ أَنْتَ ؟

خالد : بِخَيْرٍ ، وَالْحَمْدُ للهِ .

الحِوَارُ الثَّانِي

خَوْلَةُ : اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ .

خَدِيجَة : وَ عَلَيْكُمُ السَّلاَمُ .

خَولة : اِسْمِي خَوْلَةُ ، مَا اسْمُكِ ؟

خديجة : اِسْمِي خَدِيجَةُ .

خولة : كَيْفَ حَالُكِ ؟

خديجة : بِخَيْرٍ ، وَالْحَمْدُ لله . وَ كَيْفَ حَالُكِ أَنْتِ ؟

خولة : بِخَيْرٍ ، وَ الْحَمْدُ لله .

✓ **Слова для заучивания**

اِسْمٌ	имя	مَا	что?
كَيْفَ	как?	أَوَّلُ	первый
حَالٌ	дело, состояние	حِوَارٌ	диалог
أَنْتَ	ты	الله	Аллах
خَيْرٌ	хорошо, добро	اَلْحَمْدُ	хвала, слава
أَنْتِ	ты (ж.р.)	أَنْتَ	ты (м.р)
السَّلامُ	мир, приветствие	عَلَيْكُمْ	вам
الثَّانِي	второй	مَسَاءٌ	вечер
صَبَاحٌ	утро	نَهَارٌ	день
خَبَرٌ	новость	كُرْسِيٌّ	кафедра

✓ Упражнения

1. Прослушайте фонозапись диалога и переведите его.

2. Отработайте произношение каждого предложения и повторите фразу без опоры на текст диалога.

3. Составьте предложения как в примере.

المِثالُ : اِسْمِي **خَالِدٌ** .

خَالِدٌ ، خَلِيلٌ ، خَدِيجَةُ ، مُحَمّدٌ ، فَاطِمَةُ

4. Составьте именные предложения со следующими словами:

أَنَا ، هُوَ ، دَرْسٌ ، مُعَلّم ، هَذا ، مَدْرَسَة ، سُؤَال ، مُحَمّد ، طالِبٌ ، كِتابٌ ، مَدينَة ، جَمِيلٌ ، رَجُلٌ ، غُرْفَةٌ ، تَدْرِيبٌ ، جَامِعَةٌ ، شَقَّةٌ ، حِوَارٌ ، عَاصِمَةٌ ، كُلِّيَّةٌ ، مَطْعَمٌ ، سَهْلٌ

5. Огласуйте и переведите следующие предложения:

هذا كتاب . الكتاب جديد . فاطمة معلّمة . هي جميلة . محمّد طالب . هو نشيط . هذا سؤال . هو سهل . هذا باب . الباب كبير . هذه مدرسة . هي صغيرة . أنا تلميذ ، أنا من المدينة ، هو من القرية ، هذا تدريب ، هو صعب ، الجامعة كبيرة و جديدة ، الغرفة كبيرة ، هذا قلم ، هذا خبر ، هو جديد .

6. Переведите следующие предложения:

1. Дом новый. 2. Город большой. 3. Мухаммад - учитель. 4. Он студент. 5. Это книга. 6. Друг хороший. 7. Диалог легкий. 8. Город красивый. 9. Карандаш большой.

10. Школа новая и красивая. 11. Я новый ученик. 12. Упражнение большое и трудное. 13. Столица красивая. 14. Он из города. 15. Квартира новая. 16. Имя красивое. 17. Ахмед старательный студент. Он остроумен. 18. Она счастливая. 19. Ты слабый. 20. Язык трудный. 21. Тетрадь новая. 22. Текст длинный.

7. Переведите следующий диалог:

- *Как тебя зовут?*	-Меня зовут Мухаммад. А как тебя зовут?
- *Меня зовут Мурад.*	-Как твои дела?
- *Хвала Аллаху, хорошо.*	

8. Определите подлежащее مُبْتَدَأ и сказуемое خَبَرٌ в следующих именных предложениях по образцу, затем переведите на русский язык:

الْمِثَالُ : هُوَ طَالِبٌ

هو– مبتدأ طالب – خبر

هي طالبة . هو مدرّس . هي مدرّسة . أنا أستاذ ، أنا من داغستانَ . هذا كتاب ، الكتاب عربيّ . الدّرس سهل ، الجامعة جديدة ، القاعة جميلة ، الغرفة كبيرة ، الطّالب نشيط ، الكلمة صعبة ، البيت صغير ، هو أستاذ ، هذا معهد

9. Огласуйте и переведите следующие словосочетания и предложения, определите где словосочетание, а где именное предложение:

البيت جديد	البيت الجديد	بيت جديد
الدّرس سهل	الدّرس السّهل	درس سهل
المدرسة جميلة	المدرسة الجميلة	مدرسة جميلة

10. Переведите следующие словосочетания и предложения, обратите внимание на артикли:

1. Книга- новая. Новая книга
2. Университет- большой . Большой университет
3. Диалог- легкий . Легкий диалог
4. Столица- большая . Большая столица
5. Это – новый факультет. Этот факультет новый

✓ Лексический комментарий

- **Формы приветствия**

В арабском языке общее приветствие выражается словами:اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ (*букв. Мир, благополучие, спокойствие вам*!); в ответном приветствии члены конструкции меняются местами: وَعَلَيْكُمُ السَّلاَمُ (букв. *и вам мир и благополучие*!) Более ценным считается следующая формула اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ *Да будет мир вам, милость Аллаха и его благословение!*

Также в арабском языке имеются другие формы приветствий:

صَبَاحُ الْخَيْرِ– صَبَاحُ النُّورِ	*Доброе утро!- Доброе утро!* (*букв. «утро света»*).
مَسَاءُ الْخَيْرِ– مَسَاءُ النُّورِ	*Добрый вечер!- Добрый вечер!* (букв. пожелание «вечера света».)
نَهَارُكَ سَعِيدٌ – نَهَارُكَ مُبَارَكٌ	*Добрый день!- Добрый день!* (*букв. пожелание «благословенного и счастливого дня»),* говорят в светлое время суток.
مَرْحَبًا– مَرْحَبًا بِكَ	*Приветствую! Добро пожаловать! Здравствуйте!- Приветствую Вас!*

Урок 6

الدَّرْسُ السَّادِسُ

Относительное прилагательное

أَسْمَاءُ النِّسْبَةِ

Имя прилагательное относительное (имена относительные) указывает на связь предмета с другим предметом, обозначая принадлежность, происхождение, материал, из которого сделан предмет и прочие относительные признаки.

Они образуются от существительных путем прибавления к ним окончания ـِيٌّ следующим образом:

1. *Если имя существительное не имеет дополнительных окончаний, то* ـِيٌّ *прибавляется непосредственно к слову*. Например:

دِينٌ	*религия*	دِينِيٌّ	*религиозный*
إِسْلاَمٌ	*ислам*	إِسْلاَمِيٌّ	*исламский*
ذَهَبٌ	*золото*	ذَهَبِيٌّ	*золотой*

2. *Если имя существительное оканчивается на* ـَةٌ, *то это окончание опускается и добавляется* ـِيٌّ. Например:

مَدْرَسَةٌ	*школа*	مَدْرَسِيٌّ	*школьный*
سِيَاسَةٌ	*политика*	سِيَاسِيٌّ	*политический*
تِجَارَةٌ	*торговля*	تِجَارِيٌّ	*торговый*
صِنَاعَةٌ	*промышленность*	صِنَاعِيٌّ	*промышленный*

3. Если имя существительное оканчивается на ا *или* ـَى *, то они сбрасываются, и прибавляются окончания* ـِيٌّ *или* ـِيٌّ. Например:

رُوسِيَا	*Россия*	رُوسِيٌّ	*Российский*
فَرَنْسَا	*Франция*	فَرَنْسِيٌّ	*Французский*
دُنْيَا	*мир*	دُنْيَوِيٌّ	*мирской, светский*

4. *Если имя существительное состоит из двух слогов, то имя прилагательное образуется путем прибавления окончания* ـِيٌّ . Например:

أُمٌّ	*мать*	أُمَوِيٌّ	*материнский*
أَخٌ	*брат*	أَخَوِيٌّ	*братский*
أَبٌ	*отец*	أَبَوِيٌّ	*отцовский*

5. *Если имя существительное состоит из двух слогов и имеет окончание женского рода* ـَةٌ *то это окончание сбрасывается и прибавляется* ـِيٌّ. Например:

سَنَةٌ	*год*	سَنَوِيٌّ	*годовой*

Женский род относительных прилагательних образуется от мужского рода путем прибавления к нему окончания ـَةٌ. Например:

رُوسِيٌّ	*российский*	رُوسِيَّةٌ	*российская*

الحوار :

مُحَمَّدٌ : السّلام عليكم .

شَرِيفٌ : و عليكم السّلام .

محمّد : مِنْ أيْنَ أنْتَ ؟

شريف : أَنَا مِنْ بَاكِسْتانَ .

محمّد : هَلْ أنتَ بَاكِستانِيٌّ ؟

شريف : نَعَمْ أَنَا بَاكِسْتانِيٌّ . وَ مَا جِنْسِيَّتُكَ أَنْتَ ؟

محمّد : أنا تُرْكِيٌّ . أنا مِن تُركِيَا .

شريف : أَهْلا وَ سَهْلا .

✓ **Слова для заучивания**

مِنْ أيْنَ ؟	откуда?	هَلْ	разве?
بَاكِسْتانُ	Пакистан	نَعَمْ	да
جِنْسِيَّةٌ	гражданство	تُرْكِيَا	Турция
أَهْلا وَسَهْلا	Добро пожаловать!	مِصْرُ	Египет
لاَ	нет	سُورِيَا	Сирия

✓ Упражнения

1. Прослушайте фонозапись диалога и отработайте произношение каждого предложения и повторите фразу без опоры на текст диалога.

2. Составьте предложения по образцу:

المثال : **داغِسْتَانِيٌّ** – **داغِسْتَانُ**

أنا **داغِسْتَانِيّ** . أنا مِن **داغِسْتَانَ** .

مِصْرِيٌّ– مِصْرُ	سُورِيٌّ– سُورِيَا
أَمْرِيكِيٌّ– أَمْرِيكَا	إِيطَالِيٌّ– إِيطَالِيَا

3. Прочитайте. Определите, от каких слов образованы относительные имена прилагательные.

شَمْسِيٌّ	*солнечный*	لُغَوِيٌّ	языковый
كِتَابِيٌّ	*письменный*	أَبَوِيٌّ	отцовский
رُوسِيٌّ	*русский*	مَدْرَسِيٌّ	школьный
شَهْرِيٌّ	*ежемесячный*	يَوْمِيٌّ	ежедневный

4. Образуйте относительные прилагательные от следующих имен. Назовите их значения.

مَدْرَسَةٌ	*школа*	أَبٌ	*отец*
شَهْرٌ	*месяц*	دِرَاسَةٌ	*учеба*
جِلْدٌ	*кожа*	جُغْرَافِيَا	*география*
أَدَبٌ	*литература*	تَارِيخٌ	*история*
ثَقَافَةٌ	*культура*	أَمْرِيكَا	*Америка*

دَاغِسْتَانُ	*Дагестан*	خُنْزَاخُ	*с. Хунзах*

5. Выделите качественные и относительные прилагательные.

كَبِيرٌ	*большой*	جمِيلٌ	*красивый*
قَرِيبٌ	*близкий*	فَرَنْسِيٌّ	*французский*
جَدِيدٌ	*новый*	مِصْرِيٌّ	*египетский*
يَوْمِيٌّ	*ежедневный*	تِجَارِيٌّ	*торговый*
سَهْلٌ	*легкий*	جَامِعِيٌّ	*университетский*

6. **Образуйте качественные прилагательные женского рода и переведите их.**

نَشِيطٌ	شَكورٌ	ضَعِيفٌ	جَدِيدٌ
سَهْل	فَرِحٌ	صَغِيرٌ	كَبِيرٌ
صَعْبٌ	عَجُوزٌ	جَمِيلٌ	سَعِيدٌ
قَدِيمٌ	قَوِيٌّ	حَسَنٌ	فَقِيرٌ

7. Переведите следующий диалог:

- *Доброе утро!*	- Доброе утро!
- *Как тебя зовут?*	- Меня зовут Саид.
- *Откуда ты?*	- Я из России.
- *Ты русский?*	- Да. Я из России.

8. Переведите следующие предложения:

Это учитель. Он турок. Он из Турции. Это студент. Он из Пакистана. Квартира красивая и большая. Москва – столица России. Он американец. Она из Америки.

Урок 7

الدَّرْسُ السَّابِعُ

Вопросительное предложение

الجُمْلة الاسْتِفهَامِيَّة

Предложения в арабском языке бывают повествовательные, вопросительные, побудительные и восклицательные и т.д.

Повествовательное предложение содержит сообщение и произносится с понижением тона к концу. Повествовательные предложения в зависимости от содержания бывают утвердительные и отрицательные.

Утвердительному предложению может предшествовать частица نَعَمْ *да*.

Отрицательному предложению может предшествовать отрицательная частица لا *не, нет*.

Частицы утверждения и отрицания отделяются от следующего за ними предложения паузой (а на письме - запятой). Например:

هُوَ مُعَلِّمٌ نَشِيطٌ	*Он активный учитель*
نَعَمْ ، هُوَ مُعَلِّمٌ نَشِيطٌ	*Да, он активный учитель*
هُوَ في الْمَدْرَسَةِ	*Он в школе*
لا ، هُو في البَيْتِ	*Нет, он дома*
هَذَا دَرْسٌ سَهْلٌ	*Это легкий урок*
نَعَمْ ، هَذَا دَرْسٌ سَهْلٌ	*Да, это легкий урок*

В зависимости от характера вопроса вопросительные предложения делятся на *общие, специальные и альтернативные*.

I. Общие вопросительные предложения выражают вопрос, требующий общего ответа. Они строятся на основе повествовательных предложений с помощью вопросительных частиц أ или هل (которые соответствуют русской вопросительной частице «ли»).

Эти вопросительные частицы ставятся в начале предложения. Например:

هَلْ أَنْتَ طَالِبٌ ؟	*Ты студент? (Студент ли ты?)*
أَ هِيَ مُعَلِّمَةٌ ؟	*Она преподавательница?*

Общие вопросительные предложения имеют повышающуюся к концу речи интонацию:

هَلْ هَذَا كِتَابٌ ؟ *Эта книга?*

II. Специальные вопросительные предложения выражают вопрос, требующий конкретного ответа. Они строятся с помощью вопросительных слов, которые ставятся в начале предложения. К вопросительным словам относятся:

а) вопросительные слова: مَنْ ؟ *кто?* مَا ؟ *что?* مَاذا ؟ *что?*, (и их производные: لِمَنْ ؟ *кому?, для кого?, чей?*, لِمَاذا ؟ *для чего?*, почему?): أيٌّ (ж.р. – أَيَّةُ) *какой?* и другие.

б) вопросительные наречия:

أَيْنَ ؟ *где?*	مِنْ أَيْنَ ؟ *откуда?*
إِلَى أَيْنَ ؟ *куда?*	كَيْفَ ؟ *как?*

مَتَى ؟ *когда?* لِمَاذَا ؟ *зачем?почему?*

Например:

مَنْ هُوَ ؟ Кто он? مَنْ هِيَ ؟ Кто она?

أَيْنَ الطَّالِبُ ؟ Где студент? لِمَنْ الكِتَابُ ؟ Чья книга?

مَا هَذَا ؟ Что это? مِنْ أَيْنَ أَنْتَ ؟ Откуда ты?

В специальных вопросительных предложениях интонация над вопросительными словами и наречиями повышается, а в конце предложения понижается.Например:

أَيْنَ الْمُعَلِّمُ ؟ Где учитель?

III. Вопросительные предложения, содержащие альтернативный вопрос, строятся с помощью двойной вопросительной частицы (أ) هَلْ – (أو) أمْ , причем هَلْ (или أ) ставится в начале предложения, а أَمْ (или أوْ) ставится перед словом, противопоставляемым в вопросе. Например:

هَلْ غُرْفَةُ التَّدْرِيسِ كَبِيرَةٌ أَمْ صَغِيرَةٌ ؟	*Аудитория большая или маленькая?*
أَ هُوَ طَالِبٌ أَوْ مُعَلِّمٌ ؟	*Он студент или преподаватель?*

В альтернативных вопросительных предложениях первая часть вопроса произносится с повышением тона, вторая часть – с понижением тона. Например:

هَلْ هَذَا تِلْمِيذٌ أَوْ طَالِبٌ ؟	*Это ученик или студент*?
هَلْ هَذَا كِتَابٌ أَمْ دَفْتَرٌ ؟	*Это книга или тетрадь?*
هَلْ هَذَا الدَّرْسُ سَهْلٌ أَمْ صَعْبٌ ؟	*Этот урок легкий или трудный?*

الحِوَارُ :

مَرْيَمُ : السَّلام عليكم .

زَيْنَبُ : وعليكمُ السَّلام .

مريم : مِن أيْنَ أنْتِ ؟

زينب : أنا مِنْ مِصْرَ .

مريم : هَلْ أنتِ مِصْرِيَّةٌ ؟

زينب : نَعَمْ ، أنا مِصْرِيَّةٌ . و ما جِنْسِيَّتُكِ أنتِ ؟

مريم : أنا سُورِيَّةٌ . أنا من سُورِيَا .

زينب : أهلا وسَهلا .

✓ **Слова для заучивания**

أجِبْ	ответьте	تَبَادَلْ	обменивайтесь
عَنْ	о, про	جَوَابٌ	ответ
أسْئِلَةٌ	вопросы	زَمِيلٌ	друг, коллега
آتِيَةٌ	следующие	كَمَا	как
كَسْفِيسكُ	г.Каспийск	مِثَالٌ	пример, образец

✓ Упражнения

1. Прослушайте фонозапись диалога и переведите его.

2. Отработайте произношение каждого предложения и повторите фразу без опоры на текст диалога.

التّدريب ٣ : أَجِبْ عَنِ الأَسْئِلَةِ الآتِيَةِ

هل مَريَمُ مِصريّة ؟ مِن أينَ زينبُ ؟

ما جِنْسِيّة مَريَمَ ؟ هل زينبُ مصْريّة ؟

التّدريب ٤ : تَبَادَلِ السُّؤَالَ وَ الْجَوَابَ مَعَ زَمِيلِكَ ، كَمَا فِي الْمِثالِ :

المثال : **دَاغِسْتَانِيٌّ**

– هل أنتَ **داغِسْتانِيٌّ** ؟ – نعم ، أنا **داغستانيٌّ** .

تُرْكِيّ تُرْكيّة

مِصْريّ مِصْريّة

سُوريّ سُوريّة

التّدريب٥ : **تبادل السّؤال وَالْجَوَابَ مع زميلك ، كما في المثال .**

المثال : **أَنْتَ**– **داغِسْتانُ**

– مِن أينَ **أنتَ** ؟ – أنا مِن **داغِسْتانَ** .

هو – مُوسْكُو أنتَ – كَسْفِيسكُ

أنتِ – ترْكِيا هي – مصْر

6. Переведите следующие вопросительные предложения:

Ты студент? Ахмед учитель? Это книга? Это урок ? Кто он? Что это? Откуда этот учитель? Где дедушка? Ты из Дагестана? Как тебя зовут? Он прилежный студент? Где он? Это новый портрет? Это новый урок? Это студент или учитель? Этот урок трудный или легкий? Где столица? Чья эта новая книга?

7. Составьте предложения, используя следующие вопросительные частицы, наречия и местоимения:

هَلْ ، أَيْنَ ، مَتَى ، كَيْفَ ، مِنْ أَيْنَ ، لِمَنْ

8. Заполните пропуски соответствующими частицами, наречиями:

١)(Где?) مُعَلّمُ اللّغَة العَرَبيَّة ؟

٢) (Когда?) درْسٌ جَدِيدٌ ؟

٣)(Откуда?) هذا التّلمِيذُ النّشِيطُ ؟

9. Огласуйте и переведите следующие предложения:

هل هذا المعلّم من مصرَ ؟ لا ، هو من الكويت . هل أنت تلميذ ؟ لا ، أنا طالب في الجامعة . هل هذه الصّورة جميلة ؟ نعم ، هي جميلة . أين الصّديق ؟ هو في المكتبة . من أين هذا المعلّم ؟ هو من الشّيشان . أين المعهد الإسلاميّ ؟ هو في مدينة موسكو . هل هذه القاعة جديدة ؟ نعم هي جديدة و كبيرة .

10. Переведите следующий диалог:

- *Доброе утро!*	- Доброе утро!
- *Как тебя зовут?*	- Меня зовут Ахмад.
- *Откуда ты?*	- Я из Дагестана.
- *Ты дагестанец?*	- Да. Я из Дагестана. А ты откуда?
- *Я из Чечни.*	- Ты чеченец?

- *Да, я чеченец.* | - Рад знакомству.

11. Переведите следующие предложения на русский язык:

هذه شقّة . الشّقّة كبيرة وجميلة . في الشّقّة غرفة واسعة . في الغرفة خزانة كبيرة وعلى الحائط صورة جميلة وخريطة روسيّة . في الغرفة طاولة كبيرة أيضا . على الطّاولة كتاب أحمر و قلم أسود ومسطرة صغيرة . هذا الشّاب طالب أيضا . هو مجتهد ونشيط وظريف . هو من سوريا . أين العاصمة الرُّوسيَّة ؟ لِمن هذه الْمِحفظة ؟ من هو ؟ هل هي طالبة أو تلميذة ؟ أهذا درس اللّغة العربيّة أم الرّوسيّة ؟ من غائب اليوم في الدّرس ؟ محمّد غائب اليوم . أين هو اليوم ؟ هو في البيت ؟

12. Выучите следующие слова:

خِزانَةٌ	шкаф	مِسْطَرَةٌ	линейка
شَابٌّ	юноша	خَرِيطَةٌ	карта
اليَوْمَ	сегодня	أَعْطِ	дайте
أَيْضًا	также	أَكْمِلْ	завершите
ظَرِيفٌ	остроумный	الشِّيشَانُ	Чечня
أَسْوَدُ	черный	أَبْيَضُ	белый
أَصْفَرُ	желтый	أَزْرَقُ	синий
أَخْضَرُ	зеленый	أَحْمَرُ	красный
حَاضِرٌ	присутствующий	غَائِبٌ	отсутствующий

Урок 8

الدَّرْسُ الثّامِنُ

Двойственное число

العَدَدُ – الْمُثَنَّى

В арабском языке существуют три грамматических числа: единственное مُفْرَدٌ, двойственное مُثَنَّى и множественное جَمْعٌ.

✧ Единственное число

Единственное число указывает на одно лицо или один предмет, например:

مُعَلِّمٌ	*учитель*	سُؤَالٌ	*вопрос*
دَرْسٌ	*урок*	مَجَلَّةٌ	*журнал*

✧ Двойственное число

В отличие от русского языка в арабском языке имеется двойственное число, применяемое для обозначения двух лиц или предметов.

Двойственное число مُثَنَّى образуется от любого имени существительного единственного числа путем прибавления окончания:

Им.п.	رَفْعٌ	ـَانِ	طَالِبَانِ	مَجَلَّتَانِ
Род.п.	جَرٌّ	ـَيْنِ	طَالِبَيْنِ	مَجَلَّتَيْنِ
Вин.п.	نَصْبٌ	ـَيْنِ	طَالِبَيْنِ	مَجَلَّتَيْنِ

Например:

دَخَلَ مُعَلِّمَانِ	*Зашли (**кто?**)два учителя.*
رَأَيْتُ مُعَلِّمَيْنِ	*Я увидел (**кого?**)двух учителей.*
قَرَأْتُ عَنْ مُعَلِّمَيْنِ	*Я прочитал про двух учителей.*

При образовании двойственного числа от имен женского рода окончание (ـَة–) превращается в (ـَتـ) в сочетании с окончанием двойственного числа. Например:

مَدْرَسَةٌ	مَدْرَسَتَانِ	صُورَةٌ	صُورَتَانِ
طَبِيبَةٌ	طَبِيبَتَانِ	طَالِبَةٌ	طَالِبَتَانِ

При добавлении определенного артикля форма слова не изменяется:

مَدْرَسَتَيْنِ	اَلْمَدْرَسَتَيْنِ	كِتَابَانِ	اَلْكِتَابَانِ

Прилагательные, относящиеся к двойственному числу, согласуются с ними в роде, числе, падеже и состоянии.

Например:

كِتَابَانِ جَدِيدَانِ	*две новые книги*
طَالِبَيْنِ مُجْتَهِدَيْنِ	*двух прилежных студентов*
مَدِينَتَانِ كَبِيرَتَانِ	*два больших города*
فِي كَلِمَتَيْنِ عَرَبِيَّتَيْنِ	*в двух арабских словах*
مِنْ مَدِينَتَيْنِ كَبِيرَتَيْنِ	*из двух больших городов*
عَنْ طَبِيبَيْنِ رُوسِيَّيْنِ	*о двух российских врачах*

الحِوَارُ

أَحْمَدُ : السّلام عليكم .

بَدْرٌ : و عليكم السّلام .

أحمد : هَذا أخِي . هُوَ مُدَرِّسٌ .

بدر : أهلا و سهلا .

أحمد : هذا صَدِيقِي .هُو مُهَندِسٌ .

بدر : أهلا و سهلا .

الأخ : أهلا و سهلا

أحمد : مَع السّلامَةِ .

بدر : مع السّلامة .

كلمات جديدة

بَدْرٌ	Бадр (имя соб.)	مَعَ السَّلامَةِ	всего хорошего
صَدِيقٌ	друг	مُهَنْدِسٌ	инженер
قَوِيٌّ	сильный	مَفْتُوحٌ	открытый
نَظِيفٌ	чистый	شَابٌّ	юноша
مَقْفُولٌ	закрытый	شَابَّةٌ	девушка

✓ تدريبات

1. Образуйте формы двойственного числа مُثَنّى от следующих имен:

مُعلّمٌ ، كِتابٌ ، جامِعَة ، يَوْمٌ ، طَالِبٌ ، مُهَنْدِسٌ ، كَلِمَة ، مَدْرسَةٌ ، مَدِينَةٌ ، دَرْسٌ ، جَمِيلٌ ، جَدِيدٌ ، صُورَةٌ .

2. Прочитайте следующие предложения, обратите внимание на падежные окончания:

دَخَلَ المَعَلِّمان مِن مصرَ . قَرَأْتُ عَنْ مُعَلِّمَيْنِ . رَأَيْتُ مُعَلّمَيْنِ . خَرَجَ طَالِبَان ، اِقْرَأْ الْكِتَابَيْنِ الْجَدِيدَيْنِ ، اِسْأَلْ الطَّالِبَ السُّؤَالَيْنِ ، اُكْتُبْ كَلِمَتَيْنِ عَلَى اللَّوْحِ ، اقْرَأ الْحِوَارَيْنِ فِي الْبَيْتِ ، اِجْلِسْ وَاكْتُبِ الدَّرْسَيْنِ .

3. Скажите по-арабски:

- Я прочитал قَرَأْتُ *(две книги, два слова, два текста, два диалога)*.

- Я знаю أعْرِفُ *(двух преподавателей, двух студентов, два факультета)*.

- Это письмо الرِّسَالَةُ от *(двух мужчин, двух студенток)*.

- Два студента написали كَتَبَ два диалога.

- Я взял أخَذتُ две книги у двух друзей.

4. Переведите следующие словосочетания:

Две книги, два друга, два ученика, две студентки, два инженера, два слова, два примера, два хороших учителя, два легких слова, два арабских предложения, две красивые школы, два прилежных ученика.

5. Переведите следующий диалог:

- *Добрый вечер!* - Добрый вечер!
- *Как тебя зовут?* - Меня зовут Хамза.
- *Откуда ты?* - Я из Сирии.
- *А кто это?* - Это мой друг. Он из Турции.
- *Он студент?* - Нет. Он ученик.

6. Напишите, огласуйте и переведите предложения на русский язык:

هل البيت قريب؟ هل الجامعة بعيدة أم قريبة؟ هل الدّرس سهل أم صعب؟ هل الطّاولة جديدة؟ هل النّافذة نظيفة؟ هل الباب مقفول؟ هل الطّالب ضعيف؟ هل كريم حسن؟ هل بدر قويّ؟ هل التّلميذان نشيطان؟ أين محمود و حمزة؟ محمود و حمزة في الغرفة . هل الطّالبان قويّان أم نشيطان؟ هل الشّابان تلميذان؟ هل الشّابة جميلة؟ المعلّمان من مصر والمعلّمتان من تركيا . خُذ الكتاب واقرأ حوارين جديدين .

7. Поставьте подчеркнутые слова в форме двойственного числа, изменяя при этом что необходимо.

في الْمِحفظة قلمٌ ، الدّرسُ سهل ، الكتابُ جديد ، الْمدرّسُ النّشيط من مصرَ ، كَتبَ المعلّمُ الكلمة العربيّة ، اِقرأْ الحوارَ الجديد في المكتبة ، رأيتُ تلميذًا مُجتهدا في الْمطعمِ ، اِسْأَلْ المعلّمَ السّؤال .

8. Выберите правильное слово из скобок.

في الجامعة (أستاذين / أستاذان) من مصر .

اقرأ (حواران / حوارين) واكتب (كلمتين / كلمتان) .

خُذ (الدّفترين / الدّفتران) من (الزّميلان / الزّميلين) .

Урок 9

الدَّرْسُ التَّاسِعُ

Множественное число

العَدَدُ – الجَمْعُ

✧ Множественное число

Множественное число جَمْعٌ употребляется для обозначения более двух лиц или предметов.

Множественное число в арабском языке делится на два вида:

جَمْعٌ سَالِمٌ	*Целое множественное число*
جَمْعٌ مُكَسَّرٌ	*Разбитое множественное число*

Целое множественное число имеет формы мужского и женского рода.

✧ *Целое* множественное число мужского рода

Целое множественное число мужского рода образуется от единственного числа путем прибавления окончания:

Им.п.	رَفْعٌ	ـُونَ	عَالِمُونَ	الْعَالِمُونَ
Род.п.	جَرٌّ	ـِينَ	عَالِمِينَ	الْعَالِمِينَ
Вин.п.	نَصْبٌ	ـِينَ	عَالِمِينَ	الْعَالِمِينَ

Например:

دَخَلَ مُعَلِّمُونَ	*Зашли **(кто?)**учителя*
رَأَيْتُ مُعَلِّمِينَ	*Я увидел **(кого?)**учителей*
قَرَأْتُ عَنْ مُعَلِّمِينَ	*Я прочитал про учителей*

Целое множественное число образуется ***только от имен существительных, обозначающих профессию или***

лицо. Множественное число от предметов (немыслящих) образуется только по ломанной форме.

✧ *Целое* множественное число женского рода

Целое множественное число женского рода образуется от имен женского рода единственного числа путем прибавления окончания:

Им.п.	رَفْعٌ	ـَاتٌ	عَالِمَاتٌ	الْعَالِمَاتُ
Род.п.	جَرٌّ	ـَاتٍ	عَالِمَاتٍ	الْعَالِمَاتِ
Вин.п.	نَصْبٌ	ـَاتٍ	عَالِمَاتٍ	الْعَالِمَاتِ

Кроме того, форма *целого* множественного числа женского рода образуется от имен целого ряда имен женского рода, обозначающих неодушевленные предметы.

Например:

جَامِعَةٌ	جَامِعَاتٌ	كَلِمَةٌ	كَلِمَاتٌ
مُجْتَهِدَةٌ	مُجْتَهِدَاتٌ	صُورَةٌ	صُورَاتٌ

«Ломанное» множественное число

Гораздо чаще в арабском языке множественное число образуется по формам так называемого *ломанного* (*разбитого*) множественного числа. Оно образуется путем изменения внутренней структуры слова.

Например:

سُؤَالٌ	أَسْئِلَةٌ	مَدِينَةٌ	مُدُنٌ
قَلَمٌ	أَقْلاَمٌ	دَرْسٌ	دُرُوسٌ

Поскольку нет точных правил образования разбитых форм множественного числа, то целесообразно запоминать вместе с формой единственного числа и форму его множественного числа.

Ниже дана таблица некоторых форм образования разбитого множественного числа. В таблице сгруппированы слова, у которых форма множественного числа совпадает.

Формула ед. числа	Примеры в ед.числе	Формула мн.числа	Примеры во мн. числе
فَعْلٌ	دَرْسٌ *урок* بَيْتٌ *дом*	فُعُولٌ	دُرُوسٌ بُيُوتٌ
فَعَلٌ	قَلَمٌ *ручка* غَلَطٌ*ошибка*	أَفْعَالٌ	أَقْلاَمٌ أَغْلاَطٌ
فَاعِلٌ	طَالِبٌ *студент* كَاتِبٌ *писатель*	فُعَّالٌ	طُلاَّبٌ كُتَّابٌ
فِعْلٌ	قِسْمٌ *часть* حِزْبٌ *партия*	أَفْعَالٌ	أَقْسَامٌ أَحْزَابٌ
فَعِيلَةٌ	جَرِيدَةٌ *газета* خَرِيطَةٌ*карта*	فَعَائِلُ	جَرَائِدُ خَرَائِطُ
مَفْعَلٌ مَفْعَلَةٌ	مَعْهَدٌ *институт* مَدْرَسَةٌ *школа*	مَفَاعِلُ	مَعَاهِدُ مَدَارِسُ
فِعَالٌ	كِتَابٌ*книга*	فُعُلٌ	كُتُبٌ
فَعِيلٌ فَعِيلَةٌ	طَرِيقٌ *дорога* مَدِينَةٌ *город*	فُعُلٌ	طُرُقٌ مُدُنٌ

✧ Согласование прилагательного в словосочетаниях с именами множественного числа

При выборе формы прилагательного, выступающего в функции согласованного определения в словосочетаниях с именами двойственного и множественного чисел, следует учитывать принадлежность определяемого имени. Если определяемое слово обозначает **лицо**, то определение (прилагательное) **согласуется** с определяемым (существительным) в роде, числе, падеже и состоянии.

Например:

مُعَلِّمُونَ جَدِيدُونَ	*новые учителя*
مُعَلِّمَاتٌ جَدِيدَاتٌ	*новые учительницы*
مِنَ الطُّلاَّبِ الدَّاغِسْتَانِيِّينَ	*от дагестанских студентов*
مِنَ الطَّالِبَاتِ الرُّوسِيَّاتِ	*от российских студенток*

Если имя, стоящее во множественном числе не обозначает **лиц** (относятся к категории имен «немыслящих»), то оно рассматривается как имя собирательное женского рода, и прилагательное ставится в **единственном** числе **женского** рода, согласуясь в роде, падеже и состоянии.

Например:

كُتُبٌ جَدِيدَةٌ	*новые книги*
لُغَاتٌ أَجْنَبِيَّةٌ	*иностранные языки*
مَجَلاَّتٌ عَرَبِيَّةٌ	*арабские журналы*
سَيَّارَاتٌ جَدِيدَةٌ	*новые машины*
دُرُوسٌ سَهْلَةٌ	*легкие уроки*

الحِوَارُ

نَدَى : السّلام عليكم .

هُدَى : و عليكم السّلام .

ندى : هَذِهِ أُخْتِي . هِيَ طَبِيبَةٌ .

هدى : أهلاً و سهلا .

ندى : هذه صَدِيقَتِي . هِيَ طَالِبَةٌ .

الأخت : أهلا و سهلا .

ندى : مَعَ السَّلامَةِ .

هدى : مع السّلامة .

كلمات جديدة

друг	صَدِيقٌ (أَصْدِقَاء)	брат	أَخٌ (إِخْوَةٌ)
сестра	أُخْتٌ (أَخَوَاتٌ)	инженер	مُهَنْدِسٌ(ون)
она	هِيَ	врач	طَبِيبَةٌ (ات)
эта (ж.р.)	هَذِهِ	этот (м.р.)	هَذَا
студентка	طَالِبَةٌ(ات)	подруга	صَدِيقَةٌ(ات)

✓ تدريبات

1. Прослушайте фонозапись диалога, и отработайте произношение каждого предложения и повторите фразу без опоры на текст диалога.

2. Составьте предложения, как и в примере.

الْمِثَالُ :

أَخٌ – مدرِّسٌ هَذا أَخِي ، هُوَ مُدرِّس

أُخْتٌ– مُدرِّسَة صَدِيقٌ– طَبِيبٌ أُخْتٌ– طالِبَة أَخٌ– مُهَنْدِسٌ

التّدريب ٣ تَبادَلِ الحِوَارَ مَعَ زَمِيلِكَ ، كمَا فِي المِثالِ .

المثال **فاطِمَة– مصْرِيّة– مصْر**

١ اسْمِي **فاطِمةُ** ، أنا **مِصرِيَّةٌ** ، أَنَا مِنْ **مِصْرَ** .

٢ أَهْلاً وَ سَهْلاً

مَحْمُودٌ– تُرْكِيّ– تُرْكِيا خَدِيجَة– سُورِيّةٌ– سُوريا

عَلِيّ– داغِسْتانيّ– داغِسْتانُ أحمَدُ–خُنْزَاخِيّ– خُنْزاخُ

4. Определите вид множ. числа в каждом из следующих слов и их единственное число :

مسلمون ، معلّمات ، دروس ، مهندسين ، جامعات ، أسئلة ، كتب ، صور ، إخوة ، مشهورون ، تدريبات ، أصدقاء ، شقق ، لغات ، مترجمون .

5. Образуйте формы جمع سالم **и запишите их.**

مُعلّم ، مُدَرّس ، مُتَرْجِمٌ ، مُهَنْدِسٌ ، حَسَنٌ ، دَاغسْتانِيٌّ ، سُعُودِيٌّ ، رُوسِيٌّ ، تَتَارِيٌّ ، فَلاَّحٌ .

طالِبَة ، مُتَرْجِمَة ، سَيَّارَة ، لُغَةٌ ، جامعَة ، مَجَلّة ، فَلاّحَة ، صَغيرَة ، جدِيدَة ، مِصْرِيَّة ، أوَارِيَّة ، شِيشَانيّة .

6. Поставьте приводимые ниже слова в форме родительного падежа после предлога من **.**

المُهندسُون ،مُعلّمُون ، المَجَلاّتُ ، جامِعاتٌ ، اللّغاتُ ، سَيَّاراتٌ ، المُدَرِّسَاتُ

7. Переведите следующие слова:

معلّم – معلّمان – معلّمون ، طالب – طالبان – طلاب ، معلّمة – معلّمتان – معلّمات ، درس – درسان – دروس ، صديق – صديقان – أصدقاء ، صديقة – صديقتان – صديقات ، شقّة – شقّتان – شقق ، طبيب – طبيبان – أطبّاء ، طبيبة – طبيبتان – طبيبات .

8. Отработайте быстрое чтение и переведите.

أنا طالب .

أنا طالب في الْجامعة .

أنا طالب في الْجامعة الدَّاغستانيّة .

أنا طالب في الْجامعة الدَّاغستانيّة الْكبيرة .

أنا طالب في الْجامعة الدَّاغستانيّة الْكبيرة الْمشهورة .

9. Поставьте следующие словосочетания в форме جَمْعٌ и مُثَنّى .

كتاب جديد ، درس سهل ، مثال عربيّ ، معلّم روسيّ ، طالبة جميلة ، تلميذ نشيط ، مدرسة كبيرة ، جامعة داغستانيّة .

10. Поставьте подчеркнутые слова в форме мн.числа, изменяя при этом что необходимо.

أنا مسلم والحمد لله ، المدرّس المشهور من مصر ، كَتبَ الطّالب الكلمةَ العربيّة الجديدة ، اِقرأ الدّرس الجديد في المكتبة ، في الشّارع سيّارة أمريكيّة ، اِسْألْ كلمة صعبة ، المترجم السّوريّ في الشّقّة الجميلة .

التّدريب ١١ أَكْمِلْ كمَا فِي الْمِثَالِ :

يُوسُف من بَاكِسْتَان — يُوسُف بَاكِسْتَانيّ

نَجَاة من تُونِس — نَجَاة تُونِسيّة

سَامِي من الجَزَائر — سَامِيَةُ من الْمَغْرِب — فَوْزِي من الأُرْدُن

زَيْنَب من سوريا — سُعَادُ من السُّعُودِيّة — فَهْدٌ من اليَمَن

خَلِيل من عُمَانَ — حِصَّة من البَحْرَيْنِ — نَعِيمَةُ من مِصْر

الْمَغْرِبُ	*Марокко*	الجَزَائِرُ	*Алжир*
البَحْرَيْنُ	*Бахрейн*	عُمَّانُ	*Оман*
الأُرْدُنُ	*Иордания*	مَشْهُورٌ	*известный*
اليَمَنُ	*Йемен*	مُتَرْجِمٌ	*переводчик*
فَلاَّحٌ	*крестьянин*	سَيَّارَةٌ	*машина*

✓ Выучите арабскую пословицу:

فِي الْحَرَكَةِ بَرَكَةٌ — В движении есть благодать

Урок 10

الدَّرْسُ العَاشِرُ

Чтение и перевод

القِرَاءَةُ و التَّرْجَمَة

أنا طالِبٌ . اِسْمِي مُحَمَّد . أنا دَاغِسْتانِيٌّ ، أنا مِن دَاغِسْتانَ . دَاغِسْتانُ جَمِيلةٌ . هذا أبي . هُو مُدَرِّسُ اللُّغَة العَرَبِيَّة . هُوَ دَاغِسْتانِيٌّ . هُوَ مُدَرِّسٌ حَسَنٌ . هَذهِ أمّي . هيَ طَبِيبَةٌ . هِيَ طَبِيبَةٌ حَسَنَةٌ . هيَ داغِسْتانِيَّةٌ . هذا أخِي الْكَبِيرُ . هُوَ مُهَنْدِسٌ . هذِهِ أخْتِي . هِيَ طَالِبَة . هِي طالِبَة مُجْتَهِدَة . هَذا صَدِيقِي . هُو رُوسِيٌّ . هُوَ مِن رُوسِيَا .

✓ تدريبات

1. Составьте 9 общих, 6 специальных и 3 альтернативных вопроса к тексту.

2. Прочитайте текст и определите مُبْتَدَأ и خَبَرٌ как в примере:

أنا – الْمُبْتَدَأ طالب – خَبَر

3. Составьте вопросы к следующим ответам:

أ . . . . . لاَ ، هو طَبِيبٌ .

أ . . . . . نَعَم ، أَنَا مِصريٌّ .

هَلْ . . . . . لاَ ، هُوَ عَلَى الطَّاوِلَة .

أ . . . . . نَعَمْ ، هُوَ في الْغُرْفَة .

هَلْ . . . . . نَعَمْ ، الطُّلاَّبُ مُجْتَهِدُونَ .

أ . . . . . لاَ ، هَذَا الْكِتابُ العَرَبِيُّ جَدِيدٌ .

هَلْ . . . . . نَعَمْ ، هَذه الْمَجَلَّةُ شَهْرِيّةٌ

هَلْ . . . . . نَعَمْ ، هو مُتَرْجِمٌ حسنٌ

أ . . . . . نعم ، اللّبَنُ بارد

4. Ответьте на следующие вопросы:

١- السّلام عليكم -

٢- ما اسمك ؟ -

٣- كيفَ حالكَ ؟ -

٤- مِن أين أنتَ ؟ -

٥- ما جنسِيَّتُك ؟ -

٦-هل أنتَ داغستانيّ أَمْ شِيشانيّ ؟ -

أَ هَذَا الدّرْسُ سَهْلٌ أَمْ صَعْب ؟ -

هَلْ هذا الصَّدِيقُ طَبِيب ؟ -

أَيْنَ الْجَرِيدة العربيّة ؟ -

هل هذه الْمَجَلَّةُ شَهْرِيّة ؟ -

هل الطّلاّبُ مجتهدون ؟ -

5. Составьте предложения, используя имена с правого столбика, подбирая к ним имена из левого столбика:

هذا البيت	في غرفة التّدريس
درس اللّغة العربيّة	من الْمغرب
هذه الْجامعات	تاتاريّ ؟

الطّلاّب	فرنسيّة
الْمدرّس	كبير
أ أنت شيشانيٌ أم	صعب

6. Переведите следующие предложения:

1.Это мой брат. Он учитель. 2. Это мой друг. Он инженер. 3. Это моя сестра. Она врач. 4. Это моя подруга. Она ученица. 5. Два друга из Чечни. 6. Две книги новые, а два журнала старые. 7. На столе две арабские книги и турецкие журналы. 8. Это письмо от дагестанских студентов. 9. В школе новые учителя из Турции и новые учительницы из Франции.

7. Составьте именные предложения, используя следующие слова:

أخٌ ، صديقة ، هذا ، أنت ، داغستان .

8. Прочтите и переведите.

هَذا أبِي

هَذا أبِي ، اِسْمُهُ مُحَمَّدٌ .

هذا أبي ، اسْمُهُ مُحَمَّدٌ ، هُوَ مُهَنْدِسٌ .

هَذا أبِي ، اسْمُهُ مُحَمَّدٌ ، هُوَ مُهَنْدِسٌ حَسَنٌ .

التّدريب ٩ تبادل الحوار مع زميلك كما في المثال .

المثال : **أخٌ**- **مُدرّس**

١ : هذا **أخي** ، هُو **مُدرِّسٌ** ٢ : أهلا وسهلا .

أخت- طبِيبَة	صَديق- مُهندِس	صَدِيقة- طالِبة
أبِي – مترْجِم	زَمِيل - عَالِمٌ	أمِّي - معلّمة

الوحدة الثّانية

الأسرة

СЕМЬЯ

Урок 11

الدَّرْسُ الحَادِيَ عَشَرَ

Местоимение

الضَّمِيرُ

Местоимения в арабском языке по характеру связи со словами делятся на слитные مُتَّصِلَةٌ и раздельные مُنْفَصِلَةٌ, а по своему значению на личные, указательные, относительные, вопросительные.

✧ Личные местоимения

Личные местоимения в именительном падеже пишутся раздельно.

лицо		*ед.ч.*	*дв.ч.*	*мн.ч.*
первое	*м./ж.р.*	я أَنَا	мы نَحْنُ	мы نَحْنُ
второе	*муж.р.*	ты أَنْتَ	вы أَنْتُمَا	вы أَنْتُمْ
	жен.р.	ты أَنْتِ	вы أَنْتُمَا	вы أَنْتُنَّ
третье	*муж.р.*	он هُوَ	они هُمَا	они هُمْ
	жен.р.	она هِيَ	они هُمَا	они هُنَّ

✧ Слитные местоимения

Личные местоимения в формах родительного и винительного падежа пишутся слитно с глаголами, предлогами и именами. Они выполняют функцию прямого и косвенного дополнения при глаголе, функцию несогласованного определения при имени (соответствуя притяжательным местоимениям русского языка).

лицо		*ед.ч.*	*дв.ч.*	*мн.ч.*
первое	*м./ж.р.*	мой ـِي	наш نَا	наш نَا
второе	*муж.р.*	твой كَ	ваш كُمَا	ваш كُمْ
	жен.р.	твой كِ	ваш كُمَا	ваш كُنَّ
третье	*муж.р.*	его هُ	их هُمَا	их هُمْ
	жен.р.	ее هَا	их هُمَا	их هُنَّ

✓ **Слитные местоимения с существительными**

كِتَابِي	моя книга
كِتَابُنَا	наша книга
كِتَابُكَ	твоя *(м.р.)* книга
كِتَابُكِ	твоя *(ж. р.)* книга
كِتَابُكُمَا	ваша *(обоих)* книга
كِتَابُكُمَا	ваша *(обеих)* книга
كِتَابُكُمْ	ваша книга
كِتَابُكُنَّ	ваша *(ж. р.)* книга
كِتَابُهُ	его книга
كِتَابُهَا	ее книга
كِتَابُهُمَا	их *(обоих)* книга
كِتابُهُمَا	их *(обеих)* книга
كِتَابُهُمْ	их книга
كِتَابُهُنَّ	их *(ж. р.)* книга

При **согласовании** слитного местоимения с существительным, к которому оно относится, учитывается грамматический **род владельца** предмета, а не род самого предмета. Например: كِتَابُهَا *ее книга*.

При присоединении **слитных** местоимений имя существительное всегда используется **без артикля** и рассматривается как слово в **определенном** состоянии.

Слитные местоимения с глаголами

سَأَلَنِي	он спросил меня
سَأَلَنَا	он спросил нас
سَأَلَكَ	он спросил тебя
سَأَلَكِ	он спросил тебя *(ж. р.)*
سَأَلَكُمَا	он спросил вас *(обоих)*
سَأَلَكُمَا	он спросил вас *(обеих)*
سَأَلَكُمْ	он спросил вас
سَأَلَكُنَّ	он спросил вас *(ж. р.)*
سَأَلَهُ	он спросил его
سَأَلَهَا	он спросил ее
سَأَلَهُمَا	он спросил их *(обоих)*
سَأَلَهُمَا	он спросил их *(обеих)*
سَأَلَهُمْ	он спросил их
سَأَلَهُنَّ	он спросил их *(ж. р.)*

В слитных местоимениях 3-го лица (кроме ж.р. ед.ч. – هَا) *дамма* превращается в *касру* при наличии следующих условий: если слитному местоимению предшествуют *касра, долгий* ـِي или ـَيْ– с *сукуном*. Например: ، إلَيهِ ، بِهِ ، فِيهِمَا ، عَلَيْهِمْ ، مِنْ مَدْرَسَتِهِنَّ ، عَنْ كِتَابِهِ

Слитные местоимения с предлогами

مَعِي	со мной	فِيَّ	во мне
مَعَنَا	с нами	فِينَا	в нас
مَعَكَ	с тобой (м.р.)	فِيكَ	в тебе (м.р.)
مَعَكِ	с тобой (ж.р.)	فِيكِ	в тебе (ж.р.)
مَعَكُمَا	с вами (обоими м.р.)	فِيكُمَا	в вас (обоих м.р.)
مَعَكُمَا	с вами (обоими ж.р.)	فِيكُمَا	в вас(обоих ж.р.)
مَعَكُمْ	с вами (м.р.)	فِيكُمْ	в вас (м.р.)
مَعَكُنَّ	с вами (ж.р.)	فِيكُنَّ	в вас (ж.р.)
مَعَهُ	с ним	فِيهِ	в нем
مَعَهَا	с ней	فِيهَا	в ней
مَعَهُمَا	с ними (обоими м.р.)	فِيهِمَا	в них (обоих м.р.)
مَعَهُمَا	с ними (обоими ж.р.)	فِيهِمَا	в них (обоих ж.р.)
مَعَهُمْ	с ними (м.р.)	فِيهِمْ	в них (м.р.)
مَعَهُنَّ	с ними (ж.р.)	فِيهِنَّ	в них (ж.р.)

الحوار

عليّ : السّلام عليكم .

عمّار : وعليكم السّلام .

عليّ : هذِه صُورةُ أُسْرَتِي .

عمّار : مَا شاءَ اللهُ !

عمار : مَن هذا ؟

عليّ : هذا وَالدِي عَدْنانُ . هو مُهنْدِسٌ .

عمّار : ومَن هذِه ؟

عليّ : هذه والِدتي سَعيدَةُ . هِي طبيبَةٌ .

عمّار : ومن هذا ؟

عليّ : هذا أَخي عيسَى . هو طالِبٌ .

عمّار : ومن هذه ؟

عليّ : هذه أُخْتي عَبْلَةُ . هي مُعلِّمةٌ .و هذا جدِّي . و هذِه جَدّتي .

عمّار : ما شاء الله !

كلمات جديدة

дедушка	جَدٌّ (أَجْدَادٌ)	фотография	صُورَةٌ (صُوَرٌ)
бабушка	جَدَّةٌ(ات)	семья	أُسْرَةٌ (أُسَرٌ)
мать	أُمٌّ(أُمَّهَاتٌ)	отец	أَبٌ(أَبَاءٌ)
мать	وَالِدَةٌ(ات)	отец	وَالِدٌ
племянница	اِبْنَةُ الأَخِ	племянник	اِبْنُ الأَخِ
дядя	خَالٌ(أَخْوَالٌ)	внук	حَفِيدٌ(أَحْفَادٌ)
тесть	حَمٌ	родной брат	شَقِيقٌ(أَشِقَاءُ)
двоюродная сестра	اِبْنَةُ خَالٍ	двоюродный брат	اِبْنُ خَالٍ
жена	زَوْجَةٌ (اتٌ)	муж	زَوْجٌ(أَزْوَاجٌ)
холостой	عَازِبٌ	женатый	مُتَزَوِّجٌ
домохозяйка	رَبَّةُ الْبَيْتِ	пенсионер	كَبِيرُ السِّنِ

✓ تدريبات

التّدريب١ : أَجِبْ .

لِمَن الصّورَةُ ؟ ما عَمَلُ عيسَى ؟

ما اسمُ وَالدِ عليٍّ ؟ ما اسمُ أختِ عليٍّ ؟

التّدريب ٢ : تَرْجِمْ

أُسْرَتِي صَغِيرَةٌ . هَذا أبِي ، هُو مُعَلّم . هَذِهِ أُمِّي ، هِي طَبيبَة . هذا جَدِّي ، هُو كَبِيرُ السِّنِ . هَذِه جَدَّتِي ، هِي رَبَّةُ الْبَيْتِ . هذا

شَقِيقِي ، هُو طالِب . هَذه شَقِيقَتِي ، هِي طالبةٌ . هذا خَالِي ، هو عَازِبٌ .هذه خَالَتِي ، هِي مُتَزَوِّجَةٌ .

التّدريب ٣ تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال : **أخ – مُهندِسٌ**

١ : السّلام عليكم ٢ : و عليكم السّلام

١ : ما هَذِه ؟ ٢ : هَذِه صُورةُ **أخِي** . هُو **مُهندِسٌ**

١ : ما شاءَ اللهُ .

أخْت – طبيبَة والِد – مُعلّمٌ ابنٌ – طالِبٌ

التّدريب ٤ تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال : **جدّي عَمَّارُ**

ط١ – هذا **جَدّي عَمّار** ، و هذهِ **جَدَّتي آمِنَة** .

ط٢ – أهلا وسهلا .

جَدَّتي آمنة وَالدي أحْمَد وَالِدَتِي زَيْنَبُ

5. Переведите следующие предложения:

1. Это фотография моей семьи. 2. Это мой отец. Его зовут Мухаммад. Он врач. 3. Это моя мама. Ее зовут Фатима. Она учительница. 4. Это мой брат, его зовут Мурад. Он студент. 5. Это моя сестра Хадиджа, она учительница. 6. Это мой дедушка. Он инженер. 7. Это моя бабушка, ее зовут Амина. Она хорошая. 8. Это наш учитель, его зовут Ахмад. 9. Это их дедушка. 10. Это ее сумка. Она новая.

6. Переведите следующие предложения:

1. Мы в школе, а она дома. 2. Они (оба) в университете.

3. Вы (ж. р.) на уроке арабского языка. 4. Я учитель, а мой брат врач. 5. Моя книга новая, а твоя книга старая. 6. Ее дедушка инженер, а наш - учитель. 7. Твое имя красивое. 8. Ваш (мн.ч. ж. р.) учитель в школе. 9. Их школа новая, а наша старая. 10. Ее тетрадь на твоей книге. 11. Ваша (обоих) ручка красивая.

7. Переведите:

Его институт, мой преподаватель, наша школа, твое имя, ваш дом, их урок, ее тетрадь, ваш учитель, твой вопрос, ее ответ, их друг, ваша подруга, их (ж. р. мн. ч.) университет, ее фотография, они в классе, мы в институте, он на улице, она в зале, ты врач, они (оба) друзья, вы (обе) студентки, вы инженеры, вы студентки.

8. Переведите следующие предложения:

هلْ هُو طالِبٌ أومُعَلّمٌ ؟ – هُومُعَلّمٌ .

هل هي طَبِيبَة أوْ مُهَنْدِسَة ؟– هِي طَبِيبَةٌ .

هل أنتَ مِن رُوسِيَا أوْ سُورِيَا ؟ – أنَا مِنْ رُوسِيَا .

Лексический комментарий

Формы выражения восхищения:

مَا شَاءَ اللهُ *Как хорошо!* (букв. «То, что пожелал Аллах»!)

عَظِيمٌ ! هَائِلٌ ! *Здорово! Великолепно!*

يَا سَلامُ ! *Удивительно! Здорово!*

مُبَارَكٌ ! *Поздравляю!*

اللهُ يُبَارِكُ فِيكَ ! *Да благословит тебя Аллах!* (ответ на поздравление)

Урок 12

الدَّرْسُ الثَّانِيَ عَشَرَ

Указательное местоимение

اِسْمُ الإِشَارَةِ

В арабском языке имеются следующие указательные местоимения:

		ед.ч	*дв.ч.*	*мн.ч.*	
м.р.	*И.п.*	هَذَا	هَذَانِ	هَؤُلاَءِ	
	Р.п.	هَذَا	هَذَيْنِ	هَؤُلاَءِ	
	В.п.	هَذَا	هَذَيْنِ	هَؤُلاَءِ	
		это	это	это	*предложение*
		этот	эти	эти	*словосочетание*

ж.р.	*И.п.*	هَذِهِ	هَاتَانِ	هَؤُلاَءِ	
	Р.п.	هَذِهِ	هَاتَيْنِ	هَؤُلاَءِ	
	В.п.	هَذِهِ	هَاتَيْنِ	هَؤُلاَءِ	
		это	это	это	*предложение*
		эта	эти	эти	*словосочетание*

جُمْلَةٌ	**предложение**	عِبَارَةٌ	**словосочетание**
هَذَا كِتَابٌ	Это книга.	هَذَا الْكِتَابُ	Эта книга
هَذَا بَابٌ	Это дверь.	هَذَا الْبَابُ	Эта дверь
هَذِهِ أُخْتٌ	Это сестра.	هَذِهِ الأُخْتُ	Эта сестра
هَذِهِ كَلِمَةٌ	Это слово.	هَذِهِ الْكَلِمَةُ	Это слово

		ед.ч.	*дв.ч.*	*мн.ч.*	
м.р.	*И.п.*	ذَلِكَ	ذَانِّكَ	أُولَئِكَ	
	Р.п.	ذَلِكَ	ذَيْنِكَ	أُولَئِكَ	
	В.п.	ذَلِكَ	ذَيْنِكَ	أُولَئِكَ	
		то	то	то	*предложение*
		тот	те	те	*словосочетание*

ж.р.	*И.п.*	تِلْكَ	تَانِّكَ	أُولَئِكَ	
	Р.п.	تِلْكَ	تَيْنِكَ	أُولَئِكَ	
	В.п.	تِلْكَ	تَيْنِكَ	أُولَئِكَ	
		то	то	то	*предложение*
		та	те	те	*словосочетание*

جُمْلَةٌ	**предложение**	عِبَارَةٌ	**словосочетание**
ذَلِكَ كِتَابٌ	Та - книга.	ذَلِكَ الْكِتَابُ	та книга
ذَلِكَ بَابٌ	Та - дверь.	ذَلِكَ الْبَابُ	та дверь
تِلْكَ أُخْتٌ	Та - сестра.	تِلْكَ الأُخْتُ	та сестра
تِلْكَ كَلِمَةٌ	То - слово.	تِلْكَ الْكَلِمَةُ	то слово
هَؤُلاَءِ طُلاَّبٌ	Это - студенты	هَؤُلاَءِ الطُلاَّبُ	Эти студенты
أُولَئِكَ بَنَاتٌ	Те - девушки.	أُولَئِكَ الْبَنَاتُ	Те девушки
هَذِهِ كُتُبٌ	Это - книги	هَذِهِ الْكُتُبُ	Эти книги

Указательные местоимения по падежам не склоняются, за исключением местоимений двойственного числа.

✧ Соединительная и разделительная *«хамза»*

Начальная *«хамза»* бывает двух типов***:*** ***соединительная*** и ***разделительная***.

Соединительная *«хамза»* هَمْزَةُ الْوَصْلِ соединяет слово, которое она начинает, с предыдущим словом; при этом сама *«хамза»* со своим гласным не произносится. Например: اِبْنٌ – (ا) بْنٌ, وَابْنٌ

Эта *хамза* произносится только в начале фразы.

Разделительная *«хамза»* هَمْزَةُ الْقَطْعِ произносится всегда: и в начале, и в середине словосочетания.

Например: أَقْلامٌ ، أَبٌ ، إِبْرِيقٌ

У имен существительных *хамза* всегда разделительная, за исключением семи: اِبْنٌ – اِبْنَةٌ ، اِمْرَأٌ – اِمْرَأَةٌ ، اِثْنَانِ – اِثْنَتَانِ ، اِسْمٌ У этих имен хамза соединительная.

Разделительная *хамза* несет смысловую нагрузку, в отличии от соединительной, которая используется для устранения *сукуна* в начале слова, и поэтому при стыке слов, соединительная *хамза* не произносится.

У глаголов *хамза* всегда соединительная, за исключением глагола *4-й породы*.

Например:

اِحْتَرَمَ وَاحْتَرَمَ	أَكْرَمَ وَأَكْرَمَ

У частиц всегда пишется разделительная *хамза*.

Например:

إِلَى وَإِلَى	أَيٌّ وَأَيٌّ

الحوار

عُمَرُ : هل هذِه شَجَرَةٌ ؟

عُثْمَانُ : نعم ، هذه شجرة . هذِه أسْرَةُ الرَّسُولِ .

عمر : صَلّى اللهُ عَليهِ وسلَّمَ .

عثمان : هذا والدُه عَبد اللهِ .

عمر : وهذه والِدتُه آمِنَةُ .

عثمان : وهذا جدُّه عَبْدُ الْمُطَلِّبِ .

عمر : وهذا عَمُّه العَبَّاسُ .

عثمان : وهذا عَمُّه حَمْزَةُ .

عمر : وهذِه عَمَّتُهُ صَفِيَّةُ . وهذا ابْنُه القَاسِمُ ، وهذا ابنُهُ عَبدُ الله .

عثمان : وهذا ابنُهُ إبراهيمُ .

عمر : وهذه ابنتُه فاطِمَةُ .

عثمان : وهذه ابنتُه رقيّةُ ، وهذه زَينبُ .

عمر : وهذه ابنتُه أمُّ كُلْثُومَ .

كلمات جديدة

كَرِيمٌ(كِرَامٌ)	почтенный	شَجَرَةٌ (أَشْجَارٌ)	дерево
اِبْنٌ (أَبْنَاءٌ)	сын, мальчик	الرَّسُولُ (رُسُلٌ)	посланник Аллаха
قَبِيلَةٌ(قَبَائِلُ)	племя	عَمٌّ (أَعْمَامٌ)	дядя
نَبِيٌّ (أَنْبِيَاءٌ)	пророк	نَزَلَ	ниспослать
وُلِدَ	родиться	الرَّبُّ(أَرْبَابٌ)	господь

✓ تدريبات

التّدريب ١ أَجِبْ عَنِ الأَسْئِلَةِ التَّالِيَةِ .

١- مَن وَالِد الرّسُول ص ؟
٢- مَن وَالِدَة الرّسُول ص ؟
٣- مَن جَدُّ الرّسُول ص ؟
٤- مَن عَمُّ الرّسُول ص ؟
٥- منِ ابْنُ الرّسُول ص ؟
٦- مَنْ بَنَاتُ الرّسُولِ ص ؟
٧- مَنْ وَالِدُكَ ؟
٨- مَن جَدّكَ ؟
٩- مَن عَمّكَ ؟
١٠- مَنْ صَدِيقُكَ ؟

التّدريب ٢ تَبَادَلِ السُّؤَالَ والْجَوَابَ كَمَا فِي الْمِثَالِ .

المثال : **والِد- عَدْنَان- مُهَندِس**

١ : مَن هذا ؟ ٢ : هذا **والِدي عَدنانُ** ، هُو **مُهندِس** .

عَمّ- عُمر- مُدَرِّس أخٌ- صَالِحٌ- طالِب صَدِيق- عَليّ- مُعَلّم
جَدّ- سَالِمٌ- طَبيبٌ صَدِيق – أحْمَد- مُتَرجِمٌ أخْتٌ- سَلمَى - تلميذة

التّدريب ٣ : حَوِّلْ الْمبتدأ في الْجمل الآتية إلى جمع ، مع تغيير ما يلزم :

الْمثال : **ذلك الرَّجل أولئك الرّجال مدرّسون .**

مدرّس .

مَنْ ذلك الابن ؟ مِن أين ذلك الْمدرّس ؟

هذا الطّالب من مصر و ذلك ذلك الرّجل عالِم كبير من الْمغرب

من الجزائر . وهذه الْمرأة طالبة من تونس .

مَن هذا الولد المجتهد ؟ أذلك الْمهندسُ مُسْلِمٌ ؟

التّدريب ٤ اِقْرَأ و اكْتُبْ و ترْجِمْ :

نَحْنُ مُسْلِمُون . الله رَبُّنَا . والإِسْلاَم دِينُنا . والنَّبيُ محمّد ، صلّى الله عليه وسلّم ، رَسُولُنا . والْقُرآن الْكريمُ كِتابُنا . والكَعْبَةُ قِبْلَتُنا . وُلِدَ النَّبيُّ محمّد في مَكَّةَ . اسمُ والدِهِ عبدُالله واسْمُ والدتِه آمِنَةُ . وهو مِن قَبيلَة قريش . نَزَل إليه القرآن في مكّةَ .

5. Переведите:

Это школа, а это институт. Это мой отец, а это твоя мама. Это моя фотография, а это наш университет. Это окно, а это дверь. Это студент. Это ученица. Это его отец. Его зовут Амир. Это его дядя Хамза. Он врач. Это его тетя Аиша. Она учительница. А это его сын Мухаммад. Он студент. Это его дочь Фатима. Она ученица.

6. Переведите следующие словосочетания, обращая внимание на использование указательных местоимений:

هذا معلّم ، **هذان** معلّمان ، **هؤلاء** معلّمون ، **هذه** طالبة ، **هاتان** طالبتان ، **هؤلاء** طالبات ، **هذا** كتاب ، **هذان** كتابان ، **هذه** كتب ، **هذه**

صورة ، **هاتان** صورتان ، **هذه** صور ، من **هذين** الصّديقين ، إلى **هؤلاء** المعلّمين .

7. Выберите подходящее указательное местоимение, указанное в скобках.

(هذا/ هذه) الكتاب مشهور في داغستان .

اِقرأ (هذا /هذين) الحوارين في البيت ، واكتب (هؤلاء/هذه) الكلمات .

هل (هذان/هؤلاء) المعلّمون من (ذلك/تلك) الجامعة الإسلاميّة .

8. Переведите следующие предложения:

1. Этот друг из Египта, эти два друга из Марокко, эти друзья из Туниса. 2. Эта учительница из Турции, эти две учительницы из Алжира, эти учительницы из Ливии. 3. Эта книга новая, эти две книги новые, эти книги новые. 4. Эти учителя из Франции, а эти учительницы из Сирии. 5. Эти две книги новые. 6. Эти две подруги из города. 7. Эти фотографии красивые. 8. Та студентка красивая. 9. Те *(обе)* ученицы прилежные. 10. Тот университет большой и красивый. 11. Те школы старые. 12. Эти уроки легкие.

✓ Лексический комментарий

При упоминании Пророка Мухаммада произносится следующая формула:صَلَّى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ *да благословит его Аллах и приветствует!* Или ее синонимичный вариант:عَلَيْهِ الصَّلاةُ وَالسَّلامُ *да будет над ним благословение Аллаха и приветствие*. Эта форма может обозначаться в тексте сокращенно в виде буквы ص или, صلعم или печатного клище.

Урок 13

الدَّرْسُ الثَّالِثَ عَشَرَ

Слитные местоимения

ضَمَائِرُ مُتَّصِلة

При употреблении слитных местоимений с предлогами следует руководствоваться следующими правилами.

1. Слитное местоимение 1-го лица единственного числа имеет три формы:

а) форму ي - , например: عِنْدِي «*у меня*», مَعِي «*со мной*», أَمَامِي «*передо мной*» جَنْبِي «*рядом со мной*»;

б) формуنِي - с предлогами, оканчивающимися на نнун, например: مِنْ+ني = مِنِّي«*от меня*», عَنْ+نِي = عَنِّي«*обо мне*»;

в) форму يَّ- с предлогами عَلَى ، فِي, например: فِيَّ ، عَلَيَّ

2. При соединении слитных местоимений с предлогом لِ (за исключением слитного местоимения 1-го лица ед. числа) последний получает огласовку *фатха*, например: لَهُ «*у него, ему, для него*», لَكُمْ «*у вас, вам, для вас*».

3. Последний пункт касается слитных местоимений 3-го лица, имеющих в своем составе согласный ه. Во всех этих местоимениях, за исключением هَا, согласный ه меняет свою огласовку *дамма* на *кясру*, если этому согласному предшествует краткий гласный (ِ) -, долгий

гласный (ي) или звукосочетание يْ, например: فِيهِ «*в нем*», إلَيْهِمْ «*к ним*», عَلَيْهِمْ «*на них*».

✧ Именное предложение с разделительным местоимением

В некоторых случаях в арабском языке сказуемое именного предложения может быть выражено именем в определенном состоянии. В этом случае в качестве средства разграничения подлежащего и сказуемого используются разделительные местоимения ضَمِيرُ الفَصْل - местоимения 3-го лица, которые ставятся между подлежащим и сказуемым, согласуясь в числе и роде с подлежащим. Например: هذا هُوَ الكِتَابُ *вот это та (самая) книга*.

Также разделительное местоимение ставится когда существительное-сказуемое خبر определено другим существительным в родительном падеже. Например:

هَذَا الشَّابُ هُوَ طَالِبُ الْجَامِعَةِ — *Этот юноша – студент университета.*

Если именное подлежащее находится в неопределенном состоянии и сказуемое выражено обстоятельством места, то в начале ставится сказуемое خبر, а затем подлежащее مبتدأ, например:

فِي الْفَصْلِ طَالِبٌ	*В классе (есть) студент.*
عَلَى الطَّاوِلَةِ كِتَابٌ	*На столе (есть) книга.*

Сравните:

الطَّالِبُ في الْفَصْلِ	*(этот) студент (есть) в классе*
الكِتَابُ عَلَى الطَّاوِلَة	*(эта) книга (есть) на столе*

الحوار

الأُمُّ : هذا أذانُ الفَجْرِ .

الأَبُ : اللهُ أكبَرُ . اللهُ أكبَرُ .

الأبُ : أين الأوْلادُ ؟

الأمّ : سَعْد في الْحَمّام يَتَوَضَّأ .

الأب : وأين سَعيدٌ ؟

الأمّ : سَعيدٌ في الغُرْفة يَقرأ القُرآنَ .

الأب : وأين سَعِيدَة ؟

الأمّ : سَعيدَة في الْمُصَلّى تُصَلِّي .

الأب : أين الْمِعْطفُ يا سَعدُ ؟

سَعْدٌ : هذا هو الْمِعْطفُ ، يا والِدِي .

الأب : وأين النّظَّارَةُ ياسَعيد ؟

سَعِيدٌ : هذه هيَ النَّظَّارَةُ ، يا والِدي .

الأب : هَيَّا بِنا إلى الْمَسْجِدِ .

سعد وسعيد : هَيَّا بِنا .

كلمات جديدة

الفَجْرُ	утренний намаз	أذَانٌ	призыв на намаз
وَلَدٌ(أوْلادٌ)	мальчик	أكْبَرُ	велик
يَتَوَضَّأ	совершает омовение	حَمَّامٌ	ванная, баня
مُصَلَّى	молельная комната	قَرِيبٌ(أقْرِبَاءُ)	близкий
هَيَّا بِنَا	давай с нами!	كَثِيرٌ	много(численный)
مَكْتَبٌ(مَكَاتِبُ)	стол	تُصَلِّي	молится
مَسْجِدٌ (مَسَاجِدُ)	мечеть	مِعْطَفٌ (مَعَاطِفُ)	плащ
لَكِنْ	но, однако	نَظّارَةٌ (ات)	очки
بَلَدٌ(بِلاَدٌ)	страна	وَاسِعٌ	просторный
مُخْتَلِفٌ	различный	قِبْلَةٌ	Кибла

✓ تدريبات

التّدريب ١ **تَبَادَلِ السُّؤالَ وَ الْجَوابَ مَعَ زَمِيلِكَ ،كَمَا فِي الْمِثالِ .**

المثال : ١ : أين **المِعْطفُ** ؟ ٢ : هذا هُو المِعْطفُ .

مِعْطفٌ	غُرفَة	مُصَلّى	مَسجد	ابْن
حَمام	صُورة	شَجرَة	نظّارة	ابْنة

طُلاَّبٌ طَالِبَاتٌ تَلاَمِيذُ مهندس زُمَلاَءُ

التّدريب٢ تَبَادَلِ السُّؤَالَ وَ الجَوَابَ كَمَا فِي المِثالَيْنِ .

المثال١ : **سعيدٌ- الغرفةُ- يقرأُ القرآنَ**

١ : أَيْنَ **سَعِيدٌ** ؟

٢ : سعيدٌ في الْغُرفَة ، يَقْرَأُ الْقُرْآنَ .

المثال٢ : **سعيدةُ- الغرفةُ- تقرأُ القرآنَ**

١ : أَيْنَ **سَعيدَة** ؟

٢ : سَعيدةُ في الْغُرْفة ، تَقْرأ الْقُرْآنَ .

صَالِحٌ- الْمَسْجِدُ- يُصَلّي صَالِحَةُ- الْمُصَلَّى- تُصَلّى

شَريفٌ- الحَمَّامَ- يتَوَضّأُ شريفَةُ- البيْتُ- تتَوَضّأُ

3. Огласуйте и переведите следующие предложения:

١) هذا عمّه أحمد . هو مُهندس .٢) هذا أذانُ الفجرِ . هَيَّا بِنا إلى الْمسجدِ .٣) عثمانُ في الْمسجدِ ، يقرأُ القرآنَ .٤) فاطمةُ في الغرفةِ تُصلّي . ٥) محمودٌ في البيتِ يتوضّأُ . ٦) هذا أخِي عَمَّارُ . هو معلّمٌ .

4. Переведите следующие предложения:

1.Это мой брат Саид. Он в ванной комнате, совершает омовение. 2) Это моя сестра Саида. Она в комнате и читает Коран. 3) Это мой дядя в мечети. Он совершает намаз.

5. Скажите по-арабски.

У меня, у нас, у тебя, у вас, у него, у нее, у них, со мной, с нами, с тобой, с вами, с ним, с ней, с ними, от меня, от нас, от тебя, от вас, от него, от нее, от них, обо

мне, о нас, о тебе, о вас, о нем, о ней, о них, во мне, в нас, в тебе, в нем, в ней, в них.

6. Прочтите текст, затем переведите:

أنا طالِب ، اِسمي حَمْزةُ . أنا مِن دَاغِسْتانَ . داغستانُ جُمْهُورِيَّةٌ صَغيرةٌ في رُوسِيا . روسيا أكبرُ بَلَدٍ في العَالَم . هذا مَعْهدي . هو قَرِيبٌ مِن الْمسجد . هو مَعهد كبير لَه أبواب كثيرة .

في الْمَعهد فُصُولٌ كثيرة ، هذا فَصلنا . وهو فصل وَاسِع ، وفيه نافذتان كبيرتان . وفيه مكاتب و كراسيّ . وفيه سَبُّورَةٌ كبيرة . هذا مكتب الْمدرّسِ و ذلك كرسيُّه . و تلك مكاتب الطّلاّب و كراسيُّهم . مكتب الْمدرّس كبير و مكاتب الطّلاّب صغيرة .

في فصلنا طلاّب كثيرون . هذا أحمد ، هو من داغستانَ . وهذا محمّد ، هو من شِيشَانَ . وهذا إبراهيم ، هو من قَازَانَ . و هذا بَيْرَمُ ، هو من تركيا . وهذا عَمَّار ، هو من ماليزيا . وهذا عليّ ، هو من أمريكا .

هم من بلاد مختلفة ، ولغاتُهم مختلفة . ولَكِنْ دينهم واحد . ورَبّهم واحد . و نَبيّهم واحد . و قبلتهم واحدة . هم مسلمون ، والْمسلمون إخْوَةٌ .

وهذا مُدرّسنا . اسمُه عَبْدُ الرّحمَنِ ، هو من داغستان .

7. Составьте по 3 общих, специальных и альтернативных вопроса к тексту.

8. Скажите по-арабски:

- Кто ты? – Я студент.
- Кто он? – Он инженер.
- Кто она? – Она врач.
- Кто это? – Это мой дядя.
- Где очки? – Они в ванной.
- Где дядя? – Он в мечети.

9. Составьте рассказ на тему: "Моя семья".

Контрольная работа

اخْتبر نفسك

١) ضَعِ الْكَلِمَاتِ الآتِيَةَ فِي مَكانِهَا الْمُنَاسِبِ مِنَ الْجَدْوَلِ .

Поставьте следующие слова в подходящем месте таблицы.

مصر ، طالب ، مدرّس ، طبيبة ، سوريا ، أنت ، ثلاثة ، خمسة ، داغستان ، جدّة ، هو ، والد ، غرفة ، واحد ، أخت ، حمّام ، تسعة ، مسجد ، ابن ، طالبة ، مصلّى ، هي ، تركيا .

	بَلَدٌ страна	ضَمِيرٌ мест-я	عَدَدٌ числ-е	أُسْرَةٌ семья	مَكَانٌ место	مِهْنَةٌ проф-я
١		أنت				مدرّس
٢	مصر			أخت		
٣			خمسة			
٤					حمّام	

٢) أَكْمِلِ الجُمَلَ بِالكلِمَات التّالِية .

Завершите предложения следующими словами:

أذانُ- يُصلّي- أسْرة- يَقرأ- جَدّي- الغُرفة- طَبيبة- بَاكِستان

١- أحمد في . . . . ٢- هذه والدتي هي . . . .

٣- هذا . . . . .عمر . ٤- عادل . . . . القرآن الكريم .

٥- أحمد . . .في المسجد . ٦- هذا . . . .الفجر .

٧- أنا من . . . . ٨- هذه . . . .الرّسول ص .

٣) ضَعْ عَلامَةً (×) عَلَى الكلِمَةِ الغَرِيبَةِ .

Поставьте знак над неподходящим по смыслу словом.

١- أخ - صديق - ابن - نظّارة .

٢- حمّام - غرفة - شجرة - مسجد .

٣- يتوضّأ - معطف - يقرأ - يصلّي .

٤- صورة - ستّة - اثنان - أربعة .

٥- أنا - مُصلّى- أنت - أنتِ .

٤) صَحِّحِ الأخْطَاءَ فِي الكلِمَاتِ .

Определите ошибки в предложениях и исправьте их.

هذه هو النّظارة يا أبي . أمّي طبيبة في ذلك المدينة .

هيّا بنا في المسجد . هذا القلمُ طويلة .

والدتي سعيدة طبيب . هؤلاَءِ هو التِّلمْيذات .

اسمي أحمد ، أنا تركيّة . مدرستنا قريب من الْمطار .

من أين أنتَ يا فاطمة ؟ الْمكاتب كثير .

أولئك الطّلاّب مجتهدان . في فصلهم النّافذتين .

تلك الصّورة جميل . أين أخُوك الصّغيرة ؟

هذا مدرّسنا ، هي تركيّة . في الفصلَ مترجم .

الوحدة الثّالثة

السّكن

ЖИЛЬЕ

Урок 14

الدَّرْسُ الرّابِعَ عَشَرَ

Глагол

فِعْلٌ

Глагол обозначает действие или состояние лица или предмета и в предложении выступает в качестве сказуемого.

Глаголы в арабском языке бывают *трехбуквенные* и *четырехбуквенные*. Это *первообразные* глаголы. От них путем переогласовки, т.е. изменения их гласных звуков, а также посредством прибавления некоторых согласных букв, образуются *расширенные, производные* глаголы, называемые **породами.**

Трехбуквенные глаголы имеют более 20 пород وَزْنٌ (*из которых часто употребляются только 10*). Четырехбуквенные глаголы могут иметь лишь 4 породы.

Глагол имеет две формы прошедшего (совершенного) и настояще-будущего (несовершенного) времени, которые изменяются по залогам (*действительный* مَعْلُومٌ *и страдательный* مَجْهُولٌ), числам (*единственное* مُفْرَدٌ, *двойственное* مُثَنَّى, *множественное* جَمْعٌ) и лицам (*первое* مُتَكَلِّمٌ, *второе* مُخَاطَبٌ, *третье* غَائِبٌ).

✧ I порода глагола.

Наиболее распространенным типом арабского глагола является глагол, состоящий из трех согласных (1 порода глагола). Первая и третья коренные буквы в таком глаголе огласованы «фатхой» (а), а вторая коренная может быть огласована любой из трех огласовок (*фатха, дамма, касра*). Такая форма глагола представляет собой глагол 3-го лица единственного числа мужского рода прошедшего

времени. Как наиболее простую, эту форму принимают за исходную при образовании производных форм, а в словарях она условно переводится как инфинитив.

فَعَلَ	فَعِلَ	فَعُلَ
كَتَبَ / خَرَجَ	فَهِمَ / فَرِحَ	كَرُمَ
- писать *- выходить*	*- понимать* *- радоваться*	*- быть благородным*

فَعَلَ
فَعِلَ переходные и непереходные

فَعُلَ непереходные

Примечание: В арабской грамматике морфологические явления принято обозначать условными формулами, образуемыми от корня. **فعل** Первая коренная в них обозначается буквой ف, вторая – буквой ع, а третья – буквой ل; если есть четвертая коренная, то третья называется как первый ل, а четвертая – как второй ل, но это не означает, что третья и четвертая коренные одинаковы.

Например: تَرْجَمَ *переводить*

✧ Прошедшее время глагола

Прошедшее время глагола اَلْمَاضِي служит для выражения действия, происходившего до момента речи. Однако прошедшее время арабского глагола может обозначать также незаконченное действие, совершившееся

в прошлом, и действие, которое совершается вообще, т.е. всегда и постоянно. Например:

كَتَبَ خَالِدٌ *Халид написал* или *Халид писал*

Спряжение глагола прошедшего времени الْمَاضِي происходит по следующей схеме:

род	*лицо*	*мн. число*	*дв. число*	*ед.число*
мужск.	*3-е*	ـُوا	ـَا	-
женск.	*3-е*	ـْنَ	ـَتَا	ـَتْ
мужск.	*2-е*	ـْتُمْ	ـْتُمَا	ـْتَ
женск	*2-е*	ـْتُنَّ	ـْتُمَا	ـْتِ
-	*1-е*	ـْنَا	ـْنَا	ـْتُ

При спряжении арабского глагола раздельные личные местоимения обычно опускаются, так как лицо, число и род достаточно полно выражены в личных окончаниях.

Например: كَتَبْتُ *я написал*, كَتَبْتُمْ *вы написали*.

Спряжение глагола كَتَبَ в прошедшем времени

род	*лицо*	*мн. число*	*дв. число*	*ед.число*
мужск.	*3-е*	كَتَبُوا	كَتَبَا	كَتَبَ
женск.	*3-е*	كَتَبْنَ	كَتَبَتَا	كَتَبَتْ
мужск.	*2-е*	كَتَبْتُمْ	كَتَبْتُمَا	كَتَبْتَ
женск	*2-е*	كَتَبْتُنَّ	كَتَبْتُمَا	كَتَبْتِ
-	*1-е*	كَتَبْنَا	كَتَبْنَا	كَتَبْتُ

муж.	*3-е*	*ед.ч.*	كَتَبَ	*Он написал*
муж.	*3-е*	*дв.ч.*	كَتَبَا	*Они (оба) написали*
муж.	*3-е*	*мн.ч.*	كَتَبُوا	*Они (м.р.) написали*
жен.	*3-е*	*ед.ч.*	كَتَبَتْ	*Она написала*
жен.	*3-е*	*дв.ч.*	كَتَبَتَا	*Они (обе) написали*
жен.	*3-е*	*мн.ч.*	كَتَبْنَ	*Они (ж.р.) написали*
муж.	*2-е*	*ед.ч.*	كَتَبْتَ	*Ты написал*
муж.	*2-е*	*дв.ч.*	كَتَبْتُمَا	*Вы (оба) написали*
муж.	*2-е*	*мн.ч.*	كَتَبْتُمْ	*Вы (м.р.) написали*
жен.	*2-е*	*ед.ч.*	كَتَبْتِ	*Ты написала*
жен.	*2-е*	*дв.ч.*	كَتَبْتُمَا	*Вы (обе) написали*
жен.	*2-е*	*мн.ч.*	كَتَبْتُنَّ	*Вы (ж.р.) написали*
муж., жен.	*1-е*	*ед.ч.*	كَتَبْتُ	*Я написал (а)*
муж., жен.	*1-е*	*дв.ч., мн.ч.*	كَتَبْنَا	*Мы написали*

Отрицанием при форме прошедшего времени служит частица مَا *(не)*, которая ставится перед глаголом.

Например:

هَلْ قرَأْتَ الكِتابَ ؟ *Ты читал эту книгу?*

لا ، مَا قرَأْتُ . *Нет, я не читал.*

النَّصّ

اسمي فاطمة . أنا من داغستان . أنا داغستانيّة . داغستان جمهوريّة صغيرة في روسيا . روسيا أكبرُ بَلَدٍ في العالم . دَاغِسْتانُ جَمِيلةٌ . اسم والدي محمّد ، هو مُتَرْجِمٌ ، اسم والدتي خديجة ، هي طبيبة . أنا طالبة في جامعة إسلاميّة . جامعتي كبيرة وجميلة وهي في شارع "دَخَادايِيفَا" . وصلتُ إلى العاصمة في السّنة الماضية ودخلت الْجامعة . وخِلالَ هذه السّنة درست في الْجامعة العلوم الإسلاميّة واللّغتين العربيّة والإنجليزيّة . درست اللّغة الإنجليزيّة في المدرسة . هذه صديقتي ، اسمها مريم . هي من قرية صغيرة . وَصلَتْ من القرية في هذه السّنة ودخلت الجامعة . سكنت معها في المبيت . وبعد الدّروس ذهبتُ مع الصّديقات إلى الْمكتبة وقرأت هناك كتبا ومجلاّت وجرائد . في الْمساء رجعتُ مع الطّالبات إلى المبيت .

كلمات جديدة

спросить	سَأَلَ	жить	سَكَنَ
знать	عَرفَ	открывать	فَتَحَ
английский	إِنْجلِيزِيٌّ	прибывать	وَصَلَ
газета	جَرِيدَةٌ(جَرَائِدُ)	поступать; входить	دَخَلَ
возвращаться	رَجَعَ	во время	خِلاَلَ
там	هُنَاكَ	общежитие	مَبيتٌ
переводчик	مُتَرْجِمٌ	улица	شَارِعٌ

✓ تدريبات

1. Проспрягайте следующие глаголы в прошедшем времени (*устно и письменно*):

سَكَنَ	жить	دَرَسَ	*учиться*	خَرَجَ	*выходить*
ذَهَبَ	идти	دَخَلَ	*входить*	قَرَأَ	*читать*

2. Переведите следующие предложения:

Я приехал в школу, мы приехали в город в этом году, ты приехал вместе с моим братом, ты пришла с ней, он приехал в селение в прошлом году, она приехала из города вместе со своим отцом и жила в этой деревне, они приехали утром, я поступил в университет в этом году.

3. Переведите:

- *Откуда ты приехал?*	- Я приехал из селения.
- *Из какого селения?*	- Из селения Хунзах.
- *Когда ты приехал в столицу?*	- В столицу я приехал в прошлом году.
- *А когда ты поступил в этот университет?*	- В этот университет я поступил в этом году.
- *Что вы изучали в школе?*	- Мы изучали два языка: арабский и английский.
- *Арабский язык трудный?*	- Да, арабский язык трудный.
- *А куда ты ходил вечером?*	- Вечером я ходил в библиотеку.
- *Зачем?*	- Я читал там новые арабские книги.

4. Переведите следующие словосочетания и предложения:

Я не жил, он не пошел, она не написала, ты не зашел, ты не прочла, они не учились, мы не вышли, я не прочла новый диалог, она не изучала в школе турецкий язык, ты не спросил друга о брате.

5. Переведите следующие предложения:

سكنت في هذه الغرفة الكبيرة . درسنا في تلك المدرسة القديمة . هل ذهبت إلى الشّقّة ؟ لا ، ما ذهبت . هل قرأت الحوار في البيت ؟ لا ، ما قرأته . أنتما سكنتما في هذه القرية . هل درستم اللّغة العربيّة في المدرسة ؟ لا ، ما درسناها . درسنا في المدرسة اللّغة الإنجليزيّة . خرج المعلّم من المدرسة وذهب إلى البيت . فتحت التّلميذة الكتاب وقرأت الحوار الجديد . هم سألوا المعلّم أسئلة صعبة .

6. Выберите правильную форму глагола из скобок.

أنا (وصلنا / وصلت) إلى المعهد في الصّباح .

نحن (رجعوا / رجعنا) إلى العاصمة في المساء .

هو (فتح / فتحت) باب الغرفة و(خرجا/ خرج) .

هما (ذهبا/ ذهبتم) إلى الكليّة مع الأستاذ .

7. Заполните таблицу, проспрягав глаголы с местоимениями.

	فتح	رجع	سأل	عرف
أنا				
نحن				
أنت				
أنتِ				
هو				
هي				

Урок 15

الدَّرْسُ الخَامِسَ عَشَرَ

Настояще-будущее время

فِعْلٌ مُضَارِعٌ

Настояще-будущее время глагола выражает незаконченное по своему характеру действие, т.е. действие, происходящее одновременно с моментом речи или действие, начинающееся в момент речи и происходящее непосредственно после момента речи.

Также оно выражает действие, происходящее многократно.

Форма настояще-будущего времени образуется путем прибавления к основе глагола префиксов и окончаний, указывающих на род, число и лицо глагола; при этом первая коренная буква получает *сукун*, а вторая коренная буква получает одну из огласовок: *фатху*, *дамму* или *касру*, которая называется **типовой** огласовкой, последняя коренная получает *дамму*. Точных правил выбора этих огласовок нет, и при необходимости надо посмотреть в словарь (в словарях типовая огласовка отмечается соответствующей гласной (а, и, у) в скобках рядом с глаголом).

Например:

كَتَبَ	(у) *он написал*	يَكْتُبُ	*он пишет (он напишет).*
قَرَأَ	(а) *он прочитал*	يَقْرَأُ	*он читает (он прочтет).*
جَلَسَ	(и) *он сел*	يَجْلِسُ	*он сидит (он сядет).*

Отрицанием при форме настояще-будущего времени служит частица لاَ *не*, которая ставится перед глаголом. Например: لاَ أَقْرَأُ *я не читаю.*

لاَ أَذْهَبُ الآنَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ *Я не иду сейчас в школу.*

لاَ أَقْرَأُ الْكِتَابَ فِي الصَّبَاحِ *Я не читаю книгу утром*

Схема спряжения глагола настояще-будущего времени

род	*лицо*	*мн. число*	*дв. число*	*ед.число*
мужск.	*3-е*	يَكْتُبُونَ	يَكْتُبَانِ	يَكْتُبُ
женск.	*3-е*	يَكْتُبْنَ	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبُ
мужск.	*2-е*	تَكْتُبُونَ	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبُ
женск.	*2-е*	تَكْتُبْنَ	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبِينَ
-	*1-е*	نَكْتُبُ	نَكْتُبُ	أَكْتُبُ

✧ При глагольных формах настояще-будущего времени могут употребляться следующие частицы:

○ سَوْفَ и ее сокращенный слитный вариант سَ. Они придают глаголу настояще-будущего времени значение действительного будущего времени. Употребление той или иной частицы зависит от степени отдаленности действия, обозначенного глаголом:

-частица س указывает на действие, которое произойдет в ближайшем будущем;

-частица سَوْفَ указывает на действие, которое произойдет в отдаленном будущем.

سَيَكْتُبُ	*он напишет*
سَوْفَ يَكْتُبُ	*он будет писать*

○ قَدْ эта частица придает глаголу модальный оттенок предположительности, неуверенности или допущения вероятности, возможности совершения действия, события.

قَدْ يَعْرِفُهُ صَدِيقُكَ	*видимо, твой друг знает его*
قَدْ يَحْضُرُ الْعَمِيدُ الدُّرُوسَ	*бывает (иногда), декан присутствует на уроках*

Спряжение глагола كتب в трех временах

муж.	*3-е*	*ед.ч.*	كَتَبَ	يَكْتُبُ	سَيَكْتُبُ	سَوْفَ يَكْتُبُ
муж.	*3-е*	*дв.ч.*	كَتَبَا	يَكْتُبَانِ	سَيَكْتُبَانِ	سَوْفَ يَكْتُبَانِ
муж.	*3-е*	*мн.ч.*	كَتَبُوا	يَكْتُبُونَ	سَيَكْتُبُونَ	سَوْفَ يَكْتُبُونَ
жен.	*3-е*	*ед.ч.*	كَتَبَتْ	تَكْتُبُ	سَتَكْتُبُ	سَوْفَ تَكْتُبُ
жен.	*3-е*	*дв.ч.*	كَتَبَتَا	تَكْتُبَانِ	سَتَكْتُبَانِ	سَوْفَ تَكْتُبَانِ
жен.	*3-е*	*мн.ч.*	كَتَبْنَ	يَكْتُبْنَ	سَيَكْتُبْنَ	سَوْفَ يَكْتُبْنَ
муж.	*2-е*	*ед.ч.*	كَتَبْتَ	تَكْتُبُ	سَتَكْتُبُ	سَوْفَ تَكْتُبُ
муж.	*2-е*	*дв.ч.*	كَتَبْتُمَا	تَكْتُبَانِ	سَتَكْتُبَانِ	سَوْفَ تَكْتُبَانِ
муж.	*2-е*	*мн.ч.*	كَتَبْتُمْ	تَكْتُبُونَ	سَتَكْتُبُونَ	سَوْفَ تَكْتُبُونَ
жен.	*2-е*	*ед.ч.*	كَتَبْتِ	تَكْتُبِينَ	سَتَكْتُبِينَ	سَوْفَ تَكْتُبِينَ
жен.	*2-е*	*дв.ч.*	كَتَبْتُمَا	تَكْتُبَانِ	سَتَكْتُبَانِ	سَوْفَ تَكْتُبَانِ
жен.	*2-е*	*мн.ч.*	كَتَبْتُنَّ	تَكْتُبْنَ	سَتَكْتُبْنَ	سَوْفَ تَكْتُبْنَ
муж., жен.	*1-е*	*ед.ч.*	كَتَبْتُ	أَكْتُبُ	سَأَكْتُبُ	سَوْفَ أَكْتُبُ
муж., жен.	*1-е*	*дв.ч., мн.ч.*	كَتَبْنَا	نَكْتُبُ	سَنَكْتُبُ	سَوْفَ نَكْتُبُ

Отрицанием при форме будущего времени служит частица لَنْ *не*, которая ставится перед глаголом. Например: لَنْ أَقْرَأَ *я не прочту*.

الحوار

أحْمَدُ : السّلام عليكم .

حَسّانُ : وعليكم السّلام .

أحمد : أيْن تَسْكُنُ ؟

حسان : أسْكنُ في حَيِّ المَطار . وَأين تَسْكنُ أنتَ ؟

أحمد : أسْكنُ في حَيّ الجَامِعَة .

حسان : هل تسْكن في بَيْت ؟

أحمد : نَعمْ ، أسْكنُ في بيْت .

أحمد : هل تسْكنُ في بيت ؟

حسان : لا ، أسكنُ في شَقَّة .

أحمد : ما رَقمُ شَقَّتِكَ ؟

حسان : ٥ (خَمْسَةٌ)

حسان : ما رَقمُ بَيْتِكَ ؟

أحمد : ٩ (تِسْعَةٌ) .

كلمات جديدة

аэропорт	مَطارٌ (ات)	район, квартал	حَيٌّ (أَحْيَاءٌ)
экономика	اِقْتِصَادٌ	номер	رَقمٌ(أَرْقَامٌ)
девять	تِسْعَةٌ	пять	خَمْسَةٌ

✓ تدريبات

التّدريب١ : أَجِبْ عَنِ الأَسْئِلَةِ التَّالِيَة .

أيْن يَسْكُنُ حَسَّانُ ؟ هل يسْكُن أحْمَدُ في بيْت ؟

أيْن يَسْكُنُ أحْمد ؟ ما رَقْمُ شَقَّةِ حَسَّانَ ؟

التّدريب ٢ تبادل السّؤال و الجواب مع زميلك ، كما في المثال .

الْمِثَالُ : **بيت** ١ : هلْ تَسْكُنُ فِي **بَيْتٍ** ؟

٢ : نعم ، أسْكُنُ في بيت .

شقّة حيّ الْجَامعة حَيّ الْمَطار

التّدريب٣ : تبادل السّؤال والجواب مع زميلك ، كما في المثال .

الْمِثَالُ : **بيْت**– **شَقّة** ١ : هل تسْكُنُ في **بيْت** ؟

٢ : لا ، أسْكُنُ في **شَقّة** .

حيّ الجامِعة– حَيّ المَطار تونس – روسيا

الْمَدينَة– مَكّةُ الْمَغْرِبُ – الْجَزَائِرُ

الْبَحْرَيْنُ – مصرُ لِيبيَا – الْكُوَيْتُ

4. Проспрягайте следующие глаголы в форме настояще-будущего времени:

سكن	*(у) жить*	جلس	*(и)садиться*
ذهب	*(а) идти, отправляться*	خرج	*(у) выйти*

5. Переведите следующие предложения:

Я читаю книгу. Он выходит из школы. Она живет в городе. Мы написали урок дома. Ты учишься в этой школе. Они идут в библиотеку и читают там газеты. В нашей семье двое учащихся. Оба они учатся в этой школе. Она заходит в квартиру. Мы пойдем в библиотеку и прочтем книги.

التّدريب٦ : اِسْتَبْدِلْ مَا يَلْزَمُ كَمَا فِي الْمِثَالِ :

الْمِثَالُ : محمّد / والدة

مُحمَّد يَكتُبُ رِسَالَةً إلى **وَالِدَتِهِ** .

نحن / جدّ	أنا / والد	أنت / أخت
أحمد / جدّة	هي / صَديقة	زينب / مدَرِّسة

7. Переведите следующий диалог.

- *Как тебя зовут?*	- Меня зовут Ахмад.
- *Где ты живешь?*	- Я живу в районе университета.
- *Ты живешь на квартире?*	- Нет, я живу в частном доме.
- *Какой номер твоего дома?*	- Номер моего дома 5.

8. Переведите следующие предложения:

1. Я студентка. Меня зовут Фатима. 2. Я живу в квартире в районе аэропорта. 3. Наша квартира большая и красивая. 4. Моя семья большая. 5. Имя моего отца Рашид. 6. Он учитель арабского языка. Он сейчас в школе. 7. Моя мама врач. Она сейчас читает газету. 8. Мой брат студент. Он в институте пишет урок. Он студент факультета экономики.

Урок 16

الدَّرْسُ السّادِسَ عَشَرَ

Несогласованное определение

الإضَافة

✧ Несогласованное определение

Несогласованное определение *(идафа)* – это словосочетание, состоящее из двух имен, связанных друг с другом по способу управления, где первое имя требует, чтобы второе имя стояло в родительном падеже. Последнее уточняет, разъясняет или ограничивает значение первого.

- Первое имя ставится в сопряженном состоянии – без определенного артикля и без танвина.
  Первое имя может меняться по падежам.
  Первое имя может быть представлено именем в мужском или женском роде; именем в единственном, двойственном или множественном числе.
  Первое имя в форме двойственного числа и целого множественного числа мужского рода теряет конечный «*нун*».
- Второе имя всегда ставится в родительном падеже.
  Второе имя не может меняться по падежам.
  Второе имя может иметь при себе артикль *«аль»*.
  Второе имя может быть представлено именем в мужском или женском роде; именем в единственном, двойственном или множественном числе.

Первое имя существительное называют مُضَافٌ, а второе имя – مُضَافٌ إِلَيْهِ.

Например:

مُدَرِّسُ الْمَعْهَدِ	*Преподаватель института*
مُدَرِّسَا الْمَعْهَدِ	*Два преподавателя института*
مُدَرِّسُو الْمَعْهَدِ	*Преподаватели института*

Функцию второго имени مُضاف إليه могут выполнять также слитные местоимения, например:

كِتَابُهُ *его книга* — كِتَابٌ – مُضَافٌ — هُ – مُضَافٌ إِلَيْهِ

✧ Согласованное определение в составе идафы

Оба члена идафы могут иметь при себе согласованные определения, выраженные прилагательными или причастиями. Согласованное определение ко второму имени *идафы* следует за ним и согласуется с ним в роде, числе и состоянии. Падеж определения, как и падеж самого второго имени *идафы*, всегда родительный.

Например:

قِسْمُ اللُّغةِ العَرَبِيَّة *Отделение арабского языка*

Согласованное определение, относящееся к первому имени *идафы*, выносится на конец словосочетания, и ставится после всех определений ко второму имени, поскольку тесная связь между именами *идафы* не допускает разделения их другими именами.

طُلابُ الجَامِعَةِ الجَدِيدَةِ المُجْتَهِدُونَ *прилежные студенты нового университета*

Обратите внимание на именные предложения, где подлежащее и сказуемое выражены согласованными определениями:

هَذِهِ مَدِينَةٌ	*Это – город.*

هَذِهِ مَدِينَةٌ صَغِيرَةٌ	*Это – маленький город.*
هَذِهِ الْمَدِينَةُ صَغِيرةٌ	*Этот город маленький*
صَدِيقُ مُحَمَّدٍ حَسَنٌ	*Друг Мухаммада хороший*
صَدِيقِي حَسَنٌ	*Мой друг хороший.*
مِعْطَفُهَا جَدِيدٌ	*Ее пальто новое.*
مِعْطَفُهَا الْجَدِيدُ جَمِيلٌ	*Ее новое пальто красивое.*

✧ Вопросительная частица كَمْ

Вопрос о количестве чего-либо оформляется с помощью вопросительной частицы كَمْ ؟ «*сколько?*». После нее имя исчисляемое ставится в винительном падеже единственного числа неопределенного состояния.

Например:

كَمْ كِتَابًا ؟ *сколько книг?* كَمْ مَرَّةً ؟ *сколько раз?*

✧ Местоимение أَيُّ.

Местоимение أَيُّ / أَيَّةُ, *«какой?, какой бы ни, любой, всякий»* употребляется в сопряженном состоянии с подследующим именем, стоящим в форме родительного падежа. Обычно это местоимение согласуется с определяющим его именем в роде, но употребляется и без согласования. Например:

أَيُّ كِتَابٍ	*какая книга?*
أَيَّةُ جَامِعَةٍ	*какой университет?*
أَيُّ لُغَةٍ	*какой язык?*
أَيُّ سُؤَالٍ	*какой вопрос?*

الحوار

الْمُسْتَأجِرُ : السّلام عليكمْ .

الْمُؤَجِّرُ : و عليكم السّلام .

المستأجر : أُرِيدُ شَقّةً ، مِنْ فَضْلِكَ .

المؤجّر : لَدَيْنَا شَقّةٌ جَمِيلةٌ .

المستأجر : كَمْ غُرْفةً في الشّقّة ؟

المؤجّر : في شَقّتِي خَمْسُ غُرَفٍ .

المستأجر : في أَيِّ دَوْرٍ الشّقّةُ ؟

المؤجّر : الشّقةُ في الدّوْر الْخامِسِ .

المستأجر : أريدُ مُشاهَدَةَ الشّقّةِ .

المؤجّر : تَفَضَّلْ .

المؤجّر : هذه هِيَ الشّقّةُ .

المستأجر : هذِه شَقّةٌ جَمِيلةٌ .

كلمات جديدة

пожалуйста	تَفَضَّلْ	арендатор	مُسْتَأجِرٌ(ون)
какой?	أيُّ	арендодатель	مُؤَجِّرٌ(ون)
сколько?	كَمْ	я хочу	أُرِيدُ
этаж	دَوْرٌ (أَدْوَارٌ)	пожалуйста	مِنْ فَضْلِكَ
осмотр	مُشاهَدَةٌ	у нас	لَدَيْنَا
больной	مَرِيضٌ(مَرْضَى)	богатый	غَنِيٌّ(أغْنِيَاءُ)

✓ تدريبات

التّدريب١ : أَجِبْ عَنِ الأَسْئِلَةِ التَّالِيَةِ .

مَاذا يُرِيدُ المُسْتَأجِرُ ؟

كمْ غُرْفةً في الشّقّة ؟

هَل الشّقّةُ في الدَّوْرِالثّالِث ؟

التّدريب ٢تبادل السّؤال و الجواب مع زميلك ، كما في المثال .

الْمِثَالُ	**خَمْس غرف- الدَّوْر الخَامِس**
١ : كمْ غُرفةً في الشّقّة ؟	٢ : في الشَّقّة **خَمْسُ غُرَفٍ** .
١ : في أيّ دَوْر الشّقّةُ ؟	٢ : في **الدّوْر الخامِس** .

أرْبَع غُرَفٍ- الدَّوْر الرّابعُ ثَلاثُ غُرفٍ- الدَّوْر الثّالِثُ

خَمسُ غرَفٍ – الدّوْرالثّانِي أربَع غُرفٍ – الدّور الأوّل

3. Переведите следующие словосочетания:

Новая книга, арабский язык, маленькая школа, легкий урок, трудное слово, дагестанский город, хороший ученик, прилежный студент, красивая ручка, большая школа, третий этаж, четвертая комната.

4. Переведите следующие несогласованные определения:

Окно дома, дверь комнаты, тетрадь учительницы, имя врача, квартира профессора, преподаватель института. Студент этого университета, ученица этой школы, ручка этого учителя, имя этого инженера, вопрос нашего учителя, школа твоего города, имам нашей мечети, окно их комнаты. Дом красивой учительницы, квартира нового учителя, урок арабского языка, ученик четвертой школы, имам большой мечети. Красивый дом учительницы, новая квартира учителя, новый урок арабского языка, новый учитель нашей школы, легкий вопрос этого студента.

5. Постройте идафу, согласно примеру:

كتابُ الْمعلّم	المعلّم ----	كتاب
سؤالُ تلميذٍ	سؤال-----	تلميذ

رقم	غرفة	طالب	الجامعة
طالب	اسم	اللّغة	درس
كليّة	اقتصاد	لغات	معهد
الكليّة	عميد	القاهرة	جامعة

6. Скажите по-арабски. Запишите.

1. Дом учителя. В доме учителя. 2. Урок языка. На уроке языка. 3. Вопрос ученика. О вопросе ученика. 4. Имя отца. Я знаю имя отца. 5.Я студентка. Меня зовут Фатима. 6. Я живу в квартире в районе аэропорта. 7. Наша квартира на 5-м этаже. 8. Наша квартира красивая.

7. Переведите следующие словосочетания:

Две книги учителя, два вопроса ученика, две школы города, два предложения урока, две фотографии отца, в двух институтах города, из двух книг арабского языка, двух преподавателей русского языка, о двух врачах города.

Учителя школы, учительницы города, упражнения урока, трудные языки, дагестанские города, инженеры города, переводчики арабского языка, красивые машины, египетские города, маленькие школы, журналы русского языка, мусульмане России, крестьяне села, от учителей школы.

8. Переделайте следующие предложения, поставив глагол в форме прошедшего времени, и переведите их.

هذه غُرْفتِي . فيها نافذةٌ كبيرةٌ وباب أبيض . هذا كرسيِّي وهذا مكتبِي . ساعتِي وقلمِي وكتابِي على الْمكتبِ . نافذةُ غرفتِي مفتوحَةٌ . هذه غرفة أخِي و تلك غُرفةُ أُختِي . غرفةُ أخِي كبيرة و غرفةُ أختِي صغيرة . هذا أخِي أُسَامَة ، هو طالب معهد اللّغات . وهذه أختِي سُعادُ ، هي تلميذة في الْمدرسة . يخرج أسامة مِن البيْت ويذهب إلى الْمعهد في الصّباح . عِنْده اليَومَ دَرسُ اللّغة العربيَّة . ثمَّ يدخل أسامة الْمَكتبَةَ و يقرأُ دَرْسًا و يكتبُ كلِمَاتٍ جَديدَةً ثمَّ يرجِعُ إلى البيْت وَيصَلِّي الظُّهرَ في غُرْفتِه . أختِي سُعادُ لاَ تذهب اليَوْمَ إلى الْمدرسة ، هي مَرِيضة . أنا أُحِبُّ أخِي و أُختِي .

9. Поставьте подчеркнутые слова в следующих предложениях в форме двойственного числа.

كتبتُ تدريب درس اللّغة العربيّة . عندنا درس اللّغة التّركيّة . أسكن في بيت صديقي . سؤال هذا المعلّم صعب . اِقرأْ حوار هذا الدّرس كثيرا .

✓ Лексический комментарий

- Глагол دَخَلَ «*входить*», «*войти*» «*поступать*» имеет ту особенность, что в отличие от его русских эквивалентов, требующих предлога «*в*», он обычно употребляется без предлога, требуя постановки следующего за ним имени в **винительном** падеже.

Например:

دَخَلَ الغُرْفَةَ	*Он вошел в комнату*
دَخَلْتُ الْجَامِعَةَ فِي السَّنَةِ الماضية	*Я поступил в университет в прошлом году*

- Оборот с كلٌّ *весь, вся, всё, все, всякий, каждый.*

Если имя существительное со словом كلٌّ стоит в единственном числе, неопределенном состоянии, то оно имеет значение *каждый, всякий, любой*. Например:

كُلُّ طَالِبٍ *каждый студент*

Если же после него имя стоит во множественном числе определенного состояния, то оно имеет значение *все*. Например:

كُلُّ الطُّلاّبِ	*все студенты*
كُلُّ الْمُهَنْدِسِينَ	*все инженеры*
كُلُّ الْيَوْمِ	*целый день, весь день (подлеж.)*
كُلَّ الْيَوْمِ	*целый день, весь день (обстоят.)*

Как видно из примеров само слово كُلُّ стоит в сопряженном состоянии, и поэтому последующие слова стоят в родительном падеже

Урок 17

الدَّرْسُ السَّابِعَ عَشَرَ

Глагольное предложение

جُمْلة فِعْلِيَّة

Предложение, которое **начинается** с глагола, называется **глагольным**.

Обычный порядок слов в глагольном предложении следующий:

1. *глагол-сказуемое* فِعْلٌ;
2. *подлежащее* فاعِلٌ, *если оно выражено именем существительным (т.е. не входит в глагол);*
3. *дополнение* مَفْعُولٌ بِهِ
4. *обстоятельство* مَفْعُولٌ فِيهِ

Глагольному сказуемому в предложении может предшествовать обстоятельство времени, а иногда и дополнение. Например:

في المسَاءِ كَتَبَ الطَّالِبُ الدَّرْسَ *вечером студент написал урок*.

✧ Согласование сказуемого с подлежащим в глагольном предложении

Согласование глагола-сказуемого с подлежащим зависит от порядка слов, рода и числа подлежащего, а также от того, обозначает ли подлежащее лицо или нет.

При согласовании действует следующее правило:
Если сказуемое находится **перед** подлежащим, то глагол всегда употребляется в форме единственного числа соответствующего рода независимо от числа имени (подлежащего).

Например:

Муж. род	*Жен. род*
كَتَبَ الْمُعَلّمُ هَذَا الدَّرْسَ الْجَدِيدَ	كَتَبَتْ التِّلمِيذَةُ هَذِهِ الكَلِمَةَ
كتبَ المعلّمَان هذا الدَّرسَ الْجَدِيدَ	كَتَبَتْ التِّلمِيذَتان هَذِهِ الكَلِمَةَ
كتبَ المعلّمُونَ هذا الدَّرسَ الْجَدِيدَ	كَتَبَتْ التِّلمِيذَاتُ هَذِهِ الكَلِمَةَ

Если глагол-сказуемое находится **после** подлежащего, то он (глагол) согласуется с подлежащим в роде и числе.

Например:

الْمُعَلِّمُ كَتَبَ هذَا الدَّرسَ الْجَدِيدَ	التِّلمِيذَةُ كَتَبَتْ هَذِهِ الكَلِمَةَ
الْمُعَلِّمَان كَتَبَا هَذا الدَّرسَ الْجديدَ	التِّلمِيذَتان كَتَبَتَا هَذِهِ الكَلِمَةَ
الْمُعلِّمُونَ كَتَبُوا هَذا الدَّرسَ الْجَدِيدَ	التِّلمِيذَاتُ كَتَبْنَ هَذِهِ الكَلِمَةَ

أَيَّامُ الأُسْبُوعِ — Дни недели

Названия дней недели в арабском языке, кроме пятницы и субботы, состоят из несколько видоизмененных числительных в родительном падеже, стоящих после يَوْمٌ

يَوْمُ الأَحَدِ	воскресенье
يَوْمُ الاِثْنَيْنِ	понедельник
يَوْمُ الثُّلاثَاءِ	вторник
يَوْمُ الأَرْبِعَاءِ	среда
يَوْمُ الْخَمِيسِ	четверг
يَوْمُ الْجُمُعَةِ	пятница
يَوْمُ السَّبْتِ	суббота

الحوار

المُشْتَرِي : السّلام عليكم .

البائع : وعليكم السّلام .

البائع : أيَّ خِدْمَةٍ ؟

المشتري : أُرِيدُ بَعْضَ الأَثَاثِ .

البائع : مَاذا تُرِيدُ لِغُرْفةِ النَّوْمِ ؟

المشتري : أُرِيدُ سَرِيراً و سِتارَةً .

البائع : وماذا تُرِيدُ لِغرْفةِ الجُلوسِ ؟

المشتري : أُرِيدُ أرِيكةً وَسَجّادَةً .

البائع : وماذا تُرِيدُ لِلمَطبَخ ؟

المشتري : أُرِيدُ فُرْنًا وَثلاّجَةً .

البائع : وماذا تريدُ لِلْحَمّام ؟

المشتري : أُرِيدُ سَخّانا وَ مِرْآةً .

المشتري : أريد مشاهَدَةَ الأثاثِ .

البائع : تَفضّل .

كلمات جديدة

خِدْمَةٌ(ات)	услуга	بَائِعٌ(ون)	продавец
بَعْضٌ	некоторый, часть	مُشْتَرٍ(ون)	покупатель
سَرِيرٌ(أَسِرَّةٌ)	кровать	أَثَاثٌ(ات)	мебель
سِتَارَةٌ	занавески	غُرْفَةُ النَّوْمِ	спальня
أَرِيكَةٌ (أَرَائِكُ)	диван	غُرْفَةُ الْجُلُوسِ	гостиная, зал
مَطْبَخٌ (مَطَابِخُ)	кухня	سَجَّادَةٌ(ات)	ковер
حَمَّامٌ	ванная	فُرْنٌ	печь
سَخَّانٌ	водонагреватель	ثَلاَّجَةٌ(ات)	холодильник
(и)بَاعَ	продать	مِرْآةٌ	зеркало
غَسَّالَةٌ	стиральная машина	مَوْقِدُ غَازٍ	газовая плита

✓ تدريبات

التّدريب١ : أَجِبْ عن الأَسْئِلَة .

-ماذا يُريدُ الْمشتري ؟ - ماذا اشترَى للحمّام ؟

-هل الْمشتري يريد سريراً و كرسيًّا ؟ -ماذا شاهد الْمشتري من الأثاث ؟

-ماذا يريد الْمشتري للْمطبخِ ؟ -ماذا في غرفتك من الأثاث ؟

التّدريب٢ : هَاتِ جُملا كما في المِثال .

المثال : **شقّة** أريدُ **شَقّةً** مِنْ فَضْلِكَ

ثلاّجة سجّادة ستارة مرآة أريكة

التّدريب٣ : تبادل السّؤال و الجواب مع زميلك ، كما في المثال

الْمِثَالُ : **غُرفةُ نَوْمٍ- ستارةٌ**

١ : ماذا تُريدُ **لِغُرْفَةِ النَّوْمِ** ؟ ٢ :أريد **ستارةً**

مطبخ- ثلاّجةً حَمّام- سَخّانًا غُرفَة الْجُلوسِ- أريكةً

غُرْفة النّوم- سريراً مطبخ- فُرنًا غرفة الْجلوس- سَجّادةً

التّدريب ٤ : **هَاتِ جُمَلاً كَمَا فِي الْمِثَال .**

المثال : **شقة – بيت**

١ : هَلْ لَدَيْكَ **شَقّةٌ** جَمِيلَةٌ ؟ ٢ : لاَ ، لَدَيْنَا **بَيْتٌ** جَمِيلٌ .

أريكة – خزانة فرن – سخّان

كرسيّ – مكتب ستارة – مرآة

التّدريب ٥ : **تبادل السّؤل والجواب مع زميلك ، كما في المثال**

المثال ١ : أريدُ مُشاهَدَةَ **الشّقّة**

٢ : تفضَّلْ . هذه هيَ **الشّقّةُ**

ثلاّجة سرير مرآة فرن أريكة

6. Поставьте подчеркнутые слова в следующих предложениях в форме двойственного и множественного числа:

قرأ المعلّم الكلمة العربيّة . ذهبت المعلّمة إلى المدرسة .

التّدريب ٧ : حَوِّلْ الْمُفْرَدَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ إِلَى جُمُوعٍ مَعَ التَّغْيِير مَا يَلْزَمُ كَمَا فِي الْمِثَال :

مِن أينَ هذا الطّالبُ ؟ هُوَ من أَمْرِيكَا

من أين هؤلاَءِ الطّلاَبُ ؟ هُمْ من أَمْرِيكَا .

-أَيْنَ الْمُؤَجِّرُ ؟ هو فِي الْمكتب .

-أَيْنَ الْمدرّسُ الْجديدُ ؟ هو عندَ الْمُدِيرِ .

-أين الطّالبُ الْجديدُ ؟ أَ هُوَ في الفصل ؟

-لِي أَخٌ كبيرٌ ، هو طالبٌ هُوَ في الْمدرسة . بِالْجامعة .

8. Переведите следующие предложения:

Мухаммад, это твой карандаш? Амина, где твоя дочка? Кто в этой машине? – В ней отец, мать, брат и сестра. Кто в этой комнате? – В ней декан факультета иностранных языков. Ты врач, Суад? – Нет, я студентка. Мой брат болен и он сейчас дома. Усама учится в институте теологии. Фавзи написал два письма своему другу из Египта. Я люблю Великого Аллаха и посланника Мухаммада, да благословит его Аллах и приветствует.

9. Выберите правильный глагол из скобок.

١)الطّلاّب (ذهبتم/ذهبوا) إلى المكتبة و(قرأ/قرؤوا) كتب اللّغة الإنجليزيّة .

٢)(يكتب/يكتبون) التّلاميذ كلمات جديدة و(يذهبان/يذهبون) إلى البيت .

٣) متى (تذهب/تذهبين) إلى فرنسا يا عائشةُ ؟

10. Переделайте нижеследующие именные предложения в глагольные.

١) التّلميذان ما كتبا التّدريب في البيت .

٢) الطّالبات يسكنّ في هذه الشّقّة الجميلة .

✓ **Лексический комментарий.**

أيَّ خِدْمَةٍ ؟	*Желаете какую-нибудь услугу?* Это выражение соответствует русскому *«Чего изволите? Чем могу помочь?»*
لا ، سَلامَتكَ !	Если вам ничего не требуется, следует вежливо ответить: «*Нет, только вашего благополучия!»*

При обращении с просьбой можно воспользоваться выражениями:

مِنْ فَضْلِكَ	*Извините, пожалуйста*.
لوْسَمَحْتَ	*Извините*.(букв.: Если вы позволили).
لا مُؤَاخَذةً	*Извините*. (букв.: Не порицайте меня).
هَلْ تَسْمَحُ	*Если Вы позволите*.
هلْ تُوَافِقُ أنْ	*Вы согласны….?*
لِي شَرَفٌ	букв. *Имею честь*
تَحْتَ أمْرِكَ	*Я к Вашим услугам*

Выразить положительную оценку (согласие) можно с помощью слов:

تَفَضَّلْ	*Пожалуйста, хорошо.*
طيِّبٌ	*Ну, хорошо*.
عَالٍ	*Великолепно*!
مَاشٍ	*Идет!*

الدَّرْسُ الثَّامِنَ عَشَرَ

Урок 18

قِرَاءَة وَ تَرْجَمَة

Чтение и перевод

شقتي

أنا طالِبٌ . اِسْمِي مُحَمَّد . أنا دَاغِسْتانِيٌّ ، أنا مِن دَاغِسْتانَ . داغستان جمهوريّة صغيرة في روسيا . دَاغِسْتانُ جَمِيلَةٌ . هذا أبي ، اسمه عبدالله ، هُو مُدَرِّسُ اللُّغَةِ العَرَبِيَّة . هُوَ دَاغِسْتانِيٌّ . هُوَ مُدَرِّسٌ حَسَنٌ . هَذهِ أمّي ، اسمها فاطمة ، هيَ طَبِيبَةٌ . هِيَ طَبِيبَةٌ حَسَنَةٌ . أدرس في معهد داغستان للعلوم الإنسانيّة . تَعِيشُ أُسْرَتِي في العاصِمة وهي تَسكن في الشّقة . الشّقة في الدّور الْخامس . شقّتُنا جميلة ونَيِّرة . هي في وَسَط الْمدينةِ في شارع " رَسُولْ حَمْزَتُوف" .

وفي الشّقة أربع غرفٍ ، وهي : غُرْفَةُ الْجُلُوسِ ، وغُرْفَةُ النَّوْمِ ، وغُرفَة الأطْفَالِ ، وغُرفة لِلضُّيُوفِ . وهُناك مَطْبَخٌ وَحَمَّامٌ وَمَكْتَبٌ أَيْضا .

في غرفة الْجُلوسِ أَرِيكَةٌ من الْجِلْدِ وأَمَامَها طاولةٌ صغيرة من الزُّجَاجِ ، وفيها تِلْفَاز كبير . وفي غُرفة النَّوْمِ سَرِيرٌ جديد وخِزانة جميلة ، وعلى الأَرْضِ سَجَّادَةٌ ، وفي السَّقْفِ ثُرَيَّا .

وفي غرفة الأَوْلادِ سريران صغيران ، وخزانة لِلملابس وسِتَّارَةٌ جميلة . وفي المكتب طاولة ، وعليها كُومْبِيُوتِرٌ وتِلِفُونٌ وخزانةُ كُتُبٍ وعلى الْحَائِط خَرِيطَةُ الدُّوَل العربيّة .

وفي المطبَخ أَثَاثُ مَطْبَخٍ وطاولة وكراسيٌّ وثَلاَّجَةٌ وفُرْنٌ . وفي الْحَمَّام سَخَّانٌ ومِرْآةٌ . أَمَامَ الشّقة حديقةٌ جميلة ، وفِيها أشجارٌ كثيرة وأَزْهَارٌ جَميلة . أنا أُحِبُّ شقّتي .

كلمات جديدة

шкаф	خِزَانَةٌ (خَزَائِنُ)	светлый	نَيِّرٌ
повар	طَبَّاخَةٌ	этаж	طَابِقٌ (طَوَابِقُ)
готовит	تُعِدُّ	гостинная	غُرفة لِلضُّيُوفِ
декан	عَمِيدٌ	отдых	اِسْتِرَاحَةٌ
я люблю	أُحِبُّ	зал	صَالَةٌ
Шариат	الشَّرِيعَةُ(شَرَائِعُ)	начальный	اِبْتِدَائِيٌّ
отношение;связь	عَلاَقَةٌ(ات)	средний	ثَانَوِيٌّ
стадион	مَلْعَبٌ (مَلاَعِبُ)	иностран–ный	أَجْنَبِيٌّ(أَجَانِبُ)
гуманитарный	الإِنْسَانِيَّةُ	стекло	الزُّجَاجُ
компьютер	كُومْبِيُوتِرُ	люстра	ثُرَيَّا (ات)
полка	رَفٌّ	балкон	شُرْفَةٌ

✓ **تدريبات**

التّدريب ١ : اِقْرَأْ واكْتُبْ وتَرْجِمْ الْجُمَلَ الآتِيَةَ :

باب البيت مفتوح . نافذة الغرفة مقفولة . هذا دفتر محمّدٍ . هذه طاولة المعلّم . هنا قلم التّلميذ . فاطمة تلميذة المدرسة الابتدائيّة . فَوْزِي تلميذ المدرسة الثّانويّة . طلاّب معهد الشّريعة في الْملعب . هما طالبا كليّة اللّغات الأجنبيّة . هنّ طالبات كليّة الاقتصاد .

التّدريب ٢ : أَجِبْ عَن الأَسْئِلَة الآتِيَة :

- هل أنت طالب كليّة اللّغات الأجنبيّة أم طالب كليّة الاقتصاد ؟
- أين قلمك و دفترك ؟
- في أيّ معهد أنت ؟
- أين طلاّب كليّة الاقتصاد و كليّة العلاقات الدّوليّة ؟
- أين عميد الكليّة ؟

التّدريب٣ :اقرأ النّصّ وبيّن المبتدأ والخبر ، النّعت والمنعوت ثمّ أجِبْ عن الأسْئلة .

أحْمَدُ تلمِيذٌ في المَدرَسة . تَسكُن أسْرةُ أحمدَ في شقَّة جميلةٍ فِي مَدِينة قازانَ . وهي أسرَة كَبيرَة ونَشِيطةٌ . الشّقّة في

حيّ المَطار . الشّقّة في الدّور الثّالثِ . في الشّقة خَمسُ غُرفٍ . في غُرفة النّوم سَريرٌ . وهذا السَّريرُ كبيرٌ وجَميلٌ . في غُرْفة الجُلوس أريكةٌ جَديدَة . في المَطبَخ فُرْنٌ . في الحَمّام مِرْآة كبيرَة . تَجْلِسُ أُسْرَةُ أحْمَدَ في غرفة الْجُلُوسِ . و تَأْكُلُ في الْمطبخِ . يقرأُ أَحْمَدُ و يكتب و يدرس في الْمكتبِ . عند أسرةِ أحمدَ طَبَّاخَةٌ . هي تطبخ لَهُمْ الطّعام . أسرةُ أحْمدَ سعِيدةٌ .

هل يَسْكُن أحمَد في شقة ؟ أينَ الفرْنُ ؟

هل يَسكُن في حَيّ المَطار ؟ أين المِرآة ؟

هل الشَّقة في الدَّور الخامِس ؟ أين السّريرُ ؟

كمْ غُرفة في الشّقة ؟ أين الأريكة ؟

من يطبخ الطّعامَ لأسْرَةِ أَحْمَدَ ؟ ماذا يفعلُ أحمدُ في الْمكتب ؟

التّدريب ٤ : تَرْجِمْ إلىَ اللُّغَة الْعَرَبيَّة .

Я студент. Меня зовут Рашид. Я живу в квартире в районе мечети. Наша квартира на 3-м этаже. В квартире три комнаты: спальня, гостиная, ванная и кухня. В спальне новая кровать и красивые занавески. В гостиной диван и ковер. А на кухне печь и холодильник. В ванной водонагреватель и большое зеркало. Я завтракаю каждое утро на кухне. Учу уроки в своей комнате.

التّدريب ٥ : أَجِبْ عَنْ الأَسْئِلَة التَّالِيَة .

١- أين تَسْكن ؟ ٥- ما رقمُ شقّتِكَ ؟

٢- هل تسْكُنُ في شقّةٍ ؟ ٦- كم غُرفةً في بيْتِكَ ؟

٣- هل تَسْكُنُ في بيْتٍ ؟ ٧- كم غرفةً في شقّتِكَ ؟

٤- ما رَقمُ بيْتِكَ ؟ ٨- في أيِّ دورٍ الشّقّةُ ؟

التّدريب٦ : تَرْجِمْ إِلَى اللُّغَة الْعَرَبيَّة .

- *Ты живешь в Махачкале?*	- Нет, я живу в Каспийске.
- *Ты живешь в Хунзахе?*	- Да, я живу в Хунзахе.
- *Ты живешь в частном доме?*	- Нет, я живу на квартире.

7. Поставьте слова следующих предложений в форме двойственного и множественного числа.

ذهب هذا الْمدرّس إلى الْمكتبة الْجديدة .

✓ Лексический комментарий

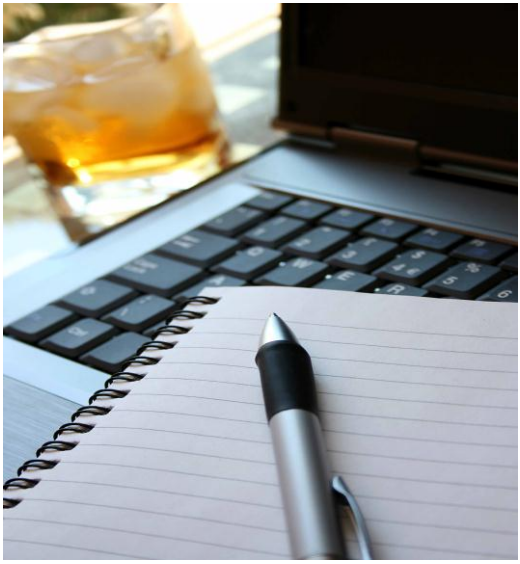
При употреблении в значении *«весь», «вся», «всё», «все»* существительное كُلٌّ может занимать место после имени существительного, к которому оно относится. В этом случае оно ставится в том же падеже, что и имя существительное, к которому оно относится. Оно должно также иметь при себе слитное местоимение, соответствующее имени существительному.

Например:

قَرَأْتُ الكِتَابَ كُلَّهُ	*Я прочитал всю книгу.*
دَخَلَ الطُّلاّبُ كُلُّهُمْ	*Зашли все студенты.*

8. Составьте рассказ на тему:"Мой дом".

الوحدة الرّابعة

الحياة اليوميّة

ПОВСЕДНЕВНАЯ ЖИЗНЬ

Урок 19

الدَّرْسُ التَّاسِعَ عَشَرَ

Имя числительное

العَدَدُ

Для обозначения количества или порядка предметов в арабском языке имеются слова, называемые именами числительными. По своему характеру они делятся на **количественные** и **порядковые**. А по своему составу они бывают **простые** مُفْرَدٌ и **сложные** مُرَكَّبٌ. Простые состоят из одного слова. Например: ثَلاَثٌ – три, а сложные из единиц и десяток

✧ Количественные числительные

Количественные числительные первого десятка имеют следующие формы:

цифровое обозначение		мужской род	перевод	женский род
русское	арабское			
1	١	وَاحِدٌ	один, одна	وَاحِدَةٌ
2	٢	اِثْنَانِ	два, две	اِثْنَتَانِ
3	٣	ثَلاثٌ	три	ثَلاثَةٌ
4	٤	أَرْبَعٌ	четыре	أَرْبَعَةٌ
5	٥	خَمْسٌ	пять	خَمْسَةٌ
6	٦	سِتٌّ	шесть	سِتَّةٌ
7	٧	سَبْعٌ	семь	سَبْعَةٌ
8	٨	ثَمَانٍ	восемь	ثَمَانِيَةٌ

9	٩	تِسْعٌ	девять	تِسْعَةٌ
10	١٠	عَشْرٌ	десять	عَشَرَةٌ

Числительные وَاحِدٌ (*один*) и اِثْنَانِ (*два*) оформляются подобно согласованному определению, т.е. числительное ставится после исчисляемого имени и согласуется с ним в роде, числе, падеже и состоянии. Например:

كِتَابٌ وَاحِدٌ	*одна книга*
صُورَةٌ وَاحِدَةٌ	*одна фотография*
طَالِبَانِ اِثْنَانِ	*два студента*
طَالِبَتَانِ اِثْنَتَانِ	*две студентки*

Числительные от 3 до 10 образуют с именем исчисляемым идафу, т.е. сперва ставится числительное в сопряженном состоянии, а затем имя исчисляемое. Числительное ставится в роде **противоположном** роду единственного числа имени исчисляемого, а исчисляемое имя ставится в **родительном падеже множественного числа, неопределенного состояния**. Например:

имена сущ. муж. рода	*имена сущ. жен. рода*
ثَلاَثَةُ كُتُبٍ	أَرْبَعُ صُوَرٍ
خَمْسَةُ بُيُوتٍ	سَبْعُ مَجَلاَّتٍ
ثَمَانِيَةُ أَسْئِلَةٍ	خَمْسُ جَامِعَاتٍ

✧ **Порядковые числительные**

Порядковые числительные образуются по форме فَاعِلٌ (за исключением числительного *первый* أَوَّلُ *м.р.*, أُولَى *ж.р.*).

мужской род

أَوَّلُ	*первый*	سَادِسٌ	*шестой*
ثَان	*второй*	سَابِعٌ	*седьмой*
ثَالِثٌ	*третий*	ثَامِنٌ	*восьмой*
رَابِعٌ	*четвертый*	تَاسِعٌ	*девятый*
خَامِسٌ	*пятый*	عَاشِرٌ	*десятый*

женский род

أُولَى	*первая*	سَادِسَةٌ	*шестая*
ثَانِيَةٌ	*вторая*	سَابِعَةٌ	*седьмая*
ثَالِثَةٌ	*третья*	ثَامِنَةٌ	*восьмая*
رَابِعَةٌ	*четвертая*	تَاسِعَةٌ	*девятая*
خَامِسَةٌ	*пятая*	عَاشِرَةٌ	*десятая*

Порядковое числительное ставится **после** исчисляемых существительных и согласуется с ним в роде, числе, падеже и состоянии, как и согласованное определение.

В определенном состоянии оба имени принимают артикль اَلْ, при этом числительное ثَانٍ в определенном состоянии имеет форму اَلثَّانِي .

мужской род		женский род	
كِتَابٌ أَوَّلُ	كتاب سَادِسٌ	مَدْرَسَةٌ أُولَى	مَدْرَسَةٌ سَادِسَةٌ
كِتَابٌ ثان	كِتَابٌ سَابِعٌ	مَدْرَسَةٌ ثَانِيَةٌ	مَدْرَسَةٌ سَابِعَةٌ
كِتَابٌ ثالث	كِتَابٌ ثَامِنٌ	مَدْرَسَةٌ ثَالِثَةٌ	مَدْرَسَةٌ ثَامِنَةٌ
كِتَابٌ رَابِعٌ	كتابٌ تاسِعٌ	مَدْرَسَةٌ رَابِعَةٌ	مَدْرَسَةٌ تَاسِعَةٌ
كِتَابٌ خَامِسٌ	كِتَابٌ عَاشِرٌ	مَدْرَسَةٌ خَامِسَةٌ	مَدْرَسَةٌ عَاشِرَةٌ

الحوار

طَارِقٌ : مَتَى تَسْتَيْقِظُ ؟

طَاهِر : أسْتَيْقِظ عِندَ الْفَجْر .

طارق : أيْن تُصَلّي الفجرَ ؟

طاهر : أصَلّي الفجرَ في المَسْجد .

طارق : هل تنامُ بَعدَ الصّلاة ؟

طاهر : لا ، لا أنامُ بَعدَ الصّلاةِ .

طارق : ماذا تفْعلُ بَعدَ الصّلاةِ ؟

طاهر : أقرَأ القُرْآنَ .

طارق : وَ مَتى تَذهَبُ إلَى الْمَدرَسة ؟

طاهر : أذهَبُ السّاعَةَ السّابِعَةَ .

طارق : هل تَذهَبُ بالسَّيّارَة ؟

طاهر : لا ، أذهَبُ بالْحَافِلة .

كلمات جديدة

рынок	سُوقٌ(أَسْوَاقٌ)	просыпаться	اِسْتَيْقَظَ(يَسْتَيْقِظُ)
купить	اِشْتَرَى(يَشْتَرِي)	у	عِنْدَ
курс	صَفٌّ(صُفُوفٌ)	спать	نَامَ(يَنَامُ)
автобус	حَافِلَةٌ (ات)	положение	وَضْعٌ(أَوْضَاعٌ)
лекция	مُحَاضَرَةٌ (ات)	повторить	رَاجَعَ(يُرَاجِعُ)

✓ تدريبات

التّدريب ١ : أَجِبْ عَنْ الأسئلة التّالية .

مَتَى يَسْتَيْقِظُ طَاهِرٌ ؟ ماذا يَفعَل بَعدَ الصَّلاة ؟

أينَ يُصَلِّي طاهِرٌ الفجْرَ ؟ هَلْ يَنامُ طاهِرٌ بَعدَ الصَّلاة ؟

هل يَذهَبُ طاهِرٌ إلى الْمَدرَسة بِالْحافِلَة ؟

التّدريب٢ : تبادل السّؤال والجواب مع زميلك ، كما في المثال .

المثال : **الْمَدرسة – السّابعة**

١ : مَتى تَذهَبُ إلَى **الْمَدْرسَة** ؟

٢ : أذهَبُ السّاعَةَ **السّابعَةَ** .

البيْت – الواحِدَة الطّبيب – الثّانيّة المَسجد – الثّالثة

المُهندس – الرّابعة الشّقّة – الخامسة العَمُّ – السّادسة

التّدريب٣ : هات جملا كما في المثال .

المثال مُبَكّرًا أسْتَيقِظ مُبَكّرًا

مُتأخِّرًا السَّاعَة السَّابعَة السَّاعة الخامِسَة السَّاعة الرَّابعَة

التّدريب ٤ : صِل بَيْنَ السُّؤَالِ وَ الْجَوَابِ .

١ متَى تستيقظ ؟ أ- أصَلّي الجُمَعة في المسْجِد الكبير .

٢ أينَ تُصلّي الجُمعة ؟ ب- أصلّي الفجْر في المسجد .

٣ أين تُصلّي الفَجر ؟ ج- أستيقظ عندَ الفجر .

٤هل تَنامُ بعدَ الصَّلاة د- لا ، لا أنامُ بعدَ الصَّلاة .

5. **Переведите на арабский язык словосочетания и просклоняйте их:**

Одна тетрадь, одна студентка, две книги, два друга, три инженера, три фотографии, четыре учителя, четыре слова, пять мечетей, пять предложений, шесть друзей, шесть комнат, семь этажей, семь университетов, восемь вопросов, восемь школ, девять братьев, девять квартир, десять ручек, десять холодильников.

6. **Переведите следующие словосочетания и просклоняйте их:**

Первый день, первая комната, вторая книга, второй студент, третий этаж, третий университет, четвертый урок, четвертая квартира, пятый дом, пятая школа, шестой врач, шестая подруга, седьмая кровать, седьмой час, восьмая мечеть, восьмая машина, девятое упражнение, девятое предложение, десятая буква, десятый холодильник.

التّدريب٧ : اقرأ وترجم إلى اللّغة الرّوسيّة .

في يوم الاثنين أستيقظ مبكّرا ، أصلّي الفجر في المسجد وأقرأ القرآن الكريم ، ثُمّ أرجع إلى البيت وأُراجِع دروسي . في السّاعة السّابعة أخرج من البيت وأذهب إلى المعهد بالحافلة . معهدنا بعيد عن بيتنا . في

معهدنا أربع كليّات :كليّة الشّريعة وعلم الأديان ، وكليّة اللّغات الأجنبيّة ، وكليّة الاقتصاد وكليّة العلاقات الدّوليّة . أدرس في كليّة الاقتصاد في الصّف الأوّل . ندرس الاقتصاد الإسلاميّ والاقتصاد العالَميّ . أعرف كثيرا عن الوضع الاقتصاديّ في روسيا وفي بلاد مختلفة . كلّ يوم عندنا ثلاث محاضرات . ندرس ستّة أيّام في الأسبوع .

التّدريب٨ : ترجم إلى اللّغة العربيّة .

Один день, два дня, три дня и т.д. (до 10 дней).
Один год, два года, три года и т.д. (до 10 лет).
Один час, два часа, три часа и т.д. до (10 часов).

التّدريب٩ : ترجم إلى اللّغة العربيّة

Я студент. Я живу в городе. Я просыпаюсь в 5 часов утра. Совершаю омовение и иду в мечеть. Совершаю утренний намаз в мечети и читаю Коран. В 7 часов я отправляюсь в университет. Наш университет большой и красивый. В нем учится много студентов и студенток. Каждый день у нас 3 урока. Я возвращаюсь домой в 2 часа.

التّدريب١٠ : أَكْمِلَ الْحِوَارَ

. . . . . ؟ أستيقظُ عند الفجرِ .

. . . . . ؟ أُصَلّي الفجرَ في الْمسجد .

. . . . . ؟ لا ، لا أنام بعد الفجر .

ومتى تذهب . . . . . ؟ . . . . .السّاعة السّابعة .

. . . . . ؟ لا ، أذهب بالسّيّارة .

التّدريب١١ : تَرْجِمْ إِلَى اللّغة العربيّة .

1. Я студентка. Меня зовут Марьям. 2. Я учусь в исламском университете. 3. Я живу в квартире. 4. Наша квартира на четвертом этаже. 5. Я просыпаюсь в пять часов, совершаю утренний намаз и читаю суру «Ясин». 6. В семь часов я отправляюсь в университет. 7. Наш университет большой и красивый. 8. Там много студентов и студенток.

التّدريب١٢ : تَرْجِمْ إلى اللّغة العربيّة .

Я ученик. Я учусь в пятом классе. Я просыпаюсь рано, читаю Коран и пишу уроки. Каждый день я иду в школу. Каждый студент хорошо читает 6-й урок. Все студенты читали 5-й урок дома. Каждый из нас совершает намаз. Каждый день рано утром она выходит из дома. Весь день она читала эту книгу. Каждый ученик первого класса написал в своей тетради слово «мама». Все школьники первого класса прочитали слово «мир». Я читаю каждую новую книгу этого египетского писателя.

13. Выберите правильное слово.

١) آكل في اليوم ثلاث (وجبة/وجبات) .

٢)كلّ يوم عندنا خمسة (دروس/درسا) .

٣) في الأسبوع سبعة (يوم/أيّام) .

14. Дополните следующие предложения словами, указанными в скобках:

تَدْرُس أخْتي الصَّغِيرة . (в четвертом классе)

تدرس أختي الكَبِيرة . (в девятом классе)

أدرُسُ . (в десятом классе)

أستيقظ . (в шесть часов)

Урок 20

الدَّرْسُ العِشْرُونَ

Переходный глагол и дополнение

الفِعْلُ المُتَعَدِّي وَ المَفعُولُ بِهِ

✧ Переходные и непереходные глаголы

В арабском языке глаголы бывают двух видов:

Переходные (مُتَعَدٍّ) и **непереходные** (لاَزِمٌ)

Переходные глаголы обозначают действие, направленное на тот или иной предмет. Иными словами, глагол-сказуемое может иметь при себе дополнение, которое обозначает объект действия. Дополнение, как и глагол-сказуемое, может быть **прямым** и **косвенным. Прямым** называется дополнение, которое управляется переходным глаголом и обозначает предмет, на который непосредственно направлено действие.

Практически переходные глаголы отличаются от непереходных тем, что могут иметь при себе дополнение, к которому обычно можно поставить вопросы ***кого? что?***, а после непереходных такие вопросы не задаются. Например:

- Переходные глаголы

قَرَأَ مُحَمَّدٌ الْكِتَابَ	*Мухаммад прочитал (что?) книгу.*
شَاهَدَ أَحْمَدُ فِلْمًا	*Ахмад смотрел (что?) фильм.*
تَرَكْتُ الْكِتَابَ	*Я оставил (что?) книгу.*

- Непереходные глаголы

مَرِضْتُ يَوْمَيْنِ	*Я болел два дня.*
وَقَفَ التِّلْمِيذُ	*Ученик встал.*

Переходные глаголы бывают **прямо-переходными** и **косвенно-переходными**. Первые управляют именем в **винительном** падеже без предлога, а вторые – именем в **родительном** падеже с предлогом.

Например:

прямо-переходный глагол

سَأَلَ الْمُعَلِّمُ تِلْمِيذًا *Учитель спросил ученика.*

косвенно-переходный глагол

حَصَلْتُ **عَلَى** جَائِزَةٍ *Я получил приз.*

✧ **Частица обращения** حَرْفُ النِّدَاءِ.

Обороты обращения в арабском языке обычно оформляются с помощью частицы يَا. После этой частицы имя существительное (الْمُنَادَى)ставится в **именительном** падеже в определенном состоянии, но без артикля ال и без танвина. Например:

يَا أُسْتَاذُ	*О учитель!*	يَا فَاطِمَةُ	*О Фатима!*
يَا طَالِبُ	*О студент!*	يا مُحَمَّدُ	*О Мухаммад!*

Если имя существительное имеет при себе слитное местоимение или определение в родительном падеже مُضَافٌ إِلَيْهِ, то оно (существительное) ставится в винительном падеже. Например:

يَامُعَلِّمَنَا	*О наш учитель!*
يَا طَالِبَ الْجَامِعَةِ	*О студент университета!*
يَا رَسُولَ اللهِ	*О посланник Аллаха!*

الحوار

الأمّ : هذا يَوْمُ العُطْلَةِ .

الأب : هذا يَومُ الْعَمَل .

الأب : ماذا سَتفْعلُ يا طهَ ؟

طه : سَأكنُسُ غُرفةَ الْجُلوسِ .

الأمّ : وماذا سَتفعَلِينَ يا فاطِمَةُ ؟

فاطمة : سَأكنُسُ غرْفة النّوْم .

الأمّ : وماذا ستفْعلُ يا أحْمدُ ؟

أحمد : سأغسِلُ الْمَلابسَ .

الأمّ : وماذا ستفعلين يا لَطِيفَةُ ؟

لطيفة : سأَكْوِي الْمَلابسَ .

الجدّة : أنا سأغْسِل الأَطْبَاقَ .

الجدّ : وأنا سَأقرَأ القرآنَ .

كلمات جديدة

подметать	كَنَسَ(يَكْنُسُ)	день	يَوْمٌ (أَيَّامٌ)
стирать, мыть	غَسَلَ(يَغْسِلُ)	выходной, каникулы	عُطْلَةٌ
гладить	كَوَى(يَكْوِي)	работа	عَمَلٌ (أَعْمَالٌ)
одежда	مَلْبَسٌ(مَلَابِسُ)	тарелка	طَبَقٌ (أَطْبَاقٌ)
рубль	رُوبِلٌ	пассажир	رَاكِبٌ

✓ تدريبات

التّدريب١ : **أجب عن الأسئلة التّالية .**

مَنْ سَيَكْنُسُ غُرفة الجُلوسِ ؟ مَن سَيَكْوي المَلابسَ ؟

ماذا سَتَفْعَل فاطِمَة ؟ ماذا يَفعَل الجدُّ ؟

من يَغْسِل المَلابسَ ؟

التّدريب٢ : **تبادل السُّؤال والجواب مع زميلك ، كما في المثال .**

المثال **يكنس – غرفة الجلوس**

١ : ماذا **سَتكْنُسُ** ؟ ٢ : سأكنُسُ **غُرفةَ الجُلوسِ**

يَكْوِي – المَلابس يَقرَأ – القرآنَ يُصَلّي – الفجْر

يُشاهِدُ – التِّلفاز يَغسِل – المَلابس يغْسِل – الأطْباق

التّدريب٣ : **حَوِّلْ كما في المِثال .**

أنا / العربيَّة

أنا أَقْرَأُ الدَّرسَ في كِتابِ اللّغةِ العربيَّة

هي / التُّركِيَّة
هم / الإنْجلِيزِيَّة .

نحن / الرُّوسِيّة
أنت / الفَرَنسِيَّة
أنتِ / الإيطاليَّة
هو / الإسْبَانِيَّة

4. Образуйте от следующих глаголов форму будущего времени, и проспрягайте их:

يكتب ، يسكن ، يفعل ، يذهب ، يغسل ، يقرأ

5. Прочтите, переведите, затем ответьте на вопросы, используя числительные, указанные в скобках:

كَمْ كِتَابًا في مِحْفَظَتِكِ يَا فَاطِمَةُ ؟ (٣)
كم سؤالاً في هذا الدّرسِ ؟ (٥)
كم راكبًا في الْحافلة ؟ (٤)
كم رُوبلاً معك يا أحمد ؟ (٨)
كم مدرِّسةً في الكليّة ؟ (٩)
كم كليّةً في معهد الشّريعة ؟ (١٠)
كم جامعةً في بَلَدِكَ ؟ (٢)

التّدريب٦ : **قُل بالعربيّة .**

Я читаю книгу – я прочту книгу.
Я иду домой – я пойду домой.
Я выхожу из кухни - я выйду из кухни.

Я живу в этом красивом доме - я буду жить в этом красивом доме.

التّدريب٧ : ترجم إلى اللّغة العربيّة .

Четыре студента прочитали три предложения. Я написала пять предложений в тетради по арабскому языку. Я вижу трех активных студентов. У тебя в шести предложениях десять ошибок. Я прочла в газете о десяти студентках нашего института. У нас сегодня пять уроков, первый - арабский язык. Я живу на шестом этаже этого дома. На первом этаже мечеть и столовая. После третьего урока я пойду в библиотеку и прочту там книгу русского языка.

8. Определите переходность или непереходность следующих глаголов:

كتب ، خرج ، قرأ ، درس ، جلس ، ذهب ، مرض ، أخذ ، ترك ، شاهد

التّدريب٩ : ترجم إلى اللّغة العربيّة .

Завтра утром я пойду в институт. После института я пойду к своему другу. Этот друг завтра поедет в Египет. Он вернется домой через месяц.

Когда Ахмад поедет в Сирию? – Он поедет в Сирию через месяц.

التّدريب١٠ : ترجم إلى اللّغة العربيّة .

В выходной день я просыпаюсь рано, в шесть часов, совершаю утренний намаз, читаю Священный Коран и сплю до девяти часов. В десятом часу я подметаю свою комнату, спальню и зал. После обеденного намаза мою посуду и стираю одежду свою, отца и матери. Вечером я иду к подруге. Ее зовут Хадижа. Она учится со мной в университете. Ее квартира на пятом этаже. Мы читаем уроки, смотрим телевизор. Затем я возвращаюсь домой, глажу одежду и ложусь спать.

Урок 21

الدَّرْسُ الحَادِي وَالعِشْرُونَ

Обозначение времени

الزَّمَنُ

Вопрос о времени в арабском языке оформляется с использованием вопросительной частицы كَمْ ؟ *«сколько?»* и имеет следующий вид: كَمِ السَّاعَةُ ؟ или السَّاعَةُ كَمْ ؟

Для обозначения времени употребляются порядковые числительные (*кроме 1 часа*), например: السَّاعَةُ الثَّامِنَةُ – *восемь часов.*

Для обозначения времени «*1 час*» используется количественное числительное الوَاحِدَةُ

Минуты (دَقِيقَةٌ «*минута*» мн. ч.–دَقَائِقُ), в отличие от часов, оформляются с помощью количественных числительных. Сочетание часов с минутами оформляется при помощи сочинительного союза و «*и*» или частицы إلاَّ «*без*», причем слово, следующее после إلاَّ, ставится в винительном падеже. Например:

السَّاعَةُ السَّادِسَةُ وَ ثَلاَثُ دَقَائِقَ	*6 часов 03 минуты*
السَّاعَةُ التَّاسِعَةُ إلاَّ ثَمَانِيَ دَقَائِقَ	*без 8 минут 9*
السَّاعَةُ الْخَامِسَةُ إِلاَّ دَقِيقَتَيْنِ	*без 2 минут 5*

Реже встречается вариант, при котором минуты оформляются с помощью порядковых числительных. Например: السَّاعَةُ التَّاسِعَةُ وَ الدَّقِيقَةُ الْعَاشِرَةُ - *9 час. 10 мин.*

Чтобы сказать *«ровно... часов»* используются наречия تَمَامًا или بِالضَّبْطِ . Например:

السَّاعَةُ الرَّابِعَةُ تَمَامًا	*ровно 4 часа*
السَّاعةُ السَّادِسَةُ بِالضَّبْطِ	*ровно 6 часов*

Для обозначения частей часа используются специальные слова:

نِصْفٌ	*половина часа (30 минут)*
ثُلْثٌ	*треть часа (20 минут)*
رُبْعٌ	*четверть часа (15 минут)*

Например:

السَّاعَةُ الْخَامِسَةُ وَ النِّصْفُ	*5 часов 30 минут.*
السّاعَةُ السَّابِعَةُ إِلاَّ رُبْعًا	*без 15 минут 7.*

Поскольку счет часов на арабском языке в повседневной жизни ведется только до 12 часов, принято уточнять время суток:

فِي الصَّبَاحِ ، صَبَاحًا	*утром.*
فِي الْمَسَاءِ ، مَسَاءً	*вечером.*
فِي الظُّهْرِ ، ظُهْرًا	*в полдень.*
بَعْدَ الظُّهْرِ	*после полудня.*
بِاللَّيْلِ	*ночью, вечером.*
فِي مُنْتَصَفِ اللَّيْلِ	*в полночь.*

الحوار

عَادِلٌ : مَتى تَسْتيقِظ يَومَ العُطلةِ ؟

فَيْصَلٌ : أسْتيقِظ مُبَكّرًا .

فيصل : ومتى تسْتيقِظ أنْت ؟

عادل : أسْتيْقِظ مُتأخِّرًا .

فيصل : ماذا تفْعَل في الصّباح ؟

عادل : أشاهِدُ التّلفازَ . وماذا تفعَل أنتَ ؟

فيصل : أقرَأ صَحِيفَةً ، أو كِتابًا .

عادل : أين تُصلِّي الْجُمعَةَ ؟

فيصل : أصَلِّي الْجمعَةَ فِي الْمَسْجد الكَبير .

فيصل : و أين تصَلِّي أنت ؟

عادل : أصَلِّي في الْمسْجد الكبير أيْضًا .

كلمات جديدة

телевизор	تِلْفَازٌ	рано	مُبَكِّرًا
газета	صَحِيفَةٌ (صُحُفٌ)	поздно	مُتَأَخِّرًا
пятничная молитва	الْجُمُعَةُ	утро	صَبَاحٌ
тоже, также	أَيْضًا	смотреть	شَاهَدَ(يُشَاهِدُ)
прибывающий	قَادِمٌ	самолет	طَائِرَةٌ(ات)
станция	مَحَطَّةٌ(اتٌ)	поезд	قِطَارٌ(ات)
дом	مَنْزِلٌ(مَنَازِلُ)	гостиница	فُنْدُقٌ(فَنَادِقُ)
глава; ректор; президент	الرَّئِيسُ(رُؤَسَاءُ)	задание	الْوَاجِبُ(اتُ)
одежда	مَلَابِسُ	надевать	لَبِسَ

✓ تدريبات

التّدريب١ : أجب عن الأسئلة التّاليَة .

متى يَسْتَيقِظ فَيْصَل ؟ — مَن يَقرأ صَحِيفَة ؟

هل يَسْتَيْقظ عَادل مُبكّرًا ؟ — أين يُصلّي فَيْصلٌ الجُمُعة ؟

ما ذا يَفعَل عَادل في الصَّباح ؟ — أين تُصَلّي الجُمُعة ؟

التّدريب٢ : تبادل السُّؤال والجواب مع زميلك ، كما في المثال .

المثال — **يُصلّي الفجر– الْمسجد .**

١ : أين **تُصَلّي الفجْرَ** ؟ — ٢ : أصَلِّي الفجرَ **في الْمَسْجد**

يقرأ القرآنَ – الْمُصَلّى　　يُشاهِد التِّلفازَ – الغرْفَة

يَتوَضّأ – الْحمّام　　يَغسِل الأطباق – الْمَطبَخ

يَنامُ – غُرفة النّوْم　　يَغسِل الْمَلابسَ – الْحمَّام

يَجْلِسُ الْمُدِيرُ – مكتب الرّئيس　　يعملُ الْمدرّس – الْجامعة

التّدريب٣ : تبادل السّؤال و الجواب مع زميلك .

١ : أستيقظ السّاعة الرّابعة　　متى تستيقظ أنت ؟

٢ : أستيقظ السّاعة الخامسة　　متى تستيقظ أنت ؟

التّدريب ٤ : رَتِّب الأعْدَادَ .

الرّابع	الأوّل	الثّالث	الخامس	الثّاني
الأوّل				

التّدريب٥ أجب بالعربيّة كم السّاعة ؟

10 ч. ровно, 5 ч. 07 мин., 6 ч.05 мин., 4 ч. 04 мин., 8 ч. 09 мин.

التّدريب٦ ترجم إلى اللّغة العربيّة .

Сегодня я проснулся в 5 часов 05 минут. Он вышел из дома в 7 часов 10 минут. Урок начинается ровно в восемь часов утра. Она написала урок в 16.15 (16.20; 16.30; 16.40; 16.50). Мы вернулись домой в 10 часов ровно (в 9.07; 7.03; 5.08; 2.40).

التّدريب٧ : اقرأ النّصَّيْن وترجمهما إلى اللّغة الرُّوسيَّة .

يستيقظ محمّد كلّ يوم مبكّرا في السّاعة السّادسة صباحاً ، يدخل الحمّام و يتوضّأ ، و بعد ذلك يصلّي الفجر و يقرأ القرآن. بعد ذلك

يلبس الملابس ويخرج من البيت في السّاعة الثّامنة و يذهب إلى الْمحطَّة ، يركب الحافلة و يذهب إلى المعهد . تبدأ الدّروس في السّاعة الثّامنة والنّصف . عنده ثلاثة دروس كلّ يوم . بعد الدّروس يذهب إلى المكتبة ، يكتب الواجب الْمنْزليّ هناك ، و في السّاعة الرّابعة ظهراً يرجع إلى البيت .في المساء يقرأ الدروس ويشاهد التلفاز . في السّاعة التّاسعة يصلّي العشاء وينام .

•••••

اِستيقظتُ اليَوم في السّاعة السّادسة و عشرِ دَقائِقَ . وَصَلتِ الطَّائِرَةُ القادِمَة مِن القاهِرة في السَّاعة التَّاسِعة . وَصَلَ القِطارُ إلى الْمَحَطّة في السّاعة الواحِدة وثلاثِ دَقائِقَ . وَصل أصْدِقائِي إلى الفُنْدُق في السّاعة الثّالثة بَعدَ الظّهر . المُهندسُون خَرَجُوا من الفندق وركِبوا السّيارَاتِ السّاعَة السّابعة والنّصْف صباحًا . رَجعَ المهندِسون إلى الفُندق في مُنْتَصف اللّيْل .

التّدريب ٨ : حوّل كما في المثال .

أنا / العربيّة **أنا** سأكتب الكلمات في كتاب اللّغة **العربيّة**

أنت / الفرنسيّة هي / التّركيّة هو / الإسبانيّة

أنتِ / الإيطاليّة نحن / الرّوسيّة هم / الإنجليزيّة .

التّدريب ٩ : ضع كلمات هاتين الجملتين في المثنّى والجمع .

درست هذه التّلميذة الجميلة في تلك المدرسة الجديدة .

يسكن طالب هذه الجامعة في الشّقّة الجميلة .

Урок 22

الدَّرْسُ الثَّانِي وَالعِشْرُونَ

Чтение и перевод

القِرَاءَة وَ التَّرْجَمَة

النّصّ

حَسَنٌ طالِبٌ من تتارستان ، يَدرس في كليّة اللّغة العربيّة في جامِعَة القاهرة . سَافرَ حسن إلى مصر قبْلَ ثَلاثِ سنوات لِيَدْرُسَ اللّغة العربيّةَ والإسلام .

حسن يَتحدَّثُ العربيّة حَسنا ويَحفَظ القرْآنَ الكَريمَ وَيَفْهَمُ أحَادِيثَ الرَّسُول وَيَقرأ الكتبَ العربيَّة ، وهو يكتب الرَّسَائِل إلى أصْدِقائِه باللّغة العرَبيّة أيْضًا ، وهو يَقولُ لَهم : العَربيّة الآنَ لغة مُهِمَّة في العَالَم ، وَهي لغَة القرآنِ الكَريمِ والإسْلام .

يسكُن حسن مع صديقِه من شيشانَ في بيت الطُّلاب . هما يَستيقظان كلّ يوم مبكّرين ويذهبان إلى المسجد ويُصلّيان الفجر ويرجعان إلى البيت . في السّاعة السّابعة والنّصف يذهبان إلى الجامعة . عندهما كلَّ يوم ثلاثة دروس . في السّاعة الثّانيّة إلاّ رُبعا يرجعان إلى البيت ويَسْتَريحَان قَلِيلا . في الْمساء يقرآن الدّروس ويكتبان التّدريبات ثمّ يُشاهدان التّلفاز ويَنامان السّاعةَ العاشرة .

في يوم العُطلة يذهب حسن إلى السّوق ويَشْتَري لَوَازِمَ البيت . بعد الظّهر يذهب حسن إلى الْملعب ويلعب كُرّةَ القَدَم مع أصدقائه .

سَيَرْجِعُ حسَن إلى بَلدِه بَعدَ سَنة لِيُدَرِّسَ اللّغةَ العَربيّة والإسْلامَ هُناكَ .

كلمات جديدة

لَوَازِمُ	необходимые вещи	قَبْلَ	назад
سَافَرَ(يُسَافِرُ)	уехать	تَحَدَّثَ(يَتَحَدَّثُ)	говорить
دَرَّسَ(يُدَرِّسُ)	преподавать	(a)حَفِظَ	выучить
اِسْتَرَاحَ(يَسْتَرِيحُ)	отдыхать	(a)فَهِمَ	понимать
(a)لَعِبَ	играть	كُرَّةٌ(ات)	мяч
اِسْتَحَمَّ(يَسْتَحِمُّ)	принимать душ	قَدَمٌ(أَقْدَامٌ)	нога
مَلْعَبٌ(مَلاَعِبُ)	стадион	مُهِمٌّ	важный

✓ تدريبات

التّدريب١ : اقرأ الفِقْرَة ، عَيّن الْمُبتدَأ والْخَبر ثمَّ أجب .

أسْرَة أحمَدَ لا تَنامُ يوْمَ العُطلَة . طهَ يَكنُس غُرْفة الجُلوسِ ، و فاطِمة تَكنُس غرْفة النَّوم ، و الجدَّة تَغسِل المَلابسَ ، و لَطِيفة تَكْوي المَلابسَ . و أحمَد يغسِل الأطْباقَ ، و الْجَدّ يقرَأ القرآنَ .

١- ماذا يفعَل طه ؟ ٤- ماذا يَفعل الجدّ ؟

٢- ماذا تفعَل فاطمة ؟ ٥- ماذا تفعل الجدَّة ؟

٣- ماذا تفعَل لطيفة ؟ ٦- ماذا يفعَل أحمد ؟

التّدريب٢ : اقرأ الفقرة وبيّن الفاعل ثُمّ أجب عن الأسئلة .

يَسْتيْقِظُ طاهِر عندَ الفجْر ، وَ يَتوَضَّأ في البيت ، و يَذهبُ إلى المَسجد . يُصلّي طاهِر الفجرَ في المسجد . طاهر يقرأ القرآنَ ، وَ لا يَنامُ بعد الصَّلاة .

١- متى يستيقظ طاهِر ؟ ٤- أين يُصلّي الفجر ؟

٢- أين يتوضّأ ؟ ٥- هل يَنام بعد الصّلاة ؟

٣- إلى أين يذهب ؟ ٦- ماذا يفعل بعد الصّلاة ؟

التّدريب٣ : ترجم الجمل التّالية إلى اللّغة العربيّة .

Джамал студент Института теологии. Он из Казани. Сегодня у него выходной день. Он встал рано утром, помолился, прочитал Коран. Он читает Коран каждое утро. У семьи Джамала большой дом в Казани. В нем много комнат. Комната Джамала на втором этаже. В своей комнате он читает книги, пишет уроки и учит наизусть тексты и слова. В комнате стол, стул, шкаф, диван и кровать. Сегодня он отдыхает. Он смотрит телевизор, играет с друзьями в футбол. В час дня он идет в мечеть. Обеденную молитву он совершает там. В выходной день он читает художественную литературу, историю. В 10 часов он принимает душ, молится, а потом ложится спать.

التّدريب٤ : أجب عن الأسئلة التّاليَة .

١- متى تستيقظ ؟ ٦- متى تذهب إلى المدرسة ؟

٢- أين تصلّي الفجر ؟ ٧- متى تستيقظ يوم العطلة ؟

٣- هل تنام بعد الصّلاة ؟ ٨- ماذا تفعل يوم العطلة ؟

٤- ماذا تفعل بعد الصّلاة ؟ ٩- أين تصلّي الجمعة ؟

٥- متى تكنس الغرفة ؟ ١٠- متى تشاهد التّلفاز ؟

التّدريب٥ : ترجم إلى اللّغة العربيّة .

Сколько лет ты учился в школе? – Я учился в школе десять лет.

Сколько дней в неделю ты учишься? – Я учусь шесть дней.

Сколько лекций у вас ежедневно? – Каждый день у нас по три лекции.

Сколько упражнений в этом уроке? – В нем девять упражнений.

Сколько упражнений ты написал? – Я написал семь упражнений.

Это предложение длинное. Сколько в нем слов? – В нем восемь слов.

Сколько раз (مَرَّةً)ты написал это слово? – Я написал его два раза.

التّدريب٦ :ترجم إلى اللّغة العربيّة .

На каком курсе ты учишься? – Я учусь на первом курсе.

Ты из какой школы? – Я из четвертой школы.

Когда ты пошел в школу? – Я пошел в школу в прошлом году.

Сколько лет младшему брату? – Ему семь лет.

В каком классе (учебном году) он учится? – Он учится во втором классе.

7. Составьте рассказ на тему:"Выходной день".

١) صِلْ بَيْنَ الشّيْءِ وَ الْمَكانِ الَّذِي يُوجَدُ فِيهِ .

الشّيء	المكان
١- فُرْن	غُرفة جُلوس
٢- سَرِيرٌ	حمّام
٣- أريكة	مطبخ
٤- مرآة	غرفة نوْم
٥- كتاب	مسْجد
٦- صلاة	مَدرسة

٢) أَضِفْ كَلِمَتَيْنِ إِلَى كُلّ مَجْمُوعَةٍ .

١- أثاث : مرآة ، ___ ___ ٢- غُرف : حمّام ، ___ ___

٣- أعْدَادٌ تَرْتِيبِيَّة : الأوَّل ، ___ ___ ٤- أمَاكِن : مسجد ، ___ ___

٥- أفعَالٌ : يَذهب ، ___ ___ ٦- اِسْتِفْهَامٌ : هل ، ___ ___

٧- أعْداد : سبعة ، ___ ___

٣) ضَعْ عَلامَة (×) عَلى الكلِمَة الغَرِيبَة .

١- طبيب - مدرّس - مهندس - ستّارة .

٢- مطبخ- حمّام - عمل - غرفة .

٣- يغسل - ينام - يكوي - يُجفّف .

٤- حافلة - فرن - ثلاّجة - سخّان .

٥- الأوّل - الرّابع - واحد - الثّالث .

٦- غرفة - أثاث - بيت - شقّة .

٧- ساعة - مسجد - مدرسة - مصلّى

٤) صِل بيْن جُزْأيِ الجُمْلة .

١- يغسل	أ- الجمعة في المسجد
٢- يشاهد	ب-في حيّ الجامعة
٣- يذهب إلى	ج- الصّحيفة
٤- يكنس	د- المدرسة
٥- يقرأ	ه- الغرفة
٦- يصلّي	و- الملابس و الأطباق .
٧- يسكن	ز- التّلفاز
٨- يتوضّأ	ح- للصّلاة

٥) أكْمِلْ بِوَضْعِ الكَلِمَةِ الصَّحِيحَةِ مِمَّا بيْن القوْسَيْن .

١- في الشّقّة أربع . . . . . (غرف / غرفة)

٢- كم . . . . . في الشّقّة ؟ (حمّام / حمّاما)

٣- . . . . . تذهب إلى المدرسة ؟ (متى / ماذا)

٤- أذهب . . . . . السّابعة . (السّاعة / ساعة)

٥- هذه . . . . . الشّقّة . (هو/ هي)

٦) اِقرَأ الفَقْرَةَ ، ثمَّ أجِبْ بنَعَم (√) أو لا (×)

يَسْتيقظ أحمد مبكّرا عند الفجر . يُصلّي الفجر في المسجد . أحمد لا ينام بعد صلاة الفجر ، هو يقرأ القرآن ، يذهب إلى المدرسة بالحافلة

السّاعة السَّابعة . يومَ العطلة ، يستيقظ مبكّرا أيضا . يومَ الجمعة في الصّباح ، يقرأ صحيفة أو كتابا ، و يُصلّي الجمعة في المسجد الكبير .

١- يستيقظ أحمد مبكّرا .
٢- يوم الجمعة يقرأ صحيفة أو كتابا .
٣- يُصلّي أحمد الفجر في البيت .
٤- يذهب إلى الْمدرسة بالسَّيارة .
٥- أحمد ينام بعد صلاة الفجر
٦- يُصلّي أحمد الجمعة في المسجد الكبير .
٧- أحمد مهندس .

٧)**صَحِّحْ الأَخْطَاءَ فِي الْجملِ التَّالِيَة :**

- السَّاعَةُ السّابعُ مَسَاءٍ .
- في الْحَدِيقَة شَجَرَةٌ كَثِيرَةٌ .
- أحمد يصلّي الْجُمْعَةَ يوم الأحدِ .
- في السّاعة الواحدة بعد المساء .
- قرأ كلّ طلاّب هذا الرّسالةَ .
- دخل الطّالبُ كلّهنّ .
- هل قرأت الْمجلّةَ كُلِّهِ .
- هناك عدد كبير من مُترجمٍ .
- الطّالبة يقرؤون الصّحيفةِ في الدّرسُ .
- أ أنت ذاهبٌ أم جالسةٌ ؟
- في قَازانَ جامعةٌ اسْلاَميٌّ .
- هل أنتَ شيشَانيٌّ أم داغستان ؟
- أستيقظ في السّاعة الْخامسِ صباحاً أصلّي الظّهر و أقرأ الصّحُفَ العربيِّينَ .
- هل أنت مدرّس ؟ لاَ ، نحن طالبٌ .
- ما هذا ؟ هذا الكتابُ جديدٌ .
- ما اسْمكِ ؟ اِسْمِي حمزةُ .
- هل هذا الدّرس أُولَى أمْ الْخامسةُ ؟

الوحدة الخامسة

الطّعام والشّراب

ЕДА И НАПИТКИ

Урок 23

الدَّرْسُ الثَّالِثُ وَالعِشْرُونَ

Количественные числительные от 11 до 19

الأَعْدَاد مِنْ ١١ – ١٩

После числительных от 11 до 19 исчисляемое имя употребляется в **единственном числе, винительном падеже, неопределенном состоянии**. Это общее правило для числительных количественных от 11 до 99.

Числительные количественные от 11 до 19

цифр-е обозн-е		употребляемые с исчисляемыми мужского рода	перевод	употребляемые с исчисляемыми женского рода
рус.	араб.			
11	١١	أَحَدَ عَشَرَ	*одиннадцать*	إِحْدَى عَشْرَةَ
12	١٢	اِثْنَا عَشَرَ	*двенадцать*	اِثْنَتَا عَشْرَةَ
13	١٣	ثَلاثَةَ عَشَرَ	*тринадцать*	ثَلاَثَ عَشْرَةَ
14	١٤	أَرْبَعَةَ عَشَرَ	*четырнадцать*	أَرْبَعَ عَشْرَةَ
15	١٥	خَمْسَةَ عَشَرَ	*пятнадцать*	خَمْسَ عَشْرَةَ
16	١٦	سِتَّةَ عَشَرَ	*шестнадцать*	سِتَّ عَشْرَةَ
17	١٧	سَبْعَةَ عَشَرَ	*семнадцать*	سَبْعَ عَشْرَةَ
18	١٨	ثَمَانِيَةَ عَشَرَ	*восемнадцать*	ثَمَانِيَ عَشْرَةَ
19	١٩	تِسْعَةَ عَشَرَ	*девятнадцать*	تِسْعَ عَشْرَةَ

В числительных 11 и 12 и единицы и десятки согласуются с исчисляемым именем в роде. В числительных от 13 до 19 **единицы** ставятся в роде, **обратном роду** исчисляемого имени, а **десятки согласуются** с ним. Например:

женский род	мужской род
إِحْدَى عَشْرَةَ صُورَةً	أَحَدَ عَشَرَ كِتَابًا
اِثْنَتَا عَشْرَةَ طَالِبَةً	اِثْنَا عَشَرَ طَالِبًا
خَمْسَ عَشْرَةَ جَرِيدَةً	خَمْسَةَ عَشَرَ قَلَمًا
ثَلاثَ عَشْرَةَ مُعَلِّمَةً	ثَلاثَةَ عَشَرَ مُعَلِّمًا

Числительные второго десятка не изменяются по падежам, они всегда ставятся в винительном падеже, за исключением **двенадцати,** где единицы в косвенном падеже склоняются по правилам склонения имен двойственного числа.

✧ Дополнение

В зависимости от характера управления глагола, дополнения в арабском языке бывают прямые и косвенные.

Прямым называется дополнение, которое управляется переходным глаголом и обозначает предмет, на который переходит действие. Прямое дополнение (مَفْعُولٌ بِه) обычно отвечает на вопрос ***кого? что?*** и имеет форму винительного падежа. Например:

قَرَأَ الطّالِبُ الدَّرْسَ	*Студент прочитал (что?)* ***урок.***
كَتَبَ المُعلّمُ الْجُمْلَةَ	*Учитель написал (что?)* ***предложение.***
وَجَدْتُ التّلميذَ في الْمَدْرَسَةِ	*Я нашел (кого?)* ***ученика*** *в школе.*

الحوار

قَاسِمٌ : كمْ وَجبَة تَأكلُ فِي اليوَم ؟

سَالِمٌ : آكلُ ثلاثَ وَجَباتٍ : الفَطورَ ، والغَداءَ ، و العَشاءَ .

قاسم : هذا كثيرٌ جدّا . أنا آكلُ وجَبةً وَاحِدة .

سالِم : هذا قلِيلٌ جدّا .

قاسم : ماذا تأكلُ في الغداء ؟

سالم : آكلُ اللّحْمَ والدَّجاجَ والأَرُزَّ والْخُبْزَ . وَماذا تأكلُ أنتَ ؟

قاسم : آكلُ السَّمَكَ والسَّلطَة والفاكِهَةَ .

سالم : ما وَزْنُكَ ؟

قاسم : ٦٠كَيْلا . وَ ما وَزنكَ أنت ؟

سالم : ١٠٠كَيْلٍ .

قاسم : أنت سَمِينٌ جِدّا .

سالم : وأنت نَحِيفٌ جدًّا .

كلمات جديدة

كَثِيرٌ	много	وَجبَةٌ	еда; порция
قَلِيلٌ	мало	فَطُورٌ	завтрак
لَحْمٌ (لُحُومٌ)	мясо	غَدَاءٌ	обед
دَجَاجٌ	курица	عَشَاءٌ	ужин
خُبْزٌ	хлеб	أرُزٌّ	плов
سَمَكٌ (أَسْمَاكٌ)	рыба	سَلَطَةٌ	салат
فَاكِهَةٌ (فَوَاكِهُ)	фрукты	سَمِينٌ	жирный; полный
وَزْنٌ (أَوْزَانٌ)	вес	نَحِيفٌ	худой
كَيْلٌ (أَكْيَالٌ)	килограмм	جدًّا	очень
١٠٠(مِائَةٌ)	сто	٦٠(سِتُّونَ)	шестьдесят

✓ تدريبات

التّدريب١ : أجب عن الأسئلة التّاليَة .

-كَمْ وَجبَةً يَأكلُ سَالِمٌ في اليَوْم ؟ – كم وجبَةً يأكل قاسِم في اليَوم ؟

-ماذا يأكُلُ سالِم في الغَدَاء ؟ – مَنْ يَأكلُ السَّمَك وَ السَّلطة وَ الفاكِهَة ؟

-ما وَزْنُ قاسِمٍ ؟ – هل سَالِم نَحِيفٌ ؟

-ما وَزْنُكَ ؟

التّدريب٢ : صِل بيْن الْكلمَتيْن الْمُتَضَادَتَيْنِ .

١ . نحيف – كثير

٢ . قليل – يستيقظ

٣ . ينام – لا

٤ . نعم – سمين

التّدريب٣ : تبادل السُّؤال و الجواب مع زميلك ، كما في المثال .

المثال **اللّحم**

١ : مَاذا تأكلُ في الغَداء ؟ ٢ : آكلُ **اللّحمَ** .

السَّمك الدَّجاج السَّلطة الأرزّ الخُبْز الفاكِهة

التّدريب ٤ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال **الغداء– اللّحم – الشّاي** .

١ : ماذا تأكل في **الغداء** ؟ ٢ : آكل **اللّحمَ** .

١ : و ماذا تشرَبُ ؟ ٢ : **أشرَبُ الشّايَ** .

الفطور – الدّجاج – القهوة العشاء – السّلطة – الحليب

الغداء – السّمك – الماء الفطور – الدّجاج – الشّاي

التّدريب ٥ : تبادل السُّؤال و الجواب مع زملائك .

١ : آكل **اللّحمَ** . ماذا تأكل ؟

٢ : آكل الدَّجاجَ . ماذا تأكل ؟

الأرزّ . الخبز . الدّجاج . السّمك .

السَّلطة . الفاكهة . العنب . التّمر .

التّدريب٦ : ترجم هذه العبارات إلى اللّغة العربيّة .

11 мужчин, 12 женщин, 13 юношей, 14 девушек, 15 деревень, 16 городов, 17 письменных столов, 18 тетрадей, 19 карандашей, 11 предложений, 12 книг, 13 мечетей, 14 университетов, 15 ученых, 16 институтов, 17 столиц, 18 дней, 19 этажей.

التّدريب٧ : ترجم الجمل التّالية .

1. В нашей группе (مَجْمُوعَةٌ) 12 студентов, среди (بَيْنَهُم)которых 7 мальчиков и 5 девушек. 2. В его группе 19 студентов, среди которых 11 девушек и 8 юношей. 3. В одной группе 15 студентов. 4. Сколько студентов на вашем факультете? 5. На этом столе 12 журналов на русском языке, 15 журналов на арабском языке, 17 журналов на английском языке и 11 журналов на турецком языке. 6. На столе учителя 15 карандашей и 15 тетрадей. 7. В сумке 16 книг, 18 журналов и 19 тетрадей. 8. В нашем городе 19 мечетей и 5 исламских университетов. 9. В нашем классе одна дверь и два окна, 10 столов и 19 стульев.

التّدريب٨ :ترجم النّصّ إلى اللّغة العربيّة .

Рашид и Саид друзья. Они учатся в одной школе и живут в одном районе. Отец Саида преподаватель. А отец Рашида врач. Рашид встает рано утром. После намаза он читает Коран и в семь часов он принимает завтрак. Он ест на завтрак хлеб, яйцо(البَيْضَ), сыр (الجُبْنُ) и пьет чай. Он надевает (يَلْبَسُ)школьную форму и на автобусе отправляется в школу. Рашид совершает обеденный намаз в мечети. Он возвращается домой после намаза. Он ест на обед мясо, курицу, плов, хлеб. Он очень полный. Его вес 60 кг. Саид худой. Он утром пьет чай, а на обед ест рыбу, салат и фрукты. Вечером Саид не принимает (يَتَنَاوَلُ) ужин. Он ест фрукты.

✓ Лексический комментарий

Оборот *много чего-либо (кого-либо)* переводится на арабский язык словами عَدَدٌ كَبِيرٌ «*большое число*» с предлогом مِنْ *«из», «от».* При этом последующее имя ставится в **определенном состоянии** и **во множественном числе**.

Например:

هُنَا عَدَدٌ كَبِيرٌ مِنَ الْكُتُبِ	*Здесь большое количество книг.*

Такие же особенности употребления имеет и синонимичный этому сочетанию оборот كَثِيرٌ مِنَ الْ «*много….*»

Например:

كَثِيرٌ مِنَ الطُّلاَّبِ	*Много студентов*
كَثِيرٌ مِنَ الْجَامِعَاتِ	*Много университетов*

Антоним этих оборотов - قَلِيلٌ مِنَ ال, по оформлению аналогичен своим антонимам.

Например:

قَلِيلٌ مِنَ الطُّلاَّبِ	*Мало студентов*
قَلِيلٌ مِنَ الْكُتُبِ	*Мало книг*

Чаще всего в значении «*много*» употребляется прилагательное كَثِيرٌ*многочисленный*, которое оформляется как согласованное определение. Например:

طَعَامٌ كَثِيرٌ	*много еды*
كُتُبٌ كَثِيرَةٌ	*много книг*

Урок 24

الدَّرْسُ الرَّابِعُ وَالعِشْرُونَ

Выражение принадлежности

В арабском языке нет специального глагола «иметь». Принадлежность выражается либо с помощью определения в родительном падеже مُضَافٌ إِلَيْه, либо с помощью оборотов с предлогом لِ *«у»*; с существительными عِنْدَ *«у»*, مَعَ *«с»*, لَدَى *«у»*. При этом они выражают:

لِ	*принадлежность, собственность, отношение к кому-л., чему-л.*
عِنْدَ ، لَدَى	*наличие вообще*
مَعَ	*наличие в данное время*

Например:

لَهُ كِتَابٌ	*у него есть книга (принадлежит ему, в его собственности, имеет отношение к нему)*
عِنْدَكَ أَخٌ	*у тебя есть (вообще) брат*
لَدَيْهِ سَيَّارَةٌ	*у него есть(вообще) машина*
هَلْ مَعَكَ قَلَمٌ ؟	*у тебя есть (с собой) ручка?*

Прошедшее время в предложениях с оборотами принадлежности выражается с помощью глагола كَانَ *«быть»*. Например:

كَانَ مَعِي صَدِيقِي	*со мной был мой друг.*
كَانَتْ لَدَيْهَا مَكْتَبَةٌ كَبِيرَةٌ	*у нее была большая библиотека.*

Для выражения отрицания в таких предложениях употребляется глагол-отрицание لَيْسَ *«не (есть, является)», «нет; не имеется»*; или частица مَا в том же значении. Например:

لَيْسَ لَهُ صَدِيقٌ	*У него нет (не имеется)друга.*
لَيْسَتْ فِيهَا مَجَلَّةٌ	*В ней нет журнала.*
لَيْسَ الطَّالِبُ مُجْتَهِدًا	*Студент не (есть) прилежный.*
مَا عِنْدَهُ كِتَابٌ	*У него нет книги.*

При усиленном отрицании наличия у кого-либо обоих предметов перед вторым именем ставится другое отрицание – لاَ *«не»* с союзом و *«и»*. Например:

مَا عِنْدِي كِتَابٌ وَ لاَ دَفْتَرٌ	*У меня нет ни книги, ни тетради.*

Спряжение глагола كَانَ «*быть*» в прошедшем времени

лицо	*род*	*мн.ч.*	*дв.ч.*	*ед.ч.*
3	*муж.*	كَانُوا	كَانَا	كَانَ
	жен.	كُنَّ	كَانَتَا	كَانَتْ
2	*муж.*	كُنْتُمْ	كُنْتُمَا	كُنْتَ
	жен.	كُنْتُنَّ	كُنْتُمَا	كُنْتِ
1	*муж.* *жен.*	كُنَّا	كُنَّا	كُنْتُ

الحوار

الْمُضِيفَةُ : ماذا تَطْلُبينَ مِن الطّعام ؟

الْمُسَافِرَةُ : بَعضَ السّمَكِ والأَرُزّ مِن فَضْلِكِ .

المضيفة : وماذا تَطلبين منَ الشّراب ؟

المسافرة : ماءً من فضلِك .

المضيفة : وماذا تُفَضّلينَ من الفاكِهة ؟

المسافرة : التّمرَ ، أوِ الْعِنَبَ .

المضيفة : هل تَشرَبين الشّايَ ؟

المسافرة : لا ، أُفَضّلُ القهْوَةَ .

المضيفة : القهْوَةُ بِالْحَلِيبِ ؟

المسافرة : نعمْ ، القهوَةُ بالْحلِيب .

المسافرة : شكرا .

المضيفة : عَفوا .

كلمات جديدة

просить, желать	(у)طَلَبَ	стюардесса	مُضِيفَةٌ(ات)
предпочитать	فَضَّلَ(يُفَضِّلُ)	путешественник	مُسَافِرٌ(ون)
пьет	يَشْرَبُ	еда	طَعَامٌ (أَطْعِمَةٌ)
кофе	قَهْوَةٌ	напиток	شَرَابٌ(أَشْرِبَةٌ)
чай	شَايٌ	вода	مَاءٌ (مِيَاهٌ)
молоко	حَلِيبٌ	финики	تَمْرٌ
пожалуйста	عَفْوًا	виноград	عِنَبٌ
страна	بَلَدٌ (بِلاَدٌ)	новый	جَدِيدٌ (جُدُدٌ)
старый	قَدِيمٌ (قُدَامَى)	отдых	اِسْتِرَاحَةٌ

✓ تدريبات

التّدريب ١ : تبادل السّؤل والجواب مع زميلك ، كما في المثالين .

المثال **السّمك**

١ : ماذا تَطْلُبُ من الطَّعام ؟ ٢ : بعْضَ **السّمَك** من فَضْلك

١ : ماذا تَطلُبِينَ من الطَّعام ؟ ٢ : بعْضَ **السَّمك** مِن فَضْلك

١ : هذا هو السَّمك ؟ ٢ : شكرًا

الأرزّ السَّلطة اللَّحم الدَّجّاج

التّدريب٢ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثالين .

المثال **شاي- قهوة .**

١ : هل تشرب **الشّاي** ؟ ٢ : لا ، أفضّل **القهوة** .

١ : هل تأكُلُ **اللّحم** ؟ ٢ : أَفضِّل **السَّمكَ** .

لحم- سمك أرزّ- خبز حليب- ماء

الدّجاج – السّلطة عنب- تمر ماء- قهوة

التّدريب٣ : صل بين السّؤال و الجواب .

١ – أين القهوة ؟ ا – لا ، أفضّل الشّاي .

٢ – كم وجبة تأكل في اليوم ؟ ب – آكل ثلاث وجبات .

٣ – هل تشرب الحليب ؟ ج – آكل السّمك والسّلطة .

٤ – ماذا تأكل في الفطور ؟ د – القهوة على المائدة .

التّدريب ٤ : عيّن الْمبتدأ في الجمل التّالية .

أحمد من ماليزيا ، وهو يدرس في الجامعة في مكّة . أحمد وصل إلى السّعوديّة في هذه السّنة . هو طالب مجتهد يدرس كثيرا . عنده كثير من الأصدقاء . كلّ يوم يذهب أحمَد إلى مكتبة الجامعة ويقرأ هناك عددا كبيرا من الكتب والمجلاّت باللّغة العربيّة .

التّدريب٥ : ترجم إلى اللّغة العربيّة .

Джамиля – студентка. Она учится на втором курсе университета. Она прилежная студентка. Джамиля завтракает в семь часов утра. Она ест на завтрак хлеб с маслом (زُبْدَةٌ), яйцо и пьет кофе с молоком. Затем она идет в университет. Университет находится рядом с ее домом. После уроков она идет в столовую университета. Из еды она предпочитает плов из курицы и рыбу. Из фруктов она предпочитает виноград.

التّدريب ٦ : كَوِّنْ جُمَلا مِنَ الكَلِمَاتِ التّالِية :

يُصلّي ستارة شقّة عمٌّ يكنس ثلاّجة

التّدريب ٧ : اِمْلأ الفَرَاغَ بالكَلِمَةِ المُنَاسبَة :

١ – أحمد يسْكن في . . .جميلة . ٤ – تغسل أمّي . . .في الحمّام .

٢ – يُصلّي طاهر . . .في المسجد . ٥ – يدرس أخي في . . . . . .

٦ – أدرس في . . . .الإسلاميّة .

٣ – ماذا تطلبين من . . . . . ؟

التّدريب ٨ : ضع كلمات هاتين الجملتين في المثنّى والجمع .

درستْ هذه التّلميذةُ الجميلةُ في تلك الْمدرسةِ الْجديدةِ .

يسكن طالبُ هذه الْجامعةِ في الشّقّةِ الْجميلةِ .

التّدريب٩ : ترجم إلى اللّغة العربيّة .

1. У тебя есть книга арабского языка? – Нет, я не взял ее с собой. 2. Это ручка ваша? – Да, это моя ручка. 3. У вас есть машина? – Да, у нас есть новая машина. 4. У тебя есть с собой журнал? – Да, у меня есть с собой журнал. 5. У нас была красивая квартира. 6. Кто живет с тобой в комнате? – Со мной живет моя подруга. Она из Египта. 7. У тебя есть брат? – Да, у меня один брат. 8. У нее есть подруга? – Да, у нее много подруг. 9. Со мной учится студент из Сирии. 10. У меня был хороший друг, он сейчас живет в городе.

التّدريب١٠ : ترجم إلى اللّغة العربيّة .

В нашем институте много студентов и студенток. На столе много книг и журналов. Со мной учится много студентов из Турции и Египта. Он принял на обед много еды. Мой друг каждый день пьет немного кофе. В нашем городе

мало университетов. У меня много друзей. У моей подруги мало книг на английском языке. На этом столе мало еды и напитков. У него в этом упражнении мало ошибок.

التّدريب١١ : ترجم إلى اللّغة الروسيّة :

-كَمْ طالبًا جديدًا في فصلك ؟	- فيه عشرةُ طلاَّب جُدُد .
- مِن أين هم ؟ أَ كُلُّهُمْ من بَلَدٍ واحدٍ ؟	- لاَ ، هم من بِلاَدٍ مُخْتَلِفَة . منهم ثلاثة طلاّب من الجزائر ،و أربعةُ طلاّب من الْيَابَان ، و طالبان من الْيَمَن ، و طالبٌ واحدٌ من مَالِيزِيَا .
- أَ فِي فصلِكَ طلاّبٌ من مصر ؟	- نعم ، فِيه أحدَ عشرَ طالبًا من مصر .
-أَ هُمْ جُدُدٌ ؟	-لاَ ، هُمْ قُدَامَى .
- شكرًا	- عَفْوًا .

التّدريب ١٢ : اقرأ و اكتُبْ و تَرْجِمْ :

عندِي ثلاثة كتب و خمسة أقلامٍ .	خالدٌ لَهُ ستَّةُ أَبْنَاءٍ .
كمْ أَخًا لَك يا آمِنَةُ ؟-لي أربعة إِخْوَة	في الأُسْبُوع سبعة أيَّامٍ .
كم ريالاً عندك ؟ -عندي ثمانية ريالات .	كَمْ ثَمَنُ هذا الْكتاب ؟ -ثَمَنُهُ أربعةُ ريالاَتٍ والنِّصْفُ .
لِهَذِهِ السيَّارَة أربعةُ أَبْوَابٍ .	في هذه الحافلة سبعةَ عشرَ رَاكِبًا .
صلاَةُ الْفجرِ ركعَتَانِ .	لِي عَيْنَانِ و أُذُنَانِ و أنفٌ و يَدَانِ .

التّدريب١٣ : ترجم إلى اللّغة العربيّة .

Я читаю каждый день 13 страниц учебника. В нашей группе 15 студентов. Вчера он купил 17 кг мяса. Сколько реалов у тебя в кармане? Сколько стоит этот карандаш? Сколько слов ты выучил сегодня? Я каждый день учу 19 новых слов. В аудитории 10 столов и 19 стульев.

✓ Лексический комментарий

Для выражения благодарности в арабском языке используются такие выражения, как:

شُكْرًا	*спасибо*
أَشْكُرُكَ	*я благодарю тебя*
أَنَا شَاكِرٌ جِدًّا	*я очень благодарен*
في غَايَة الشُّكْر	*я очень благодарен*
مَعَ الشُّكْر ، كُلَّ الشُّكْرِ	*спасибо*
شُكْرِي وَتَقْدِيرِي	*я благодарен и признателен Вам*
شكرًا كَثِيرًا ، شُكْرًا جَزِيلاً	*огромное спасибо*
أَلْفَ شُكْرٍ	*тысяча благодарностей*
مَشْكُورٌ	*спасибо*
بَارَكَ اللهُ فِيكَ	*да ниспошлет Аллах вам благодать!*
جَزَاكَ اللهُ خَيْرًا	*да воздаст Аллах вам блага!*

Урок 25

الدَّرْسُ الخَامِسُ وَالعِشْرُونَ

Повелительное наклонение

فِعْل الأمْر

Повелительное наклонение образуется от формы настояще-будущего времени 2-го лица следующим образом:

Префикс настояще-будущего времени опускается, если первая коренная буква глагола имеет огласовку *«сукун»*, то вместо него прибавляется «*алиф*», причем «*алиф*» огласовывается «*касрой*», если типовой огласовкой является «*фатха*» *(а)* или «*касра*» *(и),* а если типовая гласная «*дамма*», то «*алиф*» огласовывается «*даммой*». Конечная огласовка в повелительном наклонении получает «*сукун*».

Например:

تَكْتُبُ	*ты пишешь*	اُكْتُبْ	*напиши!*
تَجْلِسُ	*ты сидишь*	اِجْلِسْ	*садись!*
تَفْعَلُ	*ты делаешь*	اِفْعَلْ	*сделай!*

Спряжение глагола كتب в повелительной форме

اُكْتُبْ	أنتَ	*Ты пиши*
اُكْتُبِي	أنتِ	*Ты (ж. р.) пиши*
اُكْتُبَا	أنتما	*Вы оба пишите*
اُكْتُبَا	أنتما	*Вы обе пишите*
اُكْتُبُوا	أنتم	*Вы пишите*

اُكْتُبْنَ	أنتنّ	*Вы (ж.р.) пишите*

✧ Повеление в отрицательной форме

Сочетание частицы لاَ с усеченной формой глагола 2-го лица мужского и женского рода единственного, двойственного и множественного числа употребляется для выражения относящегося к этим лицам повеления в отрицательной форме, для выражения запрещения действия.

Спряжение глагола كتب в запретительной форме 2-го лица

لاَ تَكْتُبْ	أنتَ	*Ты не пиши*
لاَ تَكْتُبِي	أنتِ	*Ты (ж. р.) не пиши*
لاَ تَكْتُبَا	أنتما	*Вы оба не пишите*
لاَ تَكْتُبَا	أنتما	*Вы обе не пишите*
لاَ تَكْتُبُوا	أنتم	*Вы не пишите*
لاَ تَكْتُبْنَ	أنتنّ	*Вы (ж. р.) не пишите*

✧ Несогласованное определение

(продолжение)

Несогласованные определения могут выразить разнообразные отношения между предметами и явлениями, что связано с семантикой сочетаемых слов:

o Определение, т.е. второе имя может означать материал, из которого сделан предмет, названный первым именем. Например:

سِتارَةُ الْحَرِيرِ *шелковая занавеска*

o Второе имя называет, определяет, конкретизирует первое имя. Например:

مَدِينَةُ الْقَاهِرَةِ *город Каир*

الحوار

الزَّوْجُ : السّلام عليكم .

الزَّوْجَة : وعليكم السّلام .

الزّوج : أنا جَوْعانُ جدّا .

الزّوجة : الغداءُ عَلى المائِدَة .

الزّوج : ما هذا ؟ ! سمكٌ ولحمٌ و دجاجٌ و أرزّ و فاكِهة هذا كثير جدّا !

الزّوجة : لا تأكلْ . . . . لا تأكلْ .

الزّوج : لماذا ؟ أنا جَوْعان .

الزّوجة : لدَينا ضُيُوفٌ .

الزّوج : لدينا ضيوف ! من ؟ !

الزّوجة : والِدي و والدَتي .

الزّوج : أين الضّيوف ؟

الزّوجة : في غرفة الجلوس .

كلمات جديدة

وِسَادَةٌ	подушка	جَوْعَانُ	голодный
عَصِيرٌ	сок	شَبْعَانُ	сытый
نَزَلَ(и)	остановиться (в гостинице)	عَطْشَانُ	испытывающий жажду
مُرَبَّى	варенье	مَائِدَةٌ (مَوَائِدُ)	обеденный стол
زُبْدَةٌ	масло	ضَيْفٌ (ضُيُوفٌ)	гость
مَوْزٌ	бананы	بُرْتُقَالٌ	апельсины
حَلْوَى	сладости	فِنْجَانٌ	чашка
لَيْمُونٌ	лимон	مِلْعَقَةٌ (مَلاَعِقُ)	ложка

✓ تدريبات

التّدريب١ : تبادل السّؤال و الجواب مع زميلك ، كما في المثال .

المثال

الغداء

١ : أينَ **الغداءُ** ؟

٢ : **الغداءُ** على المائِدة .

الفطور	العشاء	السّمك	الغداء
الماء	الفاكهة	القهوة	الحليب

التّدريب٢ : حوّل كما في المثال .

المثال

يأكل الطّعام .

١ : يَأكلُ الطّعام

٢ : لا تأكلْ الطّعام

يشرب الحليب	يكنس الغرفة	يغسل الملابس
يُشاهد التّلفاز	يقرأ الصَّحيفة	يطلب السَّمك

التّدريب٣ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال	**الغداءُ – وَالدي – والدتي**
١ : أينَ **الغداءُ** ؟	٢ : **الغداءُ** على المائِدة
١ : أنا جَوْعَان جدّا .	٢ : لدَيْنا ضُيُوفٌ
١ : من ؟	٢ :**والدي ووالدتى** .
الفطور – أخي – أختي	العشاء – عمّي – عمّتي
الغداء – جدّي – جدّتي	الفطور – صديق – صديقة

التّدريب٤ : ترجم إلى اللّغة العربيّة .

1. Почему ты не встаешь рано? 2. Студенты встают рано и после завтрака уходят в институт. 3. Что ты делаешь после завтрака? 4. Моя сестра положила на стол две тарелки, две чашки, ложку, лимон. 5. Набиль и Салим после завтрака ушли в школу и вернулись домой после полудня. 6. Они пообедали и пошли к своему другу. 7. Они вернулись домой со своими родителями. 8. После этого каждый из них читал свои книги.

5. Образуйте от следующих глаголов форму повелительного наклонения 2-го лица и проспрягайте их.

(и) جلس ، (у) دخل ، (а) ذهب ، (у) درس.

6. Проспрягайте в запретительной форме 2-го лица следующие глаголы:

يأكل ، يترك ، يقرأ ، يجلس ، يذهب .

7. Измените следующее предложение таким образом, чтобы оно относилось ко 2-му лицу женского рода единственного числа, мужского и женского рода двойственного и множественного числа.

اُكْتُبْ هَذهِ الْجُملةَ في دَفْتَرِكَ .

التّدريب ٨ : **عَيِّنْ الفاعل والمفعول به في الجُمَلِ التَّالِية .**

رجع سعيد من المدرسة في السّاعة الواحدة ظهرا . صلّى الظّهر مع والده ، ثمّ دخلا المطعم . أكل الوالد الأرزّ مع اللّحم ، وسعيد أكل الدّجاج والسّلطة . قال له الوالد : كل اللّحم ، هو لذيذ ومفيد . أكل سعيد قليلا من اللّحم والفواكه . بعد ذلك شرب الوالد فنجانا من القهوة العربيّة ، وسعيد شرب الشّاي مع اللّيمون والْمُربّى . بعد الأكل شكرا الله بالدّعاء .

التّدريب ٩ : **ترجم هذه الجمل .**

1. Я очень голоден. 2. Обед на столе. 3. Она предпочитает курицу. 4. Я не пью кофе. 5. У нас гости. 6. Мой отец голоден. 7. Он ест много. 8. Его вес 100 кг. 9. Он часто пьет кофе с молоком. 10. В гостиной мой друг. 11. Я предпочитаю чай кофе. 12. Я люблю апельсины. 13. Ты предпочитаешь бананы или апельсины? 14. Я хочу лимон. 15. Я пью утром чай с вареньем и лимоном. 16. А также я люблю чай со сладостями. 17. Тарик хочет пить, а Мухаммад хочет есть. 18. Мой отец поехал в Алжир. 19. Он остановился в гостинице. 20. Там он завтракал, обедал и ужинал. 21. На завтрак он ел хлеб с маслом, пил арабский кофе со сладостями.

Урок 26

الدَّرْسُ السَّادِسُ وَالعِشْرُونَ

Чтение и перевод

القِرَاءة وَ التَّرْجَمَة

النَّصُّ

رشيدٌ تلميذ في المدرسة الاِبتِدَائيَّة . عمرُه ثلاث عشرة سنة . يُحِبُّ رشيدٌ الأكْلَ وهو يأكل الْحَلوَى كَثِيرًا ويشرب العَصِيرَ دائِمًا . رشيد الآنَ أسْمَنُ وَلَدٍ في الْحَيِّ كُلِّهِ . يَمْشِي جميعُ الأولاد خلفَ رشيد وهم يُنَادُونَ : سمين ! سمين ! يَغْضَب رشيد ويَبْكِي .

يستيقظ رشيد في السّاعة الخامسة والرّبع ، يصلّي الفجر مع والده . في السّاعة السّابعة والنّصف يَتَناوَلُ الفَطورَ مَعه ، يأكل بَيْضَة واحدة وقِطْعَتين من الْخبز ويشربُ كُوبًا صَغيرا من العَصِير . بعد ذلك يلبس رشيد مَلابس المدرسة ويذهب إلى المدرسة . يرجع رشيد من المدرسة في السّاعة الثّانيّة إلاّ عشرين دقيقة ويصلّي الظّهر .

بعد الظُّهْر يَتناوَل رشيد الغداءَ مع والدتِه ، يأكلُ اللّحم و السَّمك والدَّجاج والسّلطة ويشرَب الشّاي مع اللّيمون

والْحَلوَى . بعد ساعة يأكل رشيد البرتقال والعنب والموز والتّمر ويشرب فنجان القهوة . في المساء يتَعَشَّى رشيد مع والدين ، ولا يأكل إلاّ قليلا من الطّعام .

سأَلَهُ وَالدُه : أنت تأكل مَعنا قليلا ، لِماذا أنت سَمين ؟ هذا أمْرٌ عَجيبٌ !

نَظَرَ رشيد إلى وَالدتِه ثمَّ ضَحِكَ وقال : يا والدي اِسْأَلْ وَالِدَتي عَن السَّبَب .

كلمات جديدة

стакан	كُوبٌ(أَكْوَابٌ)	злиться	غَضِبَ(a)
дело	أمْرٌ(أُمُورٌ)	всегда	دَائِمًا
удивительный	عَجيبٌ	кусок	قِطْعَةٌ(قِطَعٌ)
плакать	بَكَى(يَبْكِي)	смеяться	ضَحِكَ(a)
сладкий	لَذِيذٌ	причина	سَبَبٌ(أَسْبَابٌ)
звать	نَادَى(يُنَادِي)	ходить	مَشَى(يَمْشِي)
самый полный	أسْمَنُ	ужинать	تَعَشَّى(يتَعَشَّى)

✓ تدريبات

التّدريب ١ : **أجب عن الأسئلة التّالية** .

١ – ماذا يُحبُّ رشيدٌ ؟ ٤– ماذا يتناولُ رشيدٌ في الفطور ؟

٢ – معَ مَن يَتناوَلُ رشيدٌ ٥– ماذا يتناولُ رشيدٌ في الفَطور ؟ الغداء ؟

٣– مع مَن يأكل رشيدٌ كثيرا ؟ ٦– ماذا قال لِوالدِهِ ؟

التّدريب **٢** :**اقرأ ما في الجدول** .

لا	تأكل	الطّعام
	تشرب	الحليب
	تكنس	الغرفة
	تغسل	الملابس
	تشاهد	التّلفاز

التّدريب **٣** :**عيِّن الفاعل في الجمل التَّالية** .

تَسْكُن عَائِلة مَرْيمَ في بيت كبير . يَغسِل الوالدُ السَّيارة . تُعِدُّ الأمُّ طعامَ الغداء . تُنَظِّف الأختُ المائدة . يَجْلِس الجدّ في غرفة الجلوس ويَسْتَمِعُ إلى الرّاديو . تغْسِل الجَدَّة الملابسَ في الحمّام . يَقرأ محمَّد الكتاب في المكتبة . في الظّهر تُصلّي العائِلة ثمّ تَجْلس حَوْل المَائِدة وتأكلُ الغَدَاء .

التّدريب **٤** :**اِمْلأ الفَرَاغَ بالكَلِمَة المُنَاسَبَة** :

١ – أنا أَفَضِّل . . . . . ٤– الأم تغسل . . . . . .في

المطبخ .

٢ – الأب . . . . . .يقرأ صحيفة .

٥– نشاهد . . . . . .في غرفة الجلوس .

٣– كم . . . . . .في الشّقّة ؟

٦- يصلّي أحمد . . . . . يقرأ القرآن .

التّدريب ٥ : **أجب عن الاسئلة التّالية .**

١- كم وجبة تأكل في اليوم ؟

٢- ماذا تأكل في الفطور ؟

٣- ماذا تأكل في الغداء ؟

٤- ماذا تأكل في العشاء ؟

٥- هل أنت سمين ؟

٦- ماذا تُفضّل من الشّراب ؟

٧- ماذا تُفضّل من الفاكهة ؟

٨- هل تشرب الشّاي ؟

٩- هل أنت جوعان ؟

١٠- ما وزنك ؟

التّدريب٦ : **اقرأ الفقرة ، عيّن المبتدأ والخبر والمفعول به ،ثمّ أجب عن الأسئلة .**

قاسم يأكل ثلاث وجبات في اليوم : الفطور و العشاء والغداء . سالم يأكل وجبة واحدة في اليوم : الغداء . قاسم يأكل في الغداء : اللَّحم ، والدَّجاج ، والسَّمك ، والأرزّ ، والخبز . وسالم يأكل في الغداء : السَّمك ، و السَّلطة والفاكهة . قاسم يشرب الماء . سالم يشرب الشّاي .

١- كم وجبة يأكل قاسم ؟

٤- ماذا يأكل سالِم في

الغداء ؟

٢- كم وجبة يأكل سالم ؟ ٥- ماذا يشرب قاسم ؟

٣- ماذا يأكل قاسم في ٦- ماذا يشرب سالم ؟

الغداء ؟

التّدريب ٧ : **أكمِلْ كما في المثال :**

المثال : **عَلَى الطّاولةِ كُوبٌ الكُوبُ على الطّاولةِ**

فِي الْحديقةِ شجرة

على السّريرِ وِسَادَةٌ

هُنَاك سيَّارةٌ

أمَامَ البيْتِ حافلةٌ

هُنا سَبُّورَةٌ

في الْمحفظة ريالاتٌ

في الْمطار طائرةٌ

في الْفندق رَجُلٌ

في الْمطبخ طبَّاخٌ

على الطّاولة مجلّة تركيّة

8. Составьте рассказ на тему:"Утро рабочего дня".

الوحدة السّادسة

الصّلاة

HAMA3

Урок 27

الدَّرْسُ السَّابِعُ وَالعِشْرُونَ

Неправильные глаголы

فِعْلٌ غيْرُ سَالِم

Неправильными называют глаголы, имеющие в составе корня хамзу, одинаковые вторую и третью коренные буквы, слабые буквы « و ، ي ،ا). Неправильные глаголы делятся на:

- **хамзованные** فِعْلٌ مَهْمُورٌ , т.е. имеющие «хамзу» в составе корня. *Например*: قَرَأَ *читать.*
- **удвоенные** فِعْلٌ مُضَاعَفٌ , т.е. такие, у которых вторая и третья коренные буквы одинаковые. Например: دَلَّ *указывать*, فَرَّ *убегать*.
- **слабые** فِعْلٌ مُعْتَلٌّ , т.е. имеющие в составе корня слабые буквы ا، و ،ي. Слабые глаголы делятся:

- *подобноправильные* فِعْلٌ مِثَالٌ , т.е. такие, у которых первая коренная буква является слабой. Например: وَصَلَ *прибывать*, يَقِظَ *пробуждать*.

- *пустые* فِعْلٌ أجْوَفُ , т.е. такие, у которых вторая коренная буква является слабой. Например: قَالَ *говорить*, سَارَ *идти*, نَامَ *спать*.

- *недостаточные* فِعْلٌ نَاقِصٌ , т.е. такие, у которых слабой является третья коренная буква. Например: مَشَى *ходить.*

الحوار

مُصْطَفى : أين تُصلِّي الصَّلواتِ الْخمسَ ؟

قُصَيٌّ : أصَلِّي الظّهْرَ و العَصرَ و الْمَغربَ و العِشاءَ في مَسْجد بِلال .

مصطفى : و أين تُصلّي الفجرَ ؟

قصي : أصَلّي الفجرَ في البيت .

مصطفى : لماذا تُصَلِّي الفجرَ في البيت ؟

قصي : لا أسْمَعُ الأذانَ .

مصطفى : هل تسْتيقِظ متأخِّرا ؟

قصي : نعم ، بعدَ صَلاة الفجرِ .

مصطفى : اِسْتيقِظْ مُبكّرا .

قصي : لا أسْتَطِيعُ ، أعْمَل في اللّيْل .

مصطفى : ضَعِ الْمُنَبِّهَ بِجَانِبكَ .

قصي : هذه فِكرَةٌ طيّبَة . جَزاكَ اللهُ خَيْرًا .

كلمات جديدة

ночь	لَيْلَةٌ (لَيَالٍ)	обеденный намаз	الظُّهْرُ
поставь!	ضَعْ	послеобеден-ный намаз	العَصْرُ
будильник	مُنَبِّهٌ	вечерний намаз	الْمَغْرِبُ
рядом	جَنْبَ	ночной намаз	العِشَاءُ
мысль; идея	فِكْرَةٌ(أَفْكَارٌ)	слышать	سَمِعَ(a)
воздать	جَزَى(يَجْزِي)	может	اِسْتَطَاعَ(يَسْتَطِيعُ)
превосходит	تَفْضُلُ	попросить	طَلَبَ(y)
личность	فَرْدٌ(أَفْرَادٌ)	чтобы	حَتَّى
стоять	وَقَفَ(يَقِفُ)	степень	دَرَجَةٌ(ات)
польза	فَائِدَةٌ(فَوَائِدُ)	позади	خَلْفَ
найти	وَجَدَ(يَجِدُ)	сомневаться	شَكَّ(يَشُكُّ)
возвращаться	عَادَ(يَعُودُ)	пройти	مَرَّ(يَمُرُّ)
начинаться	بَدَأَ(a)	бросить	رَمَى(يَرْمِي)
Каспийское море	بَحْرُ قَزْوِينَ	берег	شَاطِئٌ(شَوَاطِئُ)

✓ تدريبات

التّدريب١ : **أجب عن الأسئلة التّالية .**

أين يُصلّى قُصَي الصَّلواتِ الخمْسَ ؟

متى يَسْتَيقظ قُصَي ؟

لماذا لا يُصلّي قُصَي الفجرَ في المَسْجد ؟

لماذا لا يستطيع قُصَي أنْ يَسْتَيقظَ مُبكّرًا ؟

التّدريب٢ : **رَتِّبِ الصَّلوَاتِ الخَمْسَ بِوَضْعِ الأرْقَامِ ١ ، ٢ ، ٣ ، ٤ ، ٥ .**

صَلاة العِشاء صَلاة العَصر صَلاة المَغرب صَلاة الفَجر صَلاة الظُّهر

ب- قُل الصَّلواتِ الخمْسَ مُرَتَّبَةً .

التّدريب٣ : **حَوِّلْ كَمَا في المثال .**

الْمثال : **يستيقظ مبكّرا - استيقظ .**

١ : يَسْتَيقظ مُبكّرًا ٢ : اسْتيْقِظ أنت مُبكِّرا

يَكنُس الغُرفة - اُكنُس . يقرأ القرآنَ – اِقرأ

يَغسِل المَلابس -اِغسِل يَنْتَظِر الحافِلة – اِنْتَظِر

يُشاهِد التّلفاز – شاهِد يأكل التَّمر – كُلْ

التّدريب٤ : **هات جملا كما في المثال .**

الفجر - البيت .

أسْمَع أذانَ **الفجْر** في **البيت** ، أتَوَضّأ في الحَمَّام ، و أصَلّي **الفجرَ** في المسجد

الظّهر - المدرسة . العصر - الشّقّة

المغرب - الغرفة العشاء - البيت

التّدريب٥ : **تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .**

المثال **الفجر - طارق - ياسر**

١ : أين تُصلّي **الفجر** ؟ ٢ : أصلّي الفجْر في مسجد **طارِق** ، وأين تصلّي أنت ؟

١ : أصلّي في مسجد **يَاسِر**

الظّهر - بِلال - فيصل العصر - السُّوق - الحيّ

العشاء – أبي بكر – عمر المغرب – الإيمَان – النُّور

التّدريب ٦ :**عَيِّن الفِعْلَ في الجُمَل التَّاليّة وَبَيِّنْ هلْ هُو سَالِمٌ أوْ غَيْرُ سَالِمٍ** .

طَلَبَ بَشِير مِن وَالِده أنْ يَأخُذَه إلى الْمَسجد حَتَّى يُصَلّيَ في جَمَاعَة لأنَّ رَسُولَ الله صلّى الله عَلَيْه وَسَلَّم قَالَ : صَلاة الجَماعَة تَفْضُل صَلاة الفَرْد بسَبْعٍ وعِشْرينَ دَرَجَة .

أخَذَ الوالِد وَلده إلى المسجد . شاهَد بشِير عَدَدًا كبيرا مِن المُصَلِّينَ يَقِفُونَ خَلْفَ الإمَام . بعْد الصّلاة تَحَدَّثَ الإمامُ عَن فَوَائِد الصَّلاة .

كَانَ بَشِير سَعِيدا في المسجد وَطَلَبَ مِن والِده أنْ يأخُذَه دائِما إلى هُناكَ .

التّدريب ٧ : **اِمْلأ الفَرَاغَ بالكَلِمَة المُنَاسبَة :**

١ – أنت مسافر . . . . .مكّة . ٤– المسجد . . .في المدينة .

٢ – المسجد قريب . .البيت . ٥– آكل . . . . .في الغداء .

٣– الجامعة بعيدة . . . .المسجد . ٦– أشرب . . . . . .بعد الطّعام .

8. Определите какие из следующих глаголов относятся к правильным, а какие – к неправильным, объясните причину.

كتب ، أخذ ، وصل ، درس ، قرأ ، علم ، سأل ، قال ، شكَّ ، ذهب ، ترك ، كان ، صلّى ، وجد ، دخل ، مرّ ، طلب ، وضع ، جلس ، عاد ، رمَى ، أمر ، غزا ، بدأ ، خرج ، زار .

التّدريب٩ : **ترجم الحوار** .

-Кто он?	– Он студент Московского университета.

-Где он сейчас?	– Сейчас он в аудитории.
-Эта аудитория большая или маленькая?	– Эта аудитория большая.
-Что в этом портфеле?	– В этом портфеле тетрадь, книга и карандаш.
-Эта книга русская или арабская?	– Эта книга русская.
-Где новая арабская газета?	– Она на столе.
-Где студенты этого института сейчас?	– Студенты сейчас в библиотеке.

التّدريب١٠ : ترجم .

Я врач. Меня зовут Раджаб. Я живу в городе. Моя квартира на четвертом этаже. Рядом с нашим домом большая мечеть. Я хорошо слышу азан. Я совершаю все пять намазов в мечети. В мечети много людей. Иногда я работаю ночью и возвращаюсь домой поздно. Я ставлю будильник рядом с кроватью.

التّدريب١١ : ترجم وعيِّن الأفعال غير السَّالِمة .

أسكن في مدينة مَخَتِشكلا ، وهذه المدينة كبيرة وجميلة وهي عاصمة داغستان . تقع مَخَتِشكلا على شاطئ بحر قزوين . فيها كثير من المساجد . معهدنا قريب من المسجد المركزيّ . هذا المسجد كبير وجميل . يصلّي فيه كثير من النّاس الصّلوات الخمس ، وهي : الفجر والظّهر والعصر والمغرب والعشاء . بعد الدّروس أذهب إلى المسجد وأقِف خلف الإمام وأصلّي الظّهر . بعد الصّلاة أعود إلى البيت وأتناول الغداء . بعد الغداء أنام قليلا ثم أقرأ الدّروس وأكتب التّدريبات المنزلية . في المساء أشاهد التلفاز وأتناول العشاء مع أسرتي . قبل النّوم أراجع دروسي ، أضع المنبّه بجانبي وأنام لِكي استيقظ مبكرا .

Урок 28

الدَّرْسُ الثّامنُ وَالعِشْرُونَ

Двухпадежные имена

أسْمَاء غيْرُ مُنصَرِفةٍ

Двухпадежные имена отличаются от трехпадежных имен тем, что в неопределенном состоянии они не имеют танвинных окончаний и изменяются только по двум падежам:

Именительный (у)

Родительный и *Винительный* (а)

В *родительном* и *винительном* падежах они имеют одно окончание, т.е. фатха.

К двухпадежным именам относятся:

1. Все иностранные собственные имена. Например:

أَلِكْسَنْدِرُ *Александр,* جُورْجُ *Джордж,* إيوَانُ *Иван*

إبْرَاهِيمُ ، إسْحاقُ ، يَعْقُوبُ

أذهَبُ إلى إيوَانَ *я иду к Ивану*

أخَذْتُ الكتاب مِن إبراهيمَ *я взял книгу у Ибрахима*

2. Географические названия, т.е. названия городов, государств *(если они без артикля или без идафы)*. Например:

مَكَّةُ *«Мекка»,* مِصْرُ *«Египет»,* دَاغِسْتَانُ *«Дагестан».*

3. Все женские имена *(собственные)*. Например:

فاطِمَةُ *Фатима,* عَائِشَةُ *Аиша,* مَرْيَمُ *Марьям*

4. Все мужские имена, оканчивающиеся на **ةٌ.** Например:

حَمْزَةُ *Хамза*, طَلْحَةُ *Далгат*, مُعَاوِيَةُ *Муавия*

5. Имена мужские, оканчивающиеся на - **انُ**. Например:

سُلَيْمَانُ *Сулейман*, عُثْمَانُ *Усман*, رَمَضَانُ *Рамазан*.

6. Имена, имеющие форму **فُعَلُ**. Например: عُمَرُ *Умар*

7. Имена, у которых форма похожа на глагол – أَحْمَدُ *Ахмад*, يَزِيدُ *Язид*

8. Качественные имена, обозначающие цвет или внешние качества по форме **أَفْعَلُ** и **فَعْلاَءُ**. Например: أَحْمَرُ *красный*, أَسْوَدُ *черный*, صَفْرَاءُ *желтая*.

9. Имена, у которых множественное число образовано по форме:

مَفَاعِلُ ، مَفاعِيلُ ، فَوَاعِلُ

Например: مَسَاجِدُ ، مَدَارِسُ ، مَلاَعِبُ ، مَفَاتِيحُ ، فَنَادِقُ

Двухпадежные имена становятся трехпадежными при добавлении определенного артикля или присоединении к ним идафы. Например:

من كِتَابٍ أَحْمَرَ	*из красной книги*
مِنَ الْكِتَابِ الأَحْمَرِ	*из красной книги*
مِنْ مَسَاجِدَ	*из мечетей*
من الْمَسَاجِدِ	*из мечетей*

الحوار

صَالِح : السّلام عليكم .

عِصَامٌ : و عليكم السّلام .

عصام : أنا مُسافِرٌ إلى مَكّةَ . إلى أينَ أنت مُسَافِر ؟

صالح : أنا مُسافر إلى الْمَدِينَةِ .

صالح : لماذا أنت مُسافر إلى مَكّةَ ؟

عصام : للصّلاة في الْمَسْجد الْحَرَام .

عصام : و لِماذا أنت مُسافر إلى الْمدينة ؟

صالح : للصّلاة في الْمَسجد النَّبَوِيّ .

صالح : أين تُصلّي الْجمُعة ؟

عصام : في المسجد الحرام ، إن شاء اللهُ .

عصام : و أين تصلّي الجمعة ؟

صالح : في المسجد النّبويّ ، إن شاء الله .

كلمات جديدة

мечеть аль-харам	اَلْمَسْجِدُ الْحَرَامُ	слушает	يَسْتَمِعُ إِلَى
мечеть Пророка	اَلْمَسْجِدُ النَّبَوِيُّ	г. Медина	اَلْمَدِينَةُ
г. Мекка	مَكَّةُ	купаться	اِغْتَسَلَ(يَغْتَسِلُ)
проповедь	خُطْبَةٌ (خُطَبٌ)	мыло	صَابُونٌ
газета	صَحِيفَةٌ (صُحُفٌ)	отправиться	سَافَرَ(يُسَافِرُ)

✓ تدريبات

التّدريب ١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

إلى أين عِصَام مُسافِرٌ ؟ — لماذا صالح مُسافِر إلى المَدينَة ؟

إلى أين صَالِح مَسافِرٌ ؟ — أين يُصلّي عِصام الجُمُعة ؟

لماذا عِصامٌ مُسافِر إلى مَكّة ؟ — أَين يصلّي صالِحٌ الْجُمعةَ ؟

التّدريب٢ :تبادل السُّؤال و الجواب مع زميلك ، كما في المثال .

المثال — **المسجد الحرام – الجمعة**

١ : إلى أين تَذهَب ؟ — ٢ : أذهَب إلى **المسجد الحرام** .

١ : لماذا ؟ — ٢ : لأصَلّيَ **الجُمُعة** .

المسجد النّبويّ – الفجر — مسجد بلال – الظّهر

مسجد عثمان – العصر — مسجد عليّ – المغرب

التّدريب٣ : اسأل كما في المثال .

المثال — **أنت – مكّة**

لماذا **أنتَ** مُسافِر إلى **مكّة** ؟

أنتِ – المدينة هو– مصر أنتَ – سوريا هي– تركيا

التّدريب ٤ : **تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .**

المثال **المنبِّه**

١ : ضَع **المُنَبِّهَ** بِجانِبِكَ ٢ : هذه فِكْرَة طَيِّبَة

القرآن الكتاب الصَّحيفة الفاكِهَة

التّدريب٥ : **ترجم الحوار .**

- *Добрый день!*	- Добрый день!
- *Куда ты идешь?*	- Я иду в мечеть.
- *В какую мечеть ты идешь?*	- Я иду в центральную мечеть. А куда ты идешь?
- *Я иду в университет.*	- А где ты совершаешь пятничную молитву?
- *Я тоже совершаю пятничную молитву в центральной мечети.*	- Увидимся там, с позволения Аллаха.

التّدريب ٦ : **أجْرِ الحِوَارَ كما في المثال .**

المثال **المسجد الحرام – المسجد النّبويّ**

١ : أين تُصلّي الجُمُعة ؟ ٢ : أُصَلّي الجُمُعة في **المسجد الحرام**

١ : .أين تُصلّي الجُمُعة ؟ ٢ : أُصَلّي الجمعَة في **المسجد النّبويّ**

مسجد بِلال– مسجد عثمان مسجد ياسِر– مسجد السُّوق

مسجد عُمر– مسجد عليّ مسجد أبي بكر– مسجد شَمْوِيل

التّدريب ٧ : **تبادل السّؤال و الجواب مع زملائك .**

المثال **داغستان / الْمَدينة**

١ : مِن أين أنتَ قادِم ؟ ٢ : أنا قادِم من **داغستان** .

١ : إلى أين أنتَ مُسافِر ؟ ٢ : أنا مُسافِر **إلى الْمَدينة** .

الرِّياض / بَغْدَاد مِصر / الصُّومَال دِمَشْق / البَحْرَيْن

بَاكِسْتان / الأرْدُن الكُوَيْت / قَطَر رُوسيا / سُوريا

التّدريب ٨ : **عيّن المفعول به في الجمل التّالية** .

يَسْتيقِظ عَبدُ الله يومَ الجُمعة مُبكّرًا في السّادسة صباحا ، يَتوَضّأ ثمّ يُصلّي الصّبح ويقرأ القرآن الكريم . في السّاعة التّاسعة يتناول الفطور مع عائِلتِه .

بعدَ الفَطور يَقرأ عَبد ُالله الصُّحف وفي الظُّهر يذهَب إلى الحمّام ويَغْتَسِلُ بالْمَاء والصَّابُون ، ثمّ يَتوضّأ ويَذهَب مع والده إلى المسجد لِصلاة الجُمعةِ . في المسجد يَسْتَمِعُ إلى خُطْبَتَي الإمام ثمَّ يُصلّي الجُمعة .

بعْد صَلاة الْمَغْرب تَجلِس العائِلة في الْحَديقَة وَتَتَناوَلُ بعْضَ العَصِير والشّايّ ، في الْمَسَاء يُرَاجِعُ عبد الله دُرُوسَه ثمّ يُشاهِد التّلِفزيُون ، يَنام عبدُ الله يوْم الجمْعَة مُتأخّرًا في الحَادِية عشرَة ليْلا .

التّدريب ٩ :**إمْلأ الفَرَاغَ بالكَلِمَة المُنَاسَبَة** :

١ – تَناوَلتُ الشّايّ . . . .صَديقي . ٤– ذهبْتُ إلى البيت في.. الرّابعة .

٢ – رَجَعتُ في الثّانيةَ عشْرةَ . . . ٥– أنا مُسافر . . . . . .مكّة .

٣– تناولَتْ زينَب . . . . .العَصير . ٦– سألت المعلّم . . . . .الدّرس .

التّدريب ١٠ : **ترجم** .

1. Я из Дагестана. 2. Мой друг Ахмад едет в Мекку. 3. Я совершаю намазы в мечетях города. 4. Я взял эту красивую фотографию у Ахмада. 5. Иди к Сулейману и читай там эту книгу. 6. Я прочла про Зайнаб в газете. 7. Я слышал про Александра много. 8. Она приехала из Татарстана в прошлом году и поступила в университет. 9. Каждый год много мусульман отправляется в Мекку на хадж. 10. Мой старший брат учился 5 лет в Египте.

11. Читайте и огласуйте предложения.

سكن صديقي خمس سنوات في القاهرة . درست في الجامعة الإسلاميّة بقطر . قرأت أمس في كتاب اللّغة العربيّة عن عمّ رسول الله صلّى الله عليه وسلّم حمزة . كتبت رسالة إلى فاطمة . أذهب إلى إبراهيم وأسأله عن الواجب الْمنْزليّ . وصلت من كويت قبل شهر . وصلت قبل أسبوعين من دمشق ، وبعد ثلاثة أيّام سأسافر إلى باكستان . قرأت في مجلّة صفراء عن ألكسندر . ذكر الله تعالى في كتابه العزيز عن إبراهيم وإسماعيل وإسحاق و يعقوب وغيرهم من الأنبياء والمرسلين ، صلوات الله وسلامه عليهم أجمعين .

وُلد رسول الله محمّد صلّى الله عليه وسلّم في مكّة ، ثمّ هاجر إلى المدينة .

✓ Лексический комментарий

Выражение إِنْ شَاءَ اللهُ дословно означает: «*Если Аллаху будет угодно*». В разных ситуациях может выражать: «*Надеюсь*», «*Может быть*», но чаще арабы этой формулой выражают готовность сделать что-либо, уповая на Аллаха: «*сделаю, если Аллах пожелает*».

Урок 29

الدَّرْسُ التّاسِعُ وَالعِشْرُونَ

Предлоги

حُرُوفُ الجَرِّ

Предлоги – служебные слова, которые выражают совместно с формой родительного падежа зависимое положение существительного (местоимения, числительного) от тех или иных слов предложения (глагола, масдара, причастий). Предложные конструкции выражают разнообразные значения: место, время, способ действия и т.п.

Собственно предлоги и наречные (или несобственно) предлоги обозначающие место предмета относительно другого предмета и время действия (состояния):

في	*в*	выражает местонахождение предмета внутри другого
например:	في الْمَصْنَعِ	*на заводе*
	في الْمغْرِبِ	*вечером*
مِنْ	*из, от*	выражает исходный пункт, от которого или из которого перемещается предмет; материал из которого сделан предмет
например:	من الْجزائِرِ	*из Алжира*
	من يَوْمِ الأَحَدِ	*с понедельника*
	سِتارَةٌ من الْحَرِيرِ	*шелковая занавеска*
عَلَى	*на*	выражает местонахождение предмета на поверхности другого

например: عَلَى الأَرْضِ *на Земле*

إِلَى	*в, к, на*	выражает место или лицо, к которому направлено действие.

Например: إِلَى السُّوقِ *на базар*

إِلَى الْمَسَاءِ *до вечера*

بِ	*с, посредством*	обозначает орудие или сопровождение действия

например: كتب بِالقلمِ *написал карандашом*

ذهب بِالْحافِلَةِ *поехал на автобусе*

هُوَ بِالقاهرةِ *он в Каире*

مَعَ	*с*	обозначает совместность действия

например: مَعَ الْكتابِ *с книгой*

عَنْ	*от, из, с, о, об*	выражает значение этих предлогов *от, из, с, о, об*

например: عَنْ طَبِيبٍ *о враче*

عَنْ الْيَمِينِ *с правой стороны*

تَحْتَ	*под*	выражает местонахождение предмета под другим предметом

например: تَحْتَ الطَّاوِلَةِ *под столом*

جَنْبَ	*рядом*	выражает местонахождение предмета рядом с другим предметом

например: جَنْبَ السّرِيرِ *рядом с кроватью*

قُرْبَ	*вблизи*	выражает местонахождение предмета вблизи с другим предметом

قُرْبَ الشَّجَرَةِ	*вблизи (рядом) с деревом*
فَوْقَ *над, сверху*	выражает местонахождение предмета над другим предметом
فَوْقَ الرَّأْسِ	*над головой*

✧ Обстоятельства

Для выражения обстоятельственных членов предложения употребляются существительные, прилагательные и причастия в форме **винительного** падежа и в **неопределенном** состоянии или имена существительные в форме **родительного** падежа с каким-либо предлогом.

قَرِيبٌ	*близкий*	قَرِيبًا	*близко*
جَالِسٌ	*сидящий*	جَالِسًا	*сидя*

По значению обстоятельства в арабском языке, как и наречия, подразделяются на:

- **обстоятельства места** ظَرْفُ الْمَكَانِ (отвечающие на вопрос أَيْنَ «*где*?», إِلَى أَيْنَ «*куда*?», مِنْ أَيْنَ «*откуда?*»).

Например:

نَظَرَ يَمِينًا و يَسَارًا	*Он посмотрел **направо** и **налево**(куда?.)*
وَجَدْتُ الْمُعلّمَ أمامَ الْمَدرَسَةِ	*Я нашел учителя **перед** школой (где?).*

Функцию обстоятельств мест выполняют такие наречия-предлоги, как أَمَامَ ، وَرَاءَ ، تَحْتَ ، فَوْقَ ، يَمِينًا ، يَسَارًا

- **обстоятельства времени** ظَرْفُ الزَّمَانِ (отвечающие на вопрос مَتَى «когда?»). Например:

دخلنا الْمعهد في السّنة الماضية	*Мы поступили в институт в прошлом **году (когда?).***
ذَهَبَ فَوْزِي صَبَاحًا	*Фавзи ушел утром (когда?).*

В качестве обстоятельства времени выступают такие наречия-предлоги, как بَعْدَ с существительными; или существительные в форме винительного падежа с другими существительными. Например:

وَقْتَ الدَّرْسِ *во время урока* يَوْمَ الْجُمْعَةِ *в пятницу*

- **обстоятельства образа действия (*или* состояния)** حَالٌ (отвечающие на вопрос كيف«как? каким образом?»).

Эти обстоятельства показывают, в каком состоянии находился или находится субъект или объект во время совершения действия. Такие обстоятельства обычно употребляются в неопределенном состоянии, согласуя в роде и числе с поясняемыми словами. Часто такие предложения переводятся на русский язык придаточным времени или деепричастным оборотом. Например:

دَخَلْتُ الْغُرْفَةَ مُبْتَسِمًا	*Я вошел в комнату улыбаясь.*
أَخَذَتْ الْبِنْتُ نظَّارَةَ أَبِيهَا نَائِمًا	*Дочка взяла очки, когда отец спал.*

В предложении обстоятельства времени и места выступают в роли مَفْعُولٌ فِيهِ .

Обстоятельства времени ставятся обычно после главных членов предложения и прямого дополнения, затем идут обстоятельства места. Например:

قَرَأَ الطّالِبُ الدَّرْسَ أَمْسِ فِي الْبَيْتِ	*Вчера студент прочел урок дома.*
سَأَلْتُ الْمُعَلِّمَ اليَوْمَ فِي الدَّرْسِ	*Сегодня на уроке я спросил учителя*

الحوار

صَادِقٌ : هذا أذانُ العَصر .

صَابِرٌ : هيّا بنا إلى الْمسجد .

صادق : أنا أصلّي في البيت .

صابر : صَلِّ في الْمسجد .

صادق : الْمسجدُ بعيدٌ .

صابر : الْمسجد قريبٌ .

صابر : هل أنت مَريضٌ ؟

صادق : لا ، أنا بخيْر .

صابر : أنت كسْلانُ .

صادق : هذا صَحِيحٌ . آسِفٌ .

صابر : أنا ذاهِب إلى الْمسجد .

صادق : انْتَظِرْ ، أنا ذاهِب معك .

كلمات جديدة

كَسْلانُ	лентяй	بَعِيدٌ	далекий
اِنْتَظَرَ(يَنْتَظِرُ)	ожидать	قَرِيبٌ	близкий
تَرْتِيبٌ	порядок	مَرِيضٌ(مَرَضَى)	больной
لِهَذَا	поэтому	صَحِيحٌ	правильно
دَقَّ(يَدُقُّ)	звонить	آسِفٌ	к сожалению
لَبَنٌ(أَلْبَانٌ)	молоко	تَرَكَ(y)	оставить
جَرَسٌ	звонок	بَائِعٌ(ون)	продавец
تَغَدَّى(يَتَغَدَّى)	обедать	أَحْضَرَ(تُحْضِرُ)	готовить
تَعَشَّى(يَتَعَشَّى)	ужинать	فِيلْمٌ(أَفْلاَمٌ)	фильм
مُتْحَفٌ (مَتَاحِفُ)	музей	مَسْرَحٌ (مَسَارِحُ)	театр
عَامِرٌ	населенный, процветающий	مُؤَسَّسَةٌ(ات)	организация, учреждение
دَارٌ (دِيَارٌ)	дом	السِّينِمَا	кино

✓ تدريبات

التّدريب١ : **أجب عن الأسئلة التّالية .**

إلى أين يذهب صابر ؟ هل صادِقٌ مَرِيض ؟

أين يُصلّي صادِق ؟ لماذا لا يُصلّي صادق في المسجد ؟

التّدريب٢ : **ضع علامة « × » على الكلمة الغريبة .**

١- ظهر- عصر - عشاء - مريض ٤- سوريا - مصر - تركيا - مكّة

٢- آسف - يسمع - يستطيع - يعمل ٥- طالب - كسلان - طبيب - مدرس

٣- عشاء - شاي - غداء - فطور ٦- سلطة - دجاج - لحم - سمك

التّدريب٣ : **تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .**

المثال **المسجد**

١ : أنا ذاهب **إلى المسجد** ٢ : اِنْتظِر ، أنا ذاهِبٌ معك .

المدرسة البيت المصلّى مكّة المدينة

التّدريب ٤ : **اقرأ وتَرْجِم .**

يستيقظ		استيقظ
يسمع		اِسْمَعْ
يقرأ		اِقْرَأ
يضع		ضَعْ
ينتظر		اِنْتَظِرْ
يكنس		اُكْنُسْ
يغسل		اِغْسِلْ

التّدريب ٥ : **تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .**

المثال **العصر - البيت**

١ : هذا أذانُ **العصر** ٢ : هيّا بنا إلى المسجد

١ : أنا أُصلّي في **البيت** . ٢ : صَلِّ في المسجد

الفجر - الشّقّة الظّهر - المدرسة

المغرب - الغرفة العشاء - البيت

التّدريب ٦ : **عيِّن المفعول فيه في الجمل التّالية .**

خرج محمّد من البيت صباحا . رَكِب الْحَافِلةَ ثمّ نَزَل أمامَ المدرسةِ . وَجَدَ محمّد أمام بابِ المدرسةِ صَديقَه عَبدَ الله . عَبدُ الله يسكُن بعيدًا عن المدرسة ولِهَذا يَخرُج من البيت صباحا باكِرًا .دخل محمّد وعبدُ الله الفَصلَ .

التّدريب٧ : **أجب عن الأسئلة .**

١- هل تستيقظ متأخّرا ؟
٢- هل تسمع أذان الفجر ؟
٣- هل تُصلّي الفجر في البيت ؟
٤- أين تصلّي الظّهر و العصر ؟
٥- أين تصلّي المغرب و العشاء ؟
٦- أين تصلّي الجمعة ؟
٧- هل أنت مسافر إلى مكّة ؟
٨- هل أنت مسافر إلى المدينة ؟
٩- هل لديك منبِّه ؟
١٠- هل تعمل في اللّيل ؟

التّدريب ٨ : **صل بين السّؤال و الجواب .**

أين تصلّي الجمعة ؟	إلى مكّة .
هل أنت مريض ؟	لا ، أستيقظ متأخّرا .
إلى أين أنت مسافر ؟	إلى المدرسة .
هل تستيقظ مبكّرا ؟	لا ، أنا بخير .
إلى أين أنت ذاهب ؟	نعم ، أسمع الأذان .
هل تسمع الأذان ؟	في المسجد الحرام .

التّدريب ٩ : **اقرأ الفِقْرَة ثمّ أجب عن الأسئلة .**

سَلْمانُ من تُركيا . هو تُركيٌّ . سَلمانُ مُسافر إلى مكّة للصّلاة في المسجد الحرام . هو مسافر إلى مكّة بالْحَافِلة . سلمان سَيُصلّي في المسجد الحرام الصَّلَوَاتِ الْخَمسَ : الفجر ، والظّهر ، والعصر ، والمغرب ، والعشاء . سَلمان سيذْهَب إلى المدينة يَوْم الْخَميس ، سَيُصلّي الْجُمعة في المسجد النَّبويِّ – إن شاء الله .

١– من أي بلد سلمان ؟
٢– ما جنسيّته ؟
٣– إلى أين هو مسافر ؟
٤– هل هو مسافر بالسّيارة ؟
٥– لماذا هو مسافر إلى مكّة ؟
٦– ماذا سيصلي في مكّة ؟
٧– متى سيذهب إلى المدينة ؟
٨– أين سيصلّي الجمعة ؟

التّدريب ١٠ : **اقرا فقرة ثمّ ضع علامة (√) أو (×) .**

طَارِقٌ يُصلّي الظُّهر والعَصر في مسجد عُثْمان ، ويُصلّي الْمَغرب و العِشاءَ في مسجد عليّ . طارق يَضَعُ الْمُنَبِّهَ بِجَانِبه ، ويَسْتيقِظ مُبكّرًا ، و يُصلّي الفَجْر في مَسْجدِ بِلال ، ويَنامُ بعد صلاة الفجر .

١– طارق يصلّي الظّهر في مسجد عثمان .
٢– طارق يصلّي العشاء في البيت .
٣– طارق يصلّي الفجر في مسجد عثمان .
٤– طارق ينام بعد صلاة الفجر .
٥– طارق يضع المنبِّه بجانبه
٦– طارق يستيقظ مبكّرا .

التّدريب١١ : **اقرأ و اكتب و ترجم :**

ذهب أبي إلى القاهرة قبلَ أسبوعٍ . ذهبت إلى المسجد قبل الأذان .

متى خرجت من الفصل يا محمّد ؟ خرجت بعد الدّرس .
متى ذهب عمُّك إلى الرّياض يا هند ؟ ذهب قبلَ شهرٍ .
أ قبلَ الصّلاة ذهبت إلى الْمطعم ؟ لا ، ذهبت بعد الصّلاة .
أين دفاتركم يا إخوان ؟ هي هنا على هذا المكتب .
كم مسجدا في قريتك يا زكريّا ؟ في قريتي ثلاثة مساجد .
بيت صديقي قرب المعهد و بيتي جنب المسجد الكبير .

التّدريب **١٢** : **اقرأ النّصّ و ترجمه إلى اللّغة الرّوسيّة** .

يَدُقُّ الْمنبّهُ السّاعة السّادسة صباحًا ، أستيقظ من نومي ، أترك سريري السّاعة السّادسة و الرُّبع و أتوضّأ و أصلّي الفجر ، في السّاعة السّادسة و النّصف يدُقُّ بائِعُ اللَّبَنِ جَرَسَ الباب ، و السّاعة السّابعة إلاّ رُبْعًا تُحْضِرُ الزّوجةُ الفطور ، في السّاعة السّابعة و الثّلث تمامًا أخرجُ إلى عَمَلِي . أجلس وراءَ مكتبي . . . . . أنظرُ إلى ساعة الْحائطِ : السّاعة الآن الواحدةُ بعد الظّهر – الواحدة و خمسُ دقائقَ – الواحدة و عشر دقائق – الواحدة و الرّبع – في الواحدة و الثّلث أصلّي الظّهر في مكان عملي ، السّاعة الثّانية إلاّ ثُلُثًا – الثّانيّة إلاّ ربعا – الثّانيّة إلاّ عشر دقائق – الثّانيّة إلاّ خمس دقائق – الثّانيّة تمامًا . سَأَرْجِعُ إلى بيتي ، أركب الْحافلةَ و أصل إلى بيتي السّاعة الثّالثة عصرًا ، أَتَغَدَّى و بعد قليلٍ أصلّي العصر ، ثم أشاهد التّلفزيون ، و في المغرب أَتَعَشَّى و أشاهد الفيلم ، و عندَ منتصفِ اللّيل أنام ، و يدقّ المنبّه في السّادسة صباحًا فأستيقظ من نومي .

التّدريب **١٣** : **رتِّب الكلمات ، لتصبح جملة** .

١) من – أستيقظ – نومي – الخامسة – السّاعة .

٢) جَرَسَ – الباب – بائع – يدقّ – اللّبن .

٣) الثّانيّة – أتغدّى – ظهراً – السّاعةَ .

٤)الأسرة – الثّامنة – تتعشّى – مساءً – السّاعة .

٥) التّلفزيون – قليلاً – أشاهد – أنام – ثمّ .

✧ Несогласованное определение

(продолжение)

Несогласованное определение выражает также:

- Отношение части к целому или принадлежность предметов к какой-либо совокупности:

بابُ الْغرفةِ	*дверь комнаты*
بَعْضُ الطّلابِ	*некоторые студенты*
أَكْثَرُ النّاسِ	*большинство людей*
كُلُّ النّاسِ	*все люди*
في جميعِ الْمَعَاهِدِ	*во всех институтах*

✓ Лексический комментарий

Для выражения сожаления в арабском языке используются такие выражения, как:

أَنَا آسِفٌ	*я сожалею*	كُلَّ الأسَفِ	*к сожалению*
أَنَا آسِفٌ جدًّا	*я очень сожалею*	أَنَا مُتآسِفٌ	*я сожалею*
أرْجُو قَبُولَ اعْتِذَارِي	*прими мое извинение*	أُقَدِّمُ اعْتِذَارِي	*выражаю свое сожаление*

النّصّ

قازان مدينة قديمة كَدَرْبَنْدَ ، قازان عاصمة تاتارستان ، هي مدينة جميلة وعامرة ، كثيرة الأشجار والأزْهار والْمِياه . وفيها عدد كبير من المدارس الابتدائيّة والثّانويّة ومعاهد العلوم والمكتبات والمتاحف والمسارح ودور السّينما والنّوادي وغيرها من المؤسّسات الثّقافيّة .

في قازان مساجد كثيرة ، ومنها مسجد كُول شَرِيفْ ، وهو مسجد كبير وجميل ، مسجد كول شريف في القِسْمِ الغَرْبِيِّ من كِرْمِلِين قازان .

١-ترجم النّصّ إلى اللّغة الرّوسيّة .

٢- صل بين الكلمة في (أ) و ما يناسبها في (ب)

(أ)		(ب)
١- طعام و	٤- لحم و . . .	سمين
٢- نحيف و . . .	٥- قليل و . . .	دجاج
٣- شاي و	٦- يأكل و . .	شراب

	كثير
	قهوة
	يشرب

٣- ضع علامة (×) على الكلمة الغريبة .

١- ظهر – مغرب – عصر – أذان .

٢- شاي – قهوة – جوعان – ماء

٣- سمك – شراب – دجاج – لحم

٤- طعام – فطور – غداء – عشاء

٥- مائدة–جوعان–كسلان – مريض

٦- يأكل – يشرب – يعمل – اللّيل .

٧- مكّة – المدينة – منبّه –

المسجد النّبويّ .

٤- أكمل الجمل بالكلمات التّالية .

(الجمعة - متأخّرا-الفاكهة - مريض-الطّعام- الشّاي- مسافر)

١- هل تشرب . . . . . ؟ لا ، أفضّل القهوة .

٢- ماذا تُفضّل من . . . . . ؟ التّمر .

٣- ماذا تطلبين من . . . . ؟ الأرزّ و السّمك .

٤- هل أنت . . . . ؟ لا ، أنا بخير .

٥- أين تصلّى . . . ؟ في المسجد الحرام ، إن شاء الله .

٦- هل تستيقظ . . . . ؟ لا .

٧- لماذا أنت . . . . ؟ للصّلاة في المسجد النّبويّ .

٥- صَحِّح الأَخْطَاءَ .

- ماذا تطلب من الطّعام يا فاطمة ؟ - أنا ذاهب للمسجد . ينظر أنا ذاهب معك

- هل تشربين الشّاي يا أحمد ؟ - أنا مسافر إلى المكّة .

- أكل ثلاث وجبات في اليوم . - المسجد بعيدة عن البيت .

- أصلّي الصّلاة الخمسة كلّ يوم . -سيأكل أحمدٌ اللّحم أمس .

-هل أنت جوعانٌ ؟ لا ، أنا عطشانٌ -يتناول الأسرة الغداء في الصّباح .

- على الطّاولة كتب كثيرون و مجلاّت كثيرات . - وصلا المهندسان إلى المصنعان الكبيران بالحافلة الكبير .

٦- أَكْمِلْ بِوَضْعِ الْكَلِمَةِ الصَّحِيحَة مِمَّا بيْن القَوْسَين .

١- هل أنت . . . . . يا فطمة ؟ (مريض / مريضة)

٢- أنا ذاهب . . . . . .مسجد . (إلى / في)

٣- أين تصلّي الجمعة . . . . . ؟ (هو / أنت)

٤- هل . . . . . .مبكّرا ؟ (تستيقظ / مبكّرا)

٥- إلى أين أنت . . . . .يا فاطمة ؟ (مسافر / مسافرة)

٧-اقرأ الفقرة ، ثمّ أجب بنعم (√) أو بلا (×)

محمّد من شيشان . هو شيشانيّ . محمّد مسافر إلى قازان ؛ للصّلاة في مسجد كُولْ شَرِيف . سيسافر إلى قازان بالقطار . سيصلّي محمّد في مسجد كول شريف الصّلوات الخمس : الفجر ، و الظّهر ، والعصر ، و المغرب ، والعشاء . سيسافر محمّد من قازان إلى محج قلعة يوم الخميس ، سيصلّي محمّد الجمعة في المسجد الكبير ، إن شاء الله .

١- محمّد من تاتارستان . ( )

٢- محمّد مسافر إلى قازان و محج قلعة ( )

٣- محمّد مسافر بالسّيارة . ( )

٤- سيصلي محمّد الصّلوات الخمس في قازان . ( )

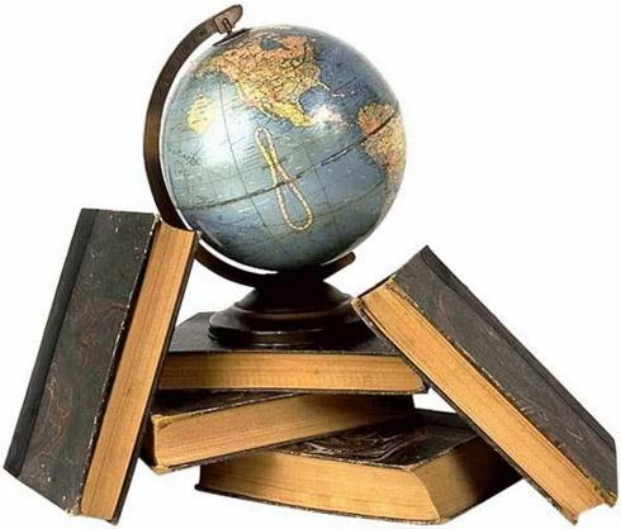
٥- محمّد ذاهب إلى محج قلعة يوم الجمعة . ( )

٦- سيصلّي محمّد الجمعة في كول شريف . ( )

٧- محمّد مسافر إلى قازان للصّلاة . ( )

٨- محمّد مسافر إلى محج قلعة مع الأسرة . ( )

الوحدة السّابعة

الدّراسة

УЧЕБА

Урок 30

الدَّرْسُ الثّلاَثونَ

Двухбуквенные существительные

الأسْمَاءُ الخَمْسَة

В арабском языке есть пять имен, которые состоят из двух букв. К ним относятся : أَبٌ ، أَخٌ ، حَمٌ ، ذُو ،فُو

Показателем падежа у таких имен выступают огласовки, как и у большинства имен, в случае нахождения этих имен в неопределенном состоянии. А при наличии при таких именах имени в родительном падеже или при присоединении к ним слитного местоимения, показателем падежа выступают буквы.

При соединении слитных местоимений с двухбуквенными существительными, между слитными местоимениями, кроме местоимения 1-го лица единственного числа (ي –), и этими именами существительными прибавляются: в именительном падеже و, в родительном ي, а в винительном ا. То же самое происходит и при последующем определении в родительном падеже (*идафа*). Например:

им.п.	ُو	أَبُوهُ *его отец*	أَبُو أَحْمَدَ	*отец Ахмада*
род.п.	ِي	أَبِيهِ *его отца*	أَبِي أَحْمَدَ	*отца Ахмада*
вин.п.	َا	أَبَاهُ *его отца*	أَبَا أَحْمَدَ	*отца Ахмада*

им.п.	أَبُو بَكْرٍ صَحَابِيٌّ جلِيلٌ	*Абу Бакр почтенный сподвижник*
род.п.	عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ	*от Абу Хурайра*
вин.п.	سَأَلْتُ أَبَا طَالِبٍ	*я спросил Абу Талиба*

им.п.	ذَهَبَ أَخِي إِلَى الْبَيْتِ	*Мой брат пошел домой.*
род.п.	أَخَذْتُ الْكِتَابَ مِنْ أَخِي	*Я взял книгу у брата.*
вин.п.	تَرَكْتُ أَخِي فِي الْبَيْتِ	*Я оставил своего брата дома.*

✧ Однородные члены предложения

Однородными членами предложения могут быть как главные, так и второстепенные члены предложения. В арабском языке однородные подлежащия, именные сказуемые, однородные дополнения, определения и обстоятельства согласуются между собою в падеже, а однородные глагольные сказуемые ставятся в одних и тех же формах лица, рода и наклонения.

Однородные члены предложения могут соединяться друг с другом при помощи союза. Союзы по своему значению делятся на *соединительные*, *противительные*, *разделительные* и *пояснительные*.

Соединительные союзы:

○ Союз و *«и», «а»* выражает простую связь двух однородных членов предложения; союз ف *«затем», «и»* - их последовательность, а союз ثُمَّ *«потом»* - последовательность, с некоторым разрывом во времени. Например:

غَانِمٌ يَقرَأُ وَيَكْتُبُ .	*Ганим читает и пишет.*
دَخَلَ الطَّالِبُ والْمُدَرِّسُ ثُمَّ الْعَمِيدُ .	*Зашел студент и преподаватель, потом – декан.*
قَرَأْتُ الْكِتَابَ فَالْمَجَلَّةَ .	*Я прочел книгу, затем – журнал.*

الحوار

غانِمٌ : اُنْظرْ إلى اللّوْحَة . اقرأ الْجَدْوَل الدِّراسِيَّ .

غَالِبٌ : الدّراسَة خمسَةُ أيّامٍ في الأسْبُوع .

غانم : نعم ، يومَ السّبتِ ، و يوم الأحَد ، و يوم الاثنيْن ، و يوم الثّلاثاء ، و يوم الأربِعاء .

غالب : العطلة يومَ الخميس و يومَ الجمُعة .

غانم : اُكتُبِ الْمَوادَّ الدّراسِيّة .

غالب : الثَّقافةُ الإسْلامِيّة ، واللّغة العَربيّة ، والرِّياضِيَاتُ ، والعُلومُ ، و الحاسُوبُ .

غالب : متى تبْدَأ الاخْتِباراتُ ؟

غانم : في شهر شَعْبانَ .

غالب : و متى يَنتَهِي العَامُ الدّراسِيُّ ؟

غانم : في شهْر رمَضانَ .

غالب : العُطلة ثلاثةُ أشْهُر .

غانم : الحمْدُ لله ، العطلة طويلةٌ .

غالب : بَدَأتِ الحِصَّة . هيّا بنا إلى الصَّفّ .

غانم : هيّا بنا .

كلمات جديدة

культура	ثَقَافَةٌ(ات)	доска	لَوْحَةٌ(أَلْوَاحٌ)
математика	رِيَاضِيَاتٌ	таблица	جَدْوَلٌ (جَدَاوِلُ)
естествознание	الْعُلُومُ	обладатель	ذُو
информатика	الحَاسُوبُ	предмет	مَادَّةٌ (مَوَادُّ)
начинать	بَدَأَ(a)	экзамен, испытание	اِخْتِبَارٌ (–اتٌ)
заканчиваться	اِنْتَهَى(يَنْتَهِي)	год	عَامٌ (أَعْوَامٌ)
назови!	اُذْكُرْ	урок	حِصَّةٌ (حِصَصٌ)
г. Вашингтон	وَاشِنْطُنُ	рот	فُو

✓ تدريبات

التّدريب١ : **أجب عن الأسئلة التّالية .**

كم يَوْم الدّراسَة في الأُسْبُوع ؟ — متى يَنْتَهِي العَامُ الدّراسِيُّ ؟

ما هي الْمَوَادُّ الدّراسِيّةُ ؟ — كم شَهْرا تَكُون العُطلَة ؟

متى تَبْدَأ الاخْتِبَاراتُ ؟ — اُذكُرْ الْموادّ الّتِي تدرسُها في الْمعهد

التّدريب ٢ : **هَاتِ جُمَلا كما في المثال .**

المثال **غسل – يغسل – اغسل**

١ : **غَسَلَ** الفاكهَة ٢ : **يَغْسِلُ** الفاكهَة ٣ : **اِغْسِل** الفاكهَة

قرأ – يقرأُ – اقرَأْ كنس – يكنُسُ – اكنس

شاهَدَ – يُشاهِد – شاهد سَمِع – يسْمَع – اسْمَع

التّدريب٣ : **تَرجِم الْجُملَ التَّاليّة إلى اللّغة العربيّة .**

Я студент. Меня зовут Абдуррахман. Я учусь на первом курсе в Институте теологии и международных отношений. Наш институт в центре города, рядом с центральной мечетью. Наши аудитории на четвертом и пятом этажах. Мы изучаем в институте много учебных предметов. На первом курсе мы изучаем Священный Коран, арабский и русский языки, математику, основы Ислама, исламскую этику и информатику. Уроки начинаются в восемь часов и заканчиваются в час дня. Каждый день у нас по три пары уроков. Выходной день - воскресенье. В конце года у нас экзамены, а после экзаменов каникулы.

التّدريب٤ : **حَوِّلْ كما في مثال .**

المثال	**كتب الموادّ الدّراسيّة**
١ : كَتَبَ الْمَوادَّ الدِّراسِيَّةَ	٢ : أُكْتُب الْمَوادَّ الدِّراسِيَّةَ

شرب القهوة قرأ الكتاب كنس الغرفة شاهد التّلفاز

التّدريب ٥ : **تَرْجم إلى اللّغة العربيّة .**

1. Его отец - врач. 2. Его зовут Али. Я знаю его отца, он инженер. 3. Мой младший брат учится в пятом классе. 4. Я увидел его старшего брата по телевизору. 5. Брат моего друга учится во Франции. 6. Она написала письмо отцу ее подруги. 7. Спроси твоего брата, когда он отправится в школу. 8. Его отец преподает в школе математику и информатику. 9. Мы пошли в школу и написали расписание занятий. 10. Занятия начинаются в 8 часов утра.

التّدريب٦ : **عَيِّنْ ظَرْف الزَّمَان والْمَكانِ في الجمَل التَّالية .**

مَدرَسَتُنا أمَامَ المسجد الكبير . وَرَاءَ المَدرَسة مَلْعَبٌ كَبيرٌ . كِتابك فَوْقَ طاولَة أبِيهِ . وَجدْتُ أبَاهُ أمَامَ المَدرسة . ذهبْتُ إلى أخِيها مَسَاء يَوْمِ

الأحَدِ . أكْتُبُ الوَاجِبَاتِ المَدْرَسِيَّة صَباحًا ، وفي المَساء أشاهِد التّلفاز . في العُطلةِ سَأسَافِر إلى مِصر وسَأشاهِد هُناك أمَاكِنَ جَمِيلة . هُناك سَيَّارَة أخِيكَ .

التّدريب ٧ : **كوِّن جملا مُسْتَعْمِلا هذه الكلِماتِ .**

تركيا ، يصلّى ،حافلة ، يكوي ، متأخّرا ، صحيفة ، فاكهة ، كسلان ، نَحيف ، الْمُنبِّه .

التّدريب ٨ : **ضَع كَلِماتِ الْجُمَلِ التَّاليةِ فِي الْمُثَنَّى والْجَمْعِ .**

درست هذه التّلميذةُ الجميلةُ في تلك المدرسةِ الجديدةِ .

تسكن طالبةُ هذه الجامعةِ في البيتِ الجميلِ وتعملُ في المدرسةِ الكبيرةِ .

يجلس طالبُ هذه الجامعةِ خَلْفَ طاولةٍ ويقرأُ كتابَ اللّغةِ العربيّةِ .

التّدريب٩ : **اقْرَأْ وَ اكْتُبْ ثُمَّ تَرْجِمْ وَ تَأَمَّلْ عَلاَمَاتِ الإِعْرَابِ .**

ذهب أبي إلى مكّة وذهب عمّي إلى جدّة . أين زَوْجُ خَدِيجةَ ؟ – هو في لُنْدُن . سيّارة حامد جديدة وسيّارة إبراهيم قديمة . أين ذهب أبُوك يا صفيّة ؟ – ذهب إلى بغداد . هل رأيت أخاك في المعهد ؟ – لا ، ما رأيته فيه . ذهب أبو صديقِي مع أخيه إلى متحف الْمدينة . هل تشاهد مع أخيك فلمًا في دار السّينما ؟ هل تتعشّى وتتغدّى مع أبيك أم أمّك ؟ وصل أحمد إلى البيت ثمّ أبوه . جلس محمّد على الكرسيّ فقرأ الكتاب ثمّ قام وخرج من الغرفة . أسافرأخوك إلى واشنطن ؟ لا ، هو سافر مع أبينا إلى مصر فَتركيا .

Урок 31

الدَّرْسُ الحَادِي والثلاَثونَ

Глагол «*быть*»

فِعْل كَانَ

Глагол كَانَ*быть, существовать, находиться* может употребляться как в функции полнозначного глагола, так и в функции глагола – связки. Обычно эти функции названного глагола разграничиваются по вопросу. Если в функции полнозначного глагола задается вопрос «*где*?». Например: «*я был дома*», а если в значении глагола- связки вопрос «*кем*?», «*чем*?», «*каким*?». Например: «*я был студентом».*

Выступая в качестве глагола – связки, глагол كَانَ требует постановки именной части составного сказуемого в форме **винительного** падежа. Например:

- глагол كانَ в функции полнозначного глагола:

إِذَا كَانَ الاِمْتِحَانُ فَاجْتَهِد .	*Когда будет экзамен, усердствуй.*
سَقَطَ الْمَطَرُ فَكَانَ الزَّرْعُ .	*Пошел дождь и было насаждение.*
يَنْبُتُ الزَّرعُ حَيْثُ يَكُونُ المَاءُ .	*Где вода, бывает насаждение.*

- глагол كَانَ в функции глагола – связки

كَانَ طَالِبًا في السَّنَةِ الماضية .	*В прошлом году он был студентом.*

كَانَتْ الأَزْهَارُ جَمِيلَةً .	*Цветы были красивыми.*
كَانَ أَخُوهُ مُعَلّمًا .	*Его брат был учителем.*
كَانَتْ أُخْتُهُ مُتَرْجمةً في هَذِهِ الشَّرِكَةِ	*Его сестра была переводчицей в этой фирме.*

Спряжение глагола كَانَ в прошедшем времени

лицо	*род*	*мн.ч.*	*дв.ч.*	*ед.ч.*
3-е	*муж.*	كَانُوا	كَانَا	كَانَ
3-е	*жен.*	كُنَّ	كَانَتَا	كَانَتْ
2-е	*муж.*	كُنْتُمْ	كُنْتُمَا	كُنْتَ
2-е	*жен.*	كُنْتُنَّ	كُنْتُمَا	كُنْتِ
1-е	*муж.* *жен.*	كُنَّا	كُنَّا	كُنْتُ

Спряжение глагола كانв настоящем-будущем времени

лицо	*род*	*мн.ч.*	*дв.ч.*	*ед.ч.*
3-е	*муж.*	يَكُونُونَ	يَكُونَانِ	يَكُونُ
3-е	*жен.*	يَكُنَّ	تَكُونَانِ	تَكُونُ
2-е	*муж.*	تَكُونُونَ	تَكُونَانِ	تَكُونُ
2-е	*жен.*	تَكُنَّ	تَكُونَانِ	تَكُونِينَ
1-е	*муж.* *жен.*	نَكُونُ	نَكُونُ	أَكُونُ

الحوار

نَدَى : السّلام عليكم .

اِلْهَامُ : وعليكم السّلام .

ندى : اسمي نَدَى . أنا سوريَّة .

الهام : اسمي اِلْهامُ . أنا سُعوديّة .

ندي : أنا طالبة في جامِعة دِمَشْقَ .

الهام : أنا طالبة في جامعة أمِّ القُرَى .

ندى : في أيِّ كُلِيّة تدْرُسِين ؟

الهام : أدرسُ في كليّة التَّرْبيَّةِ .

الهام : وفي أيّ كليّة تدرُسِين أنتِ ؟

ندى : أدرُس في كليّةِ الطّبِّ .

الهام : سأكونُ مُدرِّسة ، إن شاء الله .

ندى : سأكون طبيبَةً إن شاء الله .

كلمات جديدة

медицина	طِبٌّ	г.Дамаск	دِمَشْقُ
воспитание, педагогика	تَرْبِيَةٌ	Мать городов (эпитет Мекки)	أُمُّ الْقُرَى
возвращаться	عَادَ (يَعُودُ)	национальный, патриотический	وَطَنِيٌّ
нести, поднимать	حَمَلَ(и)	картина, музейная редкость	تُحْفَةٌ(تُحَفٌ)
брать	تَنَاوَلَ	сумка, портфель	حَقِيبَةٌ(حَقَائِبُ)
повторить	أَعَادَ(يُعِيدُ)	тот (та)самый (ая)	نَفْسٌ(أَنْفُسٌ)

✓ تدريبات

التّدريب١ : **أجب عن الأسئلة التّالية** .

ما اسم طالبة سوريّة ؟ — في أيّ جامعة تدرس إلهام ؟

ما اسم طالبة سُعوديّة ؟ — في أيّ كلّيّة تدرس ندى ؟

أين تدرس ندى ؟ — أين تدرسين ؟

ما اسم كلّيّتك ؟ — ماذا تدرس في كلّيّتك ؟

التّدريب٢ : **حوِّل كما في المثال** .

المثال — **جامعة دمشق**

١ : أنا طالب في **جامعة دمشق** — ٢ : أنا طالبة في جامعة دمشق

جامعة أمّ القرى — كلّيّة الطّبّ — كلّيّة العلوم

كلّيّة التّربيّة — كلّيّة الحاسوب — كلّيّة اللّغات

التّدريب٣ : **حوِّل كما في المثال .**

المثال **جامعة – تدرس**

١ : **في أيِّ جامعة تدرس ؟** ٢ : **فيِّ أيّ جامعة تدرسين ؟**

مسجد – تصلّي بيت – تسكن غرفة – تنام

مكتبة – تقرأ كليّة – تدرس شقّة – تَنْتَظِرُ

التّدريب٤ : ترجم الحوار التّالي .

- *Доброе утро!*	- Доброе утро!
- *Как тебя зовут?*	- Меня зовут Фатима. А как тебя зовут?
- *Меня зовут Зайнаб.*	- Ты новая студентка?
- *Да, я новая студентка. Я из России.*	- На каком факультете ты учишься?
- *Я учусь на педагогическом факультете. А ты, на каком факультете?*	- Я учусь на лечебном факультете и с позволения Аллаха буду врачом.
- *А где ты живешь?*	- Я живу в общежитии, а ты?
- *Я живу в районе университета в частном доме.*	- Я иду на занятия, урок скоро начнется.
- *Всего хорошего.*	- Всего хорошего.

التّدريب٥ :**حَوِّل كما في المثال .**

المثال **مدرّس – مدرّسة**

١ : سَأَكُونُ **مُدرِّسًا** ، إن شاء الله ٢ : سأكون **مُدرِّسة** ، إن شاء الله

طبيب – طبيبة طالب – طالبة معلّم – معلّمة

التّدريب ٦ : **أكْمل الحوار** .

. . . . . ؟ نعم ، أنا طالب .

. . . . . ؟ أدرس في جامعة القاهرة .

. . . . . ؟ لا ،أدرس في كليّة الطّبّ .

. . . . . ؟ نعم ، سأكون طبيبا ، إن شاء الله .

. . . . . ؟ لا ، أذهب إلى السّينما بعد الدّروس .

. . . . . ؟ نعم ، سأذهب إلى المتحف القوميّ .

. . . . . ؟ سأذهب مع أبي و أمّي و أخي .

. . . . . ؟ سنَعُودُ إلى البيت في المساء .

. . . . . ! إلى اللّقاء في المعهد !

7. Переведите, обращая внимание на функцию глагола كان

كان تلميذا مجتهدا	كان التّلميذ مجتهدا
كانت بنتا جميلة	كانت البنت جميلة
كانت تلميذة مجتهدة	كانت التّلميذة مجتهدة
كانت مدرسة جميلة	كانت المدرسة جميلة

التّدريب٨ : **ترجم إلى اللّغة العربيّة** .

1. Я был студентом университета.
2. Я был активным студентом.
3. У нас была библиотека.
4. Где была библиотека?
5. Библиотека была рядом с университетом. Она была открыта с девяти часов утра.

6. Там были книги, газеты и журналы.
7. Там были книги на арабском языке.
8. В музее было много экспонатов.
9. Фильм был хороший.

التّدريب ٩ : **اقرأ واكتب وتأمّل استخدام فعل "كان" و ترجم إلى اللّغة الرّوسيّة :**

كانت السّاعة التّاسعةُ صباحاً ، كنت في الفصل مع صديقي ، وكان مدرّسنا في الفصل أيضًا ، دخل الطّلاب وسلَّمُوا علينا ، جلس كلّ طالب على كرسيّه ، كانت الجملة مكتوبة على اللّوح ، قرأ المدرّس هذه الجملة وأعادهَا الطّلاب ، كان مدرّسنا طالبًا في معهد الشّريعة في السّنة الماضيّة والآن هو يدرّس فيه . و أنا سأكون مدرّسًا نفس المعهد إن شاء الله .

التّدريب ١٠ : **اِمْلأ الفَرَاغَ بالكَلِمَةِ المُنَاسَبَةِ من القائِمَة في صِيغة مُناسبَة :**

كان الطّلاب . . . . . في الفصل .	جالس
كانت في هذه الحديقة أشجار	كثير
كان المعلّمون . . . . . في مكتب العميد .	جديد
أدرس كلّ يوم ثلاث . . . . . في المعهد .	حصّة
أخذ الطّلاب كتبهم و . . . . . إلى الجامعة .	ذهب
هؤلاء الطّالبات . . . . . في كليّة التّربيّة .	تدرس
. . . . بيتك قرب المعهد ؟	هل ، من ، ما
أين . . . . . أمس ؟ – كنّا في المتحف .	كان

11. Составьте рассказ на тему:"Учеба в институте ".

Урок 32

الدَّرْسُ الثّانِي والثّلاَثونَ

Имена места и времени

اِسْمُ الزَّمَان وَالمَكَان

Имена места и времени обозначают место и время действия. Они образуются от исходной формы настоящее-будущего времени 1 породы трехбуквенных глаголов по следующим формам:

-по этой форме образуется имя места от глаголов, вторая коренная которых имеет в настоящее-будущем времени огласовку *касра*. مَفْعِلٌ

-остальные глаголы, за редким исключением, образуют имена места по формуле مَفْعَلٌ

Например:

Глагол		*Имя места*	
(у) كَتَبَ	*писать*	مَكْتَبٌ	*бюро, контора, кабинет*
(а) عَمِلَ	*работать*	مَعْمَلٌ	*фабрика, завод*
(и) جَلَسَ	*сидеть*	مَجْلِسٌ	*(место сидения) , совет*
(и) غَرَبَ	*заходить* (о солнце)	مَغْرِبٌ	*Запад*

Наличие в конце этой формы ة указывает на место, где постоянно или часто совершается действие, указанное в глагольной форме مَفْعَلَةٌ

Например:

Глагол		*Имя места*	
(у) دَرَسَ	*учить, обучать*	مَدْرَسَةٌ	*школа (место, где постоянно или часто обучаются)*

Множественное число имен места образуется по формуле: **مَفَاعِلُ**

Например:

ед.ч.		*мн.ч.*	
مَعْمَلٌ	*фабрика*	مَعَامِلُ	*фабрики*
مَدْرَسَةٌ	*школа*	مَدَارِسُ	*школы*

Имена места от всех производных пород и от четырехсогласных глаголов по форме совпадают с их формой причастия страдательного залога. Например:

глагол		*Имена места и времени*	
اِخْتَبَرَ	*испытать*	مُخْتَبَرٌ	*лаборатория*
نَظَّمَ	*организовать*	مُنَظَّمَةٌ	*организация*

✓ Лексический комментарий

Союз . . . فَ . . . أَمَّا «что касается ..., то ...» служит средством усиления, подчеркивания (*главным образом подлежащего*). Подлежащее, которое следует за أَمَّا в первой части именного предложения, повторяется во второй части в виде соответствующего местоимения, которое пишется слитно с فَ. أَمَّا не влечет за собой изменения падежных окончаний.

Например:

أَمَّا الْمُدَرِّسُ فَهُوَ مَشْهُورٌ في الْبَلْدَةِ .	*Что касается преподавателя, то он известен в городе*

الحوار

قاسم : إلى أين تذهَبُ يا غسّانُ ؟

غسّان : أذهَبُ إلى المدرَسة .

قاسم : الوَقتُ مُبَكِّرٌ . السّاعَة الآن السَّادِسَة صَباحا .

غسان : المدرَسة بَعيدَة عن البيت .

قاسم : متى يَبدأ اليومُ الدّراسِيُّ ؟

غسان : يَبدأ السّاعةَ السّابعَة صَباحا .

قاسم : هل تذهَب بالحافِلة ؟

غسان : لا ، أذهَبُ بالسّيّارَة .

قاسم : متى يَنتَهِي اليومُ الدّراسيُّ ؟

غسان : ينتهي السّاعة الواحِدة ظهْرا .

قاسم : كم حصّة تدرُسُ في اليوم ؟

غسان : أدرس سِتَّ حِصَصٍ في اليوْم .

قاسم : ماذا تفعَلُ في الاسْتِرَاحَة ؟

غسان : أذهبُ إلى المَكتبة ، أو إلى المُخْتبَر .

كلمات جديدة

وَقْتٌ (أَوْقَاتٌ)	время	نَجَحَ فِي	преуспевать, сдать успешно (экзамены)
اِسْتِرَاحَةٌ	отдых, перемена	اِمْتِحَانٌ	экзамен
مُخْتَبَرٌ	лаборатория	مَوْقِفٌ	остановка
قَرْيَةٌ (قُرًى)	село, деревня	مَصْنَعٌ	завод

✓ تدريبات

التّدريب١ : **أجب عن الأسئلة التّالية .**

- من يذهب إلى المدرسة ؟ -كيف يذهب غسّان إلى المدرسة ؟
-كم السّاعة الآن ؟ -كم حصّة يدرس غسّان في اليوم ؟
- متى يبدأ اليوم الدّراسيّ ؟ - ماذا يفعل غسّان في الاستراحة ؟

التّدريب٢ : **هاتِ المثنّى والجمع للكلمات التّالية .**

شَهْرٌ	اِخْتِبَارٌ	يَوْمٌ	مَجْلِسٌ	تَدْرِيبٌ	مَصْنَعٌ
مُخْتَبَرٌ	وَقْتٌ	صَلاَةٌ	مَدْخَلٌ	بَيْتٌ	مَطْبَخٌ
اِمْتِحَانٌ	يَدٌ	حِصَّةٌ	صَدِيقٌ	مَخْرَجٌ	طَبَقٌ

التّدريب٣ : **هات جُملا كما في المثال .**

المثال **المدرسة – البيت - المسجد**

المدرسة بعيدة عنِ **البيت** ، و **البيت** قريبٌ من **المسجد** .

المعهد-الكليّة-الشّقّة المتحف-المسرح- المكتب-المختبر-
البيت الجامعة

الحافلة–السّيارة– الغرفة–الحمّام–المطبخ المدينة–العاصمة–القرية الموقف

التّدريب٤ : **تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .**

المثال **المدرسة**

١ : إلى أين تذهب يا أحمد ؟ ٢ : أذهب إلى **المدرسة** .

١ : الوقْتُ مُبَكِّرٌ الآن . ٢ : المدرسة بعيدة عن البيت .

١ : هل تذهب بالسّيّارة ؟ ٢ : لا أذهب بالحافلة .

المكتبة المختبر الكليّة السّينما المسجد

التّدريب٥ : **ترجم الجمل التّالية .**

Я учусь в школе. Наша школа находится далеко от моего дома. А что касается мечети, то она близко от моего дома. Я встаю рано утром, совершаю утренний намаз и читаю Коран и уроки. В семь часов я завтракаю: ем хлеб с маслом и пью чай и выхожу из дома. Я жду автобус на остановке и на автобусе отправляюсь в школу. Занятия начинаются в восемь часов утра. Каждый день у нас по 6 уроков. Мы изучаем русский язык, математику, историю и много других предметов. На перемене я иду в столовую и пью кофе. Занятия заканчиваются в час дня. Я еду домой на машине. Дома я обедаю. После обеда выхожу на улицу. Там я играю в мяч с друзьями. Я потом иду в мечеть, совершаю там послеобеденную молитву и возвращаюсь домой.

6. Образуйте (اسم المكان) от следующих глаголов, определите их значение:

لَعِبَ(a) ، طَبَخَ(a) ، عَبَدَ(y) ، دَرَسَ(y) ، عَمِلَ(a) ، خَرَجَ(y) ، سَبَحَ(a) .

التّدريب ٧ :**ترجم الجمل التّالية .**

Мурад студент из Дагестана. Он учится в исламском университете г. Дамаск. Он уехал туда два года тому назад, чтобы изучать арабский язык и исламские науки. Он учится на факультете Теологии. Он хорошо говорит по-арабски и понимает арабские книги и газеты. Он пишет письма к своим друзьям на арабском языке. Он живет в общежитии, готовит еду на кухне, пишет уроки в библиотеке, совершает молитву в комнате для молитвы.

8. Образуйте (اسم المكان) от следующих глаголов, определите их значение, поставьте их в форме множественного числа:

سَكَنَ (у) *жить* نَزَلَ (и) *сходить, поселиться*

دَخَلَ (у) *входить* صَنَعَ (а) *делать, производить*

التّدريب **٩ : هَات جُملاً ثُمّ حَوّلْها باستخدام** / أمّا . . . . ف / **كما في المثال :**

المثال

مريم – تركيّة – التّربيّة

أنوار – سوريّ – الحاسوب

مريم طالبة **تركيّة** ، تَدرُس في جامعة أمّ القُرَى . هي تدرس في **كليّة التّربيّة**

و أمّا **أنوار** فهو طالب **سوريّ** ، يدرس في جامعة أمّ القرى . هو يدرس **الحاسوب** .

أحمد – ماليزيّ – اللّغة العربيّة قاسم – مغربيّ – اللّغة الرّوسيّة

زينب – باكستانيّة – العلوم إلْهام – جزائريّة – جغرافيا

التّدريب ١٠ : **أجب عن الأسئلة التّالية .**

– هل أنت طالب ؟ – متى يبدأ العام الدّراسيّ ؟

– هل أنت مدرّس ؟ – متى ينتهي العام الدّراسيّ ؟

– في أيّ مدرسة تدرس ؟ – متى عطلة الأسبوع ؟

– في أيّ جامعة تدرس ؟ – متى الاختبارات ؟

– في أيّ كليّة تدرس ؟ – متى يبدأ اليوم الدّراسيّ ؟

– ماذا تدرس ؟ – متى ينتهي اليوم الدّراسيّ ؟

– كم يوما تدرس في الأسبوع ؟ – ماذا تفعل في الاستراحة ؟

التّدريب١١ : **اقرأ ما في الجدول .**

أختي مريم طالبة في جامعة دمشق . جامعة دمشق في سوريا . مريم تدرس في كليّة الطّبّ ، و سَتَكُون طبِيبةً ، إن شاء الله . تسْكُن مريم مع الأسرة في شقّة . الشّقّة بعيدة عن الجامعة ، و تذهب إلى الجامعة بالحافلة . مريم تدرس في الصّباح و المساء ، وتذهب إلى المكتبة و الْمُخْتبر .

– أين تدرس مريم ؟ – كيف تذهب إلى الجامعة ؟

– في أيّ كليّة تدرس ؟ – هل تدرس مريم في الصّباح ؟

– أين تسكن مريم ؟ – هل تذهب مريم إلى المختبر ؟

– هل الشّقّة بعيدة عن المدرسة ؟ – هل تدرسين مع مريم ؟

التّدريب١٢ : اقرأ النّصّ وترجمه .

معهدي

أنا طالب ، اسمي سعيد . أدرس في الصّفّ الأوّل في كليّة اللّغات الأجنبيّة بِمعهد داغستان للعلوم الإنسانيّة . هذا المعهد مشهور في داغستان و روسيا . فُتِح هذا المعهد قبل خمس عشرة سنة و يدرس فيه كثير من الطّلاب والطّالبات من مدن وقرى مختلفة .

في المعهد أربع كليّات : كليّة الشّريعة والدّراسات الدّينيّة ،وكليّة اللّغات الأجنبيّة والصّحافة ، وكليّة العلاقات الدّوليّة ، وكليّة الاقتصاد .

أمّا كليّة الشّريعة فالطّلاب يدرسون فيها العقيدة والفقه والقرآن الكريم وعلوم القرآن وعلوم الحديث والسّيرة النّبويّة والتّصوّف وتفسير القرآن الكريم والأدب واللّغة العربيّة والخط العربيّ وغيرها من العلوم الدّينيّة . هم يدرسون كذلك العلوم الدّنياويّة مثل : اللّغة الرّوسيّة ، والتّاريخ ، والفلسفة وعلم النّفس ، وعلم المنطق ، وعلم الاجتماع وعلم الفلك .

أمّا في كليّة اللّغات الأجنبيّة والصّحافة فندرس اللّغتين : العربيّة والإنجليزيّة وعلم اللّغة والأدب العربيّ وتاريخه ، وعلم البلاغة ، والنّحو والصّرف . الصّحافيّون يدرسون علوم اللغة الرّوسيّة والصّحافة . تكون عندنا محاضرات عن تاريخ البلدان العربيّة وثقافتها . في مختبر اللّغة نشاهد أفلاما عربيّة ونستمع إلى تدريبات صوتيّة .

يتعلّم الطّلاب في كليّة الاقتصاد الرّياضيّات والحاسوب و الاقتصاد العالميّ والإسلاميّ . إضافة إلى ذلك هم يدرسون اللّغات والعلوم الإسلاميّة .

يدرس الطّلاب في كليّة العلاقات الدّوليّة العلوم السّياسيّة ، التّاريخ وجغرافيا بلدان العالم .

لمعهدنا علاقات حسنة مع معاهد وجامعات إسلاميّة في موسكو وشيشان وتتارستان وهو يتعاون معها في مجالات مختلفة .يرسل المعهد طلاب مرحلة ماجستير إلى البلدان العربيّة لمواصلة دروسهم في الجامعات العربيّة الإسلاميّة .

الوحدة الثّامنة

العمل

РАБОТА

Урок 33

الدَّرْسُ الثّالِثُ وَالثّلاَثونَ

Причастие действительного и страдательного залога, масдар

اِسْمُ الفاعِل وَ المَفعُول وَ المَصْدَرُ

В арабском языке есть имена, которые регулярно могут образоваться от глагольных основ. Такими являются причастия и масдар. Они имеют общие точки соприкосновения с глаголом по выражению значения «процессуальности, глагольности». Но по своим морфологическим признакам они – имена. И поэтому они, как и имена существительные, могут меняться по падежам, иметь при себе предлог, определенный артикль и т.д.

✧ Причастие действительного залога اِسْمُ الْفَاعِلِ

Форма причастия действительного залога, которая указывает на деятеля, от первой породы образуется по модели: فَاعِلٌ

Например:

الفِعْلُ		اِسْمُ الْفَاعِلِ	
كتَب	*писать*	كَاتِبٌ	*пишущий; писатель*
قرَأ	*читать*	قَارِئٌ	*читающий; чтец*
علِم	*знать*	عَالِمٌ	*знающий; ученый*
لعِب	*играть*	لاَعِبٌ	*играющий; игрок*
طلَب	*искать*	طَالِبٌ	*ищущий; учащийся; студент*

✧ Причастие страдательного залога اِسْمُ الْمَفْعُولِ

مَفْعُولٌ

Форма причастия страдательного залога, которая указывает на объект, от первой породы образуется по модели:

Например:

الفِعْلُ		اِسْمُ الْمَفْعُولِ	
كتَب	*писать*	مَكْتُوبٌ	*написанный; письмо*
قرَأ	*читать*	مَقْرُوءٌ	*прочитанный*
علِم	*знать*	مَعْلُومٌ	*известный*
طلَب	*искать*	مَطْلُوبٌ	*необходимый; предмет поиска*

✧ Масдар (имя действия) الْمَصْدَرُ

فَعَلٌ ، فُعُولٌ ، فِعَالَةٌ ، . . .

Масдар – имя, которое указывает на абстрактное название действия, без каких-либо указаний на лицо, время, залог и т.д. Масдар первой породы не имеет определенной модели, он образуется по различным моделям.

Например:

الفِعْلُ		الْمَصْدَرُ	
سكن	*жить*	سَكَنٌ	*проживание*
وصل	*прибывать*	وُصُولٌ	*прибытие*
خرج	*выходить*	خُرُوجٌ	*выход*

الحوار

عثمان : أعْمَلُ طَبيبًا ، ماذا تعْمَل أنت ؟

عليّ : أعمَل مُهندِسًا .

عثمان : أين تعمَل ؟

عليّ : أعْملُ في شَرِكة . أين تعمَل أنت ؟

عثمان : أعْمَل في المُسْتشفَى .

عليّ : كم ساعَة تعْمَل في اليَوْم ؟

عثمان : أعمل ثَمانِي ساعاتٍ في اليوم .

عثمان : وكم ساعَة تعمَل أنت ؟

عليّ : أعمَلُ سبْعَ ساعاتٍ .

عثمان : هل تُحِبُّ عَمَلكَ ؟

عليّ : نعم ، أحِبُّ عَمَلِي .

عثمان : أنا أحِبُّ عَمَلي أيْضًا .

كلمات جديدة

شَرِكَةٌ(ات)	фирма; компания	مُسْتَشْفًى(اتٌ)	больница
أَحَبَّ(يُحِبُّ)	любить;желать	مِهْنَةٌ(مِهَنٌ)	профессия
أَمِينٌ	верный; честный	صَادِقٌ	искренний
سَاعَدَ(يُسَاعِدُ)	помочь	صَامَ(يَصُومُ)	поститься
لِأَنَّهُ	потому что, он	مَرِيضٌ (مَرْضًى)	больной
مَاتَ(يَمُوتُ)	умирать	الْهَنْدَسَةُ	геометрия, инженерное дело
فَكَّرَ(يُفَكِّرُ)	думать	مَالٌ (أَمْوَالٌ)	имущество, деньги
(и)مَلَكَ	владеть	مَسْؤُولٌ	ответствен-ный
شَيْءٌ(أَشْيَاءٌ)	вещь; что-то	عَاشَ (يَعِيشُ)	жить
بَكَى(يَبْكِي)	плакать	تَذَكَّرَ(يَتَذَكَّرُ)	вспоминать

✓ **تدريبات**

التّدريب١ : **أجب عن الأسئلة .**

١- أين يعمل عثمان ؟
٢- ما مِهْنَةُ عليّ ؟
٣- أين يعمل عليّ ؟
٤- كم ساعة يعمل عثمان ؟
٥- كم ساعة يعمل عليّ ؟
٦- هل يُحِبُّ عليّ عمله ؟
٧- أين تعمل ؟
٨- كم ساعة تعمل في اليوم ؟
٩- هل تُحِبُّ عَمَلَك ؟
١٠- كيف تذهب إلى العمل ؟

التّدريب٢ :**صل بين السّؤال و الجواب المناسب .**

١- كم ساعة تعمل في اليوم ؟ أ - أعمل في الشّركة

٢- هل لك صديق ؟ ب - نعم ، أحبّ عملي

٣- أين تعمل ؟ ج - أعمل طبيبة

٤- ماذا تعملين ؟ د - أعمل خمس ساعات في اليوم .

٥- هل تحبّين عملك ؟ ه - نعم ، لي صديق .

التّدريب٣ : **املأ الفراغ مِمَّا بين القوسين كما في المثال .**

المثال **أعمل سبع ساعات . (أطفال/ساعات)**

١- صديقي أحمد . . . . . (طالب / العمل)

٢- كم ساعة . . . . . ؟ (تشرب/ تعمل)

٣- أنا أدرس . . . . . (الطّبّ / المدرسة)

التّدريب٤ :**اقرأ .**

السّاعةُ الواحدةُ . السّاعةُ الثانيّةُ . السّاعةُ الثّالثةُ . السّاعةُ الرّابعةُ . السّاعةُ الخامسةُ . السّاعةُ السّادسةُ . السّاعةُ السّابعةُ . السّاعةُ الثّامنةُ . السّاعةُ التّاسعةُ . السّاعةُ العاشرةُ . السّاعةُ الحاديةَ عشرةَ . السّاعةُ الثّانيّةَ عشرةَ .

5. Образуйте причастия действительного залога от следующих глаголов и переведите их:

سكن ، خرج ، فتح ، أكل ، سأل ، سمع ، بدأ ، لعب ، ذهب ،علم .

6. Образуйте причастия страдательного залога от следующих глаголов и переведите их:

علم ، سمع ، لبس ، فهم ، قرأ ، ترك ، شكر ،سأل ، أخذ ،كتب .

7.Заполните следующую таблицу:

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	مصدر
نظر					
قرأ					
ترك					

8.Проспрягайте следующие глаголы в форме повелительного наклонения:

شكر(y) ، فهم(a) ، قرأ(a) ، كتب(y) ، ذهب(a) ،

ترك(y) ، سأل(a)

التّدريب ٩ : عيّن المبتدأ والخبر والمفعول به في الجمل التّالية .

بَشِير طالب في الْمَدرسة الثَّانَوِيَّة ، وهو يدرس الدِّينَ الإِسْلامِيَّ والرِّياضِياتِ والعُلومَ واللّغة العربيَّة . بَشِير مُسْلِم يُصلّي ويَصُوم ، وهو صَادِقٌ وأمِينٌ .

يُريدُ بَشِير أنْ يَكُونَ طَبِيبًا لِيُساعِدَ الْمَرَضَى في بَلَدِه ، وهو يدْرُس اللّغة العربيَّة كَثيراً لأَنَّهُ يُريدُ أنْ يدرُسَ الطِّبَّ في جامِعَة عَرَبيَّة .

ذهَبَ صَديقُ بَشِير إلى الكُوَيْت قَبْل سَنَة ، وَهُو الآن يدْرس الْهَنْدسَةَ في جامِعَة الكُوَيْت .

10.Переведите предложения и выделите глаголы первой породы.

فاطِمة امْرَأة نَشِيطَة ، مَاتَ زَوْجُها قبلَ سَنَتيْن وَترَك لَها ثَلاثَة أوْلادٍ وأرْبَعَ بَناتٍ . وتَرَك لَها مالا قَلِيلا ، اِنْتَهى بَعْدَ شَهْرَيْن . فكَّرَتْ فاطِمَة كَثِيرا ، هيَ الآن مَسْؤُولة عَن عائِلَةٍ كَبيرَة وهي لا تَمْلِك شيئا من الْمَال .

كَيْف تَعِيشُ عائِلَتُها ؟ ماذا تأكُلُ ؟ وماذا تشرَب ؟ وماذا تلبَس ؟ تَذكَّرَت فاطمة زوْجَها وبَكَتْ .

التّدريب ١١ : **اِمْلأ الفَرَاغَ بالكَلِمَةِ المُنَاسِبَة .**

١– لي . . . . . .أطفال .
٢– أعمل ست . . . . . .في اليوم
٣– أنا . . . . . .عملي
٤– أدرس في . . . . . .التّربيّة
٥– متى . . . .اليوم الدّراسيُّ ؟
٦– أذهب إلى . . .لِمُشاهدة الفيلم

التّدريب١٢ : ترجم الحوار إلى اللّغة العربيّة .

- Доброе утро!	- Доброе утро!
- Меня зовут Марям, я из Сирии. А как тебя зовут?	- Меня зовут Савсан, я из Туниса.
- Ты учишься здесь?	- Нет, я не учусь здесь, здесь учится моя подруга.
- А где ты учишься?	-Я не учусь, а работаю.
- Где ты работаешь?	- Я работаю в больнице. Я медсестра. А ты работаешь?
- Нет, я не работаю. Я учусь на втором курсе лечебного факультета.	- А как учеба?
- Хвала Аллаху, все хорошо. Я очень люблю медицину.	- Я тоже люблю свою работу.

التّدريب١٣ : ترجم الجمل إلى اللّغة العربيّة .

Я работаю в больнице. Наша больница очень большая. Там работает много врачей, медбратьев и медсестер. Я работаю по 7 часов в день. Рабочий день начинается в 8 часов утра и заканчивается в 3 часа дня. Выходной день – воскресенье. Она моя старшая сестра. Она работает на той фирме. Она уходит на работу в 9 часов утра и возвращается домой в 5 часов вечера. Она очень любит свою работу.

Урок 34

الدَّرْسُ الرَّابِعُ وَالثّلاثونَ

Модель причастия, обозначающих усиленное качество

مُبَالغة اِسْم الفاعِل

Присущий предмету или лицу (деятелю) признак в более сильной форме или часто повторяющийся, указывающий на лицо, имеющее постоянный род занятий, в арабском языке обозначается несколькими моделями.

Часто употребимой моделью является: **فَعَّالٌ**

Например:

صِيغَةُ الْمُبَالَغَة	الفِعْلُ
فَلاّحٌ *крестьянин*	فَلَحَ (а) *пахать*
طَيَّارٌ *летчик*	طار (и) *летать*
حَلاّقٌ *парикмахер*	حَلَقَ (а) *брить*

Примечание:

Имена существительные, образованные по этой формуле и имеющие окончание ة__часто используются для названия машин **فَعَّالَةٌ** и аппаратов, выполняющих то действие, которое выражено глаголом.

Например:

صِيغَةُ الْمُبَالَغَة	الفِعْلُ
سَيَّارَةٌ *машина, автомобиль*	سَارَ *(и) двигаться*

الحوار

الطّالب الأوّل : ماذا سَنَعْمَلُ بَعْدَ الدّرَاسَةِ ؟

الطّالب الثّاني : أنا أدرُسُ الطِّبَّ ، في كلِيّة الطّبّ ، سأعْمَلَ طبِيبًا ، إن شاء الله .

الطّالب الثّالث : أنا أدرس الصَّيْدَلَة ، في كلِيَّة الصَّيْدَلَة ، سأعمل صَيْدَلِيّا ، إن شاء الله .

الطّالب الرّابع : أنا أدرس التَّمْرِيضَ ، في كُلّيّة التَّمْرِيض ، سَأعْمَل مُمَرِّضًا ، إن شاء الله .

الطّالب الخامس : أنا أدرُس الهَنْدَسَة ، في كلّيّة الهندَسَة ، سأعْمَل مُهَندِسًا ، إن شاء الله .

الطّالب السّادس : أنا أدرُسُ الطَّيْرَانَ ، في كُلّيَّة الطَّيْرَان ، سأعْمَل طيَّارًا ، إن شاء الله .

الطّالب الأوّل : أنا أدرُسُ التَّرْبيَة ، في كليَّة التَّرْبيَة ، سأعْمَلُ مُدَرِّسًا ، إن شاء الله .

كلمات جديدة

медбрат	مُمَرِّضٌ	факультет фармацевтики	كُلِّيَّةُ الصَّيْدَلَةِ
летчик	طَيَّارٌ	фармацевт, аптекарь	صَيْدَلِيٌّ
постоянно	دَائِمًا	фельдшерский факультет	كُلِّيَّةُ التَّمْرِيضِ
плотник	نَجَّارٌ	авиационный факультет	كُلِّيَّة الطَّيْرَانِ
кузнец	حَدَّادٌ	мясник	جَزَّارٌ
сапожник	حَذَّاءٌ	художник	رَسَّامٌ(-ون)
каменщик	حَجَّارٌ	сварщик	لَحَّامٌ

✓ تدريبات

التّدريب١ : **أجب عن الأسئلة .**

١- أين يدرس الطّالب الأوّل ؟
٢- أين يدرس الطّالب الثّاني ؟
٣- أين يدرس الطّالب الثّالث ؟
٤- أين يدرس الطّالب الرّابع ؟
٥- أين يدرس الطّالب الخامس ؟
٦- أين يدرس الطّالب السّادس ؟
٧ - أين تدرس ؟
٨- ماذا ستعمل بعد الدّراسة ؟

التّدريب٢ : **أكمل الفراغ بالكلمة المناسبة من القائمة .**

١- أدرس . . . في كليّة الطّيران	ا - التّربيّة
٢- أدرس . . . في كليّة التّمريض	ب - التّمريض
٣- أدرس . . . في كليّة التّربيّة	ج - الطّبّ
٤- أدرس . . . في كليّة الهَندسة	د - الطّيران
٥- أدرس . . . في كليّة الطّب	ه ـ الصّيدلة

٦- أدرس . . . في كليّة الصَّيدلة و - الهندسة

التّدريب **٣ : عيِّن الخبر والنّعت في الجمل التّالية .**

محمّد يسكن بعيدا عن المدرسة وهو يَصِلُ دائما متأخّرا إلى المدرسة . المدرسة كبيرة وجميلة . أمام المدرسة حديقة كبيرة . في الحديقة أشْجار كثيرة وزُهُور جميلة .

التّدريب **٤ : اِمْلأ الفَرَاغَ بالكَلِمَة المُنَاسبَة .**

١ - سأعمل . . . . . .إن شاء الله ٤ – . . . . . .أحمد في الشّقّة .

٢ – كم . . . . . .لك ؟ ٥ – ماذا . . . . . .في الاستراحَة ؟

٣ – في أيِّ . . . .تدرِّسين ؟ ٦ - . . . . ممرّضة في المستشفى

التّدريب**٥ : تبادل السُّؤال و الجواب مع زميلك ، كما في المثال .**

المثال **طبيب**

١ : ماذا تعمل ؟ ٢ : أعمل **طبيبًا** .

طبيب ممرِّض صيدليّ طيّار مدرّس مهندس

التّدريب**٦ : تبادل السُّؤال والجواب مع زميلك ، كما في المثال .**

المثال **الشَّركة**

١ : أين تعمل ؟ ٢ : أعمَل في **الشّركة**

المستشفى كليّة الطّيْران كليّة الهندسة كليّة الصّيدلة

التّدريب**٧ :تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .**

المثال **كليّة الطّبّ – طبيب**

١ : أين تدرس ؟ ٢ : أدرس في **كليّة الطّبّ** .

١ : ماذا ستعمل بعد الدّراسة ؟ ٢ : سأعمل **طبيبا** ، إن شاء الله

كليّة الطّيران – طيّار كلية الهندسة – كليَّة التَّربيّة – مدرِّس

مهندس

التّدريب٨ :**اقرأ النَّصّ ، ثمّ أجب عن الأسئلة .**

عُمر طيَّارٌ ، درَس الطَّيْرانَ في كليَّة الطَّيْران ، وهو يعمل في شَركة الطَّيْران . يذهب عُمر مُبكِّرًا إلى الشَّركَة . يَبدأ العَمَل السَّاعةَ السَّادِسة صباحًا ، ويَنْتَهي السَّاعةَ الواحِدة ظهرًا . يَعمَل عُمر سبْعَ ساعاتٍ في اليوم ، ويعمَل خَمْسة أيّام في الأسْبوع . العُطلة يوْم الخميس ، ويوم الجمعة . يذهب عُمر إلى الشّركة بالسَّيّارة .

ما مهنة عمر ؟	متى يبدأ العمل ؟
ماذا درس ؟	متى ينتهي العمل ؟
أين درس ؟	كم ساعة يعمل في اليوم ؟
أين يعمل ؟	كم يوما يعمل في الأسبوع ؟

التّدريب٩ : **ترجم الحوار .**

- *Куда ты идешь Фатима?*	- Я иду в школу.
- *Еще рано. Сейчас только 7 часов.*	- Школа находится далеко от дома.
- *Когда начинаются занятия в школе?*	- Занятия начинаются ровно в 8 часов утра.
- *Ты едешь на автобусе?*	- Нет, я еду на машине отца.
- *Когда заканчиваются уроки?*	- Занятия заканчиваются к половине второго часа.
- *Сколько уроков у вас каждый день?*	- Каждый день у нас по 6 уроков.

التّدريب١٠ : **ترجم الجمل التّالية .**

Меня зовут Али. Наша семья живет в городе. Мой отец – врач. Он учился в Московском медицинском институте.

Он отправился в Москву 10 лет тому назад. Он учился на лечебном факультете. После учебы он поехал в Египет и работал там 3 года. Затем вернулся в Дагестан и сейчас работает в центральной больнице г.Махачкалы.

التّدريب١١ : **كَوِّن جُملا مُسْتَعْمِلا الكلِماتِ التَّالِيةَ .**

حَذَّاءٌ رَسَّامٌ جَزَّارٌ حَدَّادٌ نَجَّارٌ

التّدريب١٢ : **املأ الجدول التّالي .**

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	المصدر
كتب					
		اذهب			
			ساكن		
				متروك	

Грамматический комментарий

Присущий предмету или лицу признак в более сильной форме или часто повторяющийся, в арабском языке обозначается и другими моделями.

فَعِيلٌ	رَحِيمٌ	милосердный
فَعُولٌ	شَكُورٌ	благодарный
مِفْعَالٌ	مِعْطَاءٌ	щедрый
فَعِلٌ	حَذِرٌ	осторожный

Урок 35

الدَّرْسُ الخَامِسُ وَالثَّلاَثونَ

Вторая порода глагола

الوَزْنُ – فَعَّلَ

Прошедшее время. Действительный залог II породы образуется от глагола прошедшего времени I породы путем удвоения средней коренной; при этом средняя коренная огласуется *фатхой* независимо от того, какую огласовку она имеет в I породе.

Таким образом, формула действительного залога II породы будет: فَعَّلَ

Во второй породе глагол получает одно из следующих основных значений:

- Усиленное (затрата большей физической силы) или учащенное действие, или действие, направленное на множество объектов.

Например:

فَعَلَ		فَعَّلَ	
قَطَعَ	(а) *резать*	قَطَّعَ	*резать на куски*
ضَرَبَ	(и) *бить*	ضَرَّبَ	*сильно, много бить*
كَسَرَ	(и) *разбивать*	كَسَّرَ	*разбивать, ломать на мелкие части, разбивать вдребезги*
غَلَقَ	(и) *запирать*	غَلَّقَ	*запирать часто или много (дверей)*

- Побудительное (каузативное), т.е. превращение непереходных глаголов в переходные или превращение переходных глаголов в глаголы вдвойне переходные, по большей части с оттенком длительности действия.

Например:

فَعَلَ		فَعَّلَ	
نَظُفَ	*(у) быть чистым*	نَظَّفَ	*чистить*
خَرَجَ	(у) *выходить*	خَرّجَ	*выпускать, выводить*
عَلِمَ	(а) *знать*	عَلَّمَ	*обучать, учить.*
أكَلَ	(у) *есть, кушать*	أكَّلَ	*давать есть, кормить*

- Объявительное (декларативное) значение, т.е. *«объявить кого-либо чем-либо», «считать чем-либо или кем-либо».*

Например:

فَعَلَ		فَعَّلَ	
صَدَقَ	(у) *говорить правду*	صَدَّقَ	*верить, считать правдивым*
كَذَبَ	(и)*лгать*	كَذَّبَ	*считать ложью, опровергать.*

- Будучи образован от имени, глагол II породы означает *«превращать в то, что обозначает имя», «делать похожим на то, что обозначает имя».*

Например:

		فَعَّلَ	
عَربيٌّ	*араб*	عَرَّبَ	*арабизировать*
ذَهَبٌ	*золото*	ذَهَّبَ	*позолотить*
حَجَرٌ	*камень*	حَجَّرَ	*превращать в камень*

Настояще-будущее время.

Форма 3-го лица мужского рода единственного числа настояще-будущего времени глагола действительного залога II породы образуется по формуле: يُفَعِّلُ

Например:

فَعَّلَ		يُفَعِّلُ	
درَّسَ	*преподавать, он преподает*	يُدَرِّسُ	*он преподает*
كَوَّنَ	*формировать, он сформировал*	يُكَوِّنُ	*он сформирует*

Форма повеления.

Повелительное наклонение II породы образуется по формуле: فَعِّلْ

Например:

تُفَعِّلُ		فَعِّلْ	
تُعَيِّنُ	*ты определяешь*	عَيِّنْ	*определи*
تُحَدِّثُ	*ты рассказываешь*	حَدِّثْ	*расскажи*
تُنَظِّفُ	*ты чистишь*	نَظِّفْ	*почисти*
تُصَلِّي	*ты молишься*	صَلِّ	*молись*

Причастия действительного залога.

Причастие действительного залога от глаголов II породы образуется по модели: مُفَعِّلٌ

Например:

فَعَّلَ		مُفَعِّلٌ	
حَدَّثَ	*рассказывать*	مُحَدِّثٌ	*рассказывающий, рассказчик*

عَلَّمَ	*обучать*	مُعَلِّمٌ	*обучающий, учитель*

Причастие страдательного залога.

Причастие страдательного залога II породы образуется по формуле: مُفَعَّلٌ

Например:

فَعَّلَ		مُفَعَّلٌ	
عَلَّمَ	*обучать*	مُعَلَّمٌ	*обучаемый, обученный*
نَظَّفَ	*чистить*	مُنَظَّفٌ	*очищенный*

Имя действия.

Имя действия (*масдар*) II породы образуется по формуле تَفْعِيلٌ

Например:

فَعَّلَ		تَفْعِيلٌ	
عَلَّمَ	*обучать*	تَعْلِيمٌ	*обучение*
نَظَّفَ	*чистить*	تَنْظِيفٌ	*очищение*
دَرَّسَ	*преподавать*	تَدْرِيسٌ	*преподавание*

Примечание: При образовании различных форм от глагола второй породы не следует забывать значения, передаваемые этой породой. Значения интенсивности, каузативности и другие присутствуют в любой отглагольной форме (форма причастий, имен действия), образованной от второй породы.

Например:

تَعْلِيمٌ *обучение (учащенное или направленное на множество объектов)*

تصريف فعل دَرَّسَ في الماضي و المضارع و الأمر

род	*лицо*	*число*	повел.	наст.вр.	пр.вр.	мест.
м.р.	*3-е*	*ед.ч.*		يُدَرِّسُ	دَرَّسَ	هو
м.р.	*3-е*	*дв.ч.*		يُدَرِّسَانِ	دَرَّسَا	هما
м.р.	*3-е*	*мн.ч.*		يُدَرِّسُونَ	دَرَّسُوا	هم
ж.р.	*3-е*	*ед.ч.*		تُدَرِّسُ	دَرَّسَتْ	هي
ж.р.	*3-е*	*дв.ч.*		تُدَرِّسَانِ	دَرَّسَتَا	هما
ж.р.	*3-е*	*мн.ч.*		يُدَرِّسْنَ	دَرَّسْنَ	هنّ
м.р.	*2-е*	*ед.ч.*	دَرِّسْ	تُدَرِّسُ	دَرَّسْتَ	أنتَ
м.р.	*2-е*	*дв.ч.*	دَرِّسَا	تُدَرِّسَانِ	دَرَّسْتُمَا	أنتما
м.р.	*2-е*	*мн.ч.*	دَرِّسُوا	تُدَرِّسُونَ	دَرَّسْتُمْ	أنتم
ж.р.	*2-е*	*ед.ч.*	دَرِّسِي	تُدَرِّسِينَ	دَرَّسْتِ	أنتِ
ж.р.	*2-е*	*дв.ч.*	دَرِّسَا	تُدَرِّسَانِ	دَرَّسْتُمَا	أنتما
ж.р.	*2-е*	*мн.ч.*	دَرِّسْنَ	تُدَرِّسْنَ	دَرَّسْتُنَّ	أنتنّ
м.р. *ж.р.*	*1-е*	*ед.ч*		أُدَرِّسُ	دَرَّسْتُ	أنا
м.р. *ж.р.*	*1-е*	*дв.ч.* *мн.ч.*		نُدَرِّسُ	دَرَّسْنَا	نحن

الحوار

زينب : أنا مُدَرِّسَة . مَا مِهْنَتكِ ؟

مريم : أنا مُدرِّسة أيْضا .

زينب : في أيِّ مَرْحَلة تُدَرِّسِينَ ؟

مريم : أُدَرِّسُ في الْمَرْحَلة الابتِدَائِيَّة .

مريم : و في أيِّ مَرْحَلة تُدَرِّسِينَ أنتِ ؟

زينب : أُدَرِّسُ في الْمَرْحَلة الْمُتَوَسِّطة .

زينب : هل لكِ أطفالٌ ؟

مريم : نعم ، لي أطفالٌ .

زينب : كم طِفلا لكِ ؟

مريم : لي خمْسَةُ أطفالٍ .

زينب : هل تُحِبِّينَ عَمَلكِ ؟

مريم : نعم ، أحِبُّ عَمَلي .

زينب : أنا أحِبُّ عملي أيْضا .

كلمات جديدة

начальный период (обучения)	مَرْحَلَةٌ اِبْتِدَائِيَّةٌ	период, уровень	مَرْحَلَةٌ(مَرَاحِلُ)
неполный средний период (обучения)	مَرْحَلَةٌ مُتَوَسِّطَةٌ	начальный	اِبْتِدَائِيٌّ
полный средний период (обучения)	مَرْحَلَةٌ ثَانَوِيَّةٌ	средний, центральный	مُتَوَسِّطٌ
ребенок	طِفْلٌ (أَطْفَالٌ)	средний, вторичный	ثَانَوِيٌّ
хорошо владеть, хорошо делать	أَجَادَ(يُجِيدُ)	выбирать	اِخْتَارَ(يَخْتَارُ)

تدريبات

التّدريب١ : **أجب عن الأسئلة** .

١- ما مِهْنَةُ زيْنَب ؟ ٤- أين تُدَرِّس مَريَم ؟

٢- ما مهنة مرْيم ؟ ٥- كم طِفْلا لِمَريَمَ ؟

٣- في أيّ مَرْحَلَةٍ تُدَرِّس زَيَنب ؟ ٦- من يدرِّسُ اللّغة العربيّةَ لك ؟

التّدريب٢ : **تبادل السُّؤال و الجواب مع زميلك ، كما في المثال** .

المثال **أطفال**

١ : هل لك **أطفال** ؟ ٢ : نعم ، لي أطفال .

أولاد أخ أخت عمّة ابنة ابن

التّدريب٣ : **تبادل الحوار مع زملائك** .

١- أدرُس في كليّة الطِّبّ أين تدرُس أنت ؟

٢- أدرُس في كليَّة الْهَندسة أين تدرُس أنت ؟

كليّة التَّمريض كليَّة الصَّيدلة كليَّة العُلوم .

كليَّة التَّربيَّة كليَّة الحِسَاب كليَّة الشَّريعَة

4. Образуйте II породу от следующих глаголов и определите их значение:

كتب قَرَأَ سمع خَرَجَ فَهِمَ

5. Проспрягайте следующие глаголы в форме настояще - будущего времени:

يُرَحِّبُ ، يُزَوِّجُ ، يُنَظِّفُ ، يُحَدِّثُ ، يُصَدِّقُ .

6. Проспрягайте в повелительном наклонении глаголы:

كَوَّنَ ، دَرَّسَ ، عَلَّمَ ، كَذَّبَ ، عَرَّبَ .

7. Образуйте причастия действительного и страдательного залога от следующих глаголов:

زَوَّجَ ، دَوَّرَ ، كَوَّنَ ، عَلَّمَ ، عَرَّبَ .

التّدريب٨ : **أجب عن الأسئلة** .

١- ماذا تعمل ؟

٢- أين تعمل ؟

٣- هل أنتَ طبيب ؟

٤- هل تُحِبُّ عمَلَك ؟

٦- ماذا تدرس ؟

٧ - ماذا تعمَل بعدَ الدِّراسَة ، إن شاء الله ؟

٨- هل لَكَ أطْفالٌ ؟

٩- كم طِفلاً لَك ؟

٥– أين تدرس ؟ ١٠– ما مهنتك ؟

التّدريب٩ : **عَرِّب الْجُمَلَ .**

Моя подруга учительница французского языка. Она преподает в средней школе. Она изучала французский язык 5 лет во Франции. Она очень любит свою работу и хорошо владеет этим красивым языком. Ее муж инженер. Он работает на фирме. Он также владеет французским и арабским языками. Он много лет работал в Тунисе, в российско-тунисской компании. У них пятеро детей. Старший сын окончил университет. Он выбрал профессию отца и работает с ним в одной фирме. Второй сын учится в медицинском институте на фармацевтическом факультете. Он работает в аптеке. Младшая дочь медсестра. Она работает в больнице.

التّدريب١٠ : **املأ الجدول التّالي .**

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	المصدر
خَرَّجَ					
جَلَسَ					
دَرَّسَ					
قَرَأَ					
نَظَّفَ					

التّدريب١١ : **اقرأ النَّصّ ، ثمّ أجب عن الأسئلة .**

فاطمة مُدرِّسة في المدرَسَة الاِبْتِدَائِيَّة . هي تَسْتيقظ السَّاعةَ الخامِسَة فجرًا ، وتذهَب إلى المدْرسة السَّاعةَ السّادسة صباحًا . يبدأ اليومُ الدِّراسيُّ السَّاعةَ السَّابعة صباحًا ، وَيَنْتَهي السَّاعة الثَّانيَّة عَشْرة ظُهرًا .

تُدَرِّس فاطمة خمْس حِصَصٍ في اليوم . تدرِّس اللّغة العربيَّة والثَّقافةَ الإسلاميَّة والعُلومَ . تذهَب فاطِمة في الاسْتِراحَة إلى المكتبة ، وتَقرأ كِتابا أو صَحِيفة .

١- ما مِهْنة فاطمة ؟

٢- في أيِّ مَرْحَلَة تدرِّس ؟

٣- متى تستيقظ من النَّوم ؟

٤- متى تذهب إلى المدرسة ؟

٥- متى يبدأ اليَوْم الدِّراسيُّ ؟

٦- متى يَنْتَهي ؟

٧- كم حِصَّة تُدرِّس فاطمة في اليوم ؟

٨- ما ذا تُدرِّس ؟

٩- إلى أين تذهب في الاستراحة ؟

١٠- ما ذا تعمل في المكتبة ؟

التّدريب١٢ : **رَتِّب الكلِماتِ ، لِتُصْبِحَ جُمْلة .**

١) مع - محمّد – جامعة - العربيّ - في – يدرس – القاهرة – صديقه .

٢) أيّ – في – طبيبا – الماضيّة - مستشفى – عمل – السّنة .

٣) و – نظّفت – غرفة – فاطمة – غسلت – النّوم – في - الأطباق – المطبخ .

٤) إلى – زينب – الموادّ – كتبت – ذهبت – و الدّراسيّة – البيت

٥) قطعة – خبز – و – شرب – كريم – أكل – من – العربيّة - صغيرة – القهوة .

٦) خمسة – قلما - ثلاثون – على – و جرائد – خمس – و – الطّاولة .

أولا : المفردات

١- أضِفْ كَلِمَتيْن إلى كُلِّ مَجْمُوعة .

١– ألوان : أبيض – أسود . ، . . . . . ،

٢– ظروف : فوق ،شمال ، . ، . . . ،

٣– أعداد : خمسة ،ستّة ، . . . . ،

٤– موادّ دراسيّة : رياضيات ، . ، . . . . . ،

٥– أفعال : يذهب ،يقرأ ، . . . . ،

٦– جنسيّات : عربيّ ، روسيّ . . ،

٧– مهن : طالب ، مدرس ، . . . ،

٨– ضمائر : أنا ، هو ، . . ، . . . . ،

٩- الأسرة : أب ، أخ . ، . . . . ،

١٠– أيّام : الجمعة ، السّبت ، . . ،

٢- ضع علامة (×) على الكلمات الغريبة .

١– جامعة – كليّة – مدرسة – طفل .

٢– رياضيّات – حاسوب – استراحة – علوم .

٣– هندسة – مرحلة ابتدائيّة – طيران – صيدليّة .

٤– تربيّة – صيدلىّ – ممرّض – طبيب

٦– مكتبة – لوحة – شركة – مختبر .

٥- يدرس – ينظر – يكتب – حصّة .

٣- أكمل الجُمل بالكلِمات التّاليّة .

(التّمريض – مهندسا – حصص – أطفال – أشهر – سعوديّة)

١– العطلة ثلاثة . . . . . .

٢– أدرس . . . . . .

٤– هل لك . . . . . ؟

٥– أعمل . . . . . .

٣– أدرس ستّ . . . . .في اليوم ؟ ٦– اسمي إلهام ، أنا . . . . . .

ثانيا : التّراكيب و النّحو .

١- صل بين جزأي الجملة في (أ) و (ب) .

(أ)	(ب)
١– بدأت	بالسّيّارة
٢– سأكون	في الشّركة
٣– أذهب	مدرسة
٤– أكتب	إلى اللّوحة
٥– أعمل	الحصّة
٦- انظر	الموادّ الدراسيَّة

٢-اختر أداة الاستفهام المناسبة لكلّ سؤال .

(من أين – متى – لماذا – كيف – ما – من – كم – أين – في أيّ – هل)

١- . . . . . .حالك ؟ ٦– . . . . . .كليّة تدرسين ؟

٢– . . . . . .اسمك ؟ ٧– . . . .حصّة تدرس في اليوم ؟

٣– . . . . . .تستيقظ متأخّرا ؟ ٨– . . . . . .هذا كتاب ؟

٤- . . . . .ينتهي العام الدّراسيّ ؟ ٩- . . . . . .أنت ؟

٥- . . . . . .الكتاب ؟ ١٠– . . . . . .هذا ؟

٣-أكمل بوضع الكلمة الصّحيحة ممّا بين القوسين .

١– لي خمسة . . . . . (طفل / أطفال)

٢– هل . . . . . .عملك يا زينب ؟ (تحبّ / تحبِّين)

٣– سأعمل . . . . . .إن شاء الله (مهندسا / المهندس)

٤– أنا . . . . . .الطّبّ . (يدرس / أدرس)

٥– أعمل سبع . . . . . (ساعة / ساعات)

٤- اكتب الفعل الصّحيح ممّا بين القوسين .

١– . . . . . .لصلاة الجمعة . (أصلّي / أتوضّأ)

٢– عليّ . . . . . .الطّعام الآن . (يشرب / يأكل)

٣– صديقي . . . . . .الحافلة . (ينتظر / يذهب)

٤– متى . . . . . .الدّراسة ؟ (تدرس / تنتهي)

٥- هل . . . . . .عملك ؟ (تحبّ / تذهب)

٦– عليّ . . . . . .في حيّ المطار . (يسكن / يسافر)

ثالثا : القراءة .

اقرأ الفقرة ، ثمّ أجب بنعم (√) أو بلا (×) .

زينب مُدرِّسة في الجامعة . تذهب زينب إلى الجامعة السَّاعة السَّابعة صباحا . يبدأ اليوم الدّراسيُّ السّاعة الثّامنة ، ويَنْتَهي الواحدة ظهراً . تُدَرِّس زينب أربَع حِصصٍ في اليوْم ، و تُدَرِّس اللّغة العربيَّة . تذهب زينب في الاستراحة إلى المكتبة .

١- زينب مدرّسة ( ) ٣- تذهب زينب إلى المكتبة ( )

٢- تذهب إلى الجامعة السّاعة ٤- تُدرِّس زينب الثَّقافة الإسلاميَّة ( )
الثّامنة صباحا ( )

الوحدة التّاسعة

التّسوّق

ПОКУПКИ

Урок 36

الدَّرْسُ السَّادِسُ وَالثَّلاَثونَ

Количественные числительные от 20 до 99

الأعْدَادُ من ٢٠ –٩٩

o Количественные числительные, обозначающие круглые десятки, имеют одну и ту же форму для мужского и женского рода.

Русское обозначение цифры	Арабское обозначение цифры	Числит-ое	Русское обозначение цифры	Арабское обозначение цифры	Числит-ое
10	١٠	عَشْرَةٌ	60	٦٠	سِتُّونَ
20	٢٠	عِشْرُونَ	70	٧٠	سَبْعُونَ
30	٣٠	ثَلاثُونَ	80	٨٠	ثمَانُونَ
40	٤٠	أرْبَعُونَ	90	٩٠	تِسْعُونَ
50	٥٠	خَمْسُون	100	١٠٠	مِئَةٌ

Круглые десятки меняются по падежам, и имеют окончания в:

ُونَ | - *им.п.*

ِينَ | - *род.п.* и *вин.п.*

Например:

им.п. . دَخَلَ عِشْرُونَ مُعَلِّمًا | *20 учителей зашли.*

род.п.	قرأتُ عَنْ عِشْرِينَ مُعَلِّمًا	*я прочитал про 20 учителей*
вин.п.	أعْرِفُ عِشْرِينَ مُعَلِّمًا	*я знаю 20 учителей*

Обратите внимание на окончание имени исчисляемого – оно зависимо от числительного и не меняется по падежам. А числительное меняется по падежам.

o В сложных числительных, в состав которых входят цифры один или два, т.е. в числительных типа 21, 22, 31, 32 и т.д., единицы согласуются с исчисляемым именем в роде. При этом цифра *«один»* (м.р.) обозначается числительным وَاحِدٌ, а цифра *«одна»* (ж. р.) – числительным إِحْدَى.

Например:

وَاحِدٌ وَأَرْبَعُونَ طَالِبًا	*41 студент*
اِثْنَانِ وَخَمْسُونَ كِتَابًا	*52 книги*
إِحْدَى وَسِتُّونَ صُورَةً	*61 фотография*
اِثْنَتَانِ وَسَبْعُونَ مُعَلِّمَةً	*72 учительницы*

o А в остальных числительных единицы ставятся в роде, **обратном** роду исчисляемого имени, а само исчисляемое имя ставится в **единственном числе, в винительном падеже неопределенного состояния**.

Например:

خَمْسَةٌ وَثَلاثُونَ كِتَابًا	35 *книг*
خَمْسٌ وَثَلاثُونَ مَجَلَّةً	35 *журналов*
سَبْعَةٌ وَأَرْبَعُونَ مُعَلِّمًا	47 *учителей*
تِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ اِسْمًا	99 *имен*

الحوار

البائع : أهلا وسهلا .

الطّالب : أريد مُعْجَمًا مِن فَضْلْك .

البائع : أيَّ مُعْجَم تريدُ ؟

الطّالب : أريد الْمُعْجَمَ العَرَبيَّ .

البائع : تفضَّل الْمُعْجمَ العربيَّ . وماذا تريدُ أيضا ؟

الطّالب : أريد كتابَ القِرَاءةِ ، وكتابَ القوَاعِدِ .

البائع : هذا كِتابُ القِرَاءَةِ ، وهذا كتابُ القوَاعِدِ .

الطّالب : أريدُ دَفترًا وقلمًا .

البائع : تفضَّل الدّفترَ والقلمَ . هل تريدُ شيئا آخَرَ ؟

الطّالب : لا ، وشكرًا .

البائع : اَلْمَطلوبُ ثلاثونَ ريَالا .

الطّالب : تفضَّلْ ، هذه ثلاثونَ ريالا .

كلمات جديدة

пакет	كِيسٌ(أَكْيَاسٌ)	словарь	مُعْجَمٌ (مَعَاجِمُ)
платить	(a)دَفَعَ	правило	قَاعِدَةٌ (قَوَاعِدُ)
пустой	خَالٍ	товар	(بِضَاعَةٌ) بَضَائِعُ
стесняться	(a)خَجِلَ	прибор	(أَدَاةٌ) أَدَوَاتٌ
ничего	لاَ بَأْسَ	электричество	كَهْرَبَاءٌ
пачка	عُلْبَةٌ(عُلَبٌ)	парфюмерия	(عِطْرٌ) عُطُورٌ

✓ تدريبات

التّدريب ١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١– ماذا يُريد الطَّالب ؟

٢–هل يُريد الطَّالبُ الْمُعْجَم الرُّوسيَّ ؟

٣– أيَّ كتابٍ يُريد الطَّالب ؟

٤– هل في المكتبة دفترٌ ؟

التّدريب ٢ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال

١ : أُريدُ **مُعْجَمًا** مِن فَضْلك .

٢ : أيّ **مُعْجم** تُريد ؟

المعجم العربيّ

١ : أُريدُ **الْمعجَمَ العربِيَّ** .

٢ : تفضَّلِ **الْمُعْجم العربِيَّ** .

المعجم العربيّ الكتاب الأبيض المعطف الطّويل

الدّفتر الأخضر الثّوب الطّويل النّظارة السّوداء

التّدريب ٣ : ترجم .

21 мужчина, 22 студентки, 23 врача, 31 фотография, 33 холодильника, 45 деревьев, 50 комнат, 57 этажей, 67 комнат, 77 машин, 87 автобусов, 91 финик, 95 гостей, 99 имен.

التّدريب٤ : عَرِّبِ الجمل التّالية .

1- В прошлом году 36 студентов завершили учебу на нашем факультете, из них 22 студентки и 14 студентов.

2- В этом году на нашем факультете учатся 57 студентов и 85 студенток.

3- На факультете лингвистики обучаются более 90 студентов.

4- В следующем году более 90 юношей и девушек поступит на наш факультет.

5- В Мекке более 99 мечетей.

5. В соответствии с правилами вставьте вместо точек одно из числительных, приведенных в скобках.

١-عَلى طَاوِلَتِي . . .(٢، ٦، ٤١) أقلام و (٩ ،١ ،٤٥) جريدة .

٢- أخَذْتُ مِن مَكتَبة الجامعة . . .(١٠ ،٢١ ، ٩) كتابا وَ . . .(٨١ ، ٢٤ ، ١٠) مجلات

٣- اِشْتَرَتِ الْمَكتبةُ في الأُسبوع الْمَاضي . . .(٥١ ، ٩٩ ، ٥) كتب جديدة

٤-يعمل في المطار . . .(١٠ ، ٧ ، ٣٠) عاملا و . . .(٣ ، ٩٩ ، ٥) موظّفا

٥- يدرس معي . . . .(١٠ ،٥ ، ٢٥)طالبا من . . .(٧ ، ٩ ، ١١) مدينة .

6. В соответствии с правилами вставьте вместо точек одно из исчисляемых имен, приведенных в скобках.

١- في مدينة مَخَتِشْكَلا أكثَرُ مِن ثلاثين . . . .(المسجد ، مساجد ، مسجدا) .

٢- كتَبَ التِّلمِيذ خَمس . . . . . .(جملة ، جمل ، الجملة) وَحَفِظَ خمس عشرة . . . .(كلمات ، كلمة ، الكلمة) جديدة .

٣- يَعمل في هذه المدرسة خمسة . . .(معلّمون ، المعلّم ، معلّما ، معلمين) وخمس عشرة (المعلّمة ، معلّمات ، معلّمة) .

٤- خرج من الْمُسْتشفى سبْعةُ . . . .(أطّباء ، الطّبيب ، طبيب) و عشرةُ . . . .(مُمرِّض ، مُمرِّضين ، الممرّضون) .

٥- يَدرُس مَعي تِسْعَةَ عشر . . . .(طلاّب ، طالب ، طالبا) مِن سَبْع . . . . . .(مدينة ، المدن ، مدن) .

التّدريب ٧ :اقرأ و ترجم .

كنتُ في مساء أمس أرجِع من الجامعة . في طريق إلى البيت دخلت الْمَرْكَز التِّجاريَّ لِشِراء لَوَازِم البيت . كان في المركز التّجاريّ كثير من البَضَائِع . كان فيه قسمُ الأطْعِمة وقسم الملابس وقسم الأَدَوَات الكَهْرَبَائِيَّة وقسم العُطور وقسم الفواكه . دخلت قسم الأطعمة . أخذت ستّة أَرْغِفَة وعُلبة الشّاي وثلاثة أكْيَال من السّكر . وضعْت كلّها في الكيس واقْتَرَبْت من البائع . قلت للبائع : كم مطلوب منّي ؟ أجاب البائع : تسعون رُوبِلا . أردت أن أدفع الثّمن ووضعت يدي في الجَيْب فوجدُته خَاليا . لا يوجد في جيبي رُوبلٌ واحد . آه . تركت النُّقود في المحفظة ، والمحفظة في البيت . ماذا أفعل ؟ خَجلْت من البائع . علِم الرّجل حالي فقال : لا بأس عليك . خذ الكيس وارْجع غدا وادفَعْ ثمنه . شكرت البائع على عمله الطّيّب ورجعت إلى البيت . وفي اليوم التّالي ذهبت إلى المركز ودفعت الثّمن .

التّدريب ٨ : اقرأ الفِقْرَة ، ثمَّ أكْمِل العِبارَاتِ .

الأُسرَة تسكُن الآن في شقّة جديدة . الأسْرة تُريد بعضَ الأثاثِ . يذهَب الزَّوجُ والزَّوجة إلى قِسْم الأثاث . هذا أثاثٌ جميل جدًّا . ماذا تُريد الأسرة ؟ تُريد ثلاّجةً و فرنا وسخّانا وتلفازا . تَضَعُ الزَّوجةُ الثّلاّجة والفرن في المطبخ ، وتَضعُ السَّخّان في الحمَّام ، وتَضع التّلفازَ في غرفة النَّوم . الشّقّة الآن جَميلة جدًّا .

أكْمِل :

١- الأسرة تسكن في . . . ٣- هي تريد . . .و . .و .و . .

٢- تريد الأسرة بعض . . . ٤- الشّقّة الآن . . . .جدًّا .

٥- تضع الزَّوجة الثَّلاّجة في . . .وتَضع . . .في الحمَّام ، وتَضَع التّلفاز في . . .

التّدريب٩ : عَرِّب الجمل التّاليّة .

1- В Дагестане более 15 исламских институтов и университетов. В них учится много студентов и студенток из всех городов и сел нашей страны.

2- Студенты нашего факультета взяли из библиотеки на прошлой неделе 57 книг на русском языке, 72 книги на французском языке, 79 книг на английском языке.

3- Мы также прочитали 33 русских журнала, 47 арабских журналов, 89 турецких журналов.

التّدريب ١٠ : املأ الجدول التاليّ .

الماضي	المضارع	الأمر	اسم فاعل	اسم مفعول	المصدر
زوَّج					
	يكلِّم				

			حَدِّث		
		مُعَلِّمٌ			
	محمَّد				
تدريب					

11. Прочитайте и переведите следующие предложения. Определите по контексту породу глагола, выбирая между I и II породами.

تخرج البنتُ من البيت صباحا .

تخرج جامِعَتُنا في هذه السَّنة كثيرا من الطُّلاّب .

يدرس هذا المعلّمُ اللّغة الرُّوسيَّة عشر سنوات .

يدرس هذا الطّالبُ اللّغة الإنجليزية أربعَ سنوات .

التّدريب ١٢ : عيّن في كلّ جملة ثلاثة أخطاء .

١- اشترى فاطمة خمس أقلام وسبع مجلة وعشرين دفاتر .

٢-يدرس معي سبع وثلاثين طلاب من تتارستان .

٣- أقرأ الكل يوم خمس حوارا وأحفظ خمسون كلمة جديدة .

٤– يسكن في هذه قرية أكثر من ثلاثة وخمسون عائلة .

٥- دخل سبع وتسعين مسلمين المسجد وصلوا الجمعة .

٦– وجدت في جيْبِي ستون روبل .

التّدريب ١٣ : عيّن وزن الأفعال الآتية .

عَلِمَ		زَوَّجَ	
كَبُرَ		عَيَّنَ	

Урок 37

الدَّرْسُ السَّابِعُ وَالثَّلاَثونَ

V порода глагола

الوَزْنُ – تَفَعَّلَ

V порода как по образованию, так и по своему значению связана со II породой.

Прошедшее время V породы образуется от II породы путем прибавления к началу слога تَ и имеет формулу: تَفَعَّلَ

Основное значение V породы –

- возвратное по отношению ко II породе.

Например:

فَعَّلَ		تَفَعَّلَ	
كَسَّرَ	*разбивать вдребезги*	تَكَسَّرَ	*разбиваться вдребезги*
عَلَّمَ	*учить, обучать*	تَعَلَّمَ	*учиться*
عَرَّبَ	*арабизировать*	تَعَرَّبَ	*арабизироваться*

- значение старания или попытки стать кем-либо или чем-либо.

Например:

فَعُلَ		تَفَعَّلَ	
شَجُعَ	*быть смелым*	تَشَجَّعَ	*осмеливаться*
جَمُلَ	*быть красивым*	تَجَمَّلَ	*украшаться, стараться быть красивым*

Настояще-будущее время

Настояще-будущее время от глагола V породы образуется по формуле: يَتَفَعَّلُ

Например:

تَفَعَّلَ		يَتَفَعَّلُ	
تَعَلَّمَ	*учился*	يَتَعَلَّمُ	*учится*
تَكَوَّنَ	*сформировался*	يَتَكَوَّنُ	*формируется*

Форма повеления

Повелительное наклонение от глагола V породы образуется по формуле: تَفَعَّلْ

Например:

تَتَفَعَّلُ		تَفَعَّلْ	
تَتَعَلَّمُ	*ты учишься*	تَعَلَّمْ	*учись*
تَتَفَضَّلُ	*ты делаешь одолжение*	تَفَضَّلْ	*сделай одолжение, пожалуйста*

Причастие действительного залога

Причастие действительного залога образуется по формуле: مُتَفَعِّلٌ

Например:

تَفَعَّلَ		مُتَفَعِّلٌ	
تَعَلَّمَ	*учился*	مُتَعَلِّمٌ	*учащийся, обучающийся*

Причастие страдательного залога

مُتَفَعَّلٌ

Причастие страдательного залога от V породы практически не образуется (за крайне редким исключением), а если образуется, то образуется по формуле:

Имя действия

Имя действия V породы образуется по формуле: **تَفَعُّلٌ**

Например:

تَفَعُّلٌ	تَفَعَّلَ
تَعَلُّمٌ *учеба, изучение*	تَعَلَّمَ *учился*
تَقَدُّمٌ *прогресс*	تَقَدَّمَ *прогрессировать*

Примеры:

سَلَّمَ الأسْتَاذُ عَلَى الطّلاَّبِ .	*Профессор приветствовал студентов.*
سَلَّمْتُ الْقَلَمَ إِلَى صَدِيقِي .	*Я отдал карандаш своему другу.*
تَسَلَّمَ صَدِيقِي الْقَلَمَ .	*Мой друг получил (принял) карандаш.*
يُقَدِّمُ أَحْمَدُ هَدِيَّةً لأمِّهِ .	*Ахмад дарит своей маме подарок.*
تَأخَّرَ فَوْزِي إلى المحطّة .	*Фавзи опоздал на остановку*
تَعَلَّمَتْ زينبُ في المدرسة الثّانويّة .	*Зайнаб училась в средней школе.*
أَكَّلَتْ الأُمُّ ابْنَتَهَا الطّعامَ .	*Мать накормила свою дочь.*
شَرَّبَ الأخُ أُخْتَهُ الصّغيرةَ اللّبنَ .	*Брат напоил свою младшую сестру молоком.*
تَشَرَّبَ الثَّوْبُ رُطُوبَةً .	*Одежда пропиталась влагой.*
كَسَّرَ الْوَلَدُ الزُّجَاجَ .	*Мальчик разбил стекло вдребезги.*
الزُّجَاجُ تَكَسَّرَ .	*Стекло разбилось вдребезги.*
زَوَّجَ الأَبُ اِبْنَهُ	*Отец женил своего сына.*
تَزَوَّجَ الاِبْنُ فَتَاةً جَمِيلَةً	*Сын женился на красивой девушке.*

الحوار

البائع : مَرْحَبا ، أيَّ خِدْمَةٍ ؟

المرأة : أُريد سَمَكا ولحْمًا ودَجّاجًا .

البائع : تفضّلي السَّمكَ واللّحْمَ والدَّجاجَ . وما ذا تُريدِينَ ؟

المرأة : أريدُ خِيارًا وبَصَلا وطمَاطِمَ .

البائع : تَفضَّلي الخيارَ والبَصلَ والطّمَاطِمَ . ومَاذا تريدِينَ أيضا ؟

المرأة : أريدُ سُكرًا وشايًا و بُنا .

البائع : تفضَّلي السُّكرَ والشايَ والبُنَّ . هلْ تريدِينَ شيْئا آخرَ ؟

المرأة : نعَم ، طبَق بَيْض ، وعُلبَة مِلحٍ .

البائع : هذا طبَق البَيْض ، وَهذِهِ عُلبَة المِلح .

البائع : الْمَطلوبُ ثَمانونَ دِينارًا .

المرأة : تفضَّل ، هَذِه ثَمانون دينارا .

كلمات جديدة

лоток яиц	طَبَقُ بَيْضٍ	огурец	خِيَارَةٌ(خِيَارٌ)
покупки	تَسَوُّقٌ	лук	بَصَلٌ
соль	مِلْحٌ(أَمْلاَحٌ)	помидоры	طَمَاطِمُ
кофе в зернах	بُنٌّ	сахар	سُكَّرٌ
вводить	دَخَّلَ(يُدَخِّلُ)	выпускать	خَرَّجَ(يَتَخَرَّجُ)
разговаривать	تَحَدَّثَ(يَتَحَدَّثُ)	жениться	تَزَوَّجَ(يَتَزَوَّجُ)
звать	دَعَا(يَدْعُو)	подарок	هَدِيَّةٌ(هَدَايَا)
деньги	نُقُودٌ	цена	ثَمَنٌ (أَثْمَانٌ)
деньги	فُلُوسٌ	сорт	نَوْعٌ

✓ تدريبات

التّدريب ١ : أجب عن الأسئلة التّالية :

١– ماذا تُريد الْمرأة ؟ ٣– أيَّ عُلْبَة تُريد المرأة ؟

٢–هل تريد الْمَرأة الْخِيار ؟ ٤– بِكَم كُلُّ الأشْيَاءِ ؟

التّدريب ٢ :ضع علامة « × » على الكلمات الغريبة .

١– معجم– دفتر–دينار – كتاب ٣– ليرة – معطف– دولار– دينار

٢– قلم – لحم – دجاج – سمك ٤–خيار–بصل – شاي – طماطم

التّدريب ٣ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال **كتاب القراءة**

١ : أُريدُ **كتابَ القِراءة** ٢ : هذا كتاب القراءة .

كتاب القواعد وجبة الفطور طبق بيض

علبة الملح طبق الفاكهة كتاب العلوم

التّدريب٤ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال **كتاب القراءة**

١ : ماذا تريد ؟ ٢ : أُريد **كتاب القراءة**

١ : هل تُريد شيئا آخر ؟ ٢ : لا ، وشكرا .

كتاب القواعد طبق بيض علبة الملح وجبة الغداء

5. Образуйте V породу от следующих глаголов и определите ее значение:

دَخَّلَ, شكَّلَ образовывать, طَوَّرَ развивать, خَرَّج выпускать, вводить.

6. Проспрягайте в прошедшем, настояще-будущем времени следующие глаголы:

تحدَّث ، تعلَّم ، تزوَّج

7. Прочитайте и переведите следующие предложения. Определите по контексту породу глагола, выбирая между I и V породами.

تخرج الطّالبةُ من المكتبة وتذهب إلى البيت .

تخرج أحمد في كليَّة التَّربيَّة .

التّدريب ٨ : املأ الجدول .

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	المصدر
تَحَرَّك					
تَحَقَّق					

تَعَلَّمَ					

التّدريب ٩ : اقرأ النَّصّ ، ثمَّ أجب عن الأسْئِلة .

الأسرة تذهب إلى السُّوق يوم الخميس في المساء للتَّسوُّق . الأسرة تذهب إلى السُّوق بالسَّيارة . الأمُّ تُريد سمكا وبيضا وطماطمَ ، والأب يُريد صحيفة وكتابا ، والابن يُريد قلما ، والابنة تُريد دفترا . السَّمك بأربعين ريالا ، والبيض بِسَبعةِ ريالات ، والطَّماطِم بِخمْسَة ريالات ، والصَّحيفة بريال واحِد ، والكتابُ بعشرين ريالا ، والقلم بثلاثة ريالات ، والدَّفتر بأربعةِ ريالاتٍ . الْمَطْلُوب ثَمَانون ريالا .

١- متى تذهب الأسرة إلى السُّوق ؟
٢- في أيِّ وَقْتٍ تذهب ؟
٣- كيف تذهب إلى السّوق ؟
٤- ماذا تُريد الأمُّ ؟
٥- ماذا يُريد الأب ؟
٦- ماذا يُريد الابن ؟
٧ - ماذا تُريد الابنة ؟
٨- بكم السَّمك ؟
٩- بِكَم البَيْضُ ؟
١٠- بكم الدّفتر ؟

التّدريب١٠ : املأ الجدول .

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	المصدر
تعرّف					
	يتكلّم				
		تزوَّج			
			متعلّم		
				متخصَّص	

توجَّه					

التّدريب١١ : عَرِّب الجمل التّالية .

Зайнаб живет далеко от рынка. В субботу она встала рано, убрала спальню и гостиную, позавтракала и вышла из дома. Она долго ждала автобус, а автобус приехал только через двадцать минут. Она зашла в продуктовый отдел и купила рыбу, мясо, помидоры, огурцы, лук, сахар и чай. Она через два часа вернулась домой и приготовила плов и салат. Зайнаб поставила обед на стол и позвала маму, папу и младшего брата. Они пообедали, поблагодарили Зайнаб за вкусный обед.

التّدريب١٢ : ترجم الحوار .

- *Сколько раз ты кушаешь в день?*	- Я ем три раза в день. А ты?
- *Я кушаю два раза в день: утром и вечером.*	- А почему ты не обедаешь?
- *В обеденное время я бываю на работе.*	- А что ты кушаешь на завтрак?
- *Утром я ем хлеб с маслом, одно яйцо и пью чашку кофе.*	- Я всегда обедаю. На обед я ем рыбу, курицу, салат и фрукты.
- *Ты обедаешь дома?*	Нет, я обедаю на работе. Рядом с нашей фирмой большой ресторан.

التّدريب ١٣ : احفظ أمثالا وأقوالا عربيّة:

حَافِظْ عَلَى الصَّدِيقِ وَلَوْ فِي الْحَرِيقِ	*Спасай друга, даже из огня (Сам погибай, а товарища выручай).*
عَيْنُ الْحُبِّ عَمْيَاءُ	*Глаз любви слеп.*
الْحُبُّ أَعْمَى	*Любовь слепа.*

Урок 38

الدَّرْسُ الثَّامِنُ وَالثَّلاَثونَ

Прилагательные, обозначающие цвет

الصِّفة

Имена прилагательные, обозначающие цвет или физический недостаток, образуются по формуле:

для мужского рода	*для женского рода*
أَفْعَلُ	فَعْلاَءُ
أَحْمَرُ *красный*	حَمْرَاءُ *красная*
أَبْيَضُ *белый*	بَيْضَاءُ *белая*
أَزْرَقُ *синий*	زَرْقَاءُ *синяя*
أَخْضَرُ *зеленый*	خَضْرَاءُ *зеленая*
أَصْفَرُ *желтый*	صَفْرَاءُ *желтая*
أَسْوَدُ *черный*	سَوْدَاءُ *черная*
أَعْرَجُ *хромой*	عَرْجَاءُ *хромая*
أَبْكَمُ *немой*	بَكْمَاءُ *немая*

Множественное число от этих имен прилагательных образуется как для форм мужского, так и для форм женского рода по одной и той же формуле:

فُعْلٌ

حُمْرٌ *красные*	بُكْمٌ *немые*

الحوار

البائع : تفضَّل ، أيّ خِدْمَة ؟

المشتري : أريدُ قمِيصًا ، لوْ سَمَحْتَ .

البائع : تفضَّلْ هُنا ، هذا قِسْمُ القمْصَان . هذا قمِيصٌ أبْيَضُ ، وَهذا أصْفرُ ، وهذا أزْرَقُ ، وَهَذا أحْمَرُ ، وهذا أسْوَدُ .

المشتري : بكم القمِيصُ ؟

البائع : القمِيصُ بعِشرينَ دِينارًا .

البائع : أيّ قمِيص تريدُ ؟

المشتري : أريدُ القمِيصَ الأزْرَق .

البائع : هذا هو القميص الأزرق .

البائع : لدَيْنا أثْوَابٌ جمِيلة .

المشتري : بكم الثّوْبُ ؟

البائع : الثّوبُ بثلاثينَ دينارا .

المشتري : أريد الثّوبَ الأبيَض .

البائع : المطلوبُ خمْسُونَ دينارا .

المشتري : تفضَّل ، هذه خمسُونَ دينارا .

كلمات جديدة

جَاكِيتُ	жакет	قَمِيصٌ(قُمْصَانٌ)	рубашка
بُلُوزَةٌ	блузка	ثَوْبٌ(أَثْوَابٌ)	одежда
جَوْرَبٌ(جَوَارِبُ)	носки,чулки	قِسْمٌ (أَقْسَامٌ)	сектор
نَقْدٌ(نُقُودٌ)	деньги	اِلْتَحَقَ(يَلْتَحِقُ)	поступать
أَجَابَ(يُجِيبُ)	ответить	مَغَازَةٌ(ات)	магазин
اِخْتَارَ(يَخْتَارُ)	выбирать	بَدْلَةٌ(بَدَلاَتٌ)	костюм
قُمَاشٌ(أَقْمِشَةٌ)	ткань	بَنْطَلُونُ(ات)	брюки
زَبُونٌ(زَبَائِنُ)	клиент	فُسْتَانٌ	платье
حِذَاءٌ(أَحْذِيَةٌ)	туфли	أَحْضَرَ(يُحْضِرُ)	принести
سُتْرَةٌ(سُتَرٌ)	куртка	مِنْدِيلٌ(مَنَادِلُ)	платок
حَرِيرٌ	шелк	مَقَاسٌ (ات)	размер
قُطْنٌ	хлопок	غُرْفَةُ الْقِيَاسِ	примерочная
غَيْرَ أَنَّ	но,однако	نَاسَبَ	подходит
الحِسَابُ	счет	سِعْرٌ	цена
قَلَنْسُوَةٌ	шапка	خَصْمٌ	скидка
بِيجِيٌّ	бежевый	أَسْمَرُ	коричневый
غَامِقٌ	темный	أَشْهَبُ	серый
فَاتِحٌ	светлый	وَرْدِيٌّ	розовый
كُحْلِيٌّ	темно-синий	بَنَفْسَجِيٌّ	фиалетовый
مَعْقُولٌ	разумный	بُرْتُقَالِيٌّ	оранжевый

✓ تدريبات

التّدريب١ : أجب عن الأسئلة التّالية :

١– ماذا يُريدُ المُشْتَري ؟ ٣– أيَّ قَمِيصٍ يُريدُ المُشْتَري ؟

٢– بِكَمِ القَمِيص ؟ ٤– بكَمْ كُلُّ الأشْيَاء ؟

التّدريب ٢ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال : ط١ : أُريدُ **القَميصَ الأزْرَق** .

ط٢ : هذا هو القَمِيص الأزْرَق .

ط١ : شكرا .

ط٢ : عفوا .

قميص أزرق ثوب أبيض قلم أحمر

دفتر أخضر منبّه أسود فرن أزرق

التّدريب ٣ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال **المعجم العربيّ**

١ : أُريدُ **مُعْجَمًا** مِن فَضْلك . ٢ : أيّ **مُعْجم** تُريد ؟

١ : أُريدُ **الْمعجَمَ العربِيَّ** . ٢ : تفضَّلِ **الْمُعْجم العربِيَّ** .

المعجم العربيّ الكتاب الأبيض المعطف الطّويل

الدّفتر الأخضر الثّوب الطّويل النّظارة السّوداء

التّدريب٤ : اقرأ النّصّ ، ثمَّ أجب عن الأسئلة .

مالِكٌ ذهب إلى السّوق . هو الآن في قِسم الأَثْوَابِ . هذه أثوابٌ جميلة جدًّا . هذا ثوْبٌ أَزْرَقُ ، وهذا ثوْب أَبْيضُ ، وهذا ثوبٌ أَصْفَرُ .

الثَّوب الأَزْرقُ بِسَبْعينَ ريالا ، والثَّوبُ الأبيضُ بِتِسْعين ريالا ، والثَّوب الأصفَر بِثلاثينَ ريالا . ماذا يريد مالكٌ ؟ لا يريد الثَّوب الأبيَض . الثَّوبُ الأبيض بِتسعِين ريالا . هذا كثيرٌ جدًّا . مالك يريد الثَّوب الأصفَر . الثَّوبُ الأصفر بِثَلاثينَ ريالا .

١– أين مالك الآن ؟ ٣– بكم الثّوب الأزرق ؟

٢– بكم الثّوب الأبيض ؟ ٤– بكم الثَّوب الأصفر ؟

التّدريب٥ :اقرأ النّصّ ، ثمَّ ترجمه .

عائشة ممرّضة في مستشفى الأطفال . تَعلّمَت ستّ سنوات في جامعة الطّبّ بموسكو . بعد التَّخَرُّج في الجامعة تَزوَّجت بأستاذ الجامعة ، وعندهما الآن ابن وبنت . اسم الابن عمر ، واسم البنت مريم . يدرس عمر في الصّفّ الثّالث في المدرسة الابتدائيّة ، وأمّا مريم فهي تَلْتَحِقُ بالصّف الأوّل في هذه السّنة . يبدأ العام الدّراسيّ في الشّهر التّالي ولِهذا تريد عائشة شِرَاءَ الملابس لأولادها الآن . أحْضَرَتْ عائشة النُّقُود وذهبَت إلى الْمَغَازَة .

دخلت أوّلا قسم الملابس الرّجاليّة واشترت لابْنِها البدلةَ السَّوداء بعشرين دينارا والقميص الأبيض بعشرة دنانير والبَنْطَلُونَ الأزرق بثلاثة عشر دينارا والملابس الدّاخليّة بخمسة دنانير والحِذَاءَ من الجلد بأحد عشر دينارا . أعْطَت عائشة تسعة وخمسين دينارا للبائع ودخلت قسم الملابس النّسائيّة . اشترت عائشة لابنتها الفُسْتان الأخضر بسبعة عشر دينارا ، والمعطف بعشرين دينارا ، والجَاكِيتَ بأربعة عشر دينارا ، والبُلوزَة الحمراء والجوارِبَ .

التّدريب ٦ : ترجم العبارات والجمل التّالية .

Красная книга; красный журнал; белая рубашка; белая фотография; черный день; черная ночь; голубое небо; синяя ручка; зеленый дом; зеленое дерево; немой мальчик; немая девочка; медсестра в детской больнице; вышла замуж три года тому назад; после окончания университета; она взяла много денег и отправилась в магазин; она хочет купить черный костюм за тридцать динаров; зеленое платье за пятнадцать динаров; синие брюки за десять динаров; кожаные туфли за тринадцать динаров; белые носки за два динара; солнечные очки за пять динаров; кожаный плащ за девяносто пять динаров.

التّدريب ٧ : رتِّب الكلِماتِ ، لِتُصبْح جملةً كما في المثال .

المثال : القراءة – هذا – كتاب / هذا كتاب القراءة .

١–كذلك– الملح – شراء – علبة – أريد . . . . . .

٢– البائع– أيضا – ماذا – قال– تريدين ؟ . . . . . .

٣– أوّلا– القمصان – عائشة– قسم – دخلت . . . . . .

٤– الملابس – جميلة– الرّجاليّة – أثواب – قسم– في . . . . . .

٥– الأبيض – هو– لا – الثّوب – أريد– طويل . . . . . .

التّدريب ٨ : املأ الفراغ ممّا بين القوسين كما في المثال .

المثال : هذا كتاب القراءة . (المعجم/ القراءة)

١– القميص الأبيض بعشرين . . . . . .(دينارا / دنانير)

٢– هذا هو القميص . . . . . (ملابس / الأزرق)

٣– البلوزة الحمراء بعشرة . . . . . .(دولار/ دولارات)

التّدريب٩ : ضع كلمات الجمل التّالية في المثنى والجمع .

ترك هذا المترجم سيارته الجديدة في البيت وخرج من البيت ماشيا .

تسكن طالبة هذه الجامعة الجديدة في تلك الغرفة الجميلة .

التّدريب١٠ : ترجم الجمل التّالية .

В выходной день Шамиль вместе со своим другом Джамалом отправился на рынок. В первую очередь они пошли в книжный сектор. Шамиль спросил у продавца: «Есть ли у него арабско-русский словарь?». Продавец ответил: «Да, у меня хороший словарь». Шамиль спросил: «Сколько стоит этот словарь?». Продавец ответил: «сто рублей». Шамиль купил этот словарь, также купил ручку и тетради. Затем они пошли в сектор одежды. Там было много рубашек. Джамал выбрал белую рубашку. Потом они вернулись домой.

التّدريب١١ : ترجم الجمل التّالية .

اشترى محمد قلنسوة بيضاء وسترة سوداء بسعر معقول . دخلت فاطمة غرفة المقاس ولبست فستانا بنفسجيا من الحرير غير أنّ مقاسه كان كبيرا . كان سعر الحذاء من الجلد معقولا ، غير أنّ مقاسه كان صغيرا . أعجبتني هذه البدلة السّمراء وكانت تناسبني ، غير أن سعرها كبير وما كان خصم . أريد أن أشتري بلوزة من القطن في مغازة كبيرة في وسط المدينة . طلبت من البائع خصما صغيرا لهذا البنطلون ، غير أن البائع قال لا توجد في هذه المغازة تخفيضات . وضع البائع التفاح على الميزان وكان وزنه عشرة كيلوغرامات . دفعت الحساب في الخزينة وخرجت من الدّكان الكبير . يأكل الإنسان ثلاث مئة كيلو من الفواكه والخضروات خلال سنة .

التّدريب١٢ : اقرأ النّصّ في البيت ، ثمَّ ترجمه .

في السّوق

زينب مدرّسة اَلْجِبْرِ والْهَنْدَسة في المدرسة الثّانويّة بمدينة غُرُوزْنِي . يوم الأحد عطلة في المدرسة . في هذا اليوم استيقظت زينب في السّاعة الرّابعة والنّصف صباحا . صلّت الصّبح وقرأت بعض السّور من القرآن الكريم . بعد ذلك أعدّت زينب الفطور . بعد الفطور رتّبت في البيت وغسلت ملابس زوجها وأولادها .

في السّاعة الواحدة بعد الظّهر جاءت جارتُها فاطمة . فاطمة زميلتها في العمل أيضا . هي تدرّس علم الأحياء والكيمياءَ . قالت فاطمة : أنا ذاهبة الآن إلى السّوق ، هل تذهبين معي ؟ قالت زينب : بكلّ سرور ، اِنتظِريني عشر دقائق ، سأصلّي الظّهر ونذهب معا . بعد عشر دقائق أحضرت زينب النّقود وذهبت مع زميلتها إلى السّوق . كان في السّوق كثير من البائعين والمشترين . ذهبتا أوّلا إلى قسم الأطعمة . كانت هناك أقسام لبيع اللّحم والدّجاج والسّمك والزّيت والْجُبن . اشترت زينب نصف كيلو من الجبن ، واللّحمَ والسّمك . أمّا فاطمة فهي اشترت البيض والحلوى والعسل والْمَقَرُونَة والقريشة .

ثمّ دخلتا قسم الفواكه والخضروات . كانت هناك فواكه مختلفة : تفّاح و عنب وموز ومشمش وكمثرى ورمّان وخوخ وبرتقال وليمون وبطيخ و غيرها من الفواكه والخضروات . اشترت فاطمة الخيار و البطاطس والطّماطم . زينب اشترت البصل والجوز والكرنب والذّرة . بعد ساعتين رجعتا إلى البيت . في العصر كَوَت زينب الملابس وأعدّت العشاء اللّذيذ .

الوحدة العاشرة

الجوّ

ПОГОДА

Урок 39

الدَّرْسُ التَّاسِعُ وَالثَّلاَثونَ

IV порода глагола

الوَزْنُ – أَفْعَلَ

IV порода глагола образуется от I породы путем присоединения к началу хамзы (أ). Первая коренная огласована сукуном, остальные фатхой.

Таким образом, действительный залог прошедшего времени IV породы имеет формулу: أَفْعَلَ

Глаголы в IV породе получают следующие основные значения:

- Побудительное (каузативное), т.е. превращение непереходных глаголов в переходные или превращение переходных глаголов в глаголы вдвойне переходные. В отличие от аналогичного значения II породы, действие глагола IV породы по характеру его протекания более кратковременное.

Например:

فَعلَ		أَفْعَلَ	
نَهَضَ	*вставать*	أَنْهَضَ	*поднимать*
عَلِمَ	*знать*	أَعْلَمَ	*сообщать, уведомлять*

- При отыменном образовании глаголы IV породы означают отправление в место, обозначенное именем, от которого образован глагол.

Например:

فَعْلٌ	أَفْعَلَ

العِرَاقُ	*Ирак*	أَعْرَقَ	*отправляться в Ирак*
بَحْرٌ	*море*	أَبْحَرَ	*отправляться в море*
مِصْرُ	*Египет*	أَمْصَرَ	*отправляться в Египет*

Настояще-будущее время

Форма настояще-будущего времени глаголов IV породы образуется по формуле: **يُفْعِلُ**

Например:

أَفْعَلَ		يُفْعِلُ	
أَعْلَنَ	*он сообщил*	يُعْلِنُ	*он сообщает*
أَرْسَلَ	*он отправил*	يُرْسِلُ	*он отправляет*
أَخْرَجَ	*он достал*	يُخْرِجُ	*он достает*

Форма повеления

Форма повелительного наклонения IV породы образуется по формуле: **أَفْعِلْ**

Например:

أَفْعَلَ		أَفْعِلْ	
أَرسَلَ	*он отправил*	أَرْسِلْ	*ты отправь!*
أَنْهَضَ	*он разбудил*	أَنْهِضْ	*ты буди!*
أَعْلَنَ	*он сообщил*	أَعْلِنْ	*ты сообщи!*

Причастие действительного залога

Причастие действительного залога от глагола IV породы образуется по формуле: **مُفْعِلٌ**

Например:

أَفْعَلَ		مُفْعِلٌ	
أَرْسَلَ	*он отправил*	مُرْسِلٌ	*отправляющийся*
أَعْلَنَ	*он сообщил*	مُعْلِنٌ	*сообщающий*
أَسْلَمَ	*он принял Ислам*	مُسْلِمٌ	*принимающий Ислам, мусульманин*

Причастие страдательного залога

Причастие страдательного залога от глагола IV породы образуется по формуле **مُفْعَلٌ**

Например:

أَفْعَلَ		مُفْعَلٌ	
أَرْسَلَ	*он отправил*	مُرْسَلٌ	*отправленный*
أَخْرَجَ	*он достал*	مُخْرَجٌ	*выведенный*

Имя действия

Имя действия от глагола IV породы образуется по формуле: **إِفْعَالٌ**

Например:

أَفْعَلَ		إِفْعَالٌ	
أَسْلَمَ	*он принял Ислам*	إِسْلاَمٌ	*принятие Ислама*
أَنْهَضَ	*он поднял, разбудил*	إِنْهَاضٌ	*поднимание, разбуживание*
أَدْرَكَ	*он понял*	إِدْرَاكٌ	*понимание*
أَرْشَدَ	*он наставил*	إِرْشَادٌ	*наставление*

Примеры**:**

أَرْسَلَ اللهُ الرُّسُلَ .	*Всевышний отправил посланников.*

عَلِمَ فَوْزِي الْخَبَرَ .	*Фавзи узнал новость.*
أَعْلَمَ الأُسْتَاذُ زينبَ نَتِيجَةَ الاِمْتِحانِ .	*Учитель сообщил Зайнаб результат экзамена.*
عَلَّمَ الأستاذُ زَينبَ القِرَاءَةَ .	*Учитель обучил Зайнаб чтению.*
تَعَلَّمَتْ صَفِيَّةُ القِرَاءَةَ .	*Сафия научилась читать.*
وَقَفَتِ الْحَافِلَةُ فِي الْمَحَطَّةِ .	*Автобус остановился на остановке.*
أَوْقَفَ السَّائِقُ الْحَافِلَةَ فِي الْمَحَطَّةِ .	*Водитель остановил автобус на остановке.*

✧ Противительные союзы

Однородные члены предложения могут соединяться друг с другом при помощи какого-либо союза. Кроме соединительных, о которых говорилось ранее, бывают и противительные союзы:

- Союзы بل *но, напротив, а* и لكن *но, а* употребляются в таких предложениях, в которых имеется отрицательная частица и обозначают противопоставление одного однородного члена предложения другому.

Например:

مَا كَتَبَ مُحَمَّدٌ بَلْ طَارِقٌ .	*Не Мухаммад написал, а Тарик.*
لاَ تَقْرَأْ الْجَرِيدَةَ لَكِنْ الكِتَابَ .	*Читай не газету, а книгу.*

- Союз لاَ *а, не* употребляется в предложениях, не содержащих в себе отрицательной частицы. Он также означает противопоставление одного однородного члена предложения другому.

Например:

الطّالِبُ كَسْلاَنٌ لاَ مُجْتَهِدٌ .	*Студент ленив, а не прилежен.*

الحوار

الزَّوْجَة : كيف الْجَوُّ في الخارج ؟

الزَّوْجُ : السَّماءُ تُمْطِرُ الآن . هذا فصْلُ الْخَريفِ .

الزَّوْجَة : ثوْبُك مُبْتلٌّ . أين الْمِعْطفُ ؟

الزَّوْجُ : ترَكتُهُ في الشَّرِكَة .

الزَّوْجَة : وأين الْمِظلَّة ؟

الزَّوْجُ : ترَكتها في السَّيّارة .

الزَّوْجَة : اِشرَبْ هذا الشّايَ ، هو دَافِئٌ .

الزَّوْجُ : بارَكَ اللهُ فِيك .

الزَّوْجَة : هل نذهب إلى السُّوق الآن ؟

الزَّوْجُ : الماءُ كثيرٌ جدًّا في الخارج .

الزَّوْجَة : ماذا نفعل ؟

الزَّوْجُ : نَبْقَى اللّيْلةَ في البيت .

الزَّوْجَة : ونذهب غدا إلى السّوق إن شاء الله .

الزَّوْجُ : هذه فكرَة طيّبة .

كلمات جديدة

خَرِيفٌ	осень	جَوٌّ (أَجْوَاءٌ)	погода, атмосфера
شِتَاءٌ	зима	خَارِجَ	вне чего-л.
رَبِيعٌ	весна	الْخَارِجُ	заграница
صَيْفٌ	лето	سَمَاءٌ (سَمَوَاتٌ)	небо
ثَوْبٌ (أَثْوَابٌ)	одежда	السَّمَاءُ تُمْطِرُ	идет дождь
مُبْتَلٌّ	мокрый	فَصْلٌ (فُصُولٌ)	время года, сезон
مِظَلَّةٌ(ات)	зонт	دَافِئٌ	теплый, горячий
بَقِيَ(يَبْقَى)	оставаться	حَارٌّ	жаркий
أَحْضَرَ	принести	شَاطِئٌ(شَوَاطِئُ)	берег
خَيْمَةٌ(خِيَمٌ)	палатка	أَقَامَ(يُقِيمُ)	установить
حَضَرَ(y)	приехать	سَبَحَ(a)	плавать

✓ تدريبات

التّدريب١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

أين تَرَكَ الزَّوْج الْمِظَلَّة ؟ لماذا لا يذهَب الزَّوْجان إلى السُّوق ؟

أين المعطف ؟ متى يذهَبَان إلى السُّوق ؟

التّدريب٢ : تبادل السُّؤال و الجواب مع زميلك ، كما في المثال .

المثال : أين **المعطف** ؟

تركته في **الشَّركة**

المعجم – الصَّف　　المعطف – الشَّركة

القلم – المختبر　　الكتاب – المدرسة

الدَّفتر – المدرسة　　المنبِّه – الغرفة

التّدريب٣ : تبادل السّؤال و الجواب مع زميلك ، كما في المثال .

المثال :ط ١ أينَ **المظلّة** ؟

ط ٢ تَرَكتُها فى **السَّيارة**

المظلة – السَّيارة　　الصَّحيفة – الغرفة　　السَّاعة – الكليَّة

الصُّورة – البيت　　الفاكهة – الثَّلاجة　　القهوة – المطبخ

4. Образуйте IV породу от следующих глаголов и определите значения образованных глаголов:

فَهِمَ - понимать, جَلَسَ - садиться, شَرِبَ - пить, نَزَلَ - высаживаться.

5. Образуйте глаголы IV породы от следующих имен существительных и определите значения образованных глаголов:

مِصْرُ - Египет, بَحْرٌ - море.

6. Проспрягайте в настояще-будущем и повелительном наклонении глаголы:

أَنْتَجَ - производить, أَبْعَدَ - отдалить, أَفْهَمَ - объяснить.

7. Определите форму и породу глагола.

تَكَلَّمَ ، مُتَقَدِّمٌ ، مُحْسِنٌ ، أَرْسِلْ ، إِنْتَاجٌ ، تَعْلِيمٌ ، مُحَمَّدٌ ، مُسْلِمٌ ، أَحْمَدُ ، إِخْرَاجٌ ، شَكِّلْ .

التّدريب٨ : املأ الجدول الآتي .

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم	المصدر

	المفعول				
أَعْلَنَ					
تَدَخَّلَ					
نَزَّلَ					

التّدريب٩ : املأ الجدول الآتي .

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	المصدر
أصبح					
	يرسل				
		أخبر			
			منزل		
				متعب	
					إنتاج

التّدريب١٠ : ترجم الجمل التّالية .

В субботу я проснулся рано. Я пошел в школу. Там я нашел нашего учителя и учеников нашего класса. Мы ждали школьный автобус 20 минут. В 9 часов мы отправились на берег моря отдыхать. Погода была хорошая. Мы взяли с собой коврик, еду и напитки.

Мы прибыли на берег через полчаса, установили палатку и позавтракали. Затем купались в море, играли в футбол. В половине второго мы совершили обеденный намаз и пообедали. Мы ели курицу, мясо, хлеб, плов, фрукты, пили сок и чай. Затем плавали до пяти часов. Вечером мы вернулись домой.

التّدريب ١١ : عَرِّب الحوار التّالي .

- *Добрый день!*	- Добрый день!
- *Кто это?*	- Это твой друг Шамиль из Махачкалы.
- *Как дела, Шамиль? Как семья и наши друзья?*	- Все у нас хорошо. Как погода в Москве?
- *Здесь каждый день идут дожди. А у вас какая погода?*	- Здесь также идут дожди.
- *Когда ты приедешь в Махачкалу?*	- Через две недели, у меня отпуск.
- *Ты приедешь на поезде?*	- Нет, я приеду на машине. Неделю назад я купил новую машину.
- *Хорошо, до скорой встречи!*	- До встречи!

التّدريب١٢ : اقرأ الفقرة ، ثمّ أجب عن الأسئلة .

هذا فَصْلُ الْخَريفِ . السَّماءُ تُمْطِرالآن . أسْرة إبراهِيمَ في البيت . إبراهيمُ ما ذهب إلى العَمل . الْمَطَر كَثيرٌ في الْخَارِج . إبْراهِيمُ يَقْضي اليَومَ في البيْت ،يَقْرأ كتابا ، وصحيفة .غدًا في الصَّباح ، سَيَذهَب إبراهِيمُ إلى العَمل ، إن شاء الله .

أيّ فصلٍ هذا ؟	ماذا يفعل في البيت ؟
أين إبراهيمُ ؟	متى يذهب إلى العمل ؟
هل يذهب الآن إلى العمل ؟ لماذا ؟	هل تُحِبُّ الْمطرَ ؟
أين يَقْضِي إبراهيم اليومَ ؟	هل السّماء تمطر الآن ؟
هل هو مَريض ؟	هل ستقضي العطلة خارج البيت ؟

Урок 40

الدَّرْسُ الأَرْبَعُونَ

III порода глагола

الوَزْنُ – فاعَلَ

III порода глагола образуется от первой путем удлинения гласного первой коренной. Вторая и третья коренные буквы огласуются фатхой (ـَـ).

Таким образом, III порода имеет формулу: فَاعَلَ

В третьей породе глагол получает следующие основные значения:

- обозначает взаимное действие двух лиц или сторон.

Например:

فَعَلَ		فَاعَلَ	
كَتَبَ	*писать, написать*	كَاتَبَ	*переписываться*
خَطَبَ	*говорить*	خَاطَبَ	*говорить с кем-л.*

- обозначает старание или соревнование в совершении действия.

Например:

فَعَلَ		فَاعَلَ	
سَبَقَ	*обгонять*	سَابَقَ	*соревноваться, состязаться*
غَلَبَ	*побеждать*	غَالَبَ	*стараться победить, бороться*

- обозначает применение по отношению к другому лицу (другой стороне) того, что заключено в значении глагола I породы.

Например:

فَعلَ		فَاعَلَ	
صَدَقَ	*говорить правду*	صَادَقَ	*обходиться дружелюбно, дружить*
حَسُنَ	*быть хорошим*	حَاسَنَ	*обходиться хорошо с кем-л.*

Настояще-будущее время

Форма настояще-будущего времени глагола III породы образуется по формуле **يُفَاعِلُ**

Например:

فَاعَلَ		يُفَاعِلُ	
سَاعَدَ	*он помог*	يُسَاعِدُ	*он помогает*

Форма повеления

Повелительное наклонение образуется по формуле: **فَاعِلْ**

Например:

فَاعَلَ		فَاعِلْ	
قَابَلَ	*он встретил*	قَابِلْ	*ты встречай!*

Причастие действительного залога

Причастие действительного залога образуется по формуле: **مُفَاعِلٌ**

Например:

فَاعَلَ		مُفَاعِلٌ	
سَاعَدَ	*он помог*	مُسَاعِدٌ	*помогающий*

Причастие страдательного залога

Причастие страдательного залога имеет форму: **مُفَاعَلٌ**

Например:

مُفَاعَلٌ	فَاعَلَ
مُسَاعَدٌ *тот, кому помогли*	سَاعَدَ *он помог*

Имя действия

А имя действия имеет следующие две формулы:

فِعَالٌ ،

مُفَاعَلَةٌ

Например:

فِعَالٌ/ مُفَاعَلَةٌ	فَاعَلَ
دِفَاعٌ *защита, оборона*	دَافَعَ *защищаться*
مُسَابَقَةٌ *соревнование*	سَابَقَ *соревноваться*

Примеры:

سَبَقَ السَّيْفُ الْعَذَلَ .	*Меч опередил упрек (посл.)*
سَابَقَهُ كَرِيمٌ فِي الْعَدْوِ .	*Карим выиграл его в беге.*
صَادَقْتُ جَارِي فَصَادَقَنِي .	*Я подружился со своим соседом, и он подружился со мной.*
قَابَلَ مُرَادُ صدِيقَهُ فِي الْمَطَارِ .	*Мурад встретил своего друга в аэропорту.*
سَاعِدْ الْفَقِيرَ بِالْمَالِ و النَّصِيحَة .	*Помоги бедному деньгами и добрым наставлением.*
هَذِهِ مُقَابَلَةٌ طَيِّبَةٌ .	*Это – приятная встреча.*
مُذَاكَرَةُ الدُّرُوسِ مُفِيدَةٌ جِدًّا .	*Повторение уроков очень полезно.*

الحوار

حسّان : السّلام عليكم يا بدرُ أنا حسّان ،أتكلّم من لندن .

بدر : وعليكم السّلام ، أهلا وسهلا يا حسّان .

بدر : كيف الجَوُّ في لنْدَنَ ؟

حسّان : الجوُّ بارِدٌ في لنْدَنَ . هذا فصْلُ الشّتاءِ

بدر : كمْ درَجَة الحَرَارَةِ في لندن ؟

حسّان : تحْتَ الصِّفْر .

حسّان : كيْف الجَوُّ في الرِّياض ؟

بدر : كان الجوُّ حارّا . و هو الآن مُعْتَدِلٌ .

حسّان : كمْ درَجَة الحَرَارَةِ في الرّياض ؟

بدر : درَجَة الحَرَارَةِ عشرون .

حسّان : هل سَتقضِي العُطلة في لندَن ؟

بدر : لا ، سأقضِيها في تونسَ إنْ شاء الله .

كلمات جديدة

ноль	صِفْرٌ	г. Лондон	لَنْدَنُ
ниже нуля	تَحْتَ الصِّفْرِ	холодный, прохладный	بَارِدٌ
выше нуля	فَوْقَ الصِّفْرِ	умеренный	مُعْتَدِلٌ
градус, уровень	دَرَجَةٌ(ات)	температура, жара	حَرَارَةٌ
равняться	سَاوَى(يُسَاوِي)	процветать	اِزْدَهَرَ(يَزْدَهِرُ)
сезон	مَوْسِمٌ(مَوَاسِمُ)	ветер	رِيحٌ(رِيَاحٌ)
передай!	بَلِّغْ	совершать,сдать	أَدَّى(يُؤَدِّي)
Норвегия	نُورْوِيجُ	Швейцария	سُوَيسْرَا

✓ تدريبات

التّدريب١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

كيف الجوُّ في لَنْدَن ؟ هل في الرِّياضِ الجَوُّ حَارّ ؟

كم دَرَجَة الْحَرَارِة في لَنْدن ؟ أين سَيَقْضِي بَدْر العطلة ؟

التّدريب٢ : هات جملا كما في المثال .

المثال **الخيمة – السَّجادة**

– سأُحْضِر **الخيمة و السَّجادة**

التَّمر – العنب التِّلفاز – الحاسوب الكتاب – المعجم

السَّمك – الدَّجاج الطَّعام – الشَّراب الشَّاى – القهوة

التّدريب٣ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال **الرِّياض – ٢٠**

١ : كم دَرجَة الْحَرارة في **الرِّياض** ؟ ٢ :درَجَة الحرارة **عشرون** .

دمشق – ٥ مكّة – ٤٠ موسكو – ٦

لندن – تحت الصّفر مختشكلا – ٢٠ القاهرة – ٣٠

التّدريب٤ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال **باريس – تونس**

١ : هل سَتَقْضي العُطْلة في **تُونِس** ؟ ٢ : لا ، سَأَقْضِيها في **بَارِيس** ؟

١ : لماذا ؟ ٢ : الجوُّ بَاردٌ في **بَاريس** ، وَمُعْتدل في **تُونس** .

وَاشِنْطُن – دِمَشْقُ سُويسْرَا – دُبَي مُوسْكو – سُوتْشِي

نُرْوِيج – الْمَغْرِب كَنَدَا – لِيبِيَا داغستان – شيشان

5. Образуйте III породу от следующих глаголов и определите их значения:

فَرَقَ - разделять, ضَرَبَ - бить, خَدعَ - обманывать, شَرِكَ - быть участником.

6. Проспрягайте в форме настояще-будущего времени следующие глаголы:

نَاضَلَ - бороться, سَاعَدَ - помогать, رَاجَعَ - повторять.

7. Образуйте причастия и масдар от следующих глаголов:

طَالَعَ - читать, حَارَبَ - воевать, شَارَكَ - участвовать.

8. Определите корень. Назовите форму (породу).

مُقَابَلَةٌ - встреча, يُذَاكِرُ - повторяет, مُطَالَعَةٌ - чтение,

مُحَادَثَاتٌ - переговоры, مُوَاطِنٌ - гражданин.

التّدريب٩ : اِقرأ النّصّ وترجمه .

فصول السّنة

في السّنة أربعة فصول ، وهي الرّبيع والصّيف والخريف والشّتاء . الرّبيع هو أجْملُ فُصول السّنة ، فيه تَزْدَهِرُ الزُّهورُ ويُسَاوي اللّيل والنّهار والحرارة والبُرودة . الطّبيعة في الرّبيع جميلة جدّا . في الصّيف الطّقس جميل ، السّماء صَافِية ، وهو أكثرُ فُصول السّنة حَرارَةً . الصّيف هو زَمن العطلة السَّنويَّة ، ويُسافر النّاس فيه إلى أماكنَ مُختلفة . في الخريف تَكون أمْطارٌ ورِياحٌ ، وهو مَوْسِم الفَواكه . الجوُّ فيه مُعْتَدل . في الخريف تبدأ الدّراسة في المدارس والجامعات . أما الشّتاء فهو مشهور بِبَرْده . وتبلغ درجة البُرودة في روسيا إلى أربعين درجة تحت الصّفر .

التّدريب١٠ : املأ الجدول الآتي .

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	المصدر
شاهَدَ					
رَاجَعَ					
قَاوَمَ					

التّدريب ١١ : ترجم الحوار .

- *Мир вам!*	- И вам мир!
- *Как ваши дела? Как семья?*	- Слава Аллаху! У нас все хорошо.
Это Рашид, я звоню из	

Москвы.	
- Как учеба? Как сдал экзамены?	- Экзамены я сдал успешно.
- Когда у вас каникулы?	- Каникулы через две недели.
- Как погода в Москве?	- Здесь очень холодно. Температура достигает до 20 градусов ниже нуля. А как погода в Махачкале?
- В Махачкале было холодно, а сейчас температура 5 градусов тепла.	- Когда ты приедешь в Махачкалу?
- Я в этом году не приеду туда, я проведу каникулы в г. Дубай.	-Передай привет всем нашим друзьям и родственникам.
- С позволения Аллаха, всего хорошего!	

التّدريب١٢ : اقرأ الفقرة ، ثمّ أجب عن الأسئلة .

هذا فصل الشِّتاء . تركيا باردة جدًّا في هذا الفَصْل . صالح لا يُحِبُّ البَرْد . دَرجَة الحرارة تَحْتَ الصِّفر في اللّيْل . العُطلة بعْد أسبوع . سَيَذهب صالح إلى مكَّة للعمرة و الصَّلاة في المسجد الحرام . الجوّ دافئ في مكّة هذه الأيَّام .

-أيُّ فصل هذا ؟	-متى عطلة صالح ؟
-كيف الجوُّ في تركيا ؟	-أين سيذهب ؟
-كم درجة الحرارة في اللَّيل ؟	-ماذا سيفعل هناك ؟
-هل يُحبُّ صالح فصل الشِّتاء ؟ لماذا ؟	-كيف الجوُّ في مكّة ؟

Урок 41

الدَّرْسُ الحَادِي وَالأَرْبَعُونَ

VI порода глагола

الوَزْنُ – تَفاعَلَ

VI порода глагола образуется на основе третьей породы путем прибавления впереди слога تَ.

Таким образом, глагол VI породы имеет формулу: **تَفَاعَلَ**

В шестой породе глагол получает следующие основные значения:
взаимно-массовое действие.

Например:

فَعَلَ		تَفَاعَلَ	
كَتَبَ	*писать*	تَكَاتَبَ	*переписываться друг с другом*
سَأَلَ	*спросить*	تَسَاءَلَ	*задавать друг другу вопросы*

обозначает постепенное нарастание или спад в развитии действия.

Например:

فَعَلَ		تَفَاعَلَ	
سَقَطَ	*падать*	تَسَاقَطَ	*постепенно падать, опадать*
صَعَدَ	*подниматься*	تَصَاعَدَ	*постепенно подниматься*

Обозначает симуляцию действия или состояния. На русский язык глаголы с подобным значением переводятся такими глаголами как «*притворяться*, *прикидываться*», т.е. делать вид того, что заключено в значении первой породы.

Например:

فَعِلَ		تَفَاعَلَ	
جَهِلَ	*не знать*	تَجَاهَلَ	*притворяться не знающим*
مَرِضَ	*болеть*	تَمَارَضَ	*притворяться больным*

Настояще-будущее время

Форма настояще-будущего времени глагола **V**I породы глагола образуется по формуле **يَتَفَاعَلُ**

Например:

تَفَاعَلَ		يَتَفَاعَلُ	
تَجَاهَلَ	*он притворялся не знающим*	يَتَجَاهَلُ	*он притворяется не знающим*
تَمَارَضَ	*он притворялся больным*	يَتَمَارَضُ	*он притворяется больным*

Форма повеления

Повелительное наклонение образуется по формуле: **تَفَاعَلْ**

Например:

تَفَاعَلَ		تَفَاعَلْ	
تَجَاهَلَ	*он притворялся не знающим*	تَجَاهَلْ	*ты притворяйся не знающим*
تَمَارَضَ	*он притворялся больным*	تَمَارَضْ	*притворись больным*

Причастие действительного залога

Причастие действительного залога образуется по формуле: **مُتَفَاعِلٌ**

Например:

تَفَاعَلَ		مُتَفَاعِلٌ	
تَمَارَضَ	*он притворялся больным*	مُتَمَارِضٌ	*притворяющийся больным*

Причастие страдательного залога

Причастие страдательного залога имеет формулу: **مُتَفَاعَلٌ**

Имя действия

А масдар имеет формулу: **تَفَاعُلٌ**

Например:

تَفَاعَلَ		تَفَاعُلٌ	
تَجَاهَلَ	*он притворялся не знающим*	تَجَاهُلٌ	*игнорирование*

примеры:

سَقَطَ الْقَلَمُ مِنْ يَدِهِ .	*Карандаш упал с его рук.*
تَسَاقَطَ الْمَطَرُ في دَاغِسْتَانَ .	*Выпал дождь в Дагестане.*
تَجَاهَلَ صَدِيقَهُ فِي الْحَفْلِ .	*Он проигнорировал своего друга на празднике.*
تَقَابَلَ الصَّدِيقَانِ في الْمَعْهَدِ .	*Два друга встретились в институте.*
تَصَاعَدَتْ أَصْوَاتُ الطُّلاَّبِ .	*Повышались (нарастались) голоса студентов.*
تَسَاءَلُوا عَنْ سَبَبِ الْمُشْكِلَةِ .	*Они спрашивали друг у друга о причине проблемы.*
هُمَا مُتَشَابِهَانِ تَمَامًا .	*Они полностью идентичны.*
تَعَامَلَ مَعَ صَدِيقِهِ .	*Он вел дела вместе с другом.*

الحوار

خالد : الجوُّ مُعْتدِل في هذِه الأيّامِ .

حازم : هذا فصْل الرَّبيع .

خالد : الحمْدُ لله ، ذهَبَ الصَّيْفُ ، و ذهب الْحَرُّ .

حازم : و ذهب الشِّتاءُ ، و ذهب البَرْدُ .

خالد : أين سَنقضي العطلة الأسبوعيّة ؟

حازم : نذهَبُ إلى الشّاطِئ .

خالد : الشّاطِئ بَعيدٌ ، نذهَبُ إلى البَرّ .

حازم : هذه فكرة طيّبَة ، نذهبُ إلى البَرّ .

خالد : سَأُحْضِرُ الخيْمَة و السَّجادَةَ .

حازم : سأُحْضِرُ الطّعامَ والشّرَابَ .

خالد : أسْرَتِي سَتَحْضُرُ مَعي .

حازم : أسْرتِي ستحضر معي أيضًا .

كلمات جديدة

تَعَرَّفَ بِ	ознакомиться с чем-л.	تَأَلَّفَ(يَتَأَلَّفُ)	состоит
حَوْلَ	вокруг	بَرٌّ	суша, природа
سُبَاتٌ	спячка	رَعْدٌ(رُعُودٌ)	гром
بَلَغَ(y)	достигать	بَعْضُهُمْ	некоторые из них
أُسْلُوب الْحَيَاة	образ жизни	لِكَيْ	чтобы
بُرُودَةٌ	холод, мороз	بَرْقٌ(بُرُوقٌ)	молния
أَلْمَانِيَا	Германия	فِي الوَقْتِ نَفْسِهِ	в то же время
مِنْطَقَةٌ(مَنَاطِقُ)	район	اِنْخَفَضَ(يَنْخَفِضُ)	понижаться
ذَابَ(يَذُوبُ)	таять	سَيْبِيرِيَا	Сибирь
اِرْتَفَعَ(يَرْتَفِعُ)	подниматься	ثَلْجٌ(ثُلُوجٌ)	снег
نَادِرًا	редко	كَسَا(يَكْسُو)	одевать
ضِفَّةٌ(ضِفَافٌ)	берег	مَصْيَفٌ(مَصَائِفُ)	курорт

✓ تدريبات

التّدريب١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

كيف الجوُّ في هذه الأيام ؟

ماذا سَيُحْضِر خالِد ؟

مَن يُحْضِر الشَّرَاب ؟

هل سَتَذْهب أسْرة خالِد مَعه إلى البَرِّ ؟

التّدريب٢ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال **عطلة الأسبوع – بارس – موسكو**

١ : أين سَنَقْضي **عُطلة الأسبُوع** ؟ ٢ : نذهَب إلى **بَاريس** .

١ : بَاريسُ بعيدة . نذهَب إلى ٢ : فِكْرَةٌ طيِّبَة . نَذهَب إلى **مُوسْكو** مُوسكو .

عُطلَة الرَّبيع – إنْدُونِسيا – البَحْرَين عُطلَة الصَّيْف – إفْريقِيَا – الأُرْدُنُ

عُطلَة الرَّبيع – الْمَانِيا- القُدْسُ عُطْلَة الصَّيْف – الصِّين – تُرْكِيا

التّدريب٣ : **أجب عن الأسئلة التّالية :**

كيف الجوُّ الآن ؟ كيف الجوُّ في فَصل الصَّيف ؟

كم دَرَجة الحَرارَة ؟ أين تَقضِي عُطلةَ الأسبوع ؟ لماذا ؟

متى تُمْطِر السَّماء ؟ أين تَقضِي عُطلةَ الرَّبيع ؟ لماذا ؟

كيف الجوُّ في فَصل الشِّتاء ؟ أين تَقضِي عُطلةَ الصَّيف ؟ لماذا ؟

كيف الجوُّ في فَصل الرَّبيع ؟ متى تذهب إلى الشَّاطئ ؟

4. Образуйте VI породу от следующих глаголов и определите их значения:

صَعِدَ - подниматься, ضَحِكَ - смеяться, بَدَلَ - менять (что-л.).

5. Проспрягайте в форме настояще- будущего времени следующие глаголы:

تَسَاقَطَ - осыпаться, تَعَاوَنَ - сотрудничать, تَرَاجَعَ - уступать.

6. Образуйте причастия и масдар от следующих глаголов:

تَضَامَنَ - быть солидарным, تَبَادَلَ - обмениваться, تَجَاهَلَ - игнорировать.

7. Определите корень. Назовите форму.

تَعَاوُنٌ - сотрудничество, تَنَاوُلٌ - прием пищи, تَعَايُشٌ - сосуществование.

التّدريب٨ : املأ الجدول .

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	المصدر
تَناوَلَ					
تَجاهَلَ					
تَصاعَدَ					
تَقابَلَ					
تَشابَهَ					

التّدريب٩ : اقرأ الفِقْرَة ، ثمَّ أجب عن الأسئلة .

هذا فصل الرَّبيع . الجوُّ مُعتَدلٌ هذه الأيَّام . دَرَجة الْحَرارة الآن عِشْرون . أسْرَة حَازمٍ تَقْضي العُطلة في البَرّ .حازم أحْضَر الْخَيْمة و السَّجادة ، وأحْضَر القَهْوةَ والشَّاي والتَّمر . حازم يقرأ كتابا في الخيمة .

أيُّ فصل هذا ؟ أين تقضي أسْرةُ حازم العطلة ؟

كيف الجوُّ ؟ ماذا أحْضَرَ حازم ؟

كم درجة الحرارة ؟ ماذايفعل حازم في الخيمة ؟

التّدريب١٠ : صل بين كلمتين مناسبتين .

١- عُطلة الصِّفر

٢- شَاطئ الحَرارة

٣- تحَت الصَّيف

٤- دَرجة الأسْبوع

٥- فكرة البَحر

٦- فصل طيِّبة

التّدريب١١ : رتّب الكلمات ،لتصبح جملة كما في المثال .

المثال : الرَّبيع - هذا - فصل / **هذا فصل الرَّبيع .**

١- الحرارة – اليوم- كم – درجة-كانت ؟

٢- فصل – قال- هذا – الخريف- التّلميذ

٣- مصر- في – الصّيف- جدًّا - حارٌّ – الجوّ- في

٤- البرّ- إلى- الأسرة - تذهب – متى- مع

٥- ثلاثون – فوق - الحرارة – درجة- الصّفر

التّدريب١٢ : ترجم .

В году четыре сезона: весна, лето, осень и зима. Весной все вокруг красиво, природа просыпается от зимней спячки, надевает свой зеленый наряд. На деревьях красивые цветы. Погода весной умеренная, температура достигает до 25 градусов выше нуля.

Лето - время летнего отдыха. Люди проводят отпуск в селах, отправляются на берег моря, некоторые отправляются отдыхать в другие страны, чтобы увидеть там красивые места и ознакомиться с их культурой и образом жизни. Люди проводят эти месяцы хорошо. Погода летом жаркая. Редко идут дожди. Температура в некоторых местах достигает до 40 градусов.

Осень- это время дождей. Каждый день идут дожди. Это сезон фруктов и овощей. Осенью начинаются занятия в школах и в институтах. Люди возвращаются на свою работу после летнего отпуска.

Зимой холодно. Часто падает снег и земля надевает белый наряд. Температура достигает до 15 градусов мороза.

التّدريب١٣ : اقرأ النّصّ في البيت وترجمه .

فصول السّنة

تَتألّف السّنة من أربعة فصول ، هي : الخريف ، الشّتاء ، الرّبيع ، الصّيف . ويتألّف كلّ فصل من ثلاثة أشهر ، وكلّ شهر من تسعة وعشرين أو ثلاثين يوما .

أمّا الخريف فهو فصل الأمطار والرَّعْد والبَرْق . وهو في الوَقت نَفْسِه موسم الفواكه . وفيه تفتح المدارس والجامعات أبوابَها وتبدأ فيها الدّراسة . أمّا فصل الشّتاء فمشهور بالبرودة ، وفيه تنْزل الثُّلُوج ، وتَنْخَفِضُ درجة الحرارة . وتنْزل في بعض مناطق سَيْبِيريا بروسيا درجة البرودة إلى خمسين درجة تحت الصّفر .

بعد ذلك يأتي فصل الرّبيع ، وهو أجمل فصول السّنة ، ففيه تَذُوبُ الثّلُوج ، وتَرْتَفِع درجة الحرارة ، وتَكْسُو الطّبيعة والأشجار الملابس الخضراء ، وكلّ شيء حولنا جميل . بعد الرّبيع يأتي فصل الصّيف . في الصّيف تكون السّماء صافية ، والطّقس حارّا ، والنّهار طويلا ، واللّيل قصيرا ، وتنزل فيه الأمطار نادرا .

في الصّيف يأخذ النّاس عطلتهم السّنويّة ، ويقضون أيّامهم في الْمَصَائِف أو على شواطئ البِحار أو ضِفَاف الأنْهار . يسافر بعض النّاس إلى خارج الوطن ، ويقضون عطلتهم في مصائف مصر وتونس وتركيا .

وفي تَغيير فصول السّنة رحمة الله على النّاس ، لكلّ فصل جمالُه وخَصَائصُه . باختلاف اللّيل والنّهار ، والصّيف والشّتاء ، والرّبيع والخريف يتغيّر مزاج النّاس وطريقة حياتهم ويتجدّد نشاطهم .

١– صل بين الكلمات في (أ) و ما يناسبها في (ب) لتصبحا تعبيرا واحدا .

(أ)	(ب)
١– علبة	بيض
٢– طبق	الحرارة
٣– فصل	ملح
٤– درجة	الصَّيف

٢– ضع علامة (×) على الكلمات الغريبة .

١– خيار – طماطم – بصل – بيض .

٢– قميص – معطف – سكر – ثوب .

٣– حار – مبتل – بارد – دافئ .

٤– معتدل – خر يف – شتاء – ربيع .

٣– اختر الكلمة الصّحيحة واكتبها في الفراغ .

١– أىّ معجم . . . . . ؟ تريد / تكتب

٢– هل تريد شيئا . . . . . ؟ شكرا / اخر

٣– ماذا تريدين . . . . . ؟ أيضا / خدمة

٤– أين طبق . . . . . ؟ البيض / الملح

٥– تفضّل ، أيّ . . . . . ؟ دينار / خدمة

٦– كيف الجوّ في . . . . . ؟ الخارج / السّماء

ثانيا : التّراكيب والنّحو .

١– صحِّح الأخطاء في الكلمات .

١– أريد الطبق البيض .

٢– أريد الثّوبُ الأبيض .

٣– المطلوب خمسين ريالا .

٤– أين المظلة ؟ تركته في السّيارة .

٥– ماذا نفعل ؟ نبقى اللّيلة على البيت .

٦– بكم الثّوب ؟ بثلاثين دينار .

أكمل بوضع الكلمة الصّحيحة ممّا بين القوسين .

١– أريد . . . . . لو سمحت (قميصا / قميص)

٢– الثّوب ب . . . . . دينارا (ثلاثون / ثلاثين)

٣– ثوبك مُبتلّ ! أين . . . . . ؟ (معطف / المعطف)

٤– أريد المعجم . . . . . (العرب / العربيّ)

اقرأ الفقرة ، ثمّ أجب بنعم (√) **أو بلا** (×)

هذا فصْل الشِّتاء . الجوُّ باردٌ جدًّا ، السَّماء تُمطِر الآن . أسْرة جَميل في البيت و جَميل لمَ يَذهَبْ إلى العَمل في المدِينة . الْمَطر كَثير في الخارِج . جَميل يَقْضي اليَوم في البيت .يقرأ القرآن . غدا في الصَّباح سَيذهب إلى العمل ، إن شاء الله .

١– الجوُّ بارد جدًّا .

٢– هذا فَصل الْخَريف .

٣– السَّماء تُمطِر الآن .

٤– جَميل و أُسْرتُه في السُّوق .

٥– جميل يَقْضِي اليوم في العمل .

٦– جميل يقرأ القرآن في العَمَل .

الوحدة الحادية عشرة

النّاس و الأماكن

ЛЮДИ И СТРАНЫ

Урок 42

الدَّرْسُ الثّاني وَالأرْبَعُون

Имя орудия труда

اِسْمُ آلةٍ

Имя орудия или инструмента (по-арабски اِسْمُ آلَةٍ), которое соответствует в русском языке таким производным именам, как «*метла*», «*пила*», «*точило*», «*шило*» и т.п., образуется по формулам:

مِفْعَالٌ

مِفْعَلَةٌ

مِفْعَلٌ

فَعَّالَةٌ

فَعَّالٌ

مُفَعِّلٌ

فاعِلَةٌ

فَاعُولٌ

Например:

اِسْمُ آلَةٍ		الفِعْلُ	
مِفْتَاحٌ	*ключ*	فَتَحَ	*открывать*
مِسْطَرَةٌ	*линейка*	سَطَرَ	*линовать*
مِحْفَظَةٌ	*портфель,сумка*	حَفِظَ	*хранить*
مِبْرَدٌ	*холодильник*	بَرُدَ	*быть холодным*

قَصَّ	*стричь*	مِقَصٌّ	*ножница*
غَسَلَ	*стирать*	غَسَّالَةٌ	*стиральная машина*
سَمِعَ	*слышать*	سَمَّاعَةٌ	*наушники*
ثَلُجَ	*идти (снег)*	ثَلاَّجَةٌ	*холодильник*
خَلَطَ	*смешивать*	خَلاَّطٌ	*миксер*
سَخُنَ	*быть горячим*	سَخَّانٌ	*печь*
حَرَّكَ	*двигать*	مُحَرِّكٌ	*двигатель*
نَبَّهَ	*будить*	مُنَبِّهٌ	*будильник*
حَمَلَ	*нести*	حَامِلَةٌ	*везущий*
رَفَعَ	*поднять*	رَافِعَةٌ	*кран*
شَحَنَ	*грузить*	شَاحِنَةٌ	*грузовик*
حَسِبَ	*считать*	حَاسُوبٌ	*компьютер*
صَرَخَ	*кричать*	صَارُوخٌ	*ракета*

Множественное число имен орудий образуется:

а) от имен, образованных по формуле **مَفَاعِلُ** مِفْعَلَةٌ по формуле:

Например:

مِكْنَسَةٌ	*метла*	مَكانِسُ	*метлы, веники*

б) от имен, образованных по формуле **مَفَاعِيلُ** مِفْعَالٌ по формуле:

Например:

مِفْتاحٌ	*ключ*	مَفاتِيحُ	*ключи*

الحوار

ثابت : لماذا تَرَكتَ العِراق ؟

حارث : اِنتقلتْ الشَّرِكةُ إلى جُدَّةَ ، و أنا مُدِيرُ الشَّركةِ هُنا .

ثابت : كنْتَ سَعِيدا في العراق ؟

حارث : هذا صَحِيحٌ ، العِراق بلدٌ جَميلٌ ، و لِي أصْدِقاءُ هُناكَ .

ثابت : ما رَأيُكَ في جُدَّة ؟

حارث : جدّةُ مدينة كبيرَة و جمِيلة جدًّا .

ثابت : كيف تَقضِي الوقتَ في جدَّة ؟

حارث : أذهبُ مَعَ أسْرَتِي إلى شاطئ البَحْر .

ثابت : و أينَ تذهبُ الآن ؟

حارث : أذهبُ إلى مكَّة للعُمرَة و الصَّلاةِ في المسْجد الحرَام .

ثابت : كمْ تسْتَغْرِقُ الرِّحْلةُ إلى مَكّة ؟

حارث : تسْتَغْرِقُ ساعَة واحِدةً تقْريبًا .

كلمات جديدة

буддист	بُوذِيٌّ(ون)	переезжать	اِنْتَقَلَ(يَنْتَقِلُ)
развиваться	نَمَا(يَنْمُو)	мнение	رَأْيٌ(أَرَاءٌ)
банк	مَصْرَفٌ(مَصَارِفُ)	занимать, отнимать	اِسْتَغْرَقَ(يَسْتَغْرِقُ)
нефть	نَفْطٌ	поездка, экскурсия	رِحْلَةٌ(ات)
газ	غَازٌ	густой	كَثِيفٌ
богатство	ثَرْوَةٌ(ات)	площадь	مِسَاحَةٌ(ات)
озеро	بُحَيْرَةٌ(ات)	квадрат	مُرَبَّعٌ
глубокий	عَمِيقٌ	официальный	رَسْمِيٌّ
достопримечательности	مَعْلَمٌ(مَعَالِمُ)	валюта	عُمْلَةٌ(ات)
дружественный	وُدِيٌّ	национальность	قَوْمِيَّةٌ(ات)
километр	كِلُمِتْرُ(ات)	христианин	مَسِيحِيٌّ(ون)
лес	غَابَةٌ(ات)	иудей	يَهُودٌ

✓ تدريبات

التّدريب ١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

لماذا تَرَكَ حَارِث العِراق ؟ — لماذا يذهب حارث إلى مكّة ؟

كيف يَقْضي حَارث الوَقْتَ ؟ — كم تَسْتَغْرِقُ الرِّحْلَة مِن جُدَّة إلى مَكَّة ؟

التّدريب ٢ : تبادل السّؤال و الجواب مع زميلك ،كما في المثال .

المثال : ط ١ : لماذا تَركْتَ **العِراق** ؟

٢ : اِنْتَقَلَت الشَّركة إلى **جدَّة** .

العِراقُ / جدَّة

أَريتْرِيَا / السِّنِغَال	طَرَابُلِسُ / الرِّياضُ
مَالِي / السُّعُوديَّة	مكّة / المدينة
جدَّة / الرِّياضُ	إِيرَانُ / لِيبِيَا
الدَّمَامُ / مَكَّة	مَالِي / كِينِيَا

التّدريب ٣ : تبادل السُّؤال والجواب مع زميلك ،كما في المثال .

المثال : ط ١ : كم تَسْتَغرقُ الرِّحْلة إلى **مكَّة** ؟

ط ٢ : تَسْتَغرق **ساعَةً واحدة** تَقْريبًا .

أَريتْريا –٧ساعاتٍ	المدينة – ٣ ساعات
العِراق– ٨ ساعات	جدَّة –٤ ساعات
كِينِيَا –٩ساعات	الرِّياض–٥ ساعات
ا لسِّنِغَال– ١٠ ساعات	الجَزَائِر– ٦ ساعات

4. Образуйте имена орудия труда от следующих глаголов:

مَسَحَ чистить, طَرَقَ стучать, молотить, قَطَعَ резать, рубить.

التّدريب ٥ :اقرأ الفقرة ، ثمّ أجب بنعم (√) أو بلا (×)

تَرَكَ ثَابت العِراق ، وَ انْتَقَل إلى جدَّة . هو مُدِير الشَّركة في جدَّة . ثَابت سَعيدٌ في جدَّة مع أُسرتِه . جدَّة مدينة كبيرة و جميلة جدًّا .

يذهَب ثابت مع أُسْرتِه إلى شَاطِئ البَحر يَوم الخَميس ، و يَقْضي يوم الجُمعة في مكَّة . يذهَب إلى مكَّة هُو و أُسْرتُه يَوم الجُمعَة صَباحًا . تَسْتَغْرقُ الرِّحْلَةُ مِن جدَّة إلى مكَّة سَاعة تَقْريبا . يُصلِّي ثابت و أُسْرته صلاة الجُمعة في المَسْجد الحَرام ، و يُصلّي العَصْر أيضا هُناك . بعدَ صلاة العصر يذهَب إلى بيتِه في جدَّة .

١ - ثابت مُدير الشَّركة .

٢- ثابت يسكن مع أسرته .

٣- يَقْضي ثابت يوم الجمعة في السُّوق .

٤- يقضي يوم الجُمعَة في مكَّة .

٥- يذهَب إلى مكَّة في الصَّباح .

٦- تَسْتَغْرِق الرِّحْلة إلى مَكَّة سَاعة و نِصْف السَّاعة .

٧- يُصلّي ثابت الجُمُعة في المسجد الحرام

٨- يُصَلي ثابت العَصرفي جدَّة يومَ الجمعة .

٩- يذهب إلى جدَّة قَبل صلاة العَصر .

١٠- يَتْرُك ثابت أسْرَته في مكَّة

التّدريب ٦ : اقرأ واحفظ أسماء عواصم البلدان العربيّة .

تُونس (التّونِسُ) ، الْمَغْرِبُ (الرَّبَاطُ) ، جَزَائِرُ (الْجَزائِرُ) ، مِصْرُ (القَاهِرَة) ، لِيبيَا (طَرَابُلِسُ) ، السُّودَانُ (الخُرْطُومُ) ، كُوَيْتُ (الكُوَيْتُ) ، الْمَمْلَكَةُ الْعَرَبِيَّةُ السُّعُودِيَّةُ (الرِّياضُ) ، اليَمَنُ (صَنْعَاءُ) ، البَحْرَيْنُ (الْمَنَامَةُ) ، عُمَّانُ (مَسْقَطُ) ، قَطَر (الدُّوحَةُ) ، سُوريَا (دِمَشْقُ) ، العِرَاقُ (بَغْدَادُ) ، الأرْدُنُ (عَمَّانُ) ، لُبْنَانُ (بَيْرُوتُ) .

التّدريب ٧ : اقرأ النّصّ وترجمه .

روسيا

روسيا أَكْبَرُ بلدٍ في العالم . مِسَاحَتُها سبعة عشر مليون كِلُمِتْرٍ مُرَبَّعٍ . ويبلغ عددُ سُكانِها مئةً واثنين وأربعين مليونَ شخصٍ تقريبا . اللّغة الرَّسْمِيّة في روسيا هي الرّوسيّة ، وعُمْلتُها روبل روسيّ . يعيش فيها أكثر من مئةِ قوميّةٍ . يعيش فيها الْمَسِيحيّون والمسلمون واليَهود والبُوذِيّون . وكلُّهم يعيشون في السِّلم والصّداقة .

روسيا دولةٌ صناعيّة ، واقتِصادُها يَنْمُو من سنة إلى سنة أخرى . فيها مصانع كبيرة ، وشركات تجاريّة ، ومصارفُ ومعامل مختلفة ، ونفْط وغاز وغيرها من الثّروات الطّبيعيّة . وفيها بحار كثيرة ، وأنْهر طويلة ، وبحيرات عميقة ، وجبال عالية ، و غابات كثيفة . موسكو عاصمة روسيا . وهي مدينة كبيرة وجميلة . وفيها عدد كبير من الجامعات والمعاهد والمدارس والمستشفيات والمسارح والمتاحف والمعالم التاريخيّة . يعيش فيها عدد كبير من المسلمين من تتارستان وبشكرتستان وداغستان وشيشان وأنغوشيا وكبرديا .

لروسيا علاقات حسنة وديّة مع كلّ البلدان العربيّة .

التّدريب ٨ : ترجم العبارات الآتيّة .

Самая большая страна в мире; ее площадь составляет; сто квадратных километров; официальный язык; ее денежная единица; российский рубль; в ней много национальностей; здесь проживают христиане и мусульмане, иудеи и буддисты; мы живем в мире и согласии; индустриальная страна; наша экономика развивается из года в год; заводы и фабрики, банки и

фирмы; богата нефтью и газом; природные богатства; высокие горы, глубокие озера, длинные реки, густые леса; большое количество школ и больниц; исторические достопримечательности; большое количество мусульман из Дагестана и Чечни, Ингушетии и Кабардино-Балкарии; дружественные отношения.

التّدريب ٩ : املأ الجدول .

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	المصدر
درس					
	يُعَلِّمُ				
		شَاهِدْ			
			مُسْلِمٌ		
				مُتزَوَّجٌ	
					تَناوُلٌ

التّدريب ١٠ :ضع كلمات في المثنّى والجمع :

ترك هذا المعلم كتابه الجديد في المكتبة وخرج منها سريعا .

يسكن طالب هذه الجامعة المجتهد في تلك الشّقّة الجميلة .

التّدريب ١١ :كوِّن جُملا من الكلمات التّالية :

شركة ، يستغرق ، رحلة ، شاطئ البحر ، انتقلت .

التّدريب ١٢ :هات عَكْسَ الكلمات التّالية :

كبير ، طويل ، أبيض ، صحيح ، سؤال ، سمين ، كثير .

التّدريب **١٣** :**عرّب النَّصّ** .

Россия-самое большое государство в мире. Количество населения России составляет 142 млн.

жителей. В ней проживает более ста национальностей. Все они живут в мире и в согласии. Россия – индустриальная страна, она богата природными ресурсами, как нефть и газ. В ней большие заводы и фабрики. В них работают миллионы людей. Москва – столица России. В Москве большое количество школ и больниц, заводов и фабрик, банков и торговых компаний. В России проживают много мусульман. Они проживают в таких республиках как Татарстан, Дагестан,Чечня и Ингушетия.

التّدريب ١٤ : عَرِّب الحوار التّالي .

- Ассалам алайкум. Как твои дела? Как семья?
- Ваалайкум салам, хвала Аллаху, все хорошо. Как проживаете? У тебя все хорошо?
- Да, слава Аллаху.
- Куда ты едешь?
- Я еду в Москву вместе с семьей, у меня сейчас отпуск. Я проведу там две недели. А куда ты едешь?
- Я еду в Мекку на Умра и проведу там месяц Рамазан.
- Ты едешь один?
- Да. Жену я оставил дома.
- Ты едешь на автобусе?
- Нет, я еду на поезде.
- Счастливого пути!
- Да примет Аллах твою Умру!

التّدريب ١٥ : احفظ الأمثال التّالية .

عَقْلُ الْمَرْأَةِ فِي جَمَالِهَا وَجَمَالُ الرَّجُلِ فِي عَقْلِهِ	*Ум женщины в ее красоте, а красота мужчины в его уме.*
خَيْرُ الغِنَى الْقَنُوعُ	*Самое лучшее богатство – умеренность (умение довольствоваться малым).*

Урок 43

الدَّرْسُ الثّالِثُ وَالأَرْبَعُونَ

Порядковые числительные от 11и выше

أَعْدَادُ تَرْتِيبِيَّة من١١

Порядковые числительные от 11 до 19

цифр-е обозн-е		мужск. род	перевод	женск. род
рус.	араб.			
11	١١	حَادِي عَشَرَ	*одиннадцатый*	حَادِيَةَ عَشْرَةَ
12	١٢	ثَانِي عَشَرَ	*двенадцатый*	ثَانِيَةَ عَشْرَةَ
13	١٣	ثَالِثَ عَشَرَ	*тринадцатый*	ثَالِثَةَ عَشْرَةَ
14	١٤	رَابِعَ عَشَرَ	*четырнадцатый*	رَابِعَةَ عَشْرَةَ
15	١٥	خَامِسَ عَشَرَ	*пятнадцатый*	خَامِسَةَ عَشْرَةَ
16	١٦	سَادِسَ عَشَرَ	*шестнадцатый*	سَادِسَةَ عَشْرَةَ
17	١٧	سَابِعَ عَشَرَ	*семнадцатый*	سَابِعَةَ عَشْرَةَ
18	١٨	ثَامِنَ عَشَرَ	*восемнадцатый*	ثَامِنَةَ عَشْرَةَ
19	١٩	تَاسِعَ عَشَرَ	*девятнадцатый*	تَاسِعَةَ عَشْرَةَ

В порядковых числительных от 11 до 19 определенный артикль принимает только **единицы**, а не десятки. Они также несклоняемы. Они **согласуются** с именем, к

которому относятся, в роде и состоянии и ставятся **после** этого имени, например:

كِتَابٌ خَامِسَ عَشَرَ	*пятнадцатая книга*
مِنْ كِتابٍ خامِسَ عَشَرَ	*из пятнадцатой книги*
الدَّرسُ الخامسَ عشَرَ مِن الكتاب	*пятнадцатый урок книги*

Порядковые числительные от 20 и выше

Порядковые числительные, обозначающие круглые десятки и сотни, по своей форме совпадают с количественными числительными, например:

الدَّرْسُ الْعِشرُونَ	*двадцатый урок*
المَدْرَسَةُ الْخَمْسُونَ	*пятидесятая школа*

Порядковые числительные от 20 и выше согласуются с именем, к которому относятся, в роде, падеже и состоянии, причем в определенном состоянии артикль ال принимают как единицы, так десятки и сотни, например:

من الكتابِ الْخَامِسِ والْعِشرِينَ	*из двадцать пятой книги*
الصَّفْحَةُ الرَّابِعَةُ والتِّسْعُونَ	*девяносто четвертая страница*
الصَّفْحَةُ الْخَمْسُ مائَة والرَّابِعَةُ والسِّتُونَ	*пятьсот шестьдесят четвертая страница*

Порядковый номер после 100 оформляется и с добавлением слов: после ста, после двухсот и т.д., например:

الصَّفحَةُ الخَامِسَةُ وَالْعِشْرُونَ بَعْدَ مِائَة	*сто двадцать пятая страница*
الدَّرسُ السَّابِعُ وَالْعِشْرُونَ بَعدَ الثَّلاثِمِائَة	*трехсот двадцать седьмой урок*

الحوار

لَيْثٌ : من أين حَضَرْتَ ؟

ثامِر : حضرتُ من اليَمَنِ . أنا يَمَنِيٌّ .

ليث : و متي حضرْتَ من اليمن ؟

ثامر : حَضرتُ قبلَ عَشرِ سَنَوَاتٍ .

ليث : هل مَعك الجنْسِيَّة اليَمَنيَّة ؟

ثامر : نعم ، و معِي جَوَازُ السَّفَرِ اليمَنيُّ .

ليث : هل حَضرتَ للعَمل ؟

ثامر : لا ، حَضرْت للدّراسَة ، و بعدَ الدّراسَة تزوَّجْتُ .

ليث : و ماذا تعمَل هُنا ؟

ثامر : أنا أسْتاذ في الجامِعة .

ليث : هل تزُورُ اليَمنَ ؟

ثامر : نعم ،أقضِي العُطلةَ مَع الأسرةِ في اليمَن .

ليث : أنت سَعيدٌ هنا ؟

ثامر : نعم ، الحمد لله .

كلمات جديدة

جَوَازُ السَّفَرِ	паспорт	الْمِرْوَحِيَّةُ	вертолет
قَرْنٌ(قُرُونٌ)	век	مُنْتَجَاتٌ	продукции
حَيْثُ	там, где	كِيمِيَاوِيٌّ	химический
حَقْلٌ(حُقُولٌ)	поле	إِلَى جَانِبِ	наряду
(a)ظَهَرَ	появиться	إِنْكِلْتِرَا	Англия
شَقَّ(يَشُقُّ)	разделить	جُرْجِيَا	Грузия
فُولْغَا	р.Волга	رُوسِيَا الْبَيْضَاءُ	Белоруссия
قَازَانْكَا	р.Казанка	أَعْجَبَ(يُعْجِبُ)	нравиться
إِدَارِيٌّ	администра -тивный	أَرِيتْرِيَا	Эритрея

✓ تدريبات

التّدريب ١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

مِن أين حَضَر ثامِرٌ ؟ لماذا حضَر من اليمن ؟

متى حَضر ثامِر مِن اليَمن ؟ هل يزور ثامر اليمَن ؟

التّدريب ٢ : تبادل السُّؤال والجواب مع زميلك ،كما في المثال .

المثال : ط ١ : هل مَعَك الجِنْسيَّة **اليَمَنيَّة** ؟

ط ٢ : نعم ، و مَعي جَوازُ السَّفَر **اليَمَنِيُّ** .

اليمن مالي العراق أريتريا السّنغال

التّدريب ٣ :عَرِّب العبارات التّالية .

а) Первый день, шестая комната, десятый рабочий, тринадцатая школа, девятнадцатый урок, двадцатый дом, сорок четвертая страница, девяносто третий поезд.

б) Три книг - третья книга, пять учителей– пятый учитель, девять комнат – девятая комната, тринадцать университетов – тринадцатый университет, сорок девять букв – сорок девятая буква.

التّدريب ٤ : هات أسئلة للجمل التّالية .

١– موسكو مدينة جميلة وكبيرة .

٢– تستغرق الرِّحلة خمس ساعات .

٣- أذهب إلى مكَّة للعمرة .

٤– اِنْتَقل المَطار إلى خارج المدينة .

٥– أقْضِي العطلة في الإِمَارَاتِ العَرَبيَّة الْمُتَّحِدَة .

التّدريب٥ : اقرأ الفقرة ، ثمّ أجب عن الاسئلة .

عَبْدُ العَزيزِ طالب كِينيٌّ ، حَضر من كينيا للدِّراسة في جامعة أمّ القُرَى ، في مكّة الْمُكَرَّمَة . يَدرس عَبدُ العَزيز اللُّغة العَربيَّة ، والثَّقافَة الإِسْلاميَّة . عَبد العَزيزِ يُحِبُّ مكَّة ، ويَقْضي الوَقْت صَباحًا في الجامعة ، ويُصلّي العصر والمغرب والعشاء في المسجد الحرام .

١– ما جنسيَّة عبدِ العزيزِ ؟

٢– مِن أين حَضر ؟

٣- أين يَدرُس ؟

٤– ماذا يدرُس ؟

٥– ماذا يُحِبُّ عَبدُ العَزيزِ ؟

٦– كيف يَقْضي يَومَه ؟

التّدريب٦ : اقرأ ثمّ ترجم .

قازان

منذ عشرة قرون في مكان حيث كثير من الحقول والغابات والبحيرات ظهرت مدينة . كان اسم هذه المدينة قازان . وهي الآن عاصمة جمهوريّة تتارستان . هذه المدينة كبيرة وجميلة جدّا ، يشُقّها نهران : فُولْغَا وقَازَانْكا . مدينة قازان مركز إداريّ وتجاريّ وصناعيّ وثقافيّ لتتارستان . هناك عديد من المصانع والمعامل مثل : مصنع الطّائرات المروحيّة وكذلك مصنع منتجات كيمياويّة ، وغيرها .

منذ القرن العاشر عرفت مدينة قازان الإسلام . كان هناك عدد كبير من المساجد والمدارس الإسلاميّة . درّس فيها علماء مشهورون من تتارستان وبشكرتستان . توجد الآن في قازان إلى جانب المدارس الدينيّة الجامعة الإسلاميّة الرّوسيّة . يدرس فيها طلاّب من مدن مختلفة لروسيا .

التّدريب ٧ :عَرِّب الجمل التّالية .

1. В понедельник начинается очередная рабочая неделя.
2. Во вторник у меня четыре урока, из них два урока по арабскому языку.
3. В среду я ходил с моим другом в городской парк.
4. В пятницу я вернулся домой рано и посмотрел футбол по телевизору.

التّدريب ٨ : ترجم الحوار التّالي .

– في أي بلدان كنت ؟

– كنت في تونس ومصر والسّعوديّة العربيّة وإيران وإنكلترا وإيطاليا وفرنسا وجُرجيا و روسيا البيضاء ، وأكرانيا وأزيربيجان و كازخستان .

– ما هي البلدان العربيّة من هذه البلدان ؟

– البلدان العربيّة هي تونس ومصر والسّعوديّة العربيّة .

– وهل كنت على شاطئ البحر في هذه البلدان ؟

– نعم ، كنت على شاطئ البحر الأحمر في السّعوديّة ، وعلى شاطئ البحر الأبيض المتوسّط في تونس .

– وهل أعجبتك هذه البلدان ؟

– نعم ، أعجبتني جدّا .

التّدريب ٩ :عرِّب الحوار التّالي .

- Где ты провел отпуск?	- Я был на побережье Средиземного моря. А ты был в отпуске в этом году?
- Нет. Я поеду во Францию.	-В этом году у меня отпуск на 4 недели. А где ты провел отпуск?
- Я провел отпуск в Тунисе.	- Где находится Тунис?
- Тунис – это маленькая страна на севере Африки. Он очень красивый	- А какая там была погода?
- Там было очень жарко. Мы плавали в Средиземном море, увидели много красивых мест.	- В следующем году я тоже поеду в Тунис.

التّدريب ١٠ :احفظ الأمثال التّالية .

السُّكُوتُ رَدُّ الْجَوَابِ	*Молчание – знак согласия.*
بَيْضَةُ الْيَوْمِ خَيْرٌ مِنْ دَجَاجَةِ الْغَدِّ	*Лучше яйцо сегодня, чем курица завтра.*

Урок 44

الدَّرْسُ الرّابعُ وَالأربَعُونَ

Глагол لَيْسَ

فعل ليس

Глагол لَيْسَ «*нет, не имеется, не является кем-либо*» не имеет форму настояще - будущего времени. Однако, выступая всегда в форме прошедшего времени, этот глагол имеет значение только настоящего времени. Например :

لَيْسَتْ هُنَاكَ كُتُبٌ *Там нет книг*

Глагол ليس выступает в качестве глагола-связки, требует постановки именной части составного сказуемого либо в **винительном** падеже неопределенного состояния без предлога, либо в **родительном падеже** неопределенного состояния с предлогом بِ. Например:

لَيْسَ طَالِبًا *Он не студент* لَيْسَتْ طَالِبَةً *Она не студентка*

لَيْسَ بِطَالِبٍ *Он не студент* لَيْسَتْ بِطَالِبَةٍ *Она не студентка*

Спряжение глагола لَيْسَ в прошедшем времени

лицо	*род*	*мн.ч*	*дв.ч.*	*ед.ч..*
3-е	*муж.*	لَيْسُوا	لَيْسَا	لَيْسَ
3-е	*жен.*	لَسْنَ	لَيْسَتَا	لَيْسَتْ
2-е	*муж.*	لَسْتُمْ	لَسْتُمَا	لَسْتَ
2-е	*жен.*	لَسْتُنَّ	لَسْتُمَا	لَسْتِ
1-е	*муж.* *жен.*	لَسْنَا	لَسْنَا	لَسْتُ

الحوار

أحمد : أين تسْكنُ الآن يا بَدْرُ ؟

بدر : أسكنُ في القرْيَة .

أحمد : لِماذا تركَتَ المدينة ؟

بدر : القريَة هادِئة ، وَ الهَوَاءُ نَقِيٌّ .

أحمد : و لكِنْ في المَدينة جامِعاتٌ ، ومُسْتشْفَيَاتٌ ، و شَركاتٌ ،و أسْوَاق .

بدر : و في المدينة أيْضا ضَوْضَاءُ و تَلَوُّث ، و اِزْدِحَامٌ .

أحمد : لماذا تسكن في القرية ،و أنت تعمل في المدينة ؟

بدر : ليسَت هُناك مُشكِلة .

أحمد : كيف تذهب إلى المدينة ؟

بدر : أذهب بالقِطار .

أحمد : كم تستغْرق الرّحلة إلى المدينة ؟

بدر : تستغرق ساعَة و نصْفَ السّاعَةِ تقريبًا .

كلمات جديدة

Запад	غَرْبٌ	спокойный	هَادِئٌ
Аденский пролив	مَضِيقُ عَدْنٍ	воздух, климат	هَوَاءٌ
простираться	اِمْتَدَّ(يَمْتَدُّ)	чистый	نَقِيٌّ
священный	مُقَدَّسٌ	шум	ضَوْضَاءُ
обычай	عَادَةٌ(ات)	загрязнение	تَلَوُّثٌ
традиция	تَقْلِيدٌ(تَقَالِيدُ)	давка	اِزْدِحَامٌ
но;однако	لَكِنْ	располагаться	وَقَعَ(يَقَعُ)
поэтому	لِذَلِكَ	континент	قَارَّةٌ(قَارَاتٌ)
тогда	إذًا	граница	حَدٌّ(حُدُودٌ)
большинство	أَغْلَبِيَّةٌ	океан	مُحِيطٌ(ات)
источник	مَنْبَعٌ(مَنَابِعُ)	залив	خَلِيجٌ
современный	الحَدِيثُ	Атлантический	أَطْلَسِيٌّ

✓ تدريبات

التّدريب ١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

أين يسكن بدر ؟ كيف يذهب بدر إلى المدينة ؟

لماذا ترك المدينة ؟ كم تستغْرق الرّحلة إلى المدينة ؟

ماذا في المدينة ؟

التّدريب٢ : صل بين المفرد و الجمع .

١ – مستشفى أ – شركات

٢ – صديق	ب – جامعات
٣ – جامعة	ج – أطفال
٤ – طبق	د – أصدقاء
٥ – شركة	ه – مستشفيات
٦ – طفل	و – أطباق

التّدريب٣ : صل بين السّؤال و الجواب المناسب .

١– كم تستغرق الرِّحلة إلى المدينة ؟	أ – أسكن في القرية .
٢– إلى أين تذهب الآن ؟	ب – أذهب بالحافلة .
٣– كيف تقضي الوقت في المدينة ؟	ج –أعمل طبيبا في المستشفى .
٤– من أين حضرت ؟	د – تستغرق أربع ساعات .
٥– هل معك الجنسيّة العراقيّة ؟	ه – القرية هادئة والهواء نقيٌّ .
٦– ماذا تعمل هنا ؟	و – حضرت من جدَّة .
٧– أين تسكن الآن ؟	ز – أذهب الى العمل
٨– كيف تذهب إلى العمل ؟	ح – لا ، حضرت للعمل .
٩– لماذا تسكن في القرية ؟	ط–نعم ،معي الجنسيَّة العراقيَّة .
١٠– هل حضرت إلى هنا للدّراسة ؟	ي–أحضرالدُّروس في المسجد النَّبويَّ .

4. Возразите собеседнику, сказав, что его предположение не соответствует действительности.

Образец:

أنت عامِل ؟ – لا ، لَسْتُ عامِلا ، أنا طالِب .

هو طالب ؟ – . . .(تلميذ)　　هم عمّال ؟ – . . . .(مهندسون)

هذا كتاب ؟ – . . . .(دفتر)　　هذا الدَّرس صعب ؟ – . . .(سهل)

هي معلّمة ؟ – . .(طالبة)　　هذه الصَّحيفة عربيّة ؟ – .(فارسيّة)

التّدريب٥ : قل بالعربيّة .

1. Он не араб, он русский, но знает арабский язык. 2. У него нет арабских книг, поэтому он ходит в библиотеку. 3. В этой библиотеке есть книги на арабском языке, но в ней нет журналов, а газеты там не арабские. 4. Сегодня у нас нет уроков, значит пойдем в читальный зал.

التّدريب٦ :اقرأ الفقرة ، ثمّ أجب عن الاسئلة .

عَبْدُ الرَّحْمَنُ طبيب أريتْريٌّ ، يَعمَل في مُستَشفى الجامِعة ، و يَدرُس في كُليَّة الطِّبّ . حَضَر عبدُ الرَّحمنِ من أريتْريا قَبلَ ثَمَاني سَنَوات . يَسكُن في شقّة جميلة ، في مدينة الرِّياض ، يذهَب عبدُ الرَّحمن إلى الْمُستَشفَى في الصَّباح بِسَيارَته . و يذهَب إلى الْكُليَّة في الْمَساء بِحَافلة الجامعَة .

١– ما جنسيَّة عبدِ الرَّحمنِ ؟　　٥– أين يسكن ؟

٢– ما مِهْنَتُه ؟　　٦–كيف يذهب إلى المستشفى ؟

٣– أين يعمل ؟　　٧– أين يعمل في الصَّباح ؟

٤– متى حَضَر من أريتريا ؟　　٨– أين يعمل في المساء ؟

التّدريب٧ : رتِّب الكلمات ، لتصبح جملة .

١– أستاذ– أنا– الإنجليزيّة– الجامعة– في – اللّغة– الكويتيّة .

٢– جواز– المكتب – تركت– السَّفر– في .

٣– من – لدراسة –حضرت– اليمن– الحاسوب .

٤– السّينما – أحيانا– مع– أذهب– الأسرة– إلى .

التّدريب٨ :املأ الفراغ مما بين القوسين .

١– أذهب إلى شاطئ . . . . . (البحر / السُّوق)

٢– أنا مدير في . . . . . (المسجد / الشَّركة)

٣– أين كتاب . . . . . ؟ (القراءة / القلم)

التّدريب ٩ : عرِّب الحوار التّالي .

- Ассалам алайкум. Как твои дела? Как семья?	- Ваалайкум салам, хвала Аллаху, все хорошо.
- Я очень рад видеть тебя. Я не видел тебя два года.	- Да это правильно! Я переехал в село.
- Как это? Ты оставил работу?	- Нет, я работаю на той же фирме, но живу вместе с семьей в селении.
- Как это? Ты живешь в селении, а работаешь в городе?	- Нет проблем, в селе спокойнее. Нет там ни шума, ни пробок. Там чистый воздух и холодная вода.
- Как ты добираешься до города?	- Я еду на машине, и дорога занимает приблизительно час.

التّدريب١٠ : اقرأ النّصّ ، ثمّ ترجمه .

الوطن العربيّ

هيا ننظر إلى خريطة العالم . وها هي دول عربيّة . يقع الوطن العربيّ وسط القارات الثّلاث : أسيا وإفريقيا وأوروبا . الحدود الدّوليّة للعالم العربيّ هي : المحيط الهنديّ وبحر العرب والخليج العربيّ وإيران من الشّرق ، والمحيط الأطلسيّ من الغرب ، تركيا والبحر الأبيض المتوسط والمحيط الأطلسيّ من الشّمال . وبحر العرب ومضيق عدن وكينيا وأثيوبيا وزائير وتشاد والنيجر والسّنغال من الجنوب .

نشاهد أنّ العالم العربيّ يمتدّ داخل قارتي أسيا وإفريقيا . ففي قارة أسيا تقع البلاد العربيّة التّالية : سوريا ولبنان وفلسطين والأردن والعراق والمملكة العربيّة السّعوديّة والكويت والبحرين وقطر والإمارات العربيّة المتّحدة وعمان واليمن .

وفي قارة إفريقيا تقع البلاد العربيّة الآتية : مصر وليبيا وتونس وجزائر والمغرب وموريتانيا والسّودان والصّومال والجيبوتي .

في الوطن العربيّ ثلاث مدن مقدّسة : مكّة المكرّمة والمدينة المنوّرة والقدس الشّريف . العرب أمّة واحدة . أغلبيّة سكان الوطن العربيّ مسلمون . أرض بلادهم غنيّة بالثّروات الطّبيعيّة ، والجوّ فيها حارّ .

العالم العربيّ هو منبع الحضارة والعلوم ، ويعرفه التّاريخ القديم والحديث .

قراءة الكتب والصّحف المجلات العربيّة ، ومشاهدة برامج التّلفزيون ، واستماع إلى الإذاعة ، ومعرفة البلاد العربيّة تساعد على فهم اللّغة العربيّة وعادات وتقاليد العرب .

الوحدة الثّانية

عشرة

الهوايات

УВЛЕЧЕНИЯ

Урок 45

الدَّرْسُ الخامِسُ وَالأَرْبَعُون

VII порода глагола

الوَزْنُ – اِنْفَعَلَ

Прошедшее время VII породы глаголов образуется от глагола I породы путем прибавления к началу слога اِنْ и имеет формулу: اِنْفَعَلَ

Основное значение VII породы:

- возвратное значение по отношению к I породы.

Например:

فَعَلَ		اِنْفَعَلَ	
قَسَمَ	*делить*	اِنْقَسَمَ	*делиться*
عَقَدَ	*созывать*	اِنْعَقَدَ	*быть созванным*
قَطَعَ	*прекращать*	اِنْقَطَعَ	*прекращаться*

Настояще-будущее время

Настояще-будущее время от глагола VII породы образуется по формуле: يَنْفَعِلُ

Например:

اِنْفَعَلَ		يَنْفَعِلُ	
اِنْطَلَقَ	*уходить*	يَنْطَلِقُ	*уходит*
اِنْعَقَدَ	*быть созванным*	يَنْعَقِدُ	*созывается*
اِنْحَصَرَ	*ограничиться*	يَنْحَصِرُ	*ограничивается*

Повелительное наклонение

Повелительное наклонение от глагола VII породы образуется по формуле: **اِنْفَعِلْ**

Например:

اِنْفَعَلَ		اِنْفَعِلْ	
اِنْطَلَقَ	*уходить*	اِنْطَلِقْ	*уходи !*
اِنْقَلَبَ	*перевертываться*	اِنْقَلِبْ	*перевернись!*

Причастие действительного залога

Причастие действительного залога VII породы образуется по формуле: **مُنْفَعِلٌ**

Например:

اِنْفَعَلَ		مُنْفَعِلٌ	
اِنْطَلَقَ	*уходить*	مُنْطَلِقٌ	*уходящий*

Причастие страдательного залога

Причастие страдательного залога от VII породы практически не образуется (за крайне редким исключением), а если образуется, то образуется по формуле: **مُنْفَعَلٌ**

Имя действия

Масдар VII породы образуется по формуле: **اِنْفِعَالٌ**

Например:

اِنْفَعَلَ		اِنْفِعَالٌ	
اِنْقَسَمَ	*делиться*	اِنْقِسَامٌ	*разделение*
اِنْعَكَسَ	*отражаться*	اِنْعِكَاسٌ	*отражение*

الحوار

شاكر : ما هِوَايَتكَ يا شريفُ ؟

شريف : هِوايتِي كثِيرَةٌ : القِرَاءَةُ ، و السَّفَرُ ، و المُرَاسَلة .

شريف : وَ ما هِوَايَتك أنت ؟

شاكر : هِوايتي : الرّياضَةُ و الرَّحَلاتُ ، و القِرَاءَة أيضا .

شاكر : و ماذا تقرأ يا شريف ؟

شريف : أقرأ الكتبَ و المَجَلاّتِ الإسْلامِيَّةَ . و ماذا تقرأ أنت ؟

شاكر : أقرأ الكتبَ الإسْلامِيَّة ، و المَجَلاّتِ العِلمِيَّة .

شريف : هل لدَيكَ مَكتبة ؟

شاكر : نعم ، لديَّ مكتبة كبيرة .

شريف : كم ساعة تقرَأ في اليوم ؟

شاكر : أقرأ ثلاث ساعاتٍ .

شريف : أنا أقرأ أربعَ ساعاتٍ .

شاكر : القراءة هِوايَة مُفِيدَة .

كلمات جديدة

лошадь	فَرَسٌ (فِرَاسٌ)	хобби	هِوَايَةٌ (ات)
верблюд	جَمَلٌ (جِمَالٌ)	переписка	مُرَاسَلَةٌ (ات)
петух	دِيكٌ (دِيَكٌ)	экскурсия	رِحْلَةٌ (رَحَلاَتٌ)
кошка	هِرَّةٌ(هِرَرٌ)	зоопарк	حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ
лев	أَسَدٌ (أُسُودٌ)	площадь	سَاحَةٌ (ات)
тигр	نَمْرٌ (نُمُورٌ)	Кремль	كِرْمِلِينُ
жираф	زرَافَةٌ (ات)	домашний	أَهْلِيٌّ
обезьяна	قِرْدٌ (قُرُودٌ)	дикий	وَحْشِيٌّ
волк	ذِئْبٌ (ذِئَابٌ)	бык	ثَوْرٌ(ثِيرَانُ)
змея	ثُعْبَانُ (ثَعَابِينُ)	корова	بَقَرَةٌ (اتٌ)
медведь	دُبٌّ(دِبَبَةٌ)	дворец	قَصْرٌ(قُصُورٌ)
слон	فِيلٌ (فِيَلٌ)	крокодил	تِمْسَاحٌ (تَمَاسِيحُ)

✓ تدريبات

التّدريب ١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

ما هوايَةُ شَرِيف ؟ مَن يقرأ الْمَجلاّتِ الإسلاميَّة ؟

ما هِوايَةُ شاكر ؟ كم ساعةً يقرأ شَرِيف في اليوم ؟

التّدريب ٢ :تبادل السّؤال والجواب مع زميلك ،كما في المثال .

المثال : ط ١ : ما هِوايَتُك يا **مُجَاهِد** ؟

ط ٢ : هِوايَتِي **القِراءةُ** .

مجاهد – القراءة

عليٌّ – السَّفر	جابِر – الرِّياضَة
عُثمان – الرَّحَلات	جَلال – جَمْع الطَّوَابِع

التّدريب ٣ :تبادل السّؤال والجواب مع زميلك ،كما في المثال .

المثال : ط ١ : هل لَدَيْكَ مَكتبةٌ ؟

ط ٢ : نعم ، لدَيَّ **مَكتبةٌ كبيرة** .

مكتبة كبيرة .

ثوب أبيض	ساعة جميلة
قميص أخضر	ملابس كثيرة
معجم عربيٌّ	قلم غالٍ

4. Образуйте формы глаголов VII породы. Определите значения полученных глаголов.

عَقَدَ созвать, عَكَسَ отражать, كَسَرَ ломать, فَتَحَ открывать, سَحَبَ отводить.

5. Проспрягайте в форме настояще-будущего времени следующие глаголы:

اِنْقَطَعَ прекращаться, اِنْطَلَقَ уйти.

6. Образуйте формы масдара от следующих глаголов:

اِنْخَفَضَ снижаться, اِنْعَكَسَ отражаться.

التّدريب ٧ :املأ الجدول .

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	المصدر
اِنْعَقَدَ					
اِنْقَلَبَ					
اِنْسَحَبَ					

التّدريب ٨ : اقرأ النّصّ ، ثمّ ترجمه .

في حديقة الحيوانات

في العطلة سافرنا إلى موسكو ، عاصمة روسيا . في اليوم الأوّل ذهبنا إلى وسط المدينة ورأينا السّاحة الحمراء وقصر كرملين . في اليوم التّالي ذهبنا إلى حديقة الحيوانات . وهذه الحديقة كبيرة جدّا ، وفيها كثير من الحيوانات الأهليّة والوحشيّة . ذهبنا أوّلا إلى قسم الحيوانات الأهليّة وشاهدنا ثيرانا وبقرات وأفراسا وجمالا وهررا ودجاجات وطيورا مختلفة أخرى . وكان هناك كثير من النّاس والأطفال . كانوا يُطعمون الحيوانات وهم يضحكون . بعد السّاعة والنّصف دخلنا قسم الحيوانات الوحشيّة وشاهدنا أُسودا ونمورا وزرافات ودببة وقرودا وذئابا وثعابين وتماسيح وفيلا .

أعجبتني هذه الحديقة جدّا وعرفت كثيرا عن حياة الحيوانات . بعد خمس ساعات رجعنا إلى الفندق .

التّدريب ٩ : اقرأ الفقرة ، ثمّ أجب عن الأسئلة .

شَرِيف طالب في الجامعة ، وأخته زينب طالبة في الجامعة أيضا ، هو يدرُس الْهَنْدسة ، وهي تدرُس الطِّبّ . شريفٌ لَدَيْه هِوايَاتٌ كَثيرة ،

هو يُحِبُّ السَّفر و الْمُراسَلَة وَ القِراءةَ . و زينب لدَيْها هِوَايَاتٌ كَثيرة أيضًا . هِى تُحِبُّ القِراءَة وَ الصَّحَافة .

١– أين يدرس شريف ؟ ٣– ما هِوايَتُه ؟

٢– في أيِّ كليَّة يدرس ؟ ٤– في أيِّ كُليَّة تَدرُس زينب ؟

التّدريب ١٠ : عَرِّب النَّصّ .

Шакир учится в школе. Ему 16 лет. Он прилежный ученик. У него много увлечений, как спорт, чтение, поездки. В выходные дни он читает исламские книги и научные журналы. У него большая библиотека. Там много книг на русском, арабском и английском языках. Он хорошо знает английский язык. Он пишет письма к своим друзьям в Америку на английском языке. Они также пишут ему письма. На следующих каникулах он поедет в Америку, чтобы навестить своего друга и увидеть красоту американских городов. После окончания школы он хочет уехать в Лондон, чтобы изучать там английский язык.

التّدريب ١١ : اكتب الكلمات مِمّا بين القوسين بالعربيّة .

في العطلة سافرنا إلى موسكو ، (столица) روسيا . في اليوم الأوّل ذهبنا إلى (центр) المدينة ورأينا (Красная площадь) وقصر كرملين . في اليوم التّالي ذهبنا إلى (зоопарк) . وفي هذه الحديقة كثير من (животных) .شاهدنا في الحديقة بقرات و ((верблюды(лошади) وطيورا مختلفة . في قسم الحيوانات ((дикийشاهدنا أُسودا و (тигры) وزرافات و (обезьяны) وذئابا و (змеи) وتماسيح وفيلا .

Урок 46

الدَّرْسُ السَّادِسُ وَالأَرْبَعُونَ

VIII порода глагола

الوَزْنُ – اِفْتَعَلَ

Прошедшее время VIII породы глагола имеет формулу: اِفْتَعَلَ

Основное значение VIII породы:

- возвратное значение по отношению к I породы.

Например:

فَعَلَ		اِفْتَعَلَ	
جَمَعَ	*собирать*	اِجْتَمَعَ	*собираться*
رَفَعَ	*поднимать*	اِرْتَفَعَ	*подниматься*

Если глагол в первой породе начинается с эмфатических согласных ظ ، ط ، ض ، ص или звонких ز ، ذ ، د , то تَ в VIII породе превращается в первом случае в ط, а во втором – в د, например:

صَدَمَ	*толкать*	اِصْطَدَمَ	*сталкиваться*
ضَرَبَ	*бить*	اِضْطَرَبَ	*волноваться, биться*
زَهَرَ	*сиять*	اِزْدَهَرَ	*цвести, процветать*

Настояще-будущее время

Настояще-будущее время от глагола VIII породы образуется по формуле: يَفْتَعِلُ

Например:

يَفْتَعِلُ	اِفْتَعَلَ
يَشْتَرِكُ *участвует*	اِشْتَرَكَ *участвовать*
يَعْتَرِفُ *признается*	اِعْتَرَفَ *признаться*

Повелительное наклонение

Повелительное наклонение от глагола VIII породы образуется по формуле: **اِفْتَعِلْ**

Например:

اِفْتَعِلْ	اِفْتَعَلَ
اِشْتَرِكْ *участвуй*	اِشْتَرَكَ *участвовать*
اِحْتَفِلْ *отмечай*	اِحْتَفَلَ *отмечать*

Причастие действительного залога

Причастие действительного залога образуется по формуле: **مُفْتَعِلٌ**

Например:

مُفْتَعِلٌ	اِفْتَعَلَ
مُشْتَرِكٌ *участвующий*	اِشْتَرَكَ *участвовать*

Причастие страдательного залога

Причастие страдательного залога от VIII породы образуется по формуле: **مُفْتَعَلٌ**

مُكْتَسَبٌ *заработанный*	اِكْتَسَبَ *зарабатывать*

Имя действия

Масдар VII породы образуется по формуле: **اِفْتِعَالٌ**

Например:

اِحْتِفَالٌ *праздник*	اِحْتَفَلَ *праздновать*

الحوار

شهاب : هل زُرْتَ مَعْرضَ الهوايَات ؟

شعيب : لا ، ما زرْتهُ ، هيّا بنا إليه .

شهاب : هذا هو مَعْرضُ الهواياتِ .

شعيب : هذه هِوَايات كثيرَة جدًّا .

شهاب : هذا جَنَاحُ جَمْع الطّوَابع .

شعيب : هذه آيات بخَطِ النَّسْخ ، و تِلكَ أحَادِيثُ بخَطِّ الرّقْعَةِ

شهاب : و هذا جَناحٌ للصَّحافة .

شعيب : وهذه صُحُفٌ بجَمِيع اللّغاتِ .

شهاب : و هذا جَناح التَّدْبيرِ الْمنْزِلِي .

شعيب : هذا طعامٌ صِينِيٌّ ، و هذا طعام عَرَبيٌّ .

شهاب : و هَذا جَناحُ الرّياضة .

شعيب : كرَّة القدَمِ ، و السِّباحَة ، و الفُرُوسِيَّة .

كلمات جديدة

تَدْبِيرٌ مَنْزِلِيٌّ	домоводство	زَارَ(يَزُورُ)	посетить
صِحَافَةٌ	журналистика	مَعْرِضٌ(مَعَارِضُ)	выставка
الصِّينُ	Китай	جَنَاحٌ(أَجْنِحَةٌ)	павильон
كُرَّةُ القَدَمِ	футбол	طابَعٌ(طَوَابِعُ)	почтовая марка
السِّبَاحَةُ	плавание	جَمَعَ (جَمْعٌ)	собирать
الفُرُوسِيَّةُ	конный спорт	الهِنْدُ	Индия
اِسْتَقْبَلَ(يَسْتَقْبِلُ)	встречать	خَطٌّ(خُطُوطٌ)	письмо, почерк
مُصْحَفٌ(مَصَاحِفُ)	Коран	نَسْخٌ	насх (вид письма)
قَابَلَ(يُقَابِلُ)	встретиться	رُقْعَةٌ	рука (вид письма)
قَضَى(يَقْضِي)	провести	صُحُفِيٌّ(ون)	журналист
تَبَاهَى	гордится	زَبُونٌ	клиент

✓ تدريبات

التّدريب ١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

هل زَار شُعَيْبُ الْمَعْرِض ؟

ماذا يُوجَد في جَنَاح الخَطّ العَربيِّ ؟

أين طَابعٌ هِنْدِيٌّ ؟

في أيِّ جَناحٍ طَعامٌ صِينيٌّ ؟

التّدريب٢ :صل بين المفرد و الجمع

١	صحيفة		أ	طوابع
٢	رحلة		ب	كتب

٣	طابع		ج	رحلات
٤	كتاب		د	صحف

التّدريب٣ : ضع علامة (×) على الكلمة الغريبة في كلّ مجموعة .

١– كرة القدم – السّباحة – الفاكهة – الفروسيّة

٢– بيت – كتاب – مجلّة – صحيفة

٣– التّدبير المنزليّ – الحافلة – المراسلة – القراءة

التّدريب ٤ : تبادل السّؤال والجواب مع زميلك ،كما في المثال .

المثال : ط ١ : هذا جَناحُ **جَمْعِ الطَّوابِع** .

ط ٢ : هذا **طابَع هِنْديٌّ**

جَمْع الطَّوابع - طابَع هِنْديٌّ

الطَّيران – طائرة	الخطّ – خطّ عربيّ
سعوديّة	الصّحافة – صحيفة
الكتب – كتاب علميّ	عربيّة
التَّدبير المنزليّ – طعام	الملابس – ثوب عربيّ
صينيّ	

5. Образуйте формы глаголов VIII породы. Определите значения полученных глаголов.

بَدَأَ начинать, فَتَحَ открывать, نَقَلَ перевозить, نَهَى заканчивать.

6. Проспрягайте в форме настояще-будущего времени следующие глаголы:

اِشْتَرَكَ участвовать, اِزْدَهَرَ процветать.

7. Образуйте формы масдара от следующих глаголов:

اِحْتَفَلَ праздновать, اِبْتَسَمَ улыбаться.

8. Образуйте формы глаголов VIII породы от следующих глаголов:

صَحِبَ сопровождать, صَفَى быть чистым, طَلَعَ восходить.

التّدريب ٩ : اقرأ الفقرة ، ثمّ أجب عن الأسئلة .

أحْمَد صَدِيقُ سَعِيدٍ . أحمد يدرس في كليَّة التَّربية ، وسَعيدٌ يدرس في كليَّة الطَّيْران . أحْمَد يسْكُن في القَرْية ، وسعيد يسكن في المدينة . يذهب أحْمد إلى الجامِعَة بِالْحَافِلة ، ويذهَب سَعيد بالسَّيَّارة . يَدرُس أحْمد في الأسْبُوع ٢٠ ساعةً ، ويدْرُس سَعِيد في الأسْبوع ٣٠ ساعةً . أحمَد يُحِبُّ قِراءَة الكُتُب و الْمَجلاتِ و الصُّحُف ، وسَعيد يُحبُّ السَّفر و الْمُراسَلة .

١– مَنْ صديقُ سعيدٍ ؟

٢– ماذا يَدرُس أحمد ؟

٣– ماذا يدرس سعيد ؟

٤– أين يسكن سعيد ؟

٥– أين يسكن أحمد ؟

٦– كيف يذهب أحمد إلى الجامعة ؟

٧– كيف يذهب سعيد إلى الجامعة ؟

٨–كم ساعة يدرس أحمد في الأسبوع ؟

٩–كم ساعة يدرس سعيد في الأسبوع ؟

١٠– ما هواية أحمد ؟

التّدريب ١٠ : عرِّب الجمل التّالية .

На прошлой неделе мы отправились на большую выставку арабской культуры в Москве. В аэропорту Москвы нас встретил директор выставки. Сперва мы поехали в гостиницу и отдохнули до утра. Утром следующего дня мы отправились на выставку. Там было много павильонов и очень много людей. Сперва мы посетили павильон арабской каллиграфии. Там мы

увидели старинные Кораны и много книг, написанных красивым почерком.

Затем мы посетили выставку арабской прессы. Там мы увидели газеты и журналы арабских стран. Там были журналы из Саудовской Аравии, Кувейта, Йемена, Иордании, Ирака, Бахрейна, Сирии, Ливана, Египта и Ливии. Там мы встретились с известными арабскими журналистами. Они рассказывали нам о жизни народов Арабского востока, об их культуре, религии, а также об их проблемах.

Вечером мы посетили павильон арабской кухни. Там мы поели блюда разных арабских стран.

Мы провели в Москве два дня, посетили Красную площадь, увидели Кремль и вернулись домой.

التّدريب ١١ : املأ الجدول .

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	المصدر
احترم					
	يشترك				
		اجتمع			
			منتسب		
				مشتغل	
					ازدهار

التّدريب ١٢ : عيّن وزن الفعل كما في المثال .

حَرَّمَ	**فَعَّلَ**	تَصَوَّرَ	
أَكْرَمَ		قَابَلَ	
تَعَاوَنَ		اِصْطَحَبَ	

Урок 47

الدَّرْسُ السَّابِعُ وَالأربَعُونَ

Обозначение возраста

Возраст людей обозначается порядковыми числительными, которые употребляются в женском роде, определенном состоянии. Исключение составляет числительное «один», обозначаемое словом وَاحِدَةٌ , например:

كَمْ عُمْرُكَ ؟ или كَمْ سَنَةً عُمْرُكَ ؟ *Сколько тебе лет?*

أنا في الوَاحِدَة وَالعِشْرِينَ *Мне 21 год.*

هو في الخَامِسَة وَالْعِشْرِينَ مِنْ عُمْرِهِ *ему 25 лет.*

Однако для обозначения возраста используются и количественные числительные. В этом случае числительное употребляется в роде, обратном роду исчисляемого имени, например:

عُمْرُهُ خَمْسَ عَشْرَةَ سَنَةً *ему 15 лет.*

هُوَ ابْنُ سِتَّ عَشْرَةَ سَنَةً *ему 16 лет.*

В вопросе ما اِسْمُ اليَوْمِ الَّذِي نَحْنُ или في أيِّ يَوْمٍ نَحْنُ спрашивается о дне недели, а в вопросе في أيِّ تَارِيخٍ فِيهِ ؟ نَحْنُ ؟ спрашивается о дне месяца.

Имена-названия рода занятий

Имена существительные, обозначающие род занятий ремесло, образуются по فِعَالَةٌ

формуле:

Например:

فَلَحَ (а) *пахать* فِلاَحَةٌ *пахота, земледелие*

زَرَعَ (а) *сеять* زِرَاعَةٌ *земледелие*

سَبَحَ (а*) плавать* سِبَاحَةٌ *плавание.*

Приложение

Приложение – это особый вид определения, выраженный существительным, согласующийся с поясняемым словом в роде, числе, падеже и состоянии. Приложением в арабском языке являются определения, обозначающие звание, профессию, титул, прозвище, род занятий и т. п.

Приложение в арабском языке стоит перед поясняемым словом с определенным артиклем, согласуясь в роде, числе, падеже и состоянии. Например:

الطَّالِبُ أَحْمَدُ *студент Ахмед.*

الأُسْتَاذُ مُحَمَّدٌ *Профессор Мухаммад*

Примечание: *в отличие от русского языка, где собственные имена неодушевленных предметов выступают в роли приложений, в арабском языке эти имена собственные оформляются в виде несогласованных определений (это, в частности, географические названия, названия печатных органов и литературных произведений). Например*:

جَرِيدَةُ السَّلاَمِ *газета «ас-Салам».*

مَدِينَةُ مُوسْكُو *город Москва*

قَرْيَةُ طِدِبَ *селение Тидиб*

الحوار

المدرّسة : أيَّ جَمْعِيّة تَختارينَ يا شريفة ؟

شريفة : أختارُ جَمعية الصّحافةِ

المدرّسة : أيَّ جَمْعِيّة تَختارينَ يا شَادِية ؟

شادية : أختارُ جَمعيّة الثقافة الإسلاميّة .

المدرّسة : أيَّ جمعية تختارين يا شَيْمَاء ؟

شيماء : أختارُ جمْعيّة الحاسُوب .

المدرّسة : أيّ جمعيّة تختارين يا شَقْرَاءُ ؟

شقراء : أختار جمعيّة العلوم .

المدرّسة : أيّ جمعيّة تختارين يا شمس ؟

شمس : أختار جمعيّة اللّغة العربيّة .

المدرّسة : أيّ جمعيّة تختارين يا سميرة ؟

سميرة : أختار جمعيّة التّدبير المنزليّ .

كلمات جديدة

волейбол	كُرَّةٌ طَائِرَةٌ	кружок	جَمْعِيَّةٌ(ات)
тяжелая атлетика	رَفْعُ الأَثْقَالِ	олимпи-ческий	الأُولِيمْبِيَّةُ
хоккей	الْهُوكِيُ	прилагать	بَذَلَ
гимнастика	الْجُمْبَازُ	внимание	عِنَايَةٌ
север	شِمَالٌ	развитие	تَطْوِيرٌ
Кавказ	القَوْقَازُ	физический	بَدَنِيٌّ
борьба	الْمُصَارَعَةُ	выделяет	يُخَصِّصُ
бокс	الْمُلاَكَمَةُ	сумма	مَبْلَغٌ(مَبَالِغُ)
свободный	حُرٌّ(أَحْرَارٌ)	огромный	ضَخْمٌ
чемпион	بَطَلٌ(أَبْطَالٌ)	заниматься	مَارَسَ(يُمَارِسُ)

✓ تدريبات

التّدريب ١ :أجب عن الأسئلة .

ماذا تَخْتارُ شَريفَة ؟ من اخْتَارَ جَمْعِيَّة اللُّغة العَربيَّة ؟

مَنِ اخْتَارَ جَمْعِيَّة الثَّقافَةِ الإِسْلاميَّة ؟ أيَّ جَمْعيَّةٍ تُحبِّينَ ؟

التّدريب ٢ : تبادل السّؤال والجواب مع زميلك ،كما في المثال .

المثال ط : ١ : هِوايَتي **قِراءَة** . ما هِوايَتُك ؟

ط : ٢ : هِوايَتي **السَّفر** . ما هِوايَتُك ؟

القِراءَة – السَّفر

التَّدْبير المنزليّ – الحاسُوب　　الْمُراسَلة – الفُرُوسيَّة
السِّباحة – كرّة القَدَم　　الرِّياضَة – الرَّحلات
القِراءة – الْخَطّ　　جَمْع الطَّوابع - الصَّحافَة

التّدريب ٣ : تبادل السّؤال والجواب مع زميلك ،كما في المثال .

المثال ط : ١ : أيَّ جَمْعيَّة تَخْتارُ ؟

ط : ٢ : أخْتارُ جَمْعيَّةَ **العُلوم** ، وَ أنتَ أيَّ جَمْعيَّةٍ تَخْتارُ ؟

ط : ١ : أخْتارُ جَمْعيَّة **الصَّحافَة** .

العُلُوم – الصَّحافَة

الحاسُوب – التَّدبيرُ الْمَنْزليُّ　　الرَّحلاتُ – السَّفر
القِراءَة – الرِّياضَة　　اللُّغة العَربيَّة – التَّمْريضُ
العُلوم – الصَّحافَة　　الثَّقافة الإسْلاميَّة – الخَطُّ

التّدريب ٤ : اقرأ الفقرة ، ترجمها ، ثمّ عيّن الفعل والفاعل .

تَبْذُل حُكومتنا عِنايةً كبيرة لِتطْوير الرّياضة البَدنيَّة . وهي تُخصِّص مَبالِغ ضَخْمة لِبنايَة الملاعبِ والمدارسِ الرّياضية في كلّ الْمُدن والقُرى . يُمارِس كلُّ الأطفال والشّباب في بلادنا ألعابا رياضيّة مختلفة ، وبينها كرّة القدم وكرّة السّلة والكرّة الطّائرة ورفع الأثقال والهوكي والْجمباز . يمارس شباب جمهوريات شمال القوقاز المصارعة الحرّة والملاكمة . في داغستان وشيشان وأوسيتيا الشّماليّة كثير من أبطال الألعاب الأوليمْبيّة في المصارعة الحرّة .

التّدريب ٥ : **أجب عن الأسئلة التّالية .**

١- ما هِوايَتك ؟　　٩- هل تَهْوي الْحَاسُوب ؟

٢– هل تقرأ الصُّحُف ؟
٣– هل تُحبُّ السِّباحة ؟
٤– ما رَأْيُكَ في الرَّحَلاتِ ؟
٥– هل لَديْكَ مَكتبَة كبيرة ؟
٦– ماذا تفعل في مكتبة ؟
٧–كم ساعة تقرأ في اليوم ؟
٨– في أيّ جَناح الكتب ؟
١٠– ماذا تقرأ ؟
١١– متى تقرأ القرآن ؟
١٢– هل الكُتب جَمِيعُها مُفيدَة ؟
١٣– هل زُرْت مَعْرضَ الكِتاب ؟
١٤– أيَّ جَمعيَّة تَخْتَار ؟
١٥– أيَّ الكُتُب تُفضِّل ؟
١٦– كم ساعةً تقرأ في اليوم ؟

التّدريب ٦ : اقرأ الفِقْرة ، ثُمَّ أجب عن الأسئلة .

زَار جَميل و جَلالٌ مَعْرضَ الْهوايَات في جدَّة . في مَعرِض الْهوايات جَناحُ جَمْع الطَّوابع ، جَناح الْخطِّ العربيِّ ، و جَناحُ الصَّحافة ، و جناح التَّدْبير الْمَنْزليِّ ، و جَناح الرِّياضة . في جناح جَمع الطَّوابع طَوابِعُ من كلِّ بَلدٍ ، و في جَناح الخطِّ العربِيِّ ، آيَاتٌ بِخَطّ النَّسخ و خط الرُّقعَة . و في جناح الصَّحافة ، صُحفٌ ، و مَجلات و كتُب . و في جناح التَّدبير الْمنْزلِيِّ ، طعامٌ من كلّ بلدٍ . و في جناح الرِّياضة ، كرَّة القَدَم ، و كُرَّة السَّلَة و السِّباحة و الفُروسيَّة .

١– مَن زار مَعرض الْهوايات ؟
٢– أين معرض الهوايات ؟
٣–ماذا في جناح جمع الطَّوابع ؟
٤– ماذا في جناح الخطّ العربِيِّ
٥– ماذا في جناح الصَّحافة ؟
٦–ماذا في جناح التَّدبير الْمنْزلِيِّ ؟

التّدريب ٧ : عرّب الجمل التّالية .

1. Ректор нашего института уделяет большое внимание физкультуре и спорту. 2. Он выделяет много денег для развития спорта. 3. На первом этаже нашего института находится спортивный зал. 4. После занятий студенты идут в спортзал и играют там в волейбол или баскетбол. 5. Наши студенты участвуют в разных соревнованиях. 6. В прошлом году студент четвертого курса экономического факультета стал чемпионом России по вольной борьбе. 7. Жители Дагестана, Чечни и других республик Северного Кавказа очень любят вольную борьбу. 8. Дети с самого детства занимаются этим спортом. 9. В Дагестане более десяти олимпийских чемпионов по вольной борьбе. 10. Перед нашим институтом находится большой стадион. После занятий студенты играют там в футбол.

8. Прочитайте. Обратите внимание на приложение.

ندرس في جامعة موسكو ، أمَّا الطّالبُ محمَّد فيَتعلَّم في جامعة القاهِرة .

مَدينة الرِّياض كبيرة وجميلة جدًّا .

جَريدَة السَّلام جَريدَة مُسْلِمي داغِستان .

قرأ الأسْتاذ سَعيد مَجلَّة الإسْلام .

زَار الْمَالِك عَبدُالله مدينة دمَشق .

التّدريب ٩ : اقرأ الفقرة ، ثمّ ترجمها .

هوايات عمر كثيرة ، مثل القراءة ، والرَّسم والمراسلة . يقرأ عمر في أوْقات الفَراغ الكتب والْمجلاّت وهو يأخُذ مِن والده ريالا واحدا كلَّ يوم ، ويَشتَري كتابا جديدا كلَّ أسْبوع ، وهو الآن يَمْلك مكتَبة كبيرة في البيت . وفي أيَّام العُطلة يَرْسُم عُمر النَّاس والْحيوانات والأشْجارَ . وهو

يَحْصُل على جَائزَة الرَّسم دائِما في المدرسة . وأصْدقاءُ عُمر كثيرون ، يكتُب لَهم الرَّسائل ، وهم يكتُبون له أيضًا .

في العُطلَة القَادِمَة سَيزُور عمرُ صَديقَه إسْماعيلَ في قطر .

ب) استخرج من النّصّ السّابق ما يأتي :

النّعت	المبتدأ
الفعل المضارع	الخبر
الفاعل	المفعول به

التّدريب ١٠ : عرّب الجمل التّالية .

В нашей школе много кружков. Каждый ученик выбирает свой любимый кружок. Я выбрал кружок журналистики. После школы я поступлю на факультет журналистики и стану журналистом. Я напишу о проблемах общества.

Моя подруга выбрала кружок информатики. Она очень любит информатику и постоянно сидит за компьютером. Месяц назад ей купили новый компьютер.

Фатима выбрала кружок арабского языка и каллиграфии. Она пишет по-арабски красиво и знает много почерков.

التّدريب ١١ : ترجم العبارات التّالية .

Сколько тебе лет? Мне 7 лет. Ему 11 лет. Ей 15 лет. Нам 21 год. Моему отцу 45 лет. Моей маме 40 лет. Твоему старшему брату 25 лет. Ей было 17 лет. Моему другу 19 лет. Какое сегодня число? Сегодня 15 число месяца Рамазан. Сегодня вторник? Нет, сегодня среда. Сколько лет твоей подруге? Ей 17 лет.

التّدريب ١٢ : اقرأ النّصّ ، ثمّ ترجمه .

الرّسالة

صديقي العزيز محمّد !

أكتب لك هذه الرّسالة من تونس الخضراء . كيف حالك يا صديقي ؟ كيف صحة والديك ؟ كيف أحوال أصدقائنا في المعهد . كيف الجوّ عندكم ؟ ما هي الأخبار الجديدة في وطننا العزيز . أمّا أنا أحمد الله وأشكره في صحّة وعافية . وصلت إلى تونس بسلام . التحقت بالسّنة الأولى بالمعهد الأعلى للحضارة الإسلاميّة في جامعة الزّيتونة . جامعة الزّيتونة من أقدم الجامعات في العالم . فيها ثلاث كليّات : كليّة الشّريعة ، وكليّة أصول الدّين وكليّة الحضارة الإسلاميّة . أمّا كليّة أصول الدّين فيدرس فيها التّونسيّون فقط . أمّا كليّة الحضارة الإسلاميّة فيدرس فيها التّونسيّون والأجانب . يدرس معي طلاّب من أمريكا وفرنسا وإيطاليا وأندونسيا وماليزيا والصّين والهند وباكستان والسّعودية والعراق ولبنان وغيرها من البلدان العربيّة . ندرس موادّ مختلفة :دينيّة وكونيّة . أسكن في مسكن عامّ مع طالب من سوريا . وهو يساعدني كثيرا في الدّراسة ، نقوم بالواجبات المنزليّة معا ، وهو يشرح لي بعض القواعد النّحويّة . الطّقس هنا حار ، تبلغ درجة الحرارة إلى خمس وأربعين درجة . تونس مدينة جميلة ، وفيها مبان كبيرة وشوارع واسعة وحدائق جميلة و أثار تاريخيّة كثيرة . في أوقات الفراغ نذهب إلى السّينما أو حديقة الحيوانات أو نتجوّل في شوارع وحدائق تونس . على هذا أختم رسالتي ، بلّغ سلامي إلى كلّ أصدقائنا .

صديقك المخلص عبدالرّحمن

اختبر نفسك

Контрольная работа

١ – صل بين المفرد و الجمع

المفرد	الجمع
مستشفى	أطفال
شركة	مستشفيات
طفل	أطباق
طبق	شركات

٢ – ضع علامة (×) **على الكلمة الغريبة** .

١– السّباحة – الفرسيّة – جمع الطّوابع – العمرة .

٢– مجلّة – صحيفة – قراءة – كتاب .

٣– سوداء – هادئ – خضراء – أخضر .

٤– طويل – كبير – رحلة – قصير .

٣– أكمل الجمل بالكلمات التّالية :

أستاذ – جمعيَّة – تستغرق – انتقلت – جناح – غال .

١– . . الشّركة إلى جدّة .

٢– كم . . . . . الرّحلة ؟

٣– أنا . . . . في الجامعة .

٤– أيّ . . . . . تختارين ؟

٥– هذا ثوب . . . . . .

٦– هذا . . . . . الصّحافة .

صحّح الأخطاء في الجمل .

١– كنت سعيد في العراق .

٢– انتقل الشّركة إلى جدَّة .

٣– هل معه الجنسيَّة اليمنيَّة يا محمّد ؟

٤– تستغرق الرِّحلة ساعة واحدا .

٥– لدَيَّ مكتبة كبير .

٦– يا زينب ! أي جمعيَّة تَختار ؟

٢ – أكمل بوضع الكلمة الصّحيحة مما بين القوسين .

١– جدَّة مدينة . . . . . جدًّا (جميل / جميلة)

٢– أذهب مع أسرتي إلى . . . البحر . (شاطئ /الشّاطئة)

٣– هل أنت . . . . . هنا يا فَيْصل ؟ (سعيدة / سعيد)

٤– أقرأ . . . . . ساعات تقريبا . (ثلاث / ثلاثة)

٥– هذه . . . . . عربيَّة . (صحيفة / خطّ)

اقرأ الفقرة ،ثمّ أجب بنعم (√) أو بلا (×)

إبراهيم طالب في الجامعة ، وأخته فاطمة طالبة في الجامعة أيضا ، إبراهيم يدرس في كليَّة التَّربية ، وأخته فاطمة تدرس في كليَّة الهندسة . إبراهيم لَدَيْه هِوايات كثيرة ، يُحبُّ الْمُراسَلة والقِراءة . وفاطمة لدَيْها هواياتٌ قليلَة ، تُحبُّ القراءة ولا تُحبُّ الرِّياضة والسَّفر .

١– إبراهيم يدرس الطِّبّ . ٤– فاطمة لديها هوايات كثيرة .

٢– فاطمة تدرس الهندسة . ٥–إبراهيم طالب ، وفاطمة مدرِّسة .

٣– إبراهيم يُحبُّ المراسلة . ٦– فاطمة تُحبُّ القراءة .

عيّن وزن الفعل كما في المثال .

صَوَّرَ	فَعَّلَ	مُشَاهِدٌ	
أَنْزِلْ		تَزَوُّجٌ	

الوحدة

الثّالثة عــشرة

السّفــر

Поездка

Урок 48

الدَّرْسُ الثّامِنُ وَالأربَعُونَ

Числительные от 100 и выше

العَدَدُ من ١٠٠

Числительные, обозначающие круглые сотни, тысячи, миллионы и миллиарды, имеют одну форму для мужского и женского рода и требуют постановки исчисляемых имен в **единственном** числе, **родительном** падеже, **неопределенном** состоянии.

Русское обозначение цифры	Арабское обозначение цифры	Числительное
100	١٠٠	مِئَةٌ
200	٢٠٠	مِئَتَان
300	٣٠٠	ثلاثُ مِائَة
400	٤٠٠	أربَعُ مائَةٍ
500	٥٠٠	خمْسُ مائةٍ
600	٦٠٠	سِتُّ مائةٍ
700	٧٠٠	سبْعُ مائةٍ
800	٨٠٠	ثمَانِي مائةٍ
900	٩٠٠	تِسْعُ مائةٍ

Примеры:

في الْمَكْتَبَة مِئَتَا كِتَاب .	*В библиотеке 200 книг.*
اِشْتَرَت الْمَكْتَبَةُ مِائَتَيْ كِتَاب .	*Библиотека купила 200 книг.*
فِي الْجَامِعَة خَمْسُ مِائَة طَالِب .	*В университете 500 студентов*
تَدْرُسُ مَعِي أَكْثَرُ مِنْ سَبْعِ مِائَة طَالِبَة	*Со мной учатся более 700 студенток*

Числительные أَلْفٌ (أَلافٌ) «тысяча», مَلْيُونٌ (مَلايِينُ) «миллион» и مِلْيَارُ (مِلْيَارَاتٌ) «миллиард» в составе сложных числительных подчиняются указанным выше правилам оформления исчисляемых имен, т.е. они рассматриваются как имена исчисляемые и следовательно от 3 до 10 тысяч, миллионов, миллиардов, они ставятся во множественном числе, родительном падеже, а от 11 до 99 - в единственном числе винительном падеже. Например:

في المكتبة ألفُ كتابٍ	*В библиотеке 1000 книг.*
في المكتبة ألفَا كِتَابٍ .	*В библиотеке 2000 книг.*
في المكتبة ثلاثةُ ألافِ كِتَابٍ .	*В библиотеке 3000 книг.*
في المكتبة خمْسةَ عَشَرَ ألفَ كتابٍ .	*В библиотеке 15000 книг.*
فِي الْمَدِينَة ثَلاثَةُ مَلايينَ سَاكِنٍ	*В городе 3 млн. жителей.*
في الْجُمْهُورِيَّة خَمْسَةَ عَشَرَ مَلْيُونَ سَاكِنٍ	*В республике 15 млн. жителей.*
في العَالَمِ سِتَّةُ مِلْيَارَاتِ سَاكِنٍ	*В Мире 6 млрд. жителей.*

При исчислении одного и двух после круглых сотен, тысяч и т.п., т.е. при исчислении имен в количестве 101,

102, 1001, 1002 и т.п., исчисляемое имя, как правило, повторяется в единственном или двойственном числе, например:

في هذه المكتبة مائةُ كتابٍ وكتابٌ .	*В этой библиотеке 101 книга.*
في هذه المكتبة مائةُ كتابٍ وكتابَانِ .	*В этой библиотеке 102 книги.*
ألفُ ليلةٍ وليْلةٌ .	*Тысяча и одна ночь.*

В сложных числительных после 100 (т.е. 105, 156, 315 и т.п.) оформление исчисляемого имени зависит от последнего произносимого числительного. Например:

في هذه المكتبة مائةٌ و ثلاثةُ كتبٍ .	*В этой библиотеке 103 книги.*
في هذه المكتبة مائةٌ و خمسةَ عشرَ كتابًا .	*В этой библиотеке 115 книг*
في هذه المكتبة خمسةُ ألافٍ و أربعُ مائةٍ وتسعةٌ وأربعونَ كتابًا .	*В этой библиотеке 5449 книг.*

Порядковый год обозначается в арабском языке количественными числительными, например:

سَنَةُ أَلْفٍ وَتِسْعِ مِائَةٍ وخَمْسٍ وَثَمَانِينَ	*1985 год.*
سنةُ أَلفَيْنِ وَثَمَانٍ	*2008 год.*
وُلِدْتُ سَنَةَ أَلْفٍ وَتِسْعِ مِائَةٍ وأَرْبَعٍ وَسَبْعِينَ	*Я родился в 1974 году.*

الحوار

الموظّف: أيَّ خِدمَةٍ ؟

المسافر: لدَيَّ حَجْز إلى جُدَّة . و أريد تَأكيدَ الحجْزِ .

الموظّف: هل الحَجْزُ على الخطُوط السُّعودِيّة ؟

المسافر: لا ، هوَ على الخطوط الأنْدُونيسِيَّة .

الموظّف: أين التَّذاكِرُ ؟

المسافر : هذه هيَ التّذاكرُ ،تذكِرَتِي و تذكرَة زَوْجَتِي و تذكِرَة ابْنِي و تذكِرَة ابْنتِى .

الموظّف: و أين جَوَازاتُ السَّفر ؟

المسافر: هذه هي جَوازاتُ السَّفر .

الموظّف: و أينَ تَأشِيرَة الخُرُوج ؟

المسافر: هذه تأشِيرَة الخرُوج و هذه تأشِيرَة الدُّخُول .

الموظّف:الرِّحْلة رقم ٧٧٧ .تغادِرُ الطائِرَة السَّاعة الثّالِثة فجْرًا . أحْضُرْ إلى المَطار قبْلَ سَاعتيْن .

المسافر: شكرا .

الموظّف: رحلة سعيدة .

كلمات جديدة

таможня	الجُمْرُكُ	сотрудник	مُوَظّفُ
бланк	اِسْتِمَارَةٌ	бронь	حَجْزٌ
карточка	بِطَاقَةٌ	авиалинии	خُطُوطٌ
заполнить	حَرَّرَ	билет	تَذْكِرَةٌ
записать	سَجَّل	паспорт	جَوَازُ السَّفَرِ
цель	غَرَضٌ	выездная виза	تَأْشِيرَةُ الخروج
проверить	فَحَصَ	въездная виза	تَأشِيرَةُ الدُّخُولِ
внимание	اِنْتِبَاهٌ	остерегаюсь	أَعُوذُ
декларация	إِقْرَارٌ	вылетать	غَادَرَ(يُغَادِرُ)
запрещено	مَمْنُوعٌ	инспектор	مُفَتِّشٌ(ون)
оружие	سِلاَحٌ(أَسْلِحَةٌ)	наркотики	المُخَدِّرَاتُ

✓ تدريبات

التّدريب١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١– ماذا يُريد الْمُسافر ؟

٢–على أيِّ خُطوط هو يُسافر ؟

٣– لِمَن التَّذاكِر ؟

٤– ما رَقمُ الرِّحْلة ؟

٥– مَتى تُغادِر الطَّائرة المطار ؟

التّدريب٢ : صل بين المفرد والجمع :

تذكرة	جوازات
شهر	أيّام
صحيفة	أشهر
جواز	صحف
أسبوع	تذاكر
يوم	أسابع

التّدريب٣ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

هل الحَجْزعلى الْخُطوط **السُّعوديَّة** ؟ **السُّعوديَّة / الرُّوسيَّة**

لا ، الْحَجْز على الْخُطوط **الرُّوسيَّة** .

لِيبيَا / تِشَاد أٓكْرانِيا / داغستان

أٓوزْباكِسْتانُ / مصر قَطَر / عمَّان

التّدريب ٤ : عرِّب الجمل التَّالية .

1. В его библиотеке 100, 200, 300, 400, 500 книг.
2. На этих больших столах 600, 700, 800, 900, 1000 журналов.
3. В этой маленькой библиотеке 184 книги, 234 журнала и 450 газет.
4. В этом институте сейчас учатся 1254 студента, из них 933 юноши и 321 девушка.
5. На этой фирме работают 3567 сотрудников из разных стран мира, среди них 500 русских, 750 американцев, 1934 француза.
6. В этом селении сейчас живут 1985 жителей.
7. Наша семья живет в Москве с 1987 года.
8. В Москве живет более 8 миллионов человек, среди которых более миллиона татар, 70 тыс. дагестанцев.

التّدريب ٥ :ضَع أسئلة للإجابات التَّالية .

١- . . . . . ؟ هذه هي تذكرتي .

٢- . . . . . ؟ لون حقيبتي أخضر .

٣- . . . . . ؟ نعم ، لديَّ تأشيرة الدُّخول .

٤- . . . . . ؟ أنا قادم من المدينة المنوَّرة .

٥- . . . . . ؟ في الحقيبة تذكرة وجواز سفر .

٦- . . . . . ؟ نعم ، لديّ حجز إلى الرِّياض .

٧- . . . . . ؟ لا ، أنا روسيٌّ .

6. В соответствии с правилами вставьте вместо точек одно из числительных, указанных в скобках.

١- تخرّج في السّنة الماضيّة من كليّة اللّغويات أكثر من . . . . .(٩٠ ، ٢٠ ، ١٠٠) طالب و (٩ ،١١ ،٤٥) طالبات .

٢- زار معرض الكتاب الدّوليّ . . . .(١٠٠ ،١٤٦ ، ٩) زائر واشتروا . . . .(٨١ ، ٢٤ ، ١٠) كتب .

٣- بعد وصول الطّائرة من باريس خرج من المطار . . .(٢٠٠ ، ٣٢١) راكبا .

٤- دخل كلية الصَّيدلة في السّنة الماضيّة أكثر من . . . .(١٠٠ ، ٧ ، ٣٠) طالب و . . . .(٣ ، ٩٩ ، ٥) طالبة

٥- يدرس معي . . . .(٥ ، ١٠ ، ٢٥)طالبا من . . . . . .(٧ ، ٩ ، ١١) مدينة

التّدريب ٧ : اقرأ النّصّ وترجمه .

في الجمرك

أنا الآن في مطار القاهرة . وصلت إلى هنا بالطّائرة من روسيا . قبل النُّزول من الطّائرة أخذت من المضيفة استمارة لبطاقة الوصول ، فحرّرتُها . سجَّلتُ فيها اسمي وجنسيَّتي ومكان الولادة وتاريخها ورقم جواز سفري والغرض من الوصول . بعد النُّزول من الطّائرة ركبنا الحافلة إلى مبنى المطار . سألني ضابط الجوازات : من أين أنتم ؟ فقلت :أنا من روسيا . قال : جواز سفرك وبطاقة الوصول من فضلك . فأعطيته جواز سفري وبطاقة الوصول ، ففحصهما بانتباه . بعد ذلك أرجع لي الجواز وقال : أهلا وسهلا في مصر . قلت له : بارك الله فيك .

وبعد ذلك ذهبنا إلى الجمرك . أخذت من هناك استمارة للإقرار الجمركيّ ، فمَلأتُها . سجَّلت في إقراري الجمركيّ رقم الرّحلة وعدد الحقائب . سألني الْمُفتِّش الجمركيّ : هل معك شيء من الممنوعات ؟ فسألته : مثل أيّ شيء ؟ قال : مثل المخدّرات والسّلاح وما إلى ذلك ؟ قلت : لا ، أعوذ بالله ! لا توجد معي إلاّ الأشياء الشّخصيّة . فتح المفتّش الحقيبة وفتش فيها . ما وجد المفتّش فيها شيئا ممنوعا . أخذت حقيبتي وتوجّهت إلى الفندق .

التّدريب ٨ : اُكتب بالأرقام الأعداد التّالية :

ألفان وخمسمائة ، ثلاثة آلاف وستّمائة وأربعة وخمسون ، أربعة آلاف ومائتان واثنان وثمانون ، سبعمائة وواحد وستون ، أحد عشر ألفا وتسعمائة وواحد وعشرون ، ثلاثة عشر ألفا وثلاثة .

التّدريب ٩ : اكتب بالحروف الأعداد التّالية :

15, 47, 98, 106, 150, 347, 792, 1005, 2154, 3542, 7856, 12458, 1984 г., 1990 г., 1995 г., 2005 г., 2008 г.

التّدريب ١٠ : ترجم العبارات والجمل .

Я прибыл из России на самолете; я взял анкету; карточка прибытия; я заполнил анкету на арабском языке; написал дату и место рождения; цель прибытия; офицер пограничной службы; внимательно осмотрел; он вернул мой паспорт; въездная виза; таможенная декларация; номер рейса и количество сумок; запрещенные вещи; наркотики и оружие; самолет вылетел вечером.

التّدريب ١١ : عرِّب الحوار التَّالي .

- *Ассаламу алайкум.*	- Ваалайкуму ссалам.
- *Как дела? Как доехали?*	- Хвала Аллаху, хорошо. Спасибо.
- *Где твой паспорт?*	- Вот мой паспорт.
- *А где виза?*	- Вот и виза.
-*Ты приехал на Хадж?*	- Хвала Аллаху, да. Я, ин шаа Аллах, совершу в этом году Хадж.
- *Сколько дней ты проведешь в Мекке?*	- Приблизительно 4 недели.
- *А где ты будешь жить?*	- Я буду жить в гостинице рядом с мечетью. Я забронировал комнаты в этой гостинице месяц назад.
- *Хорошего проживания и пусть Аллах примет твой Хадж.*	- Большое спасибо.

التّدريب ١٢ :احفظ المثالين العربيَين .

لاَ يَنْفَعُ النَّدَمُ بَعْدَ الْعَدَمِ	*Бесполезно раскаяние после смерти*
قَلْبُ المُؤْمِنِ دَلِيلُهُ	*Сердце верующего его ведет*

Урок 49

الدَّرْسُ التّاسِعُ وَالأَرْبَعُونَ

9-я порода глагола

الوَزْنُ – اِفعَلَّ

Прошедшее время 9-й породы имеет формулу: اِفْعَلَّ

Основное значение 9-й породы – становиться какого-то цвета или получить какой-то физический недостаток. Например:

فَعِلَ		اِفْعَلَّ	
حَمِرَ	*быть красным*	اِحْمَرَّ	*краснеть*
خَضِرَ	*быть зеленым*	اِخْضَرَّ	*зеленеть*
عَرِجَ	*быть хромым*	اِعْرَجَّ	*хромать*

Практически глаголы девятой породы в арабском языке малоупотребительны.

Настояще-будущее время

Настояще-будущее время от глагола 9 породы образуется по формуле: يَفْعَلُّ

Например:

اِفْعَلَّ		يَفْعَلُّ	
اِسْوَدَّ	*чернеть*	يَسْوَدُّ	*чернеет*
اِخْضَرَّ	*зеленеть*	يَخْضَرُّ	*зеленеет*
اِعْرَجَّ	*хромать*	يَعْرَجُّ	*хромает*

Повелительное наклонение

Повелительное наклонение от глагола 9 породы образуется по формуле: **اِفْعَلِلْ**

Например:

اِفْعَلَّ	اِفْعَلِلْ
اِعْرَجَّ *хромать*	اِعْرَجِجْ *хромай*
اِحْمَرَّ *краснеть*	اِحْمَرِرْ *покрасней*

Причастие действительного залога

Причастие действительного залога образуется по формуле: **مُفْعَلٌّ**

Например:

اِفْعَلَّ	مُفْعَلٌّ
اِحْمَرَّ *краснеть*	مُحْمَرٌّ *краснеющий*

Причастие страдательного залога

Причастие страдательного залога от VII породы практически не образуется (за крайне редким исключением), а если образуется, то образуется по формуле: **مُفْعَلٌّ**

Имя действия

Масдар 9 породы образуется по формуле: **اِفْعِلاَلٌ**

Например:

اِفْعَلَّ	اِفْعِلاَلٌ
اِحْمَرَّ *краснеть*	اِحْمِرَارٌ *покраснение*
اِسْوَدَّ *чернеть*	اِسْوِدَادٌ *чернота*
اِعْرَجَّ *хромать*	اِعْرِجَاجٌ *хромота*

الحوار

المسافر:السّلام عليكم .

الضّابط : و عليكم السّلام . أهْلا و سَهلا جَوَاز السّفر مِن فضْلِك .

المسافر: هذا هو جَوَاز السَّفر .

الضّابط: هل أنت مَاليْزيٌّ ؟

المسافر: لا . أنا كشمِيريٌّ .

الضّابط: كم يوْمًا سَتقِيمُ هُنا ؟

المسافر: ثلاثة أسَابيعَ تقريبًا .

الضّابط: أين سَتقِيمُ ؟

المسافر: سَأقِيمُ في فندُق قريبًا من المَسْجد الحَرَام .

الضّابط: إقامَة طيّبَة ، وَ عُمْرَة مَقبُولة . إن شاء الله .

المسافر: جَزاكَ اللهُ خيْرًا .

كلمات جديدة

مَتْنٌ(مُتُونٌ)	борт	ضَابِطٌ(ضُبَاطٌ)	офицер
قَدَّمَ(يُقَدِّمُ)	предоставить	أَقَامَ(يُقِيمُ)	проживать
وزَارَةٌ(ات)	министерство	طَيِّبٌ	хороший
شَأنٌ(شُؤُونٌ)	дело	مَقْبُولٌ	принятый
نَجْمٌ(نُجُومٌ)	звезда	وَفْدٌ(وُفُودٌ)	делегация
شَبَكَةٌ(ات)	сеть	ضَمَّ(يَضُمُّ)	включать
إِنْتِرْنِيتُ	интернет	عَرَبَةٌ(ات)	вагон
مُكَيِّفَةُ الهَوَاءِ	кондиционер	مَشْرُوبَاتٌ	напитки
مَرَافِقُ	удобства	سَاخِنٌ	горячий
شُرْفَةٌ(شُرَفٌ)	балкон	مُثَلَّجٌ	холодный
تَطِلُّ	смотрится	مُمْتِعٌ	интересный
نَازِلُ(نُزَلاَءُ)	жилец	دُبَيُ	г.Дубай
قَاعَةُ الأَفْرَاحِ	зал торжеств	مُرَطِّبَاتٌ	прохлади-тельные напитки

✓ تدريبات

التّدريب١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١– ماذا قَالَ الضَّابِطُ ؟

٢– هل الْمُسَافِر مالَيْزِيٌّ ؟

٣– لماذا هو قادِم إلى مكَّة ؟

٤– كم يوما سَيَبْقى في مكَّة ؟

التّدريب٢ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال :

ط١ : كم يومًا سَتُقِيم ؟ ط٢ : **ثلاثةَ أسَابيعَ** تَقْريبًا

ط١ : أين سَتُقِيم ؟ ط٢ : في **فُنْدُقٍ** قَريبٍ مِن **المسجد الحرام** .

٣ أسابيع/ فندق/ المسجد الحرام شهرا / بيت / مكّة

٤ أيام / شقة / المسجد النبويّ ٥ أشهر / غرفة / المستشفى

3. Образуйте формы глаголов 9-й породы. Определите значения полученных глаголов:

أَسْوَدُ, серый أَشْهَبُ, коричневый أَسْمَرُ, белый أَبْيَضُ

черный.

4. Проспрягайте в форме настояще-будущего времени следующие глаголы:

اِحْمَرَّ краснеть, اِخْضَرَّ зеленеть.

5. Образуйте формы масдара от следующих глаголов:

اِصْفَرَّ желтеть, اِزْرَقَّ синеть.

التّدريب ٦ : اقرأ الفقرة ثمّ أجب عن الأسئلة .

محمّد مهندس ماليزيٌّ ، يُريد السَّفر إلى السُّعوديَّة لِلعُمرَة وللزِّيارَة ، ولدَيْه حَجْز على الخُطوط الْمَالَيْزيَّة ، ويُريدُ تَأكِيدَ الحَجز . مَعَه أربَعُ تَذاكر : تَذكِرتُه وتذكِرةُ زَوجَته ، وتَذكرَة ابْنهِ وَلَيدٍ ، وتذكرَةُ ابْنَتِه سَارَةَ . في جواز السَّفر تأشيرةُ الدُّخول وتَأشيرةُ الخُروج . محمَّد سَيُسافِر إلى جدَّة بالطَّائرة المالَيْزيَّة . تُغادِر الطَّائرة السَّاعة الرَّابعةَ عَصْرا . يَحضُر هو

وأسرتُه إلى المطار قبل السّفر بساعتَيْن . سَيُقيم محمَّد شهرا في مكَّة ، وسيَسْكن في شقّة قريبة من المسجد الحرام .

١-كم تذكرة مع محمّد ؟
٢– ما اسم ابنه ؟
٣– ما اسم ابنته ؟
٤– ما مهنة محمّد ؟
٥- متى تُغادر الطّائرة ؟
٦– متى يَحْضر إلى المطار ؟
٧- كم يوما سيُقيم في مكَّة ؟
٨– أين سيَسكن في مكّة ؟
٩– ما جنسيَّة محمّد ؟
١٠– لماذا يريد السّفر إلى السّعوديّة ؟

التّدريب ٧ : اقرأ النّصّ ثمّ ترجمه .

الزّيارة للكويت

في الشّهر الماضي زار الوفد من معهدنا الكويت . وكان الوفد يضمّ خمسة عشر أستاذا . ركبنا القطار لِنُسافرَ إلى موسكو . ركبنا قسم عربة لأربعة أشخاص . كان في القطار مطعم كبير . في الطّريق كنّا نتناول الطّعام ونشرب المشروبات السّاخنة والمثلّجة . اِستَغْرَقَت رحلتنا إلى موسكو يومين . كانت هذه الرّحلة طويلة ، ولكنّها كانت مُمْتِعة جدا . كان القطار يَتوقَّفُ في الطّريق في مَحطّات مختلفة . كنّا نخرج من القطار لِنَشتريَ ما نحتاج إليه . أوّلا سافرنا إلى مدينة دُبَيَ على مَتْن طائرة الْخُطوط الإمَاراتيّة ، ومن هناك بعد السّاعتين إلى الكويت . وكان في اسْتِقْبالِنا في مطار الكويت مُوظَّفُ وزارة الشُّؤُون الدّينيّة بدولة كويت . أخذتْنا حَافلةُ الوزارة إلى الفندق . وكان الفندُق بخمسَة نجوم . كانت غُرَفُه واسعةً ، وفي كلّ غرفة هاتفٌ وتلفاز وشبكة إنْتِرْنِيت ومُكَيّفَة الهواء

وماءٌ بارد وساخن ومرافقُ أخرى . كانت في كلّ غرفة شُرفةٌ تَطلّ على صالة الفندق والمدينة . وكان في الفندق صالة واسعة يجلس فيها النُّزلاء لِشرْب القهوة والمرطّبات ، وسبعة مطاعمَ ، وقاعَة الأفْراح ، ومسبحٌ وقاعات للرّياضة وللاجتماعات ، ومسجد .

كنّا في هذا الفندق خلال أسبوعين ، وأعجبنا فيه جدا .

التّدريب ٨ : ترجم العبارات والجمل الآتية .

Делегация посетила Кувейт; в состав делегации входили; мы сели в купе; горячие и холодные напитки; поездка заняла два дня; но была интересной; поезд останавливался на станциях; на борту эмиратских авиалиний; в аэропорту нас встречал; сотрудник министерства по делам религии; пятизвездочная гостиница; горячая и холодная вода; интернет и телевизор; другие удобства; зал торжеств; зал заседаний.

التّدريب ٩ : عرِّب الجمل التَّالية .

В этом году мой отец ездил в Мекку на Хадж. Он отдал паспорт и деньги в фирму. Они отправили паспорт в посольство Королевства Саудовской Аравии и ему оформили визу. Он получил визу через две недели, забронировал билет на самолет и ждал отъезда. В начале месяца Зульхиджа он купил билет и отправился в аэропорт.

Самолет вылетел из аэропорта в 6 часов утра и прибыл в аэропорт Джиды через 4 часа.

Сотрудник аэропорта проверил въездную визу. После этого отец вышел из зала аэропорта, сел на автобус и отправился в Мекку. Сперва он отправился в гостиницу, а затем в мечеть аль-Харам.

Урок 50

الدَّرْسُ الخمْسُون

Относительные местоимения

الأسْمَاءُ المَوْصُولة

К относительным местоимениям в арабском языке относятся местоимения الَّذِي *который,* الَّتِي *которая* и их формы для двойственного и множественного числа.

		ед.ч.	*дв.ч.*	*мн.ч.*
м.р.	*И.п.*	الَّذِي	اللَّذَانِ	الَّذِينَ
	Р.п.	الَّذِي	اللَّذَيْنِ	الَّذِينَ
	В.п.	الَّذِي	اللَّذَيْنِ	الَّذِينَ

ж.р.	*И.п.*	الَّتِي	اللَّتَانِ	اللَّوَاتِي/ اللاّتِي
	Р.п.	الَّتِي	اللَّتَيْنِ	اللَّوَاتِي/ اللاّتِي
	В.п.	الَّتِي	اللَّتَيْنِ	اللَّوَاتِي/ اللاّتِي

Придаточные определительные предложения

Придаточным определительным предложением называется развернутое определение, оформленное как зависимое предложение. Указывая на признаки предмета, придаточное определительное предложение относится к членам главного предложения и отвечает на вопрос أيٌّ ؟ *какой?*

В арабском языке придаточное определительное предложение присоединяется к главному либо с помощью относительных слов الَّذِي и الَّتِي, либо без них. Придаточное

определительное присоединяется с помощью относительного местоимения в том случае, если слово главного предложения, к которому оно относится, находится в **определенном** состоянии. Например:

إِنَّ الْكِتَابَ الَّذِي عَلَى الطَّاوِلَةِ جَدِيدٌ .	*Книга, **которая находится на столе**, новая.*
الشَّقَّةُ الَّتِي أَسْكُنُ فِيهَا فِي الدَّوْرِ الثَّالِثِ .	Квартира, ***в которой я живу***, находится на третьем этаже

Относительное местоимение **согласуется** в роде, числе и падеже с тем словом, к которому оно относится. Например:

الطَّالِبَةُ الَّتِي تَدْرُسُ مَعِي نَشِيطَةٌ .	*Студентка, **которая учится со мной**, активная.*
الطَّالِبَتَانِ اللَّتَانِ تَدْرُسَانِ مَعِي نَشِيطَتَانِ .	*Две студентки, **которые учатся со мной**, активные.*
الطَّالِبَاتُ اللَّوَاتِي يَدْرُسْنَ مَعِي نَشِيطَاتٌ .	*Студентки, **которые учатся со мной**, активные.*

Придаточное определительное присоединяется к главному **без относительного местоимения** в том случае, если слово главного предложения, к которому оно относится, находится в **неопределенном** состоянии. Например:

سَمِعتُ رَجُلا تَكلَّمَ بِالعَرَبِيَّةِ حَسَنًا جِدًّا .	*Я прослушал человека, **который очень хорошо говорил по- арабски.***
أَخذْتُ مِنَ الْمَكْتَبَةِ كِتَابًا مَا قَرَأْتُهُ مِنْ قَبْلُ .	*Я взял в библиотеке книгу, **которую раньше не читал.***

الحوار

الموظّف: أهْلا وَ سَهْلا .

المسافر: فقدْتُ حَقِيبَتي .

الموظف: من أيْن أنت قادِمٌ ؟

المسافر: أنا قادِمٌ مِن بَنغلادِيش .

الموظّف: أين الجَوَاز ؟ أيْن التّذكِرَة ؟

المسافر: هذا هو الجَوَاز ، و هذه هِيَ التّذكِرَة .

الموظّف: ما لوْنُ الحَقِيبَة ؟

المسافر: لوْنُهَا أسْوَدُ .

الموظّف: هل هذه حَقِيبَتكَ ؟

المسافر: نعم هذِه حَقيبَتي .

الموظّف: ماذا فى الحَقيبَة ؟

المسافر: في حَقِيبَتي مَلابسُ .

الموظّف: اِفتح الحَقِيبَة .

المسافر: نعم ، هذه حَقيبتي .

كلمات جديدة

таможня	جُمْرُكٌ(جَمَارِكُ)	потерять	فَقَدَ
вылететь	أَقْلَعَ	цвет	لَوْنٌ(أَلْوَانٌ)
направлен-ный	مُتَوَجِّهٌ	докторан –тура	الدُّكْتُورَةُ
направле-ние	نَحْوَ	дискуссия, защита	مُنَاقَشَةٌ
удобный	مُرِيحٌ	диссерта-ция	رِسَالَةٌ
полиция	الشُّرْطَةُ	повод	الْمُنَاسَبَةُ
печать	خَاتَمٌ(خَوَاتِمُ)	документы	أَوْرَاقٌ
внезапно	فَجْأَةً	посольство	سِفَارَةٌ
поворачи-ваться	اِلْتَفَتَ(يَلْتَفِتُ)	согласие	مُوَافَقَةٌ
встретить-ся	اِلْتَقَى(يَلْتَقِي)	такси	سَيَّارَةُ الأُجْرَةِ
древний	عَتِيقٌ	процедура	إِجْرَاءَاتٌ
простран-ство	رِحَابٌ	досмотр	فَحْصٌ
знание	مَعْرِفَةٌ(مَعَارِفُ)	вселять	غَرَسَ

✓ تدريبات

التّدريب١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١– ماذا فَقَد المسافر ؟ ٣– ماذا في الحقيبة ؟

٢– هل لَونُ الحقيبةِ أبيَض ؟ ٤– هل وَجَدَ المسافر حقيبَته ؟

التّدريب ٢ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال :

ط١ : مِن أين أنت قادِم ؟ ط٢ : أنا قادم من **شِيشَان** .

ط١ : هل أنت قادم للزِّيارة ؟ ط٢ : لا ، أنا قادم **للعمل** .

شِيشان/ الزّيارة / العمل . روسيا / الحج / الدِّراسة

داغستان / الزِّيارة / العمرة ليبيا / الاخْتِبار / العمل

التّدريب **٣** : **تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .**

ط١ : فقَدْت **حقيبتي** . ط٢ : ما لَوْن حقيبتِك ؟

ط١ : لونُهَا **أسوَد** ؟

الحقيبة / أسود النَّظارة / أبيض

القلم / أحمر التّذكرة / أخضر

التّدريب ٤ : اقرأ الفقرة ثمّ ضع علامة (√) أو(×) .

جَميل طَبيب سُودانيٌّ . هو قادِم من السُّودان إلى السُّعوديَّة . جميل قادِم للعمرة هو وأسرتُه على طائرة الخُطوط السُّعوديَّة ، رقم الرِّحلة٤٣٤ . فَقَدَ جميلٌ حقيبةً كبيرة ، وحقيبة صغيرة في مطار جدَّة . في الحقيبة الكبيرة ملابسُه وملابسُ الأسرة ، وفي الحقيبة الصّغيرة كتبٌ وتذاكرُ . تَكلَّم جَميل مَع الْمُوظّف ، وانْتَظر في الْمَطار ثلاثَ ساعات . أحْضَر الموظّف الحقيبة الكبيرة و الحقيبة الصّغيرة . ذهب جميل وأسرتُه

إلى مكَّة ، وأقامَتْ الأسْرة في فندق قريب من المسجد الحرام شهراً . هو سعيدٌ والأسرة سعيدة أيضًا .

١-جميل مهندس سودانيّ .

٢-جميل قادم من ماليزيا .

٣- سافر جميل مع أسرتِه .

٤- فَقَدَ جميل حقيبة واحدة .

٥-فقد جميل تذاكر وكتبا وملابس .

٦- انتظر في المطار أربع ساعات .

٧- أقام جميل في فندق قريب من مكَّة .

٨- أقامت الأسرة في مكَّة شهرا .

٩- الأسرة قادمة للزِّيارة والعمل .

١٠- فَقَدَ جميل الحقيبة في مكّة .

التّدريب٥ : رتِّب الكَلِماتِ ، لِتُصْبح جملةً .

١- الخروج – ضابط- أين – سأل -الشّرطة- تأشيرة ؟ . . . . . .

٢- سعيد - إندونيسيا - طالب – جامعة - في . . . . . .

٣- الرّوسيّة - أنا - لا- اللّغة- أفهم . . . . . .

٤- لزيارة- الكبير- موسكو- قادم - أنا- أخي- إلى . . . . . .

٥- سأُقِيم – من- فندق - في - الكبير – قريب – المسرح . .

التّدريب٦ : ترجم الجمل الآتية .

Я прочитал два журнала, которые взял в библиотеке университета. Дом, в котором я живу, находится далеко от нашего института. Квартира, в которой живет наша учительница, находится на пятом этаже. Институт, в котором я учусь, находится в центре города. Преподаватели, которые преподают нам арабский язык, учились в Сирии и в Тунисе. Сегодня я получил письмо, которое пришло из Египта. Это письмо написал мой друг,

с которым я учился в средней школе. Сейчас он учится в Каирском университете, в который он поступил два года назад. Он изучает там арабский язык, историю и культуру арабов. Учебные дисциплины, которые он изучает, трудные. С ним учится много иностранных студентов, которые приехали из различных стран.

7. Объясните падеж имени исчисляемого и переведите.

في المكتبة أحد عشر كتابا و إحدى عشرة مجلّة ، واحد وعشرون قلما وإحدى وعشرون ورقة .

في المكتبة اثنا عشر كتابا واثنتا عشرة مجلّة ، واثنان وعشرون قلما واثنتان وعشرون ورقة .

في هذا الدَّور تسع غرف و في كلِّ غرفة باب واحد ونافذتان اثنتان .

التّدريب ٨ : ترجم الحوار التّالي .

- Офицер, помогите мне, пожалуйста. Я потерял сумку в аэропорту.	- Откуда ты приехал?
- Я приехал из Татарстана.	- Где твой паспорт?
- Вот мой паспорт и билет.	- Какого цвета была твоя сумка?
- Моя сумка была зеленого цвета.	- А что было в ней?
- Там была одежда и еда.	- Пойдем, спросим у сотрудника аэропорта.
- Это твоя сумка?	- Да.
- Открой сумку, посмотри, что в ней.	- Да это моя сумка, это моя одежда.
- Большое спасибо!	- Не за что.

التّدريب ٩ : ترجم النّصّ .

السّفر إلى تونس

صديقي ياسينُ يعمل أستاذا في كليّة الحضارة الإسلاميّة بجامعة الزّيتونة في تونس . درس صديقي في مرحلة الدّكتورة أربع سنوات ، وفي الأسبوع القادم عنده مناقشة رسالة الدّكتورة وبِهذه المناسبة السّعيدة دعاني صديقي إلى تونس . أرسلت أوراقي إلى سفارة الجمهوريّة التّونسيّة في موسكو طلبا لتأشيرة الدّخول ، وبعد ثلاثة أيّام حصلت على الموافقة . سافرت إلى موسكو بالقطار ، وهناك حجزت للسّفر بالطّائرة . ذهبت إلى مطار بسيّارة الأجرة . قمت بكلّ إجراءات السّفر والفحص الجمركيّ ، وفي السّاعة الرّابعة عصرا أقلعت الطّائرة مُتوجِّهة نحو تونس . كانت الرّحلة مريحة ، وبعد أربع ساعات هبطت طائرتنا في مطار تونس الدّوليّ . دخلت قسم الجوازات وطلب منّي ضابط الشّرطة الجواز وسألني عن سبب الزّيارة . طبع الشّرطيّ الخاتم على صفحة جواز السّفر . بعد ذلك دخلت صالة المطار . كنت أفكّر هل يستقبلني صديقي في المطار . فجأة سمعت صوتا يُناديني . التفَتُّ إلى الخلف ورأيت صديقي ياسين . حمل صديقي حقيبتي وخرجنا من الصّالة . بعد عشرين دقيقة كنت في منزل ياسين . استرحنا قليلا ، ثمّ تناولنا العشاء .

في اليوم التّالي ذهبنا إلى جامع الزّيتونة ، وهو من أقدم المساجد في إفريقيا ، لصلاة الجمعة . بعد الصّلاة زرت جامعة الزّيتونة والتقيت مع الأساتذة الّذين درّسوا لنا ، عندما كنت أدرس فيها . تذكّرت الأيّام الّتي قضيتها في رحاب هذه الجامعة العتيقة ، والأساتذة الّذين غرسوا فِيَّ الإيمان والحبّ والمعارف ، والأصدقاء الّذين ساعدوني في بداية الدّراسة ، جزاهم الله خير الجزاء .

الوحدة الرّابعة

عشرة

الحجّ والعمرة

ХАДЖ И УМРА

Урок 51

الدَّرْسُ الْوَاحِدُ وَالْخَمْسُون

10 порода глагола

الْوَزْنُ – اِسْتَفْعَلَ

Действительный залог **прошедшего времени** 10-й породы имеет формулу: اِسْتَفْعَلَ

В 10-й породе глагол получает одно из следующих значений:

- возвратное значение по сравнению с глаголами 4-й породы. Например:

أَفْعَلَ		اِسْتَفْعَلَ	
أَيْقَظَ	*будить*	اِسْتَيْقَظَ	*пробуждаться*
أَعَدَّ	*готовить*	اِسْتَعَدَّ	*готовиться*

- значение обращенности действия на себя, для себя, например:

رَجَعَ	*возвращаться*	اِسْتَرْجَعَ	*возвращать себе*

- Иногда получает значение: «находить в чем-либо качество, заключенное в значении первой породы».

Например:

كَبُرَ	*быть большим*	اِسْتَكْبَرَ	*считать большим*
حَسُنَ	*быть хорошим*	اِسْتَحْسَنَ	*считать хорошим*

Настояще-будущее время от глагола 10-й породы образуется по формуле: يَسْتَفْعِلُ

Например:

اِسْتَخْرَجَ *добывать*	يَسْتَخْرِجُ *добывает*

Повелительное наклонение 10-й породы образуется по формуле: **اِسْتَفْعِلْ**

Например:

اِسْتَفْعَلَ	اِسْتَفْعِلْ
اِسْتَخْدَمَ *использовать*	اِسْتَخْدِمْ *используй*
اِسْتَقْبَلَ *встречать*	اِسْتَقْبِلْ *встречай*

Причастие действительного залога от глаголов 10-й породы образуется по модели: **مُسْتَفْعِلٌ**

Например:

اِسْتَفْعَلَ	مُسْتَفْعِلٌ
اِسْتَنْسَخَ *клонировать*	مُسْتَنْسِخٌ *клонирующий*

Причастие страдательного залога 10-й породы образуется по формуле: **مُسْتَفْعَلٌ**

Например:

اِسْتَفْعَلَ	مُسْتَفْعَلٌ
اِسْتَقْدَمَ *приглашать*	مُسْتَقْدَمٌ *приглашенный*

Масдар 10-й породы образуется по формуле: **اِسْتِفْعَالٌ**

Например:

اِسْتَفْعَلَ	اِسْتِفْعَالٌ
اِسْتَعْمَلَ *использовать*	اِسْتِعْمَالٌ *использование*

الحوار

سليم: متى العُطلة يا جَمِيل ؟

جميل: العُطلة في رَمَضَانَ .

سليم: أين تقضِي العُطلة ؟

جميل: أقضِي العُطلة في مَكّة الْمُكرَّمَة والمَدِينة الْمُنَوَّرَة .

سليم: كيْف تقضِي العُطلة في مَكّة ؟

جميل: أعْتمِرُ و أصُومُ ، و أصَلّي في المسْجد الحَرَام .

سليم: و ماذا تفعَلُ في المَدينة ؟

جميل: أزورُ المَسْجدَ النَّبَويَّ .

سليم: و أين تقضِي أيَّامَ العِيدِ ؟

جميل: أقضِيها في مَكّة أو في المَدينة .

سليم: بمَا تشعُرُ في مَكّة أوْ في المَدينة ؟

جميل: أشعُرُ بالسُّرُور .

كلمات جديدة

عِيدٌ (أَعْيَادٌ)	праздник	اِعْتَمَرَ	совершить Умра
قَدِمَ	прибывать	صَامَ(يَصُومُ)	соблюдать пост
سُرُورٌ	радость	ثَوْبُ الإِحْرَامِ	одежда паломника
الوَحْيُ	откровение	شَوْطٌ(أَشْوَاط)	круг
دَعْوَةٌ(دَعَوَاتٌ)	призыв	طَافَ	обойти
جِهَةٌ(ات)	сторона	مَقَامٌ	место стояния
شَرْقِيٌّ	восточный	الصَّفَا	холм Саффа
سَعَى	пробегать	الْمَرْوَةُ	холм Марва
ضَاحِيَةٌ(ضَوَاحٍ)	окрестности	حَلَقَ(и)	стричь
مَنَاسِكُ	обряды	رَأْسٌ(رُؤُوسٌ)	голова
عَرَفَةُ	г. Арафа	خَلَعَ(a)	снять
تُوجَدُ	находится	شَعَرَ(у)	чувствовать

✓ تدريبات

التّدريب١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١– متى العُطلة ؟ ٣– ما ذا يفعل جميل في مكَّة ؟

٢–أين يقضي جميل العطلة ؟ ٤– ؟ أين يقضي جميل أيَّام العيد ؟

2. Образуйте формы глаголов 10-й породы. Определите значения полученных глаголов:

أعدَّготовить, عمل работать, علم знать, ثمر давать плоды.

3. Проспрягайте в форме настояще-будущего времени следующие глаголы:

استيقظ просыпаться, استقبلَпринимать.

4. Образуйте формы масдара от следующих глаголов:

استحسنодобрять, استخرجдобывать.

التّدريب ٥ : املأ الجدول الآتي .

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	المصدر
اِسْتَقْبَلَ					
اِسْتَحْسَنَ					
اِسْتَخْدَمَ					

التّدريب٦ : أقرأ الفقرة ثمّ أجب عن الأسئلة .

مكّة الْمُكرَّمة

مكّة مدينة قديمة يرجِع تاريخُها إلى زمن إبراهيم الْخَلِيلِ عليه السّلام . هو قدم إليها مع زوجته هَاجَرَ وابنه إسْماعيل . وُلِد فيها النّبيُّ محمّد صلّى الله عليه وسلّم سنة خمس مائة وسبعين ونزل إليه الوحي سنة ستّ مائة وعشر ومنها بدأت الدّعوة الإسلاميّة . إليها يحجّ مَلايِينُ من المسلمين كلَّ عام . في وسط مكّة المكرّمة يقع المسجد الحرام . في وسط المسجد توجد الكعبة الْمُشَرّفة ، بَناها النّبيّ إبراهيم مع ابنه إسماعيل عليهما السّلام . يطوف المسلمون حول الكعبة باللّيل والنّهار . وفي الْجِهة الشَّرقيَّة من المسجد نَجِد الصَّفَا والْمَرْوَةَ ، وبينهما يسْعى

الْحُجَّاج والْمُعْتَمِرُونَ سبعة أشواط وهم بِملابس الإحرام . وفي ضَوَاحِ مكّة تَقَع عَرَفة ومِنىَ والْمُزْدَلِفَةُ ، وهي من مَنَاسِك الْحَجِّ .

١– مع من قدم النّبي إبراهيم ؟ ٤– أين يقع المسجد الحرام ؟

٢– متى ولد النّبيّ محمّد « ص » ؟ ٥ – من بنى الكعبة ؟

٣– في أيّة سنة أنزل الله القرآن ؟ ٦ – كم شوطا يطوف الحاجّ ؟

التّدريب٧ : ترجم العبارات التّالية .

Древний город, история возвращается к временам, переселился вместе с женой и сыном, оттуда начался призыв, ее построил Пророк, на восточной стороне мы находим, в окрестностях города находится.

التّدريب ٨ : أقرأ الفقرة ثمّ ضع علامة (√) أو(×) .

صالِحٌ يَقضِي عُطلةَ رَمضان في مكّة والمدينة . في مكّة يسكن في فندق قريب من المسجد الحرام . يذهَب صالِح مَع أسْرتِه إلى المسجد قبل صلاة العصر ، ويُصلّي المغرب والعشاء . صالح يَتَناول الفَطور في المسجد ، لايأكُل كثيرًا ، يَتَناولُ التَّمر والماء والقَهْوة . في المدينة يُقِيم صالح في شقّة بعيدة عن المسجد النَّبويِّ ، ويذهَب مع أسرتِه إلى المسجد النَّبويِّ قبل صلاة المغرب ، ويَبقَى إلى صلاة العِشاء ، ويُصلّي العِشاء ، ثم يذهَب إلى الشّقّة بالحافلة . يَقضِي صالح يوم العِيد الأوَّل في المدينة واليومَ الثّانِيَ في مكّة .

١ - صالح يَقضِي عُطلة الحجِّ في مكّة والمدينة .

٢– يسكن في مكّة في شقّة .

٦– يتناول في الفَطور التَّمر والحليب .

٧– يذهب صالح إلى الشَّقّة بالحافلة .

٣- يسكن في المدينة في فندق .

٤- يذهب صالح إلى المسجد الحرام قبل صلاة العصر .

٥- يذهب إلى المسجد النَّبويِّ قبل صلاة العصر .

٨- يُقِيم صالح في شقّة قريبة من المسجد النَّبويِّ .

٩- يَقضِي صالح يومَ العِيد في المدينة ؟

١٠- يَقْضي اليومَ الثَّاني في المدينة ؟

التّدريب ٩ : ترجم النَّصّ .

Мекка - древний город. Он находится в Королевстве Саудовская Аравия. Каждый год туда отправляются миллионы паломников для совершения хаджа. В Мекке находится Кааба. Паломники в ихраме обходят Каабу семь раз, пьют воду Замзам и семь раз пробегают между холмами ас-Сафа и аль-Марва. В окрестностях Мекки находится гора Арафат.

التّدريب ١٠ : املأ الجدول الآتي .

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	المصدر
استثمر					
	يستخدم				
		استبعد			
			مستكمل		
				مستحسن	
					استعلام

Урок 52

الدَّرْسُ الثّاني وَالخمْسُون

Подобноправильные глаголы

فِعْلٌ مِثالٌ

Глаголы со **слабыми** согласными و и ي в **начале** корня называются **подобноправильными**, например: وَصَلَ прибывать, وَضَعَ поставить, يَسِرَ быть легким.

У глаголов типа وَصَلَ ، وَعَدَ ، وَضَعَ в формах настояще-будущего времени, если оно образовано по формуле يَفْعِلُ , و опускается. Например:

وَصَلَ – يَصِلُ | وَجَدَ – يَجِدُ | وَعَدَ – يَعِدُ

В формах настояще-будущего времени типа وَجِعَ и وَشُكَ слабый корневой و сохраняется. Например:

وَجِعَ – يَوْجَعُ | وَشُكَ– يَوْشُكُ

Слабый و опускается при образовании повелительного наклонения, и может опускаться в некоторых формах масдаров, например:

وَصَلَ – صِلْ – صِلَةٌ | وَصَفَ – صِفْ – صِفَةٌ

В глаголах с начальным ي , слабый сохраняется во всех формах, например:

يَسِرَ – يَيْسَرُ – ايسَر . . . .

تصريف فعل وصل في الماضي و المضارع و الأمر

род	*лицо*	*число*	повел.	наст.вр.	пр.вр.	мест.
м.р.	*3-е*	*ед.ч.*		يَصِلُ	وَصَلَ	هو
м.р.	*3-е*	*дв.ч.*		يَصِلاَن	وَصَلاَ	هما
м.р.	*3-е*	*мн.ч.*		يَصِلُونَ	وَصَلُوا	هم
ж.р	*3-е*	*ед.ч.*		تَصِلُ	وَصَلَتْ	هي
ж.р.	*3-е*	*дв.ч.*		تَصِلاَن	وَصَلَتَا	هما
ж.р.	*3-е*	*мн.ч.*		يَصِلْنَ	وَصَلْنَ	هنّ
м.р.	*2-е*	*ед.ч.*	صِلْ	تَصِلُ	وَصَلْتَ	أنتَ
м.р.	*2-е*	*дв.ч.*	صِلاَ	تَصِلاَن	وَصَلْتُمَا	أنتما
м.р.	*2-е*	*мн.ч.*	صِلُوا	تَصِلُونَ	وَصَلْتُمْ	أنتم
ж.р.	*2-е*	*ед.ч.*	صِلِي	تَصِلِينَ	وَصَلْتِ	أنتِ
ж.р.	*2-е*	*дв.ч.*	صِلاَ	تَصِلاَن	وَصَلْتُمَا	أنتما
ж.р.	*2-е*	*мн.ч.*	صِلْنَ	تَصِلْنَ	وَصَلْتُنَّ	أنتنّ
м.р. *ж.р.*	*1-е*	*ед.ч.*		أَصِلُ	وَصَلْتُ	أنا
м.р. *ж.р.*	*1-е*	*дв.ч.* *мн.ч.*		نَصِلُ	وَصَلْنَا	نحن

الحوار

الابن: كيف اعْتمَرْت يا أبي ؟

الأب: وَصَلتُ إلى المِيقاتِ عِنْدَ شرُوق الشَّمْس .

الابن: و ماذا فعَلتَ في المِيقاتِ ؟

الأب: لبسْتُ ثوْبَ الإحْرَام ، وَ لبَّيْتُ بالعُمْرَة .

الابن: متى وصَلتَ إلى المَسْجد الحَرام ؟

الأب: وصَلتُ بعد العَصْر .

الابن: بمَ شعَرْتَ في المسجد الحرام ؟

الأب: شعَرْتُ بالسُّرُور .

الابن: كم شوْطا طفتَ حَوْل الكعْبَة ؟

الأب: طفت سبْعَة أشوَاطٍ ، ثمّ صَلّيْتُ رَكعَتيْنِ خَلفَ مَقام إبْرَاهِيمَ .

الابن: و ماذا فعَلتَ بعْد ذلك ؟

الأب: سَعَيْت بَيْن الصَّفا وَ المَرْوَة سَبْعَة أشواط ، ثمَّ حَلقتُ رَأسِي .

الابن :وأين خلعْتَ ثوْبَ الإحْرَام ؟

الأب :خلعْتهُ في الفندُق .

كلمات جديدة

مِيقَاتٌ	микат	حَرَمٌ	святыня
شُروقٌ	восход	نُورٌ(أَنْوَارٌ)	свет
هِجْرَةٌ	переселение	قَبْرٌ(قُبُورٌ)	могила
صَاحِبٌ(أَصْحَابٌ)	сподвижник	شَرِيفٌ	благородный
نَشِيدٌ(أَنَاشِيدُ)	нашиды	وَقَعَ(يَقَعُ)	произойти
مَقَامٌ	место стояния	مُنَوَّرَةٌ	лучезарный
مَكَانٌ(أَمَاكِنُ)	место	مَعْرَكَةٌ(مَعَارِكُ)	сражение
هَدِيَّةٌ(هَدَايَا)	подарок	كَافِرٌ(كُفَّارٌ)	неверующий
قَرِيبٌ(أَقَارِبُ)	родственник	أَهْلٌ(أَهَالِي)	обитатель
رَضِيَ(يَرْضَى)	быть довольным	الْجَنَّةُ(جِنَانٌ)	рай
سَمَّى(يُسَمِّي)	назвать	مُهِمٌّ	важный
يَثْرِبُ	г. Ясриб	لَبَّى(يُلَبِّي)	намериться

✓ تدريبات

التّدريب١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١–متى وَصَل الأَب إلى الْمِيقَات ؟ ٤–ما ذا فعل حَوْل الكعبة ؟

٢– ما ذا فعل في الميقات ؟ ٥ – أين خَلَعَ مَلابس الإحرام ؟

٣– أين صَلَّى الأبُ رَكعتيْن ؟

التّدريب٢ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال : ط١ : كم شَوْطا طُفْت ؟

ط٢ : طُفْتُ سَبْعةَ أشْواط .

طفت – سبعة – أشواط

صلَّيت – خمس – صَلواتٍ	سَعَيْت – سبعة – أشواط
أكلْت – ثلاث – وَجبات	اِشْتَريت – عشرة – أثواب
درَست – أربع – حِصَص	قرأت – ستَّة – كتب

3. Проспрягайте в прошедшем времени следующие глаголы:

وَضَعَ ، وَقَفَ ، وَثِقَ

4. Проспрягайте в настояще-будущем времени следующие глаголы:

وَصَفَ ، وَزَنَ ، وَجَدَ

5. Проспрягайте в повелительном наклонении следующие глаголы:

وَضَعَ ، وَصَفَ ، وَصَلَ ، وَقَفَ

6. Определите корни слов:

صِفَةٌ ، يَثِقُ ، وَاسِعٌ ، مَوْجودٌ ، صِلْ ، مَوْلُودٌ ، مَوْقِفٌ ، مَيْمُونٌ

التّدريب ٧ : اقرأ الفقرة ثمّ أجب عن الأسئلة .

المدينة الْمُنَوَّرَةُ

كان اسم هذه المدينة قبل هِجْرة النّبيّ محمّد صلّى الله عليه وسلّم إليها يثربَ . هَاجر إليها النَّبيّ محمّد صلّى الله عليه وسلّم مع صَاحِبه أبِي بَكْرٍ رَضِيَ الله عنه سنة ستّ مائة واثنتين وعشرين . اِستَقبَلهُما سُكان المدينة بِالأَنَاشِيد . بعد الْهجرة سَمَّاها المسلمون بمدينة النّبيّ . بَنىَ رسول الله

صلّى الله عليه وسلّم فيها مسجدا ، وهو ثانِي الْحَرَمَيْن الشَّريفَيْن . والصّلاة في هذا المسجد تَفْضُل من الصّلوات في مساجدَ أخرى بألْف مرّة . عَاش النّبيّ صلّى الله عليه وسلّم فيها عشر سنوات إلى أن يَنْتَقِلَ إلى دار الآخرة ، وهناك قبره الشّريف داخل المسجد النّبويّ . ومن المدينة خرج نور الإسلام ووصل إلى بلاد بعيدة . وفي ضَاحِية المدينة يُوجد جَبل أُحُد . وَقعَت هُناك مَعْرَكَةٌ كبيرة بين المسلمين وكُفّار القُرَيش . في المدينة الْمنوّرة توجد الجامعة الإسلاميّة . يدرس فيها الطّلاّب من جميع بلاد العالم .

١– مع من هاجر النّبيّ (ص) ؟
٢– متى هاجر النّبيّ محمّد (ص) ؟
٣– كم سنة عاش النّبيّ في المدينة ؟
٤– أين قبر النّبيّ (ص) ؟
٥ – أين يقع جبل أحد ؟
٦ – بين مَن كانت المعركة ؟

التّدريب ٨ : ترجم العبارات الآتية .

Медина это второй священный город для мусульман после Мекки; Пророк (да благословит Его Аллах и приветствует) в 622 году переселился из Мекки в Медину; вторая из благородных святын; его назвали городом Пророка; скончался через десять лет; произошло крупное сражение.

التّدريب ٩ : املأ الفراغ بالكلمة المناسبة .

١) هاجر النّبيّ . . صلّى الله عليه وسلّم مع . . . . . أبي بكر رضي الله عنه من . . . .إلى . . . .واستقبلهما سكّان . . . . . بالأناشيد .

٢) المسجد النّبويّ ثاني . . . الشّريفين ، والصّلاة فيه . . . من . . . . . في مساجد . . . ب . . . مرّة .

التّدريب ١٠ : عرِّب الحوار .

- Где находится Дамасский университет?	- Дамасский университет находится в Дамаске.
- А где родился Ахмад?	- Он родился в Украине.
- Как он добирается на Украину?	- Он добирается туда на автобусе.
-Ты учился в Дамаске?	- Нет, я учился в Судане.

التّدريب ١١ : اقرأ الفقرة ثمّ أجب عن الأسئلة .

غَادَرَ سَعيد بَلدَه للعُمرَة ، وَوَصَل إلى الْمِيقَات في الصَّباح . لبِس ثَوبَ الإحْرام ، وَلَبَّى بِالْعُمرة ، ثمَّ ذهَب إلى مكَّة الْمُكرَّمة . وَصلَ سَعيد إلى مكَّة بعد العَصر . شَعَر سَعيد بالسُّرور في المسجد الحرام . طافَ سعيد حَول الكَعبة سَبعة أشواط ، صلَّى رَكعتيْن خَلف مَقام إبراهيمَ . ثُمَّ سَعى بيْن الصَّفا والْمَروَة سبعة أشْواط وحلَق رَأسَه . ثمَّ ذهب إلى الفُندق وخَلع ثوْب الإحْرام . بعد أسبُوع سافَر سعيد إلى بلدِه . بعدَ عَام سَيحْضر سعيد مع أسْرتِه للحجِّ والعُمرة إن شاء الله .

١ - لماذا غادَر سعيد بلده ؟
٢- متى وَصل إلى الميقات ؟
٣- ماذا لبس في الميقات ؟
٤- ماذا فعل في الميقات ؟
٥- إلى أين ذهب بعد ذلك ؟
٦- متى وصل سعيد إلى مكَّة ؟
٧- ماذا فعل سعيد في الفندق ؟
٨- متى سافر إلى بلده ؟

التّدريب ١٢ : املأ الجدول الآتي .

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	المصدر

					درَّسَ
				يُشاهِدُ	
			أخْرِجْ		
		مُتَكَلِّمٌ			
	مُحْتَرَمٌ				
اِسْتِقْبالٌ					

التّدريب ١٣ : ترجم النَّصّ .

Я студент института иностранных языков. Я изучаю в институте два языка: арабский и английский.

Арабский язык очень красивый язык. Это язык Пророка, язык Корана и обитателей рая. Арабский язык также очень важный язык в мире.

На летних каникулах мы отправились в Саудовскую Аравию. Наш самолет вылетел из аэропорта в десять часов утра. Мы прибыли в Джидду через 4 часа. Мы вышли из аэропорта, сели в автобус и отправились в Мекку. По дороге мы увидели красивые места. Мы совершили Умра. Мы провели в Мекке 7 дней, совершали намазы, затем отправились на автобусе в Медину. Там мы посетили мечеть Пророка, могилу Пророка и его сподвижников Абу Бакра и Умара. Мы провели в Медине три дня, совершали намазы в мечети Пророка.

Мы также были на горе Ухуд. Затем мы вернулись в Джидду. Джидда - это большой город на берегу Красного моря. Там много университетов, школ, больниц, фирм. Мы отправились на побережье Красного моря и хорошо отдохнули.

Мы вернулись в Дагестан, привезли подарки родственникам и друзьям.

Урок 53

الدّرس الثّالث وَالخمسون

Усеченная форма глагола

فِعْلٌ مَجْزُومٌ

Усеченная форма глагола образуется на основе формы настояще-будущего времени путем **замены** конечной огласовки **даммы** (ُ–) на **сукун** (ْ–); окончание ن после долготы **опускается**. Таким образом формула усеченного глагола будет يَفْعُلْ

Данная форма глагола имеет широкую сферу применения. Она используется для:

а) повеления по отношению к 1-му и 3-ему лицам. В этом значении усеченная форма употребляется в сочетании с частицей ل «*пусть*». Например: لِيَقْرَأْ *пусть он (про)читает*; لِيَكْتُبَا *пусть они (оба) напишут*; لِنَذْهَبْ *пойдем (те);*

б) запрещения действия. В этом значении усеченная форма употребляется в сочетании с отрицательной частицей لا «*не*». Например: لا تَقْرَأْ *Не читай!*; لاَ تَدْخُلُوا *не заходите*; لاَ تَعْمَلْنَ *не работайте!* (ж.р.);

в) усеченная форма глагола в сочетании с отрицательной частицей لم «*не*» получает значение прошедшего времени. Например:

يَكْتُبُ *он пишет*	لَمْ يَكْتُبْ *он не написал*

يَذْهَبُ *он идет*	لَمْ يَذْهَبْ *он не пошел*

г) для выражения условного наклонения.

Глагол ставится в усеченной форме после условных частиц إِنْ ؛ مَتَى ؛ إِذَا в значении «*если, когда*»; после условных наречий كُلَّمَا *всякий раз, как*; حَيْثُمَا *там, где* и т.п.

Форма условного наклонения служит для выражения только реально-условного действия. Глагол в форме условного наклонения обычно употребляется в сложноподчиненном предложении с придаточным условным; глагол как в главном, так и в придаточных предложениях ставится в усеченной форме.

Например:

إِنْ تَذْهَبْ إِلَى الْمَدِينَةِ غَدًا اِشْتَرِ لِي كِتَابًا .	*Если завтра ты поедешь в город, купи мне книгу.*
إِذَا نَنْظُرْ إِلَى خَرِيطَةِ رُوسِيَا نُشَاهِدْ مُدُنًا كَثِيرَةً .	*Если мы посмотрим на карту России, мы увидим много городов.*

Спряжение глагола يكتب в усеченной форме

Мн. число	Дв. число	Ед. число	лицо
لَمْ يَكْتُبُوا	لَمْ يَكْتُبَا	لَمْ يَكْتُبْ	3-е л. м.р.
لَمْ يَكْتُبْنَ	لَمْ تَكْتُبَا	لَمْ تَكْتُبْ	3-е л. ж.р.
لَمْ تَكْتُبُوا	لَمْ تَكْتُبَا	لَمْ تَكْتُبْ	2-е л. м.р.
لَمْ تَكْتُبْنَ	لَمْ تَكْتُبَا	لَمْ تَكْتُبِي	2-е л. ж.р.
لَمْ نَكْتُبْ	لَمْ نَكْتُبْ	لَمْ أَكْتُبْ	1-е л.

الحوار

الابن :متى يَبْدَأ الوُقوفُ بعَرَفة ؟

الأب :يبْدَأ غدًا في اليَوْم التّاسِع بعْدَ الزَّوَال .

الابن : ومتى يَنْتهي ؟

الأب :ينتهي عِندَ الفجْر .

الابن : هل نُصَلّي الظُّهرَ والعَصْرَ في عَرَفات ؟

الأب : نعم ، جَمْعًا وَقصْرًا وقت الظّهْر .

الابن : ومتى نذهب إلى مُزْدَلِفة ؟

الأب : نذهب بعد غرُوب الشّمْس ،ونُصَلّي فيها المَغربَ والعِشاءَ جَمْعًا وقصْرا .

الابن : وما ذا نفعل بعد ذلك ؟

الأب : نذهبُ إلى مِنى قبل شرُوق الشّمْس ، ونرْمِي الجمْرة الكبْرَى ، ثمّ نذبَحُ الهَدْيَ ، ونحلِقُ رُؤُوسَنا ؟

الابن : وماذا نفعل بعد ذلك ؟

الأب : نذهب إلى المسجد الحرام لِطوَافِ الإفاضَة وسَعْي الحَجّ .

الابن : ومتى نَطُوفُ طوَافَ الوَدَاع ؟

الأب :بعد رَمْي الجَمَراتِ في اليَوْم الثّاني عَشرَ ، أوالثّالِث عَشرَ .

كلمات جديدة

должен	يَجِبُ	закат	زَوَالٌ
Зу-ль-хиджа	ذُوالْحِجَّة	сокращенно	قَصْرًا
направиться	تَوَجَّهَ	заход (солнца)	غُرُوبٌ
просить прощения	اِسْتَغْفَرَ	бросать	رَمَى(يَرْمِي)
отправиться	اِنْطَلَقَ	камушки	جَمْرَةٌ (ات)
жертва	هَدْيٌ	резать	ذَبَحَ
жертвоприношение	أَضْحَى	отправление	إفَاضَةٌ
если, хотя бы	وَلَوْ	прощание	وَدَاعٌ
ночевать	بَاتَ(يَبِيتُ)	столп	رُكْنٌ (أَرْكَانٌ)
приводит	أَدَّى(يُؤَدِّي)	выплачивание	إيتَاءٌ
особенность	مِيزَةٌ(ات)	путь	سَبِيلٌ(سُبُلٌ)
бесплатно	مَجَّانًا	смог	اِسْتَطَاعَ

✓ تدريبات

التّدريب١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١– متى يَبْدأ الوُقُوف بعَرفة ؟

٢–أين يُصلّي الأب والابن الظّهر ؟

٣–متى يذهبان إلى المُزْدلفَة ؟

٤–ما ذا يفْعَلان في مِنَى ؟

التّدريب٢ : هات جملا كما في المثال .

المثال : يَطُوف في اليوم **الثّاني عشر**

يطوف – ١٢

يذهب – ١٥ يَدرُس –١٣

يُغادِر – ١٧ يعمَل – ١٤

3. Проспрягайте следующие глаголы в усеченной форме с частицей لم:

سأل ، ذهب ، ترك ، وجد ، رجع ، شاهد ، تناول ، احترم

4. Образуйте повелительную форму для 1-го и 3-го лица от следующих глаголов и проспрягайте их:

سمع ، ذهب ، خرج ، توجّه ، استغفر ، ذبح ، شكر ،سكن

5. Образуйте запретительную форму от следующих глаголов и проспрягайте их.

سأل ، أكل ، جلس ، درَّسَ ، شاهد ، أرسل ، تناول ، اشترك

التّدريب٦ :ترجم الجمل الآتية .

١) إنْ تقرأْ تَفهَمْ كثيرا ، وإن تُسافِرْ تَعرِفْ أكثرَ . ٢) لِيأخُذْ معه كتاب اللّغة العربيّة . ٣) لِنذْهَب إلى صلاة الجمعة ، الآن السّاعة الثّانيّة عشرة ظهرا . ٤) لم أذهبْ أمس إلى المدرسة ، ولِهذا لم أفهَمْ الدَّرس الجديد . ٥) لَم أكُنْ في الحجّ ولم أَطُفْ حول الكعبة ولم أَسْعَ بين الصّفا والمروة .

التّدريب٧ :املأ الفراغ في الجمل الآتية .

١) إذا . . . .(будет) الطّقس غدا كما كان أمس . . . .(то я поеду) بالقطار إلى المدينة . ٢) إنْ . . . . . (закончу) عملي في السّاعة الرّابعة مساء . . . . .(то навещу) صديقي

المريض . ٣) إن . . . . .(войдем) هذه الغرفة ، . . . .(то увидим) كثيرا من الأشياء الجميلة .

التّدريب٨ :عرّب الجمل الآتية .

В этом году мы отправились в Хадж. Мы выехали из Дагестана в начале месяца зу-ль-Хиджа. В нашей группе было 25 паломников. Мы прибыли в Медину через 6 дней. В Медине мы посетили мечеть Пророка и его могилу. Мы провели в Медине один день. Затем мы отправились на Микат и там облачились в ихрам и отправились на автобусе в Мекку. В Мекке мы вошли в Священную мечеть, совершили семикратный обход Каабы, помолились за Макамом Ибрахима, пили воду из Замзама и семь раз пробежали между холмами ас-Сафа и аль-Марва.

التّدريب ٩ : رتّب الكلمات ، لِتُصبح جملة .

١– الفجر– الوداع – بعد – نطوف– صلاة – طواف .

٢– ثمّ –الإحرام – إلى– ثوب–وصلت – خلعت– الفندق .

٣– إن – عمرة – قال– شاء – الله– الضّابط– مقبولة .

التّدريب١٠ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١– متى العُطلة ؟

٢– أين تَقضِي العُطلة ؟

٣– هل ذهبتَ إلى مكَّة ؟

٤– متى الحجُّ ؟

٥– ماذا تفعَل في الْمِيقاتِ ؟

٦– أين تَطُوف ؟

٧– متى تُحَلِّق رأسَكَ ؟

٨– متى تَذْبَح الْهَدْي ؟

التّدريب١١ : ترجم النّصّ الآتي .

في الحجّ

أركانُ الإسلام خمسةٌ ، وهي الشَّهادتان وإقامُ الصّلاة وإيتاءُ الزّكاة وصومُ رمضانَ وحجّ البيت من اسْتَطاع إليه سبيلا . يَجِب على المسلم أن يَحُجَّ وَلَوْ مرّة واحدة في العمر . الحجّ يكون في شهر ذِي الحِجَّة . يلبس الْحُجّاجُ مَلابس الإحرام في الميقات ، ثمّ يذهبون إلى مكّة المكرّمة . في مكّة يطُوف الحجّاج سبعة أشواط حول الكعبة ، ثمّ يُصلّون خلف مَقَام إبراهيم ، ثمّ يَسْعَوْنَ بين الصّفا والمروة سبعة أشواط .

في اليوم التّاسع من شَهر ذي الحجّة يتوَجّهُ الحجَّاج إلى عرفات ، يُصلّون ويَسْتَغْفِرون ويَدعُون ربَّهم إلى غُروب الشّمس . بعد غروب الشّمس يتوجَّه الحجّاج إلى مزدلفة ، ويصلّون المغرب والعشاء هناك . يَبيتُ الحجّاج في مزدلفة وهم يقرؤون القرآن ويذكرون الله ويستغفرونه . ينطلق ضُيوف الرّحمن إلى مِنَى قبل شروق الشّمس ويَرْمُون الجمرة الكبرى ، ويَحْلقون رؤوسهم ويذبحون الهديَ . بعد ذلك يتوجّه ضيوف بيت الله الحرام إلى المسجد الحرام لطواف الإفاضة . كلّ ذلك يكون في اليوم العاشر من ذي الحجّة . وهذا يومُ عيدِ الأضحى عند المسلمين .

بعد طواف الإفاضة يعود الحجّاج إلى منى ويرمون الجمرات في اليوم الحادي عشر والثّاني عشر والثّالث عشر ، ثمّ يرجعون إلى مكّة لطواف الوداع . بعد طواف الوداع يسافر الحجّاج إلى المدينة المنوّرة ويزورون قبر رسول الله صلّى الله عليه وسلّم والمسجد النّبويّ ثمّ يعودون إلى وطنهم .

١– صل بين المفرد و الجمع

المفرد	الجمع
١– أسبوع	تذاكر
٢– صحيفة	أيّام
٣– تذكرة	صحف
٤– يوم	أسابيع

٢– ضع علامة (×) على الكلمات الغريبة .

١– منى – عرفات – مزدلفة – طواف .

٢– روسيا – فرنسا – خطوط – إيطاليا .

٣– طائرة – فندق – مطار – مسافر .

٤– يفقد – يطوف – يسعى – يلبّي .

٣– اختر الكلمة الصّحيحة و اكتبها في الفراغ .

١– يُقيم محمّد في . . . . . (مكتبة / فندق)

٢– فَقدت . . . . . (الحقيبة / البيت)

٣– بم . . . . . وأنت في مكّة ؟ (تقضي / تشعر)

٤– . . . . . .سبعة أشواط (صلّيت / طفت)

٤– صل بين السّؤال في (أ) و الجواب في (ب) .

(أ)	(ب)
١– أين تذاكر ؟	لونها أزرق .

٢– كم يوما ستقيم هنا ؟	في الحقيبة تذاكر .
٣– ما لون الحقيبة ؟	سبعة أشواط
٤– ماذا في الحقيبة ؟	في شهر رمضان
٥– متى العطلة ؟	هذه هي تذاكر .
٦– كم شوطا طفت ؟	خمسة أيّام .

٥- اقرأ الفقرة ، ثم أجب بنعم (√) أو بلا (×)

أحمد يَقْضي العُطلة في مكّة والمدينة المنوَّرة . في مكّة يصُوم ويَعْتَمر . وفي المدينة يُصلّي ويَزور رَوْضَة النّبيِّ . يَشعُر في مكَّة والمدينة بالسُّرور . يَصِل إلى الكَعبَة بعد العصر ، يَطُوف حَول الكعبة سبعة أشواط .

١- أحمد يقضي العطلة في مكَّة والمدينة المنوَّرة

٢- يزور رَوْضَة النَّبيِّ

٣- يَشْعُرأحمد في مكَّة بالسُّرور .

٤– هو لا يشعر في المدينة بالسُّرور . .

٦-بيّن الوزن والصّيغة للأفعال الأتية .

سأل		مسلِم	
يكوّن		محمّد	
تصوّر		بيّنْ	
تبادلْ		مساعدة	

الوحدة الخامسة

عشرة

الصّحّة

ЗДОРОВЬЕ

Урок 54

الدّرس الرّابع والخمسون

Сослагательное наклонение

فِعل مَنصُوبٌ

В арабском языке отсутствует инфинитив (неопределенная форма глагола). Вместе отсутствующего глагола употребляется личная форма глагола в сослагательном наклонении. Так, например, предложение: «Я хочу пойти домой» в арабском языке будет иметь следующий вид: « Я хочу, чтобы я пошел домой».

Глаголы в сослагательном наклонении употребляются в сочетании одним из следующих союзов: أَنْ *чтобы*, كَيْ *чтобы*, لِ чтобы, حَتىَّ *чтобы, пока не*, لأَنْ *для того, чтобы*,لِكَيْ *чтобы*, قَبْلَ أَنْ *прежде чем* и т. д.

Форма сослагательного наклонения образуется из формы настояще- будущего времени. При этом происходит следующие изменения:

1. Конечная дамма меняется на фатху.
2. Конечный ن со своей огласовкой после долгой гласной отпадает. При этом в глаголах мужского рода множественного числа 2-го и 3-го лица вместо ن пишется ا

Примеры употребления сослагательного наклонения:

أُرِيدُ أَنْ أَذْهَبَ إلى البَيْتِ	*Я хочу пойти домой.*
دخَلْتُ الْمَعهَد كَيْ أَدْرُسَ اللُّغة العربيَّة	*Я поступил в институт, чтобы изучать арабский язык.*

تُريدُ طَالِبَتَانِ أنْ تَخْرُجَا مِن الفَصْلِ	*Две студентки хотят выйти из класса.*

Глагол также ставится в сослагательном наклонении в простом предложении после отрицательной частицы لَنْ (*не, никогда не*), например:

لَنْ أَذْهَب غدًا إلى الجَامِعَة .	*Завтра я не пойду в университет.*

Спряжение глагола كتب в сослагательном наклонении

Мн. число	Дв. число	Ед. число	лицо
لَنْ يَكْتُبُوا	لَنْ يَكْتُبَا	لَنْ يَكْتُبَ	3-е л. м.р.
لَنْ يَكْتُبْنَ	لَنْ تَكْتُبَا	لَنْ تَكْتُبَ	3-е л. ж.р.
لَنْ تَكْتُبُوا	لَنْ تَكْتُبَا	لَنْ تَكْتُبَ	2-е л. м.р.
لَنْ تَكْتُبْنَ	لَنْ تَكْتُبَا	لَنْ تَكْتُبِي	2-е л. ж.р.
لَنْ نَكْتُبَ	لَنْ نَكْتُبَ	لَنْ أكْتُبَ	1-е л.

Замена глагола в сослагательном наклонении масдаром

Глагол в сослагательном наклонении может быть заменен масдаром (и наоборот), например:

يُحِبُّ أخِي أنْ يَقْرَأَ الكتُبَ العَرَبِيَّة .	*Мой брат любит читать арабские книги*
يُحِبُّ أخِي قِرَاءَةَ الكُتُبِ العَرَبِيَّة .	*Мой брат любит читать арабские книги.*

الحوار

مسعود : السّلام عليكم ورَحْمَة اللهِ وَبرَكاتهُ .

محمود : وعليكم السَّلام ورحمة الله وبركاته .

مسعود :لماذا حَضَرْتَ اليوْمَ إلى المُسْتشفى ؟

محمود :حضرْتُ لِزيَارَة طبيب الأسْنانِ .

مسعود : بمَ تشعُرُ ؟

محمود : أشعُرُ بألَمٍ شدِيدٍ في أسْنَانِي .

ولماذا حضرْت أنت إلى المستشفى ؟

مسعود : حضرتُ لزيارَة طبيب الأنْفِ وَالأذْن وَالْحَنجَرَة .

محمود : بمَ تشعُرُ ؟

مسعود : أشعُرُ بألم شدِيدٍ في أذنِي .

محمود : هل لدَيْكَ مَوْعِدٌ مَعَ الطّبيب ؟

مسعود : نعم ، مَوْعِدي السَّاعة العاشِرةَ .

محمود : مَوْعدِي السَّاعَة العَاشِرة أيْضا .

مسعود : السَّاعة الآنَ التّاسعةُ والنّصْفُ ، بَقِي نِصْفُ ساعةٍ .

كلمات جديدة

жаловаться	شَكَا(يَشْكُو)	зубы	سِنٌّ (أسْنَانٌ)
возможно	رُبَّمَا	боль	أَلَمٌ(آلامٌ)
обследовать	فَحَصَ	сильный	شَدِيدٌ
лекарство	دَوَاءٌ(أَدْوِيَةٌ)	нос	أَنْفٌ(أُنُوفٌ ،آنَافٌ)
сердце	قَلْبُ(قُلُوبٌ)	ухо	أُذْنٌ (آذَانٌ)
желудок	مَعِدَةٌ(أَمْعِدَةٌ)	горло	حَنْجَرَةٌ(حَنَاجِرُ)
живот	بَطْنٌ(بُطُونٌ)	встреча	مَوْعِدٌ(مَوَاعِدُ)
спина	ظَهْرٌ(ظُهُورٌ)	матч	مُبَارَاةٌ(ات)
поликлиника	مُسْتَوْصَفٌ	грудь	صَدْرٌ(صُدُورٌ)
член	عُضْوٌ(أَعْضَاءٌ)	мерить	قَاسَ
мороженое	البُوظَةُ	температура	حَرَارَةٌ(ات)
опасный	خَطِيرٌ	высокий	مُرْتَفِعٌ

✓ تدريبات

التّدريب ١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١– لما ذا حَضَر مَحْمُود إلى المُسْتَشفى ؟ ٢– بِمَ يَشْعر ؟

٣– لما ذا حضر مَسْعُود إلى المستشفى ؟ ٤– بِمَ يشعر ؟

التّدريب٢ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال : ط١ : بِمَ تَشْعر ؟

ط٢ : أشعُر بألَمٍ شَديد في **أُذنِي** .

أذن أنف حنجرة قلب أسنان صدر

معدة بطن ظهر رأس عين قدم

التّدريب ٣ : هات جملا ، كما في المثال

المثال : ط : ذهَبَ صالِح إلى **الْمُسْتشْفى** ، لِزيارَة **الطَّبيبِ** .

المستشفى – الطبيب

الرِّياض – الأهل	الجامعة – المدير
جدَّة – الأصدقاء	الشّركة – المهندس
المدينة – الأسرة	الكليَّة – الأستاذ

4. Проспрягайте следующие глаголы в сослагательном наклонении:

ترك ، ذهب ، قرأ ، خرج .

5. Вставьте вместо точек слова, указанные в скобках глаголы в сослагательном наклонении.

جلَسْنا.....(чтобы выпить кофе)

قرأ القصَّة كثيرا.....(чтобы понять его хорошо)

سافر أحمد إلى دمشق...(чтобы навести своего друга)

ذهب الطَّالب إلى المكتبة.....(чтобы читать уроки)

6. В следующих предложениях замените форму сослагательного наклонения глагола масдаром.

١) لبس حسن ملابس المدرسة قبل أن يخرج من البيت .٢) دخل التِّلميذ المكتبة لكي يقرأ الكتب .٣) ذهب الأب إلى المستشفى ليزور

الطّبيب . ٤) طلب المعلّم من التّلميذ أن يكتب التّدريب . ٥) أريد أن أخرج من الفصل .

التّدريب ٧ :اقرأ النَّصَّ ، ثمَّ تَرجمه .

يدرس محمّد في الصّف الثّاني في كليّة الاقتصاد . في كلّ يوم بعد الدّروس يذهب محمّد إلى الملعب ليلعب كرّة القدم مع أصدقائه . هو يريد أن يكون لاعبا مشهورا في كرّة القدم . ذهب محمّد أمس إلى الملعب ولعب الكرّة إلى المساء . كان الطّقس حارّا . بعد المباراة أكل محمّد البوظة و شرب العصير البارد . في اللّيل شعر محمّد بألم شديد في رأسه وحنجرته . قام محمّد من السّرير وشرب فنجانا من الشّاي مع اللّيمون .لم يستطِع أن ينام إلى الصّباح . في اليوم التّالي ذهب محمّد إلى المستوصف وقابل مع الطّبيب . فحص الطّبيب صدره وحنجرته وقاس دراجة الحرارة . قال الطّبيب : حرارتك مرتفعة وفي حنجرتك احمرار . كتب له الطّبيب الدّواء وشكر محمّد الطّبيب ، ثمّ ذهب إلى الصّيدليّة حتىّ يشتريَ الدّواء .

أ) ماهو إعراب الكلمات الّتي تحتها خطّ ؟

ب) استخرج من النَّصّ السّابق ما يأتي :

الفعل الماضي	الفاعل
الفعل المضارع	الصّفة
الفعل المجزوم	المفعول به
الفعل المنصوب	ظرف الزّمان

التّدريب ٨ : ترجم الجمل التّالية .

1. Я хочу написать это упражнение после третьего урока. 2. Он хочет пойти в кинотеатр, чтобы посмотреть индийский фильм. 3. Она хочет купить новое платье, чтобы одеть на выпускном вечере. 4. Ты хочешь остаться со мной, чтобы пойти со мной в больницу? 5. Я хочу, чтобы ты написал письмо нашему другу из Сирии. 6. Ты хочешь, чтобы я написал это упражнение? 7. Я хочу, чтобы они учились хорошо. 8. Учитель хочет, чтобы мы не опаздывали на урок.

التّدريب ٩ : ترجم الجمل التّالية .

1. В нашем городе есть большая больница. 2. В больнице много разных отделений. 3. Там много больных и хороших врачей. 4. Палаты в этой больнице просторные, и в каждой палате по две кровати. 5. В больнице есть также лаборатория, большая кухня и просторная столовая. 6. Во дворе этой больницы много машин скорой помощи.

10. Запомните следующие выражения и составьте с ними предложения:

طَبِيبُ الأمْرَاضِ النِّسَائِيَّةِ гинеколог

طَبِيبُ عَامٌ терапевт

طَبِيبُ الأمْرَاضِ الأعْصَبِيَّةِ невропатолог

طَبِيبُ الْعُيُونِ окулист

طَبِيبُ الأشِعَّةِ рентгенолог

طَبِيبُ الأَطْفَالِ педиатр

طَبِيبُ الأمْرَاضِ الْجِلْدِيَّةِ дерматолог

طَبِيبُ الأسْنَانِ стоматолог

طبيب الأنْفِ والأُذْن والْحَنْجَرَة отоларинголог

طَبِيبُ الْقَلْبِ кардиолог

طَبِيبُ الْجَرَّاحِ хирург

التّدريب ١١ : ترجم الجمل التّالية .

Али учится на первом курсе Института Теологии и Международных отношений. Он учится хорошо и занимается спортом. В каждый выходной день он идет на стадион, чтобы играть в футбол. Вчера он пошел вместе с друзьями на стадион. Было очень жарко. Али выпил много холодной воды. Ночью он почувствовал сильную боль в горле и у него болела голова. В понедельник Али не пошел в институт и в девять часов пошел в больницу. Он ждал у кабинета отоларинголога двадцать минут и зашел в кабинет. Врач спросил: «На что вы жалуетесь?». Али ответил: «Я чувствую сильную боль в горле и болит голова». Врач осмотрел горло Али и сказал : «Да. У вас покраснение в горле, наверное, ты пил холодную воду». Он прописал Али лекарства, и Али вернулся домой.

التّدريب ١٢ : عيّن في كلّ جملة ثلاثة أخطاء .

١- أحمد يذهب أمس إلى المستشفى لكي قابل الطّبيب الأسنان .

٢-لم قرأت هذا درسا الجديدة أمس .

٣- أريد أن درس في هذه المعهد كي أتعلّم لغة العربيّة .

٤- لن ذهب غدا للجامعة ، أريد أزور الطّبيب .

٥- دخلوا المسلمين المسجد حتىّ يصلّون الجمعة .

٦- تريدان الممرّضتان أن تفحص المعدة المريض .

التّدريب ١٣ : احفظ الأمثال العربيّة .

الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ	Терпенье – ключ к радости.
وَعْدُ الْكَرِيمِ دَيْنٌ	Обещание благородного – долг.

Урок 55

الدّرس الخامس والخمسون

Обороты долженствования

1. Для выражения долженствования в предложениях типа: «Я должен пойти в университет»; «Она должна прийти вечером» и т.п. – употребляется глагол يَجِبُ . После него ставится предлог عَلَى со слитными местоимениями того лица, к которому относится долженствование, а затем смысловой глагол в сослагательном наклонении с союзом أنْ , например:

يَجِبُ عَلَيَّ أنْ أذهَبَ إلى الجامعة	*Я должен пойти в университет.*
يَجِبُ عَلَيْهَا أن تَقْرأَ هذا الكتابَ .	*Она должна читать эту книгу.*

Имеются две разновидности данного оборота.

Первая разновидность: глагол يَجِبُ может отсутствовать, например:

عَلَيْنَا أنْ نذهبَ إلى المكتبة	*Мы должны пойти в библиотеку.*

Вторая разновидность: предлог عَلَى со слитным местоимением может отсутствовать, например:

يَجِبُ أن نَذهبَ إلى المكتبة	*Мы должны пойти в библиотеку.*

Для выражения долженствования в прошедшем времени перед глаголом يَجِبُ употребляется كَانَ , например:

كَانَ يَجِبُ عَليَّ أن أذهب إلى الجامعة	*Я должен был пойти в университет.*

2. Для выражения долженствования в предложениях типа: «Ему следует пойти в больницу» и т.п. – употребляется глагол يَنْبَغِي с предлогом ل , к которому присоединяется слитное местоимение с последующей личной формой глагола в сослагательном наклонении, например:

يَنْبَغِي لَهُ أن يذهبَ إلى المستشفى	*Ему следует пойти в больницу.*
يَنْبَغِي لَهَا أن تذهبَ إلى المستشفى	*Ей следует пойти в больницу.*

3. Для выражения возможности совершения действия тем или иным лицом употребляется глагол يُمْكِنُ со слитным местоимением того лица, которому можно совершить действие, и последующим смысловым глаголом в сослагательном наклонении с союзом أنْ , например:

يُمْكِنُكَ أنْ تذهَبَ إلى البيت .	*Ты можешь пойти домой.*

Вместо глагола можно использовать масдар с предлогом, например:

بِإمْكَانِكَ أنْ تَذْهَبَ إلَى البَيْتِ .	*Ты можешь пойти домой.*
بِإمْكَانِهِ أنْ يَلْتَحِقَ بِالْجَامِعَة .	*Он может поступить в университет.*
بِإمْكَانِكُمْ أنْ تَخْرُجُوا .	*Вы можете выйти.*

الحوار

المُدَرِّس : السّلام عليكم ورحمة الله وبركاته .

الطّالِب : وعليكم السّلام ورحمة الله وبركاته .

المُدَرِّس : لماذا تغيَّبْتَ عن الدّراسَة ؟

الطّالِب : أصِبْتُ بزُكَام شدِيد .

المُدَرِّس : بمَ شعَرْتَ ؟

الطّالِب : شعَرْتُ بصُدَاع شدِيدٍ في اللَّيْل ، وَارْتفَعَت دَرَجَة حَرَارَتي .

المُدَرِّس : هلْ قابَلتَ الطَّبيبَ ؟

الطّالِب : نعم ، ذهبْتُ إلى المستشفى بسَيَّارة الإسْعَاف ، وقابَلتُ الطَّبيبَ .

المُدَرِّس : وبمَ نَصَحَكَ الطّبيبُ ؟

الطّالِب : نصَحَنِي بالرَّاحَة و تناوُل الدَّوَاء . وهذا هو التّقْرِيرُ الطّبيّ .

المُدَرِّس : شكرًا لك . وبمَ تشعُرُ الآن ؟

الطّالِب : الحمْد لله ، أنا بخيْر .

كلمات جديدة

إِجْرَاءٌ	проведение	غَابَ	отсутствовать
نَتِيجَةٌ(نَتَائِجُ)	результат	أَصَابَ	заболеть, получить травму.
خَفِيفٌ	легкий	زُكَامٌ	насморк
لَكِنْ	но, однако	صُدَاعٌ	головная боль
رَقَدَ	лечь	سَيَّارَةُ الإِسْعَافِ	машина скорой помощи
سَمَّاعَةٌ	стетоскоп	نَصَحَ	посоветовать
تَنَفَّسَ	дышать	تَقْرِيرٌ طِبِيٌّ	медицинское заключение
قِرْصٌ(أَقْرَاصٌ)	таблетка	جَانِبٌ(جَوَانِبُ)	сторона
مِيزَانُ الحَرَارَةِ	градусник	أَيْمَنُ	правый
قَلِقَ	беспокоиться	دَوْرٌ(أَدْوَارٌ)	очередь
اِلْتِهَابٌ	воспаление	كَشْفٌ	осмотр
شَفَى(يَشْفِي)	исцелить	تَحْلِيلٌ(تَحَالِيلُ)	анализ

✓ تدريبات

التّدريب ١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١–لماذا غَابَ الطَّالب عن الدَّرس ؟

٢– بم أُصِيبَ ؟

٣– هل قَابَل الطَّبيبَ ؟

٤–كيْف ذَهب إلى المستشفى ؟

التّدريب ٢ :صل بين المرض والعُضْو .

١– زكام	رأس
٢– ألم	أنف
٣– صداع	أسنان

التّدريب٣ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال : ط١ : بِمَ تَشْعر ؟

ط٢ : أشعُر بأَلَمٍ في **صَدْري** .وبِمَ تَشعُر أنت ؟

ط١ : أشعُر بأَلَمٍ في **أسْنانِي** .

صدر – أسنان

أذن – حنجرة قلب – أنف أسنان – صدر

حنجرة – أنف قدم – بطن رأس – قلب

التّدريب٤ :كوّن جملا مستخدما الكلمات التّالية :

تناول الدَّواء ، التَّقرير الطّبيّ ، ذهَب إلى المستشفى ، أُصِبْتُ بزكام ، حضر لزيارة الطّبيب ، ألم شديد في الأذن ، سيّارة الإسعاف ، ارتفعت درجة الحرارة

التّدريب٥ : اقرأ النّصّ ، ثمّ ترجمه .

فاطمة مُوظّفَة في شركة الطّيران . هي تحبّ عملها وتعمل كثيرا . استيقظت فاطمة ليلةَ أمس وشعرت بألم شديد من الْجَانِب الأيْمَن من الظّهر . في صباح اليوم التّالي ذهبت فاطمة إلى المستشفى لزيارة الطّبيب . جلست فاطمة في غرفة الانتظار ، تنتظر دورَها . بعد عشر دقائق دخلت فاطمة غرفة الكَشْفِ . سألتْها الطّبيبةُ : هذه أوّل مرّة

تشعرين فيها بهذا الألم ، أم كنتِ تشعُرينه من قبلُ ؟ قالت فاطمة : كنت أشعر بألم خفيف من وقت لأخر ولكن شعرت بهذا الألم الشّديد ليلة أمس فقط . قالت الطّبيبة : اُرْقُدي على السّرير . رَقدَتْ فاطمة على السّرير ووضعت الطّبيبة السّماعَة على ظهرها وصدرها وقالت : تَنفَّسي بعمق . بعد ذلك قاست الطّبيبة درجة حرارتها بميزان الحرارة و أرسلتها إلى قسم التّحاليل بالمستشفى لإجراء التّحليل . أجرت فاطمة كلّ التّحاليل المطلوبة . في اليوم التّالي ذهبت فاطمة لتأخذ نتيجة التّحاليل وعادت بها إلى الطّبيبة . قرأت الطّبيبة النّتيجة وقالت : لا تَقْلَقِي ، نتائجُ التّحليل طيّبةٌ ، هناك الْتِهابٌ خفيف في الجهة اليُمْنى من الظّهر ، الله يشفيك ، إن شاء الله . وكتبت لها الطّبيبة بعض الأدوية ونصحتها بالرّاحة .

أ) ماهو إعراب الكلمات الّتي تحتها خطّ ؟

ب) استخرج من النّصّ السّابق ما يأتي :

المبتدأ	المضارع
	المنصوب
الخبر	مضاف إليه
الفعل الماضي	المفعول به
الفعل المضارع	الصّفة
فعل الأمر	المفعول فيه

التّدريب ٦ : ترجم العبارات الآتية .

Я пришел в больницу; у меня прием к стоматологу; у меня болят зубы; мой отец – отоларинголог; остался час до

приема; сотрудник авиакомпании; почувствовала сильную боль в области спины; утром следующего дня отправилась в поликлинику; время от времени я чувствовал сильную боль в области сердца; дышите глубоко; у вас высокая температура; принесла градусник; результаты анализа хорошие; вам необходим покой.

التّدريب ٧ : ترجم الجمل .

1. Она должна учиться хорошо. 2. Он должен писать письмо. 3. Вы должны выйти из класса. 4. Они должны поехать в город. 5. Вам не следует опаздывать на уроки. 6. Ей нужно постоянно заниматься спортом. 7. Ты должен принимать лекарство 3 раза в день. 8. Нам следует навести нашего друга в больнице. 9. Нам следует два раза в год пойти к стоматологу. 10. Им следовало бы пойти к директору. 11.Можно мне зайти? 12. Можно выйти из класса? 13. Они могут учиться хорошо.

التّدريب ٨ : عيّن في كلّ جملة ثلاثة أخطاء .

١- يجب عليك أن يزور الجدّك في الأسبوع القادمة .

٢-يمكنكما أن تلتحق بالكليّة اللّغات الأجنبيّات في العام التّالي .

٣- كان تجب عليّ أن نخرج من البيت في ساعة الرّابعة .

٤– بإمكانه أن تسافر في موسكو على الطّائرة .

التّدريب ٩ : ترجم الجمل .

1. Он чувствует боль в спине, но не хочет идти в больницу. 2. У меня вчера болела голова, и я выпил две таблетки. 3. У моего друга поднялась температура. Он пошел в аптеку за лекарствами. 4. Я не хочу кушать. У меня болит зуб. 5. Вчера я ходил в аптеку и купил таблетки от головной боли. 6. Мой друг дал мне две таблетки от зубной боли.

Урок 56

الدّرس السّادس والخمسون

Пустые глаголы

اَلْفِعْلُ الأَجْوَفُ

Пустыми называются глаголы, в корне которых **второй** корневой согласный **слабый**, например: قال - корень قول , سار корень-سير.

При спряжении пустых глаголов и образовании глагольных производных форм происходят следующие изменения.

1. **Слабый** согласный **опускается** перед согласным, огласованным **сукуном**. При этом первый корневой получает огласовку **среднего** корневого для настояще-будущего времени. Например:

قَالَ (у) – قُلْتُ *я сказал*, سَارَ (и) – سِرْتُ *я двигался*.

2. В настоящем времени **согласный** превращается в **долгий** гласный, если последующий согласный огласован **гласным**, например: يَقُولُ *он говорит*, يَقُومُ *он встает*, يَبِيعُ *он продает.*

3. При образовании причастий действительного залога **слабый** согласный превращается в **хамзу**. Например:

قَائِلٌ *говорящий*, نَائِمٌ *спящий*, غَائِبٌ *отсутствующий*.

Пустые глаголы имеют следующие формы:

المصدر	اسم المفعول	اسم الفاعل	الأمر	المضارع	الماضي
قَوْلٌ	مَقُولٌ	قَائِلٌ	قُلْ	يَقُولُ	قَالَ
نَوْمٌ	مَنُومٌ	نَائِمٌ	نَمْ	يَنَامُ	نَامَ

سَارَ	يَسِيرُ	سِرْ	سَائِرٌ	مَسِيرٌ	سَيْرٌ

تصريف فعل قال في الماضي و المضارع و الأمر

мест.	пр.вр.	наст.вр.	повел.	*число*	*лицо*	*род*
هو	قَالَ	يَقُولُ		*ед.ч.*	*3-е*	*м.р.*
هما	قَالاَ	يَقُولاَن		*дв.ч.*	*3-е*	*м.р*
هم	قَالُوا	يَقُولُونَ		*мн.ч.*	*3-е*	*м.р.*
هي	قَالَتْ	تَقُولُ		*ед.ч.*	*3-е*	*ж.р.*
هما	قَالَتَا	تَقُولاَن		*дв.ч.*	*3-е*	*ж.р.*
هن	قُلْنَ	يَقُلْنَ		*мн.ч.*	*3-е*	*ж.р.*
أنتَ	قُلْتَ	تَقُولُ	قُلْ	*ед.ч.*	*2-е*	*м.р.*
أنتما	قُلْتُمَا	تَقُولاَن	قُولاَ	*дв.ч.*	*2-е*	*м.р.*
أنتم	قُلْتُمْ	تَقُولُونَ	قُولُوا	*мн.ч.*	*2-е*	*м.р.*
أنتِ	قُلْتِ	تَقُولِينَ	قُولِي	*ед.ч.*	*2-е*	*ж.р.*
أنتما	قُلْتُمَا	تَقُولاَن	قُولاَ	*дв.ч.*	*2-е*	*ж.р.*
أنتنّ	قُلْتُنَّ	تَقُلْنَ	قُلْنَ	*мн.ч.*	*2-е*	*ж.р.*
أنا	قُلْتُ	أَقُولُ		*ед.ч*	*1-е*	*м.р.* *ж.р.*
نحن	قُلْنَا	نَقُولُ		*дв.ч.* *мн.ч.*	*1-е*	*м.р.* *ж.р.*

الحوار

الزَّوْجَة : السّلامُ عليكم ورحمة الله وبركاته .

الزَّوْجُ : وعليكم السّلام ورحمة الله وبركاته .

الزَّوْجَة : خيراً ،هل قابَلتَ الطّبيبَ ؟

الزَّوْجُ : نعم ، وفحَصَ الصَّدْرَ ، والقلبَ ، والكُلية ، وَقاسَ الضَّغْطَ .

الزَّوْجَة : ومَا النَّتِيجَة ؟

الزَّوْجُ : القلبُ سَلِيمٌ ، والحمد لله . هُناك ارْتِفاعٌ قلِيلٌ في الضَّغْطِ والسُّكَّريِّ .

الزَّوْجَة : ما سبَبُ ذلك ؟

الزَّوْجُ : زيادَة الوَزْن .

الزَّوْجَة : وما ذا طلبَ مِنكَ الطّبيبُ ؟

الزَّوْجُ : طلبَ مِنّي ترْكَ السُّكّريّات .

الزَّوْجَة : وهل طلبَ مِنكَ شيئا آخَرَ ؟

الزَّوْجُ : نعم ، مُمَارَسَة الرِّياضةِ ، وَتناوُل الفاكِهَةِ والخَضْرَواتِ .

الزَّوْجَة : شفاكَ اللهُ .

الزَّوْجُ : شكراً لك .

كلمات جديدة

внимание	اِهْتِمَامٌ	почка	كُلْوَةٌ(كُلًى)
заботиться	اِهْتَمَّ	давление	ضَغْطٌ
тело	جِسْمٌ(أجْسَامٌ)	здоровый	سَلِيمٌ
общий	عَامٌّ	легкие	رِئَةٌ(رِئَاتٌ)
профилактика	وِقَايَةٌ	медленный	بَطِيءٌ
лечение	عِلاَجٌ	грипп	اِنْفِيلُوَنْزَا
условие	شَرْطٌ(شُرُوطٌ)	вызвал, попросил	طَلَبَ
ожирение	بِدَانَةٌ	необходимо	يَلْزَمُ
кровь	دَمٌ(دِمَاءٌ)	благо	نِعْمَةٌ(نِعَمٌ)
курение	تَدْخِينٌ	цена	قِيمَةٌ(قِيَمٌ)
наркотики	مُخَدِّرَاتٌ	старость	شَيْخُوخَةٌ
рак	سَرَطَانُ(ات)	уделять	أَعَارَ
касса	خَزِينَةُ(خَزَائِنُ)	рецепт	وَصْفَةٌ

✓ تدريبات

التّدريب١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١– ماذا فَحَص الطَّبيب ؟ ٣– ما ذا طلَب الطَّبيب ؟

٢– ما سَبَب ارْتِفَاعِ الضَّغْطِ ؟ ٤– هل تمارس الرّياضة ؟

التّدريب٢ : تبادل الحوار مع زميلك ، كما في المثال .

المثال : ط١ : لماذا حَضَرتَ إلى **المستشفى** ؟

ط٢ : حَضرْتُ لِمُقابَلةِ **طَبِيب الأسْنان** .

المستشفى – طبيب الأسنان الكليَّة – الأستاذ المستشفى – طبيب الأنف كلية الصَّيدلية – الصَّيدليّ الشَّركة – المهندس المطار – أخي

3. Проспрягайте следующие глаголы в форме прошедшего времени:

عَادَ (у) вернулся, جَاءَ (и) пришел, طَافَ (у) обошел, сделал обход.

4. Проспрягайте следующие глаголы в форме настоящее-будущего времени:

يقول ، يزور ، يطوف ، ينام ، يكون .

5. Проспрягайте следующие глаголы в форме повелительного наклонения:

زار ، قام ، نامَ ، صام ، عاد ، قال ، كان

التّدريب٦ : اقرأ الفقرة ،ثم أجب بنعم (√) أو بلا (×)

تَغيَّبَ عُمر وأُختُه فاطِمة عن الدِّراسة هذا الأسبوع . عُمر شَعر بِصُداع شديد ، وأَلَمٍ في أسْنانه يوم الخميس . ذهَب إلى طَبيب الأسْنان صَباح يوم الجُمعة . دَرَجة حَرارَتِه مُرتَفِعة . فَحَص الطَّبيبُ أسْنانه ونَصَحه بالرَّاحة ، وبتَناوُل الدَّواء . بَعد يوم ، ذهب عمر إلى المدرسة .

فاطمة شَعرَتْ بِصُداع شديدٍ أيضًا ، وَارْتَفَعْت دَرجَةُ حَرارتِها . ذهَبت مع والِدها إلى طَبيبة القلْب . وهي فَحصَت قَلبَها وصدْرَها ، وقاسَت الضَّغط ، قَلبُها سَليمٌ ، والحمْد لله . هُناك ارْتِفَاعٌ في السُّكريِّ ، وسَبَب ذلك زيادَة الوَزن . طَلبَت مِنها الطَّبيبة تَرْكَ السُّكرياتِ ، وَتَناوُل الخضْرواتِ والفَواكِه ، ونَصحَها بالرَّاحة أربعَة أيَّامٍ .

١ – عمر شعر بصداع

٢– ذهب عمر إلى الطَّبيب صباح يوم الأحد .

٣– نصح الطَّبيب عمرَ بالرَّاحة أربعة أيام .

٤– نصحت الطَّبيبة فاطمة بالرَّاحة أربعة أيام .

٥– طلبت الطَّبيبة من فاطمة تَركَ الدِّراسة .

٦– سَبب ارْتفاع السُّكريِّ زيادَة الوَزن .

التّدريب ٧ : رتّب الكلمات ، لتصبح جملة .

١– بصداع – الدّروس – أشعر – شديد– بعد– أحيانا .

٢– هذا – العيون – التّقرير – هو– الطّبيّ – طبيب– قال .

٣– الآن– المستوصف – سألني– تشعر – بم – الممرّض– في ؟

٤– طبيب– لزيارة – المستشفى– حضرت – إلى– القلب .

٥– المستشفى – محمّد – إلى – حضرت– لماذا – يا ؟

8. Составьте предложения, употребив следующие словосочетания:

فحص القلب ، قاس الضّغط ، ارتفاع السّكري ، زيادة الوزن ، شفاك الله

التّدريب ٩ : ترجم الحوار .

- Садитесь, пожалуйста. На что вы жалуетесь?
- У меня насморк и сильно болит голова.
- Когда вы себя почувствовали плохо?
- Вчера ночью.
- Вы измеряли температуру?
- Да. У меня была температура 39 градусов.
- Да, температура у вас высокая. У вас грипп. Я вам пропишу лекарство. Принимайте его три раза в день после еды. По этому рецепту лекарство получите в аптеке.
- Большое спасибо.

التّدريب ١٠ : ترجم الجمل التّالية .

Фатима учится в средней школе. Она прилежная ученица. Она не пропускает занятия и помогает своим подругам выполнять домашние задания. Вчера ночью она почувствовала сильную головную боль. Ее температура поднялась до 40 градусов. Отец Фатимы вызвал скорую помощь. Машина скорой помощи приехала через 10 минут. Врач скорой помощи измерил температуру и давление и сказал: « Да, температура у вас высокая. У вас грипп, и вам необходимо несколько дней полежать в больнице». Машина скорой помощи отвезла Фатиму в больницу. В больнице врачи тщательно обследовали ее, предписали необходимые лекарства. Она полежала в больнице несколько дней, затем вернулась в школу.

التّدريب ١١ : ترجم الجمل التّالية .

شعر أحمد بألم شديد في رأسه وارتفعت دراجة حرارته ، وما كان يريد تناول الطّعام . خرج أحمد من البيت وذَهب إلى المستشفى . فحص الطّبيب صدره وبطنه وظهره بالسّماعة ، وطلب منه أن يتنفّس بعمق . ثمّ قاس ضغطه وحرارته ، وكتب له الدّواء والعلاج والأطعمة الّتي يأكلها والأطعمة الّتي يمتنع عن تناولها . شكر أحمد الطّبيب وأخذ الوصفة وذهب بِها إلى الصّيدليّة ليشتري الأدوية الّتي يحتاج إليها . أعطى أحمد الوصفة للصّيدليّ ، وطلب منه الأدوية . فأحضر الصّيدلي كلّ ما طلب منه أحمد وكتب على كلّ دواء طريقةَ تَناوُلِه . شكر أحمد الصّيدليّ وأخذ كلّ هذه الأدوية ودفع الحساب في الخزينة ورجع إلى البيت .

التّدريب ١٢ : ترجم النّصَّ .

الإسلام والصّحة

الصّحة نعمة من نعم الله تعالى ، ولا يعرف قيمتها إلاّ من فقدها بسبب المرض أو الشّيخوخة وغير ذلك . ولهذا الإسلام يعير لها اهتماما كبيرا . الإسلام يدعو المسلم أن يهتمّ بالنّظافة . النّظافة ضروريّة في كلّ شيء . يجب على كلّ مسلم أن يهتمّ بنظافة جسمه وملابِسه ومسكنه وأماكن عامّة ، لأنّ فيها وقاية من الأمراض المختلفة . والوقاية خير من العلاج . والإسلام جعل الطّهارة شرطا من شروط بعض العبادات ، مثل الصّلاة والطّواف حول بيت الله الحرام . ولا يقبل الله هاتين العبادتين إلاّ بالطّهارة . ولهذا يتوضّأ المسلم في اليوم خمس مرّات قبل كلّ الصّلوات .

على كل مسلم أن يمارس الرّياضة . والرّياضة تُقوي جسده وروحه . قال رسول الله صلّى الله عليه وسلّم : المؤمن القويّ خيرٌ وأحبُّ إلى الله من المؤمن الضّعيف . وكذلك يقول الأطّباء : في الجسم السّليم روح سليم .

يجب على المسلم كذلك أن يأكل باعتدال ، لأنّ الطّعام الكثير مُضرّ لصحة الإنسان . البدانة تُؤدّي إلى أمراض مختلفة مثل أمراض القلب وضغط الدّم .

يجب عليه أن يبتعد عن العادات الضّارة مثل التّدخين وشرب الخمر وتعاطي المخدّرات . التّدخين يُسبّب الالتهاب الرّئويّ والسّرطان وغيرها من الأمراض الخطيرة . المخدّرات قتل النّفس البطيئ . الإسلام يحرّم كلّ ما يضرّ لصحة الإنسان .

الوحدة السّادسة

عشرة

العطلة

КАНИКУЛЫ

Урок 57

الدّرس السّابع والخمسون

أَشْهُرٌ عَرَبِيّة

Обозначение даты месяца

Число передается порядковым числительным с артиклем, затем следуют слова مِنْ شَهْرِ «из месяца» и название месяца в родительном падеже. Слово شَهْرٌ может быть и опущено. Например: الأوَّلُ مِنْ تمُوز *1 июля*

Число месяца, выраженное порядковым числительным, может соединиться непосредственно (без предлога) с именем, обозначающим имя месяца (со словом شهر (شهور), образуя с ним сопряженную конструкцию. Например:

ثالث تَمُوز *3 июля*

Арабские	Европейские	Название месяцев	Мусульманские (по лунному календарю)
كَانُونُ الثَّانِي	يَنَايِرُ	Январь	مُحَرَّمٌ
شُبَاطُ	فَبْرَايِرُ	Февраль	صَفَرُ
أزَارُ	مَارْسُ	Март	رَبِيعُ الأَوَّلُ
نِيسَانُ	أَبْرِلُ	Апрель	رَبِيعُ الثَّانِي
أَيَّارُ	مَايُو	Май	جُمَادُ الأُولَى

جُمَادُ الآخِرَةُ	Июнь	يُونْيُو	حَزِيرَانُ
رَجَبُ	Июль	يُولِيُو	تَمُّوزُ
شَعْبَانُ	Август	أَغُسْطُسُ	آبُ
رَمَضَانُ	Сентябрь	سِبْتَمْبِرُ	أَيْلُولُ
شَوَّالٌ	Октябрь	أُكْتُوبِرُ	تِشْرِينَ الأَوَّلُ
ذُو القَعِدَةِ	Ноябрь	نُوفَمْبِرُ	تِشْرِينَ الثَّانِى
ذُو الْحِجَّةِ	Декабрь	دِسَمْبِرُ	كَانُونُ الأَوَّلُ

***Примечание*:** Арабские (мусульманские месяцы) не соответствуют европейским месяцам по времени их наступления, так как мусульманский год длится в среднем 354 дня. Например, месяц Мухаррам может быть и в январе, и в мае, и в декабре, каждый год в разное время. Мусульманское летоисчисление начинается с 622 года, с года переселения пророка Мухаммада из Мекки в г. Медину. При обозначении мусульманского года после числительного ставится относительное прилагательное هِجْرِيَّةٌ , или его сокращение. هـ Например:

وُلِدَ سَنَةَ ١٤٢٠هـ . *Он родился 1420 по хиджре.*

При обозначении григорьянского года летоисчисления после числительного ставится относительное прилагательное مِيلاَدِيّة (от рождения Христа), или его сокращение . م. Например:. ٢٠١٠م

الحوار

الابن : كم عِيدًا في الإسْلام يا أبي ؟

الأب : في الإسْلام عِيدَان : عِيدُ الفِطر ، وَ عِيدُ الأضْحَى .

الابن : متى يكُونُ عِيدُ الفِطر ؟

الأب : بَعدَ شهْر رَمَضانَ ، في اليَوْم الأوَّل مِن شوَّال .

الابن : ماذا نَعْمَلُ في يوْم العيدِ ؟

الأب : نُعْطي زَكاة الفِطر لِلفُقرَاء .

الابن : ومَا زَكاةُ الفِطرِ ؟

الأب : صَاعٌ منْ طعَام عَنْ كلِّ شخْصٍ .

الابن : و ماذا نفعَل بعْدَ ذلِك ؟

الأب : نُصَلّي صَلاةَ العِيد ، وَ نزُورُ الأهْلَ وَ الأصْدِقاءَ .

الابن : متى يَكُونُ عِيدُ الأضْحَى ؟

الأب : في اليوْم العَاشِر مِنْ ذِي الحِجَّة .

الابن : و ماذا نفعَلُ في عِيد الأضْحَى ؟

الأب : نُصَلّي صَلاة العِيد ، و نَذبَحُ الأضْحِيّة ، و نَزُورُ الأهْلَ وَ الأصْدِقاءَ .

كلمات جديدة

أَهَمِيَّةٌ	значимость	عِيدُ الفِطْرِ	праздник разговения
هَنَّأَ	поздравить	عِيدُ الأَضْحَى	праздник жертвоприношения
بَدَلاً	взамен	صَاعٌ	Сах
كَمِيَّةٌ	количество	مَنَاخٌ	климат
فَنٌّ(فُنُونٌ)	искусство	عِبَارَةٌ(ات)	слово
مَصْدَرٌ(مَصَادِرُ)	источник	الْمَغْرِبُ	Магриб
شَاقٌ	изнурительный	جَزِيرَةٌ(جُزُرٌ)	остров
قَانُونٌ(قَوَانِينُ)	закон	القَمَرِيُّ	лунный
لَهْجَةٌ(ات)	диалект	مُبَارَك	благодатный
نَوبَتْجِيٌّ	дежурный	رَجَا(يَرْجُو)	желать
تَقْوِيمٌ(تَقَاوِيمُ)	календарь	تَمَنَّى(يَتَمَنَّى)	желать
مِينَاءٌ(مَوَانِئُ)	порт	كَبْشٌ(أَكْبَاشٌ)	баран

✓ تدريبات

التّدريب ١ : **أجب عن الأسئلة التّالية** .

١– كم عيدا في الإسلام ؟

٢– متى يكون عيد الفطر ؟

٣– ماذا نعمل فيه ؟

٤– متى يكون عيد الأضحى ؟

٥– ماذا نفعل في عيد الأضحى ؟

التّدريب ٢ : رتّب الشّهور العربيّة .

ذوالحجّة	رمضان	ربيع الآخر	شوّال	جماد الأولى	صفر
شعبان	المحرّم	رجب	ربيع الأوّل	جماد الأخرة	ذوالقعدة
المحرّم	. . . .				

التّدريب ٣ :أكمل الفراغ ب قبل أو بعد .

١– رمضان . . . . . .شوّال .
٢– صفر . . . . . .ربيع الأوَّل .
٣– ذو القعدة . . . . . .شوَّال .
٤– جماد الآخرة . .جماد الآولى
٥– رمضان . . . .شعبان .
٦– صفر . . . . . .المحرّم
٧– رجب . . . . . .شعبان

التّدريب ٤ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١– متى يَصُوم الْمُسلِمون ؟
٢– متى الحجُّ ؟
٣– ما أوَّل شهْرٍ عربِيٍّ ؟
٤– ما أخِرُشَهر عربِيٍّ ؟
٥– كم شهرا في السَّنة ؟
٦– في أي شهرٍ وُلدتَ ؟

التّدريب ٥ : ترجم النّصّ .

تتألف الدّقيقة من ستّين ثانية ، والسّاعة من ستّين دقيقة ، واليوم واللّيلة من أربع وعشرين ساعة ، والأسبوع من سبعة أيّام ، والشّهر من تسعة وعشرين أوثلاثين يوما ، والسّنة من اثنا عشر شهرا أو بعبارة أخرى من ثلاث مائة وخمسة وستّين يوما .

أشهر عربيّة هي : كانون الثّاني ، وشباط ، وآزار ، ونيسان ، وأيار ، وحزيران ، وتموز ، وآب ، وأيلول ، وتشرين الأوّل ، وتشرين الثّاني ، وكانون الأوّل . توجد أسماء أخرى لهذه الشّهور يستعملها النّاس في مصر وتونس وغيرها من البلدان المغرب العربيّ ، وهي : يناير ، وفبراير ، ومارس ، وأبرل ، ومايو ، ويونيو ، ويوليو ، وأغسطس ، وسبتمبر ، وأكتوبر ، ونوفمبر ، وديسمبر .

أمّا شعوب الجزيرة العربيّة ، فهم يستعملون الأشهر القمريّة ، وهي : محرّم ، وصفر ، وربيع الأوّل ، وربيع الثّاني ، وجماد الأولى ، وجماد الآخرة ، رجب ، شعبان ، رمضان ، شوّال ، ذوالقعدة ، ذوالحجّة . يستعمل المسلمون في حياتهم التّقويم القمريّ ، وأمّا الغرب فيستعملون التّقويم الشّمسيّ .

التّدريب ٦ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١– كم فصلا في السَّنة ؟
٢– ما أسْماءُ هذه الفُصُول ؟
٣–كم شهرا في كلِّ فَصل ؟
٤– ما هي أشْهر الرَّبيع ؟
٥– كم شهرا في السَّنة ؟
٦– ما هيَ أشْهُر الصَّيف ؟
٧– في أيِّ شَهْر يَبْدأ الْخَريفُ ؟
٨– ما هِيَ أشهُر الْخَريفِ ؟
٩– ما هي أشهُر الشِّتاء ؟
في أيِّ شَهر نَحنُ ؟

التّدريب ٧ : اقرأ النّصّ ثمّ أجب عن الأسئلة التّالية .

اسْتيقَظتُ مُبكِّرا يوْم العيد ، اِغتَسَلتُ ثمَّ صلَّيْت الفجر وَارْتَدَيتُ ملابسي الجديدة . ذهبت إلى والدتي في المطبخ . كانت تُعِدُّ طعام الفطور قُلت لها : عِيدٌ مُبارَك يا أمِّي وأَرْجُو أن تَكُوني دائِما بِخيرٍ وصِحةٍ

جيِّدَة . ثمَّ ذهَبت إلى والِدي وقُلت له : عِيدٌ سَعيدٌ ياأبِي وَأَتمَنَّى أن تَكُونَ دائِما سعيدا .

تناولتُ بعضَ التَّمر ثمَّ ذهبتُ مع والِدي إلى مُصلَّى لِصلاة العيد . في الطَّريق أخْبَرني والدي بِقِصَّة النّبيّ إبراهيم ووَلَده إسماعيل عليهما السّلام . لقَد أرَاد إبراهيم أن يَذبحَ ولَده إسماعيل ، ولَكنَّ اللهَ أرْسلَ كَبْشًا وأمَرَه أن يَذبَح الكبْشَ بَدلا عن ولَدِه أسماعيل عليه السّلام .

بعد الصَّلاة عُدنا إلى البيت فذَبحَ والِدي خَرُوف العِيد ، ثمَّ تناولنا الفطور وذهبنا بعد ذلك لزيارة الأهل والأصدقاء .

١– متى استيقظ الولد ؟ ٣– ماذا قال لوالده ؟

٢– ماذا قال لأمّه ؟ ٤– ما ذا ذبح إبراهيم عليه السّلام ؟

التّدريب ٨ : ضع أسئلة للإجابات التّالية .

١– . . . . . ؟ عيد الفطر بعد شهر رمضان

٢– . . . . . ؟ نعطي زكاة الفطر للفقراء

٣– . . . . . ؟ نصلّي صلاة العيد

٤– . . . . . ؟ في السّنة اثنا عشر شهرا .

٥– . . . . . ؟ في المسجد إمام

التّدريب ٩ : ترجم الحوار التّالي .

- *Когда каникулы?*	- В месяц Рамазан.
- *Где ты проведешь каникулы?*	- Я поеду в Мекку и Мединy, чтобы совершить Умра.
- *Сколько дней ты пробудешь там?*	- Приблизительно 20 дней. А где ты проведешь каникулы?

- Я поеду в селение, навещу родственников и друзей, помогу дедушке и бабушке.	- Сколько дней пробудешь в селении?
- Не знаю. А когда ты поедешь в Мекку?	- В начале месяца Рамазан.
- Счастливого пути!	- До встречи!

التّدريب ١٠ : ترجم النّصّ التّالي .

В день праздника жертвоприношения я проснулся рано. Этот праздник бывает 10 числа месяца «зуль- хиджа». В этом месяце мусульмане отправляются в Мекку, чтобы совершить хадж. 9 числа этого месяца они стоят на горе Арафат, оттуда после вечернего намаза отправляются в долину Муздалифа, проводят там ночь и утром отправляются в Мина, чтобы бросать камушки и принести жертву.

В этот день я совершил утренний намаз в мечети и остался там до восхода солнца. Затем я совершил праздничный намаз. После намаза имам рассказал о значимости этого праздника. Затем я отправился к другу и поздравил его с этим большим праздником. Его отец зарезал барана, и мы поели мясо. После обеденного намаза мы посетили родственников и друзей.

التّدريب ١١ : ترجم الجمل التّالية .

1. В нашем доме 12 этажей. В нем живет более 120 человек.
2. Мой брат уехал в Тунис в августе 1991 года, и я не видел его больше 10 лет.
3. Отпуск моих родителей шесть недель. Две недели они провели в Мекке.
4. Вчера я ушел из дома в 7 часов утра, а вернулся в 10 часов вечера.
5. Сегодня после занятий я провел 6 часов в читальном зале.

Урок 58

الدّرس الثّامن والخمسون

Удвоенные глаголы

الفِعْلُ المُضَاعَفُ

Удвоенными называются глаголы, имеющие одинаковые второй и третий корневые согласные.

В некоторых формах глаголов, масдарах и причастиях одинаковые согласные сливаются в один удвоенный согласный звук, н а п р и м е р:

رَدَّ – رَدَدَ *возвращать*

حَبَّ – حَبَبَ *полюбить*

Удвоенные согласные распадаются в тех формах, где третий корневой согласный огласован «сукуном» , или там, где между вторым и третьим согласными есть долгота, н а п р и м е р:

رَدَدْتُ *я вернул*

مَحْبُوبٌ *любимый*

В глаголе настояще-будущего времени разъединение происходит во втором и третьем лицах женского рода множественного числа. Например:

تَصُبُّبْنَ *Вы (ж.р. мн.ч.) наливаете*

يَصُبُّبْنَ *Они (ж.р. мн.ч.) наливают*

При образовании повелительного наклонения от удвоенных глаголов необходимо учитывать следующие особенности:

1) Как правило, алиф (ا) не прибавляется;

2) Огласовка первой корневой соответствует огласовке средней корневой формы настояще-будущего времени;

3) В отличие от правильных глаголов в конце сукун не появляется; а огласовки распределяются следующим образом:

- ***фатха, касра***, если у глаголов в настояще-будущем времени типовая гласная (а) и (и). Например:

فَرَّ – يفِرُّ– فِرَّ

- ***фатха, касра, дамма*** для глаголов, если у них в настояще-будущем времени типовая гласная (у). Например:

صَبَّ–يَصُبُّ– صُبَّ

Существует также другой вариант формы повелительного наклонения удвоенных глаголов, который образуется в соответствии с общими правилами. Например:

صَبَّ–يَصُبُّ– اُصْبُبْ فَرَّ – يفِرُّ– اِفْرِرْ

Производные породы удвоенного глагола مَدَّ образуются следующим образом:

I	مَدَّ	VI	تَمَادَّ
II	مَدَّدَ	VII	اِنْمَدَّ
III	مَادَّ	VIII	اِمْتَدَّ
IV	أَمَدَّ	IX	_
V	تَمَدَّدَ	X	اِسْتَمَدَّ

Глагольные формы удвоенных глаголов

الماضي	المضارع	الأمر	اسم الفاعل	اسم المفعول	المصدر
ردّ	يَرُدُّ	رُدَّ	رادٌّ	مَرْدودٌ	رَدٌّ
حَبَّ	يَحِبُّ	حِبَّ	حابٌّ	مَحْبوبٌ	حُبٌّ

دَلَّ	يَدُلُّ	دُلَّ	دَالٌّ	مَدْلُولٌ	دَلٌّ

تصريف فعل مرَّ في الماضي و المضارع و الأمر

мест.	пр.вр.	наст.вр.	повел.	*число*	*лицо*	*род*
هو	مَرَّ	يَمُرُّ		*ед.ч.*	*3-е*	*м.р.*
هما	مَرَّا	يَمُرَّان		*дв.ч.*	*3-е*	*м.р.*
هم	مَرُّوا	يَمُرُّونَ		*мн.ч.*	*3-е*	*м.р.*
هي	مَرَّتْ	تَمُرُّ		*ед.ч.*	*3-е*	*ж.р.*
هما	مَرَّتَا	تَمُرَّان		*дв.ч.*	*3-е*	*ж.р.*
هن	مَرَرْنَ	يَمْرُرْنَ		*мн.ч.*	*3-е*	*ж.р.*
أنتَ	مَرَرْتَ	تَمُرُّ	مُرَّ	*ед.ч.*	*2-е*	*м.р.*
أنتما	مَرَرْتُمَا	تَمُرَّان	مُرَّا	*дв.ч.*	*2-е*	*м.р.*
أنتم	مَرَرْتُمْ	تَمُرُّونَ	مُرُّوا	*мн.ч.*	*2-е*	*м.р.*
أنتِ	مَرَرْتِ	تَمُرِّينَ	مُرِّي	*ед.ч.*	*2-е*	*ж.р.*
أنتما	مَرَرْتُمَا	تَمُرَّان	مُرَّا	*дв.ч.*	*2-е*	*ж.р.*
أنتنّ	مَرَرْتُنَّ	تَمْرُرْنَ	اُمْرُرْنَ	*мн.ч.*	*2-е*	*ж.р.*
أنا	مَرَرْتُ	أَمُرُّ		*ед.ч*	*1-е*	*м.р.* *ж.р.*
نحن	مَرَرْنَا	نَمُرُّ		*дв.ч.* *мн.ч.*	*1-е*	*м.р.* *ж.р.*

الحوار

أحمد : اقْتَرَبَتِ العُطلةُ يا أبي .

الأب : ما رَأْيُكِ يا ندى ؟ إلى أين نسافر ؟

ندى : لديَّ فِكرَة ، نُسَافِرُ إلى مِصْرَ .

أحمد : لماذا نُسافِرُ إلى مِصْر ؟

ندى : لِنَرَى مصر ، و نَهْر النّيلِ .

أحمد : مُوَافِقٌ ، فِكرَة طيِّبَة .

الأب : كيْفَ نُسافِرُ إلى مِصْر ؟

ندى : نُسَافِرُ بالْجَوِّ .

الأب : السَّفَرُ بالْجَوّ غَال .

أحمد : إذنْ نُسافِرُ بالبَحْر . السَّفَرُ بالبَحْر رَخِيصٌ .

الأب : كم يَوْمًا سَنقضِي في مِصْر ؟

ندى : سَبْعَة أيّام .

الأب : سبْعة أيّام . . . سَبْعة أيّام جَمِيل ! نُسافِر يوْمَ السَّبْت ، إن شاء الله

أحمد و ندى : شكرًا لكَ يا أبي .

كلمات جديدة

звонок	جَرَسٌ	согласен	أَنَا مُوَافِقٌ
пройти	مَرَّ	дорогой	غَالٍ
можно	يَجُوزُ	дешевый	رَخِيصٌ
считать	عَدَّ	прийти	جَاءَ
охватить	عَمَّ	разница	فَرْقٌ
безработица	بِطَالَةٌ	неараб	العجَمِيُّ
следующий	مُقْبِلٌ	такси	سَيَّارَةُ الأُجْرَةِ
предполагать	ظَنَّ	самая древняя	أَقْدَمُ
налить	صَبَّ	Африка	إِفْرِيقِيَا
указать	دَلَّ	юг	جَنُوبٌ
нюхать	شَمَّ	пустыня	صَحْرَاءُ
протянуть	مَدَّ	зазвенеть	رَنَّ
решить	حَلَّ	сомневаться	شَكَّ

✓ تدريبات

التّدريب١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١– إلى أين تُسافر الأسْرة في العُطلة ؟

٢–كيف تُسافِر إلى مصر ؟

٣– كم يوما ستَبْقى الأُسْرة في مصر ؟

٤–متى تَخرُج العائِلةُ من البيت ؟

2. Проспрягайте в прошедшем времени следующие глаголы:

مَدَّ ، حَلَّ ،رَدَّ

3. Проспрягайте в настоящее-будущем времени следующие глаголы:

صَبَّ ،رَنَّ ، مَرَّ

4. Проспрягайте в повелительном наклонении следующие глаголы:

عَدَّ ، صَبَّ

التّدريب ٥ : ترجم الجمل .

١) بعد ستّين دقيقة رَنَّ الْجَرَسُ وخرج التّلاميذ من الفصل .٢) طلَب الأخ الكبير من أخته أن تَصُبَّ العصير البارد .٣) مَرَرْتُ أمس بصديقي شَاكِر .٤) لا يَجُوزُ أن نَمُرَّ أمام مُصَلّ .٥) قال مدرّس الحساب لأحمد : عُدَّ إلى مائة ، يا أحمد . ٦)تَعُمُّ البِطالةُ كلّ العالم . حَجّ زُملائي كلُّهم ، ولَكِنّي ما حَجَجْتُ ، مرضْت أيّام الحجّ فبقيت في المدينة المنوّرة .٧) ستحُجُّ في العام المقبل ، إن شاء الله .٨) أَحَجَجْتَ أنت يا أستاذ ؟ حجّ أخي قبل ثلاثة أعوام ، وأنا حججت هذا العام .٩) أظنُّك طالبا . لا ، لست بطالب ، أنا مدرّس . ١٠) أأَصُبُّ لك الشّاي ، يا أخي ؟ -لا ، وشكرا .١١) أعَدَدْتِ هذه الرّيالات ، يا سعاد ؟ نعم ، عَدَدْتُها ، هي مائة ريال . ١٢) دخلت المسجد ، فشَممْت الرَّائِحَة الطّيبَة . ١٣) يَمُرُّ المدير على الفصول كلّ صباح . ١٤) صُبِّي القهوة للضّيوف ، يا فاطمة . ١٥)كانت يدُه مَمْدُودَةً . ١٦) أنا أشُكُّ في هذه المسألة . ١٧) حَلَلْتُ مُشكلتي قبل يومين .

التّدريب٦ : اقرأ وترجم .

سافَر إسْماعِيل مع والِده ووالِدَته إلى السُّعوديَّة لأَداءِ فَريضَة الحجِّ ، وَقَضَوا هُناك أيّاما سَعيدة بيْن مكَّة الْمُكرَّمة والمدينة المنوَّرة . قَضَوا أُسْبوعيْن في مكَّة زارُوا فِيهما بيْتَ الله الحَرام وقَضَوْا أُسبُوعا في المدينة زَاروا فيه المسجد النَّبويَّ .

طافَ إسماعيل حوْل الكَعبة سبعة أشواط وسعَى بين الصَّفا والْمَروة سبعة أشْواطٍ أيضًا ، ثُمَّ شرِب من ماء زَمزَم . شاهَد إسماعيل الحُجَّاج في عَرفات ومِنى ، لقَد جَاؤُوا من بلاد كثيرة . أَلْوانُهُم مُخْتلفةٌ ولغاتُهُم مُختَلِفة . لا فَرقَ بيْن الصَّغير والكبير والرَّجُل والْمَرأة والعربيِّ والعجَميِّ .

اِنْتَهَت أيَّامُ الحجِّ وعادَت العائِلة إلى بلدِها تَحمِل الْهَدايا إلى الأهل والأصْدقاء .

أجب عن الأسئلة التّالية

١–لماذا سافَرت العائِلة إلى السُّعوديَّة ؟

٢–كم أسْبُوعا قَضَوْها في الْمَدينة ؟

٣– أين بيْتُ الله الحرام ؟

٤– أين المسجد النَّبويُّ ؟

٥– مِن أينَ شرِب إسماعِيل ؟

التّدريب٧ : رتِّب الكلمات ، لِتُصْبح جملة .

١– الأهل – يوم– نزور – والأصدقاء– في– الأحد .

٢– غال – إلى– بالجوّ – السّفر– السّعوديّة –جدا .

٣– السّبت – موسكو – يوم – نسافر– إلى– بالقطار .

٤– والدي– في – أساعد – المزرعة – في – العطلة .

٥– مكّة – العطلة – في – أقضي– الصّيفيّة– المكرّمة .

التّدريب ٨ :ترجم الحوار .

- Пожалуйста, дайте паспорт.	- Вот паспорт.
- Вы из России?	- Да, я из России.
- Как Вас зовут?	- Меня зовут Мухаммад.
- Как это? Вы-мусульманин?	- Хвала Аллаху, я мусульманин. Я из Дагестана.
- А где находится Дагестан?	- Дагестан находится на юге России.
- Вы приехали работать?	- Нет, я приехал учиться, я хочу изучить арабский язык.
- Добро пожаловать в Египте.	- Большое спасибо.

التّدريب ٩ : ترجم الجمل .

На летних каникулах наша семья ездила в Тунис. Тунис- это маленькая страна на севере Африки.

Столица Туниса – Тунис. Наш самолет приземлился в аэропорту г. Тунис в девять часов утра. В аэропорту нас встретил мой друг Рашид. Он уехал туда 4 года тому назад и учится на четвертом курсе университета «аз-Зайтуна». Он хорошо знает арабский язык. Мы сели на такси и отправились в гостиницу. Наша гостиница была в центре города. Мы отдохнули немного и после отправились в мечеть «аз-Зайтуна». Эта самая древняя мечеть в Африке, ее построили 1300 лет тому назад. Мы совершили там обеденный намаз и пошли в ресторан, чтобы пообедать. Утром следующего дня мы поехали на юг. Там мы увидели пустыню, красивые города, плавали в водах Средиземного моря. Мы вернулись в Москву через две недели. В Москве мы были два дня и вернулись домой.

Урок 59

الدّرس التّاسع وَالخمسون

Недостаточные глаголы

الفِعْلُ النّاقِصُ

Недостаточными называются глаголы, у которых **третий** корневой согласный является **слабым**. Этот слабый согласный в большинстве форм не произносится, хотя и отображается на письме.

При спряжении недостаточных глаголов по формуле فَعَلَ в прошедшем времени, в формах женск. рода ед. и двойст. чисел и в форме мн. числа мужск. рода конечная слабая опускается. Например: قَضَتْ ، قَضَتَا ، قَضَوْا

В форме множественного числа мужского рода 3-го лица окончание و огласовывается *«сукуном»*, а вторая коренная буква получает *«фатху»*. Например: بَنَوْا .

В формах 1-го, 2-го и в форме мн.числа женск.рода 3-го лица конечные слабые получают огласовку «сукун».

Таким же образом спрягается глагол заканчивающийся на алиф (типа دَعَا). Разница в том, что у таких глаголов конечная слабая *«алиф»* восстанавливается в виде وا. Например: دَعَوْتَ ، دَعَوْا.

При спряжении глагола по формуле فَعِلَ типа نَسِيَ слабая опускается только в форме мн.числа мужск.рода 3-го лица (نَسُوا). В форме 1-го , 2-го лица и в форме 3-го лица

мн.числа женск. рода конечная слабая теряет свой «*сукун*». Например: نَسِيتَ ، نَسِينَ .

При образовании настояще-будущего времени недостаточных глаголов конечная слабая меняется на و, (если конечная слабая является ي, то она сохраняется).

تصريف فعل قَضَى في الماضي و المضارع و الأمر

род	*лицо*	*число*	повел.	наст.вр.	пр.вр.	мест.
м.р.	*3-е*	*ед.ч.*		يَقْضِي	قَضىَ	هو
м.р.	*3-е*	*дв.ч.*		يَقْضِيَان	قَضَيَا	هما
м.р.	*3-е*	*мн.ч.*		يَقْضُونَ	قَضَوْا	هم
ж.р.	*3-е*	*ед.ч.*		تَقْضِي	قَضَتْ	هي
ж.р.	*3-е*	*дв.ч.*		تَقْضِيَان	قَضَتَا	هما
ж.р.	*3-е*	*мн.ч.*		يَقْضِينَ	قَضَيْنَ	هن
м.р.	*2-е*	*ед.ч.*	اِقْضِ	تَقْضِي	قَضَيْتَ	أنتَ
м.р.	*2-е*	*дв.ч.*	اِقْضِيَا	تَقْضِيَان	قَضَيْتُمَا	أنتما
м.р.	*2-е*	*мн.ч.*	اِقْضُوا	تَقْضُونَ	قَضَيْتُمْ	أنتم
ж.р.	*2-е*	*ед.ч.*	اِقْضِي	تَقْضِينَ	قَضَيْتِ	أنتِ
ж.р.	*2-е*	*дв.ч.*	اِقْضِيَا	تَقْضِيَان	قَضَيْتُمَا	أنتما
ж.р.	*2-е*	*мн.ч.*	اِقْضِينَ	تَقْضِينَ	قَضَيْتُنَّ	أنتنّ
м.р. *ж.р.*	*1-е*	*ед.ч*		أَقْضِي	قَضَيْتُ	أنا
м.р. *ж.р.*	*1-е*	*дв.ч.* *мн.ч.*		نَقْضِي	قَضَيْنَا	نحن

تصريف فعل بَقِيَ في الماضي و المضارع و الأمر

род	*лицо*	*число*	повел.	наст.вр.	пр.вр.	мест.
м.р.	*3-е*	*ед.ч.*		يَبْقَى	بَقِيَ	هو
м.р.	*3-е*	*дв.ч.*		يَبْقَيَانِ	بَقِيَا	هما
м.р.	*3-е*	*мн.ч.*		يَبْقَوْنَ	بَقُوا	هم
ж.р.	*3-е*	*ед.ч.*		تَبْقَى	بَقِيَتْ	هي
ж.р.	*3-е*	*дв.ч.*		تَبْقَيَانِ	بَقِيَتَا	هما
ж.р.	*3-е*	*мн.ч.*		يَبْقَيْنَ	بَقِينَ	هنّ
м.р.	*2-е*	*ед.ч.*	اِبْقَ	تَبْقَى	بَقِيتَ	أنتَ
м.р.	*2-е*	*дв.ч.*	اِبْقَيَا	تَبْقَيَانِ	بَقِيتُمَا	أنتما
м.р.	*2-е*	*мн.ч.*	اِبْقَوْا	تَبْقَوْنَ	بَقِيتُمْ	أنتم
ж.р.	*2-е*	*ед.ч.*	اِبْقَيْ	تَبْقَيْنَ	بَقِيتِ	أنتِ
ж.р.	*2-е*	*дв.ч.*	اِبْقَيَا	تَبْقَيَانِ	بَقِيتُمَا	أنتما
ж.р.	*2-е*	*мн.ч.*	اِبْقَيْنَ	تَبْقَيْنَ	بَقِيتُنَّ	أنتنّ
м.р. *ж.р.*	*1-е*	*ед.ч*		أَبْقَى	بَقِيتُ	أنا
м.р. *ж.р.*	*1-е*	*дв.ч.* *мн.ч.*		نَبْقَى	بَقِينَا	نحن

Примечание. По этому же типу спрягаются все глаголы у которых прошедшее время по формуле فَعِلَ, а настояще-будущее время по формуле يَفْعَلُ.

فعل سَرُوَ في الماضي و المضارع و الأمر

род	*лицо*	*число*	повел.	наст.вр.	пр.вр.	мест.
м.р.	*3-е*	*ед.ч.*		يَسْرُو	سَرُوَ	هو
м.р.	*3-е*	*дв.ч.*		يَسْرُوَان	سَرُوَا	هما
м.р.	*3-е*	*мн.ч.*		يَسْرُونَ	سَرُوا	هم
ж.р.	*3-е*	*ед.ч.*		تَسْرُو	سَرُوَتْ	هي
ж.р.	*3-е*	*дв.ч.*		تَسْرُوَان	سَرُوَتَا	هما
ж.р.	*3-е*	*мн.ч.*		يَسْرُونَ	سَرُونَ	هنّ
м.р.	*2-е*	*ед.ч.*	اُسْرُ	تَسْرُو	سَرُوتَ	أنتَ
м.р.	*2-е*	*дв.ч.*	اُسْرُوَا	تَسْرُوَان	سَرُوتُمَا	أنتما
м.р.	*2-е*	*мн.ч.*	اُسْرُوا	تَسْرُونَ	سَرُوتُمْ	أنتم
ж.р.	*2-е*	*ед.ч.*	اُسْرِي	تَسْرِينَ	سَرُوتِ	أنتِ
ж.р.	*2-е*	*дв.ч.*	اُسْرُوَا	تَسْرُوَان	سَرُوتُمَا	أنتما
ж.р.	*2-е*	*мн.ч.*	اُسْرُونَ	تَسْرُونَ	سَرُوتُنَّ	أنتنّ
м.р. *ж.р.*	*1-е*	*ед.ч*		أَسْرُو	سَرُوتُ	أنا
м.р. *ж.р.*	*1-е*	*дв.ч.* *мн.ч.*		نَسْرُو	سَرُونَا	نحن

Примечание. По этому же типу спрягаются все глаголы у которых прошедшее время по формуле فَعُلَ, а настоящее-будущее время по формуле يَفْعُلُ.

الحوار

المدرَّس : أين سَتقْضُون عُطلة الصَّيْف يا طُلابُ ؟ إلى أيْن سَتذهَبُ أنت ؟

الطَّالب الأوَّل : سأقضِي عُطلة الصَّيفِ في القرْيَة مَعَ جَدّي . المَكانُ هُناكَ هادِئ ، و الهَوَاءُ نَقِيٌّ .

الطَّالب الثَّاني : سأقضِي عُطلة الصَّيْف في العَاصِمَة مع عَمِّي . سَأزورُ المَكتباتِ والمَتاحِفَ .

الطَّالبُ الثّالث : سأقضِي عُطلة الصَّيْف بيْنَ الجبَال مَع الجَوّالَة .

الطَّالب الرَّابع : سأقضِي العُطلة في مَكّة و المَدِينة مع أسْرَتي . سَنَعْتمِرُ وسَنَحُجُّ ، ونَزُورُ المَسْجد النَّبَويَّ .

الطَّالب الخامس : سأقْضِي العُطلة في بَلدِي . سَأُسَاعِدُ والدِي في المَزرَعَة .

المدرّس : عُطلة سَعِيدةً يا طلابُ .

الطّلاب : عُطلة سَعِيدة يَا أسْتاذُ .

كلمات جديدة

سَمَّى	называть	مُتْحَفٌ	музей
الرَّكَعَةُ	ракаа	جَوَالَةٌ	путешествен–ник
حِمَارٌ	осел	مَزْرَعَةٌ	поле, огород
تَجَوَّلَ	прогуливаться	دَعَا	звать
مَضَى	пройти	سَمَحَ	разрешить
مُتَقَاعِدٌ	пенсионер	رَمَى	бросить
مَقَالَةٌ	статья	قُمَامَةٌ	мусор
غَنَّى	петь	شَكَا	жаловаться
عَلاَ	возвышаться	تَلاَ	читать
رَضِيَ	быть довольным	مَحَا	стирать
حَكَى	рассказать	نَسِيَ	забывать
نَاقَةٌ	верблюдица	خَشِيَ	бояться

✓ تدريبات

التّدريب ١ :أجب عن الأسئلة التّالية .

١– أين يقضي الطَّالب الأوَّل عُطلة الصَّيف ؟

٢– ماذا سَيفعل الطَّالب الثَّاني في العاصمة ؟

٣- أين يقْضي الطَّالب الثَّالث عُطلة الصَّيف ؟

٤- ماذا سَيفعل الطَّالب الرَّابع في مكَّة ؟

٥- أين يَقْضي الطَّالب الخامس عُطلة الصَّيف ؟ وما ذا يفعل هُناك ؟

التّدريب٢ : اِسأل كما في المثال .

المثال : أين **سَتَقْضُون عُطلة الصَّيف** ؟

يقضي – عطلة الصَّيف

يقرأ – الكتب يغسل – الملابس يشرب – القهوة

يصوم – رمضان يدرس – اللغة العربيَّة يقابل – الطَّبيب

التّدريب٣ : أكمل الحوار .

ط١ : . . . . ؟ ط٢ : سأقْضي عُطلة الرَّبيع في تنْزَانِيا .

ط١ : . . . . ؟ ط٢ : ثلاثة أسابيعَ تَقْريبا .

ط١ : . . . . ؟ ط٢ : غدًا إن شاء الله .

ط١ : . . . . ؟ ط٢ : بالطَّائرة السُّعوديَّة .

ط١ : . . . . ؟ ط٢ : نعم ، سَتذهَب الأسْرة معي .

ط١ : . . . ؟ ط٢ : شكرًا لك .

4. Проспрягайте в прошедшем времени следующие глаголы:

رَمَى ، قَضَى ،سَعَى ، نَسِيَ ، سَمّى

5. **Проспрягайте в настояще-будущем времени следующие глаголы:**

دَعَا ،بَقِيَ ، جَرَى ، شَكَا ، تَلاَ

6. Проспрягайте в повелительном наклонении следующие глаголы:

بَنَى ، قَضَى ، جَرَى ، نَسِيَ ، مَحَا

التّدريب ٧ : ترجم الجمل الآتية .

١)أكْوِي الثّياب الّتي غسلتها أمس .٢) أكَوَيْتَ القميص الأبيض ؟ – نعم ، كَوَيْتُه . والقميص الأخضر ؟ لم أَكْوِهِ . سأَكْوِيهِ الآن ، إن شاء الله . ٣) زميلتي سَلْوَى دَعَتْنِي إلى بيتها هذا المساء ، لِتناوُلِ العَشاءِ ، فأَرْجُوا أنْ تسمَح لي بالذّهاب إلى بيتها .٤) يتأخّر محمّد إلى المدرسة ، ولذلك هو يَجْرِي في الشّارع . ٥) بَنىَ إبراهيم عليه السّلام الكعبةَ . ٦) لا تَرْمِ القمَامَةَ في الشّارع ، يا أخي .٧) لا تَبْنِ بيتَك في هذه القرية . ٨) لماذا يَبْكِي الطّفلُ ، يا مريم . ٩) اِجْرِ يا ولدي واشْتَرِ الخبز من الدّكان . ١٠)لم يَأْتِ المدير اليوم ، هو مريض في البيت . ١١) شَكَانِي زميلي إلى المدرّس ، وأنا شَكَوْتُهُ إلى المدير . ١٢) تَلاَ الإمامُ سورةَ الفيلِ في الرَّكعة الأولى ، وسورةَ الإخْلاصِ في الرّكعة الثّانيّة . ١٣) أُتْلُ سورة الرّحمَن ، يا عليّ .١٤) لماذا تَمْحُو هذه الكلمة ، هي صحيحة . أُمْحُ الّتي بعْدَها . ١٥) أيّة سورة تَتْلِينَ يا أمّي ؟- أَتْلُو سورة يَس . ١٦)نَسِيتُ مَعنى هذه الكلمة .١٧) لا تَنْسَ ما قُلت لك . ١٨) ما حضر طلحةُ منذ أسبوعين ، أَخْشَى أن يكونَ مريضا .١٩) سَمَّى عبدُ المطلبِ حفيدَه بِمحمّدٍ . ٢٠) عَفَا الله عنه وعنّا جميعا .

التّدريب ٨ : ترجم الجمل الآتية .

1. Мы приехали в аэропорт утром в семь часов восемнадцать минут.

2. Самолет из Каира приземлился в аэропорту в девять часов семнадцать минут.

3. Наш самолет приземлился в Дамаске ровно в двенадцать часов.

4. Пассажиры вышли из аэропорта в двенадцать часов сорок пять минут.

التّدريب ٩ : اقرأ الفقرة ، ثمّ أكمل العبارات .

سَتَبْدأ عُطلةُ الصَّيف بعد أسبوع ، وسيُسافرالطّلاب إلى الأهل . سيُسافر أحمد إلى بلده . سيَقْضي العطلة في القرية ، لِيُساعدَ والِده وعمَّه في المزرعة ، وعليّ سيُسافر إلى السُّعوديَّة لِيقْضِيَ العطلةَ بيْن مكّة والمدينة ، وسيَعْتَمر ويبْقَى شهرا في مكّة بالقُرب من المسجد الحرام ، وسيبقى شهرا في المدينة بالقرب من المسجد النَّبويّ . سيقضي عمر وأسرتُه العطلة في مصر ، سيسافربالبحر ، وتسافر أسرته بالجوّ . سيقْضي الأيّام الأولى في القاهرة ، لِيَرى نَهر النِّيل ، ويزورَ الأزْهَر ، وسيقضي عشرة أيّام خارج القاهرة ، سَيزور صديقه أحمد في قريته ، ويُقيم معه في مزرعة والده .

١- أحمد سيقضي العطلة في . . . . .

٢- عليّ سيسافر إلى . . . . . .

٣- سيقضي عمر وأسرته العطلة في . . . .

٤- تسافر أسرة عُمرب . . . . . .

٥- سيسافر الطُّلاب إلى الأهل في . . . .

٦- سيساعد أحمد والدَه في . . . . . .

٧- سيزور عمر صديقه أحمد . . . . .

٨- سيرى عمر نَهر النّيل ، ويشاهد . . . .

٩- سيقضي عمر عشرة أيام خارج . . .

١٠– يقضي عليّ العطلة بين مكّة . . . .

التّدريب ١٠ : ترجم النّصّ .

رَكِبَ جُحَا وَ ابْنُهُ حِمَارًا .

نَظَرَ شَخْصٌ وَ قَالَ : – الرَّجُلُ وَ ابْنُهُ فَوْقَ الْحِمَارِ ؟ ! . . . حِمَار مِسْكِين . . .

سَمِعَ جُحَا فَنَزَلَ .

نَظَرَ شَخْصٌ ثَانٍ وَ قَالَ : – الاِبْنُ يَرْكَبُ وَ الأَبُ يَمْشِي . . . ؟ !

سَمِعَ جُحَا فَقَالَ لابْنِهِ : – اِنْزِلْ أَنْتَ وَ أَرْكَبُ أَنَا .

نَظَرَ شَخْصٌ ثَالِثٌ وَ قَالَ : –الصَّغِيرُ يَمْشِي وَ الْكَبِيرُ يَرْكَبُ . . . ؟ !

نَزَلَ جُحَا وَ مَشَى مَعَ ابْنِهِ خَلْفَ الْحِمَارِ .

نَظَرَ شَخْصٌ رَابِعٌ وَ ضَحِكَ .

نَظَرَ جُحَا إِلَى ابْنِهِ وَ ضَحِكَ . نَظَرَ الاِبْنُ إِلَى الأَبِ وَ ضَحِكَ .

– جُحَا يَمْشِي وَ ابْنُهُ يَمْشِي وَ الْحِمَارُ لاَ يَرْكَبُهُ أَحَدٌ . . . ! !

التّدريب ١١ : ترجم الحوار .

- *Какое сегодня число?*	- Сегодня 20 мая, а что?
- *Через две недели экзамены, а потом каникулы.*	- Сколько экзаменов у вас?
-У нас три экзамена, последний экзамен- арабский язык.	- Что ты будешь делать на каникулах?
- *Я поеду в Москву и проведу там два месяца.*	- Твоя семья живет в Москве?
- *Да. У нас там квартира. А где ты проведешь каникулы?*	- Я останусь здесь, помогу родителям, навещу родственников.

كيف أقضي عطلتي الصّيفيّة

انتهى العام الدّراسيّ ، وبدأت العطلة الصّيفيّة . يفكّر معظم النّاس والشّباب في كيفية قضاء الوقت فيها . والكثير منهم ينتظر بشغف أشهر الصّيف ليروّح عن نفسه والآخرون يكثرون من السّفر والخروج . يفضّل بعض النّاس السّفر إلى خارج الوطن والمناطق السّياحيّة لتعرّف بالبلدان وسكانها ، عاداتها وتقاليدها و لرؤية بعض الآثار والمعالم التّاريخيّة . ويفضّل البعض البقاء في بلادهم وقضاء الوقت في اللّعب والمرح والتّنَزّه في الأماكن الهادئة .

وأنا فكرت في كيفيّة قضاء هذه العطلة الصّيفيّة ، وتذكّرت حديث الرّسول عليه الصّلاة والسّلام :اغتنم خمسا قبل خمس :حياتك قبل موتك وصحتك قبل سقمك وفراغك قبل شغلك وشبابك قبل هرمك وغناك قبل فقرك . وفهمت أنّ عليّ أن أستغلّ وقت الفراغ في العطلة ووضعت الخطّة .

وها أنا بين الأهل والأقارب . ما أجمل هذه الأيام وما أحلاها ! أستيقظ كلّ يوم في الفجر على نداء المؤذّن للصّلاة .

أذهب إلى المسجد وأصلّي الصّبح . بعد الصّلاة أحضر حلقات الذّكر وقراءة القرآن وأقرأ شيئا من القرآن الكريم ، ثمّ أرجع إلى البيت .

أحاول أن لا أضيع وقت فراغي . لذلك أحدّد كتابا واحدا في ثلاثة علوم ، أقرأها في الصّيف . كتاب في السّيرة النّبويّة مثلا . وكتاب تاريخيّ وآخر في تعليم اللّغة العربيّة .

أحرص على زيارة الأقارب والأصدقاء ، لأنَّ صلة الأرحام من مبادئ الدّين الإسلاميّ . كلّ يوم أزور عما أو خالا أو صديقا .

أمارس الرّياضة في العصر . بعد الصّلاة ألعب كرّة القدم أم أحضر نادي المصارعة ، لأنّني أعرف أنّ المؤمن القويّ أحبُّ إلى الله من المؤمن الضّعيف .

أراجع الدّروس على الحاسوب ، ولا أكتفي بالجلوس على الحاسوب فقط ، بل أساعد والدي وإخوتي وأخواتي في ترتيب المنزل وفي الأعمال في الحديقة والمزرعة . وهكذا أحاول أن أستثمر كلّ ساعة بل كلّ دقيقة من وقت فراغي في العطلة الصّيفيّة في أنشطة مفيدة .

وأنت يا صديقي ، كيف تقضي العطلة الصّيفيّة ؟

كلمات جديدة

بِشَغَفٍ	с нетерпением	خُطَّةٌ	план
رَوَّحَ	отдыхать	أحْلَى	прекрасный
مَرَحٌ	веселье	نِدَاءٌ	зов
تَنَزَّهَ	прогуливаться	حَلَقَةٌ(ات)	круг
اِغْتَنَمَ	воспользоваться	ضَاعَ	терять
سَقْمٌ	болезнь	حَدَّدَ	определить
هَرَمٌ	старость	حَرِصَ	стремиться
اِسْتَغَلَّ	использовать	صِلَةُ الأرْحَامِ	родственники
مَبْدَأٌ(مَبَادِئُ)	принцип	اِكْتَفَى	ограничиваться
السِّيرَةُ	жизнеописание	اِسْتَثْمَرَ	использовать

✓ تدريبات

التّدريب ١ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١– فيما يفكّر النّاس والشّباب ؟

٢– لما ذا يفضّل النّاس السّفر إلى الخارج ؟

٣– ماذا قال رسول الله « ص » ؟

٤–ما ذا يفعل في المسجد ؟

٥ – أيّ كتب يقرأ في الصّيف ؟

٦– هل تحبّ العطلة ؟

التّدريب ٢ : ضع حرفا مناسبا مكان النّقط .

يفكّر معظم النّاس والشّباب . . . . . كيفية قضاء الوقت فيها . يفضّل بعض النّاس السّفر . . . . . خارج الوطن والمناطق السّياحيّة . . . . .تعرّف بالبلدان وسكانها ، عاداتها وتقاليدها و . . . . . .رؤية بعض الآثار والمعالم التّاريخيّة . أستيقظ كلّ يوم . . . . . الفجر . . . . . نداء المؤذّن . . . . .لصّلاة . أذهب . . . . . المسجد وأصلّي الصّبح . بعد الصّلاة أقرأ شيئا . . . . . القرآن الكريم ، ثمّ أرجع . . . . . البيت .

أحرص . . . . . زيارة الأقارب والأصدقاء ، لأنَّ صلة الأرحام . . . . مبادئ الدّين الإسلاميّ . أراجع الدّروس . . . . . الحاسوب ، ولا أكتفي . . . . .الجلوس . . . . . الحاسوب فقط ، بل أساعد والدي وإخوتي وأخواتي . . . . . ترتيب المنزل .

التّدريب ٣ : ترجم العبارات التّالية .

Закончился учебный год; начались летние каникулы; большое количество молодых людей; поездка в заграницу; ознакомиться с обычаями и традициями разных народов; увидеть исторические достопримечательности и древние памятники; прогуливаться в парке; вспомнить слова; запланировать; как красивы и прекрасны эти дни; призыв

муэдзина; жизнеописание Пророка; среди друзей и родственников; принципы религии; заниматься спортом; сильный верующий; помогаю родителям.

التّدريب ٤ : أَلْغَازٌ عربيّة .

١) أنا ابن الماء . . . . . .وإذا تركوني في الماء متّ . . . . .فمن أنا ؟

٢) ما الشّيء الّذي نجده في الثّانية والدّقيقة واليوم ، ولا يوجد في الشّهر ؟

٣) ما هي الأشهر الّتي يوجد فيها ٢٨يوما ؟

٤) أخت خالك وليست خالتك ، من هي ؟

٥) لم أكن موجودا بالأمس ، وولدت اليوم ، وسوف أموت غدا .

التّدريب ٥ : رتّب الكلمات ، لِتُصبح جملة .

١– القرآن– الفجر– شيئا – بعد – أقرأ– صلاة – من .

٢– الأقارب – على – زيارة– يحرص– المسلم .

٣– الصّيف–الوطن – يفضّل – السّفر– في – معلّمنا–إلى –خارج .

٤– والدي– في – ساعدت– أعمال– المنزل .

٥–القويّ–من– المؤمن– الله– أحبّ – الضّعيف – إلى– المؤمن .

التّدريب ٦ : ترجم النّصّ .

30 мая закончились занятия в нашем институте, и начались экзамены. У нас 4 экзамена. Первый экзамен будет 7 июня, а последний – 25 июня. Я хорошо подготовился к экзаменам и сдам их отлично. После экзаменов будут летние каникулы. На летних каникулах я поеду в селение и буду помогать родителям в домашних делах. Я навещу

родственников и друзей. В августе я поеду в Египет. Там хочу посетить святые места, древние памятники и исторические достопримечательности.

التّدريب ٧ : أجب عن الأسئلة التّالية .

١– أين ستقضي العطلة الصّيفيّة ؟
٢– هل سافرت إلى خارج الوطن ؟
٣– ماذا شاهدت في الخارج ؟
٤–متى تنتهي العطلة ؟
٥ – أيّ كتب ستقرأ في الصّيف ؟
٦– ماذا يفعل النّاس في العطلة ؟

أجوبة للألغاز .

١– الثّلج
٢– حرف الياء
٣– كلّ الأشهر
٤– والدتك
٥– اليوم

التّدريب ٨ : عيّن في كلّ جملة ثلاثة أخطاء .

١– يجب عليك أن يزور الجدّك في الأسبوع القادمة .
٢–يمكنكما أن تسافر في مصر في عام التّالي .
٣– كان تجب عليّ أن نخرج من البيت في ساعة الرّابعة .
٤– بإمكانه أن تسافر في موسكو على الطّائرة .
٥– أستيقظ أمس في الفجر من النّداء المؤذّن للصّلاة .
٦– وأنت يا الصّديقي ، كيف تقض العطلة صيفيّة ؟

أوّلا : المفردات

١– صل بين المفرد و الجمع

المفرد	الجمع
١– صديق	جمرات
٢– فقير	مكتبات
٣– جمرة	فقراء
٤– مكتبة	أصدقاء

٢– ضع علامة (×) على الكلمات الغريبة .

١– أنف – أسنان – أذن – زكام .

٢– المحرّم – صفر – شهر – رجب .

٣– الأول – تسعون – مئة – ألف .

٤– إسعاف – مستشفى – دواء– موعد .

٣– أكمل الجمل بالكلمات التّالية :

(المزرعة – رخيص – فكرة – أسناني – الإسعاف)

١– أشعر بألم في . . . . . .

٢– ذهبت إلى المستشفى ب . . . . . .

٣– موافق ، . . . . . طيّبة .

٤–السّفر بالبحر . . . . . .

٥– سأساعد والدي في . . . . . .

ثانيا : التّراكيب و النّحو

١ – صحّح الأخطاء في الجمل التّالية .

١– كنتُ سعيد في العراق .

٢–يوصل محمّد إلى موسكو غدا .

٣– محمّد لم يخرجَ من البيت .

٤– ستقضين عمر العطلة في مصر .

٥– سير إبراهيم تركيا .

٦–يا زينب ! أي جمعيّة تختار ؟

٧– لن يذهبان غدا إلى المدينة .

٨– صابّ الشّاي ، يا فاطمة .

٩–يمرر الطّالب أمام المدرسة .

١٠– أين ستقضيون العطلة ؟

اقرأ الفقرة ،ثمّ أجب بنعم (√) أو بلا (×)

بدأت عطلة الصّيف . سيسافر إبراهيم مع أسرته إلى بلده . وسيذهب ثامر مع أصدقائه إلى الجبال ، مع فريق الجوالة ، وسيقضي عمر وأسرته العطلة في مصر . سيرى عمر وأسرته نهر النّيل . سيقضي هو وأسرته سبعة أيام في مصر .

١ – بدأت عطلة الرّبيع . ( )

٢– سيسافر إبراهيم إلى بلده ( )

٣– سيذهب ثامر مع أهله ( )

٤– سيقضي عمر العطلة في مصر ( )

٥– سيرى إبراهيم نهر النّيل ( )

٣– أكمل الجمل التّالية بوضع الكلمة المضادة من عندك .

١– البيت قريب لكن المسجد . . . . . .

٢– الطّائرة سريعة والقطار . . . . . .

٣– الكتاب رخيص والحاسوب . . . . . .

٤–الأب طويل ، لكن الابن . . . . . .

٥– الجبال مرتفعة والبيوت . . . . . .

٤ – أكمل الجمل التّالية بوضع جمع الكلمات الّتي بين القوسين .

١– أصلي خمس . .(صلاة) ، وأتناول ثلاث .(وجبة) في اليوم .

٢– عندي ثلاثة . . . . .(ثوب) ، وأربعة . . . . . (قميص)

٣– هناك خمسة . . . . . .(طفل) في . . . . .(الغرفة)

٤– . . . . . .(الشّركة) قريبة من . . . . . (السّوق)

٥– في المدينة . . . . . (جامعة) و . . . . . (مستشفى)

٥ – بيّن الوزن والصّيغة للأفعال الأتية .

اشرب		ينقلب	
محمّد		ازدهر	
دفاع		احمرار	
مسلِم		تبادل	
متخرَّج		استعمال	

٦ – أكمل ما يأتي .

١– في اللّغة العربيّة ثمانية وعشرون حرفا : أوّلها ألف وآخرها . . .

٢– أقسام الكلام ثلاثة : اسم و . . . . . .و . . . . . .

٣– الاسم يكون مرفوعا و . . . . . .و . . . . . .

٤–الجملة الاسميّة تبدأ ب . . . .والجملة الفعليّة تبدأ ب . . . .

٥– مثال المثنّى . . . . .و . . . . . .و . . . . . .

٦– مثال جمع المذكّر السّالم . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .

٧– مثال جمع مؤنّث السّالم . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .

٨– مثال جمع التّكسير . . . . .و . . . . . .و . . . . . .

٩–الضّمائر المتّصلة هي : . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .

١٠– من أسماء الإشارة . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .

١١– الفعل يكون . . . .و . . . .و . . . . . .

١٢– من حروف المضارع . . . . .و . . . .و . . . .و . . . .

١٣– مثال النّعت . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .

١٤– المعدود من٣ إلى٩ يكون . . . . . .

١٥– من الأفعال المتعدّية . . . . . .ومن الأفعال اللاّزمة . . . . . .

١٦– من أمثلة الأمر . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .

١٧– من الأفعال الصّحيحة . . . . .ومن الأفعال المعتلّة . . . . .

١٨– من أمثلة الأسماء غير المنصرفة . . . .و . . . . .و . . . .

١٩–من حروف الجرّ . . . . .و . . . . .و . . . . .

٢٠– الأسماء الخمسة هي : . . .و . . .و . . . .و . . . .

٢١– من أمثلة اسم الفاعل . . . . .و . . . . .و . . . .

٢٢– من أمثلة اسم المفعول . . . . . .و . . . . .و . . . .
٢٣– من أمثلة اسم المكان . . . . .و . . . .و . . . .
٢٤–من أمثلة اسم آلة . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .
٢٥– من أمثلة صيغ المبالغة . . . . .و . . . . . .و . . . . . .
٢٦– من حروف العطف . . . . . .و . . . . . .و . . . . .
٢٧– المعدود بعد مائة وألف يكون . . . . . .
٢٨– من الأسماء الموصولة . . . . . .و . . . . . .و . . . .
٢٩–من أدوات الجزم . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .
٣٠– من أدوات النّصب . . . . . .و . . . . . .و . . . . .
٣١– من أمثلة الفعل المثال . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .
٣٢– من أمثلة الفعل الأجوف . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .
٣٣– من أمثلة الفعل النّاقص . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .
٣٤–من أمثلة الفعل المضاعف . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .
٣٥– من أمثلة الفعل المهموز . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .
٣٦– من الأشهر العربيّة . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .
٣٧– من الأشهر الأوروبيّة . . . . . .و . . . . . .و . . . . . .
٣٨– من أشهر الرّبيع . . . . . .و . . . . . .و . . . .
٣٩– عيد الفطر يكون في شهر . . . . .وعيد الأضحى في شهر . . .
٤٠– ولد النّبي محمّد (ص) في شهر . . . . . .

Дополнительные слова для заучивания
Семья

العائلة

عَدِيلٌ	свояк
عَدِيلَةٌ	своячница
سِلْفٌ	свояк
سِلْفَةٌ	свояченица
كَنَّةٌ	сноха
حَمٌ	тесть
اِبْنُ زَوْجٍ	пасынок
اِبْنَةُ زَوْجٍ	падчерица
زَوْجُ الأُمِّ	отчим
زَوْجَةُ الأَبِ	мачеха
أَبو زَوْجٍ	свекор
أُمُّ زَوْجٍ	свекровь
زَوْجَةُ اِبْنٍ	сноха
أَبو زَوْجَةٍ	тесть
أُمُّ زَوْجَةٍ	теща
سِلْفٌ	шурин
أَخُو زَوْجَةٍ	шурин
سِبْطٌ	внук
اِبْنُ الْعَمِّ	двоюродный брат
اِبْنَةُ الْعَمِّ	двоюродная сестра
أَخُو زَوْجٍ	деверь
عَرِيسٌ	жених
عَرُوسٌ	невеста
أُخْتُ زَوْجٍ	золовка
خَتَنٌ	зять
صِهْرٌ	зять
عَرَّابُ اِبْنٍ	кум
رَابٌّ	отчим
رَابَّةٌ	мачеха
رَبِيبٌ	пасынок
رَبِيبَةٌ	падчерица
اِبْنُ الأَخِ	племянник
اِبْنَةُ الأُخْتِ	племянница
خَتُونٌ	сват
خَتَنَةٌ	сватья
حَمٌ	свекор

Дом и домашние принадлежности

البيت ولوازمه

صَحْنٌ	блюдце	مِغْسَلٌ	раковина
كُوبٌ	бокал	مِنْشَفَةٌ	салфетка
سَطْلٌ	ведро	مِقْلاَةٌ	сковорода
دَلْوٌ	ведро	مِجْرَفَةٌ	совок
مِكْنَسَةٌ	веник	مِغْرَفَةٌ	совок
شَمَّاعَةٌ	вешалка	طَاسٌ	тазик
مِشْجَبٌ	вешалка	سَلَّةُ خُبْزٍ	хлебница
طَنْجَرَةٌ	кастрюля	عُلِّيَّةٌ	чердак
سَلَّةٌ	корзина	فُرشَةٌ	щетка
قِدْرٌ	котел	مَعْجُونٌ	зубная паста
حَنَفِيةٌ	кран (водопр.)	إِبْرَةٌ	иголка
كُوزٌ	кувшин	غِرَاءٌ	клей
صُفَّةٌ	навес	صِبْغَةٌ	краска
وَرَقُ حِيطَانٍ	обой	مَسْحُوقٌ	порошок
لِحَافٌ	одеяло	شَامْبُو	шампунь
مَوْقِدٌ	печка	سِتَارَةٌ	штора
تَنُورٌ	печка	مُشْطٌ	расческа
قَبْوُ بَيْتٍ	подвал	وِسَادَةٌ	подушка
رَفٌّ نَافِذَةٍ	подоконник	إِنَاءٌ	посуда

Еда и напитки
الأطعمة والمشروبات

زَيْتٌ	масло (раст.)	بَسْكَوِيتٌ	печенье
حَلْوَى	халва	سَلْسَا	соус
زُبْدَةٌ	масло	طَمَاطِمُ	томат
فَطِيرَةٌ	пирог	قِشْدَةٌ	сливки
مُرَبَّى	варенье	حَلِيبٌ مُجَفَّفٌ	сгущенное молоко
كَعْكٌ	пирожное	شَاكُولاتَةُ	шоколад
بَطَاطِسُ	картошка	كُفَاسٌ	квас
جُبْنٌ	сыр	كَاكَاوُ	какао
عَسَلٌ	мед	قَرِيشَةٌ	творог
لَحْمٌ	мясо	بَيْضٌ مَقْلِيٌّ	яичница
يَاغُورْتُ	йогурт	شَرْبَاتٌ	шербет
عَصِيدَةٌ	каша	سَلَطَةٌ	салат
لَبَنٌ	кефир	عِلْكَةٌ	жвачка
سُجُوقٌ	колбаса	شُرْبَةٌ	суп
جَرِيشٌ	крупа	شَعِيرٌ	ячмень
مَقَرُونَةٌ	макароны	شَحْمٌ	жир, сало
زَيْتُونٌ	оливки	بُرْغُلٌ	крупа
بُوظَةٌ	мороженое	خَمْرٌ	вино
جُبْنٌ رُومِيٌّ	голланд. сыр	بَيْضٌ عُيُون	яичница

فِرَاخٌ	цыпленок	كِبَابٌ	кебаб
سَنْدِوِتشُ	сэндвич	بُرْجِرُ	бургер
بِيتْزَا	пицца	نَعْنَاعٌ	мята
كِرِيبٌ	креп	شِيشٌ طَاوِق	гриль
جمبري	креветка	تُورْتَه	торт
اَيسْ كِرِيمْ	мороженое	كِيكٌ	пирог
لَوْنٌ	блюдо	طَحِينٌ	мука
لَحْمٌ مَشْوِيٌّ	жаркое	قَمْحٌ	пшеница
مَشْوِيٌّ	гриль	سُكَّرٌ نَاعِمٌ	сахарная пудра
أَرُزٌّ بِلَحْمٍ	плов	مَرَقَةٌ	бульон
كَعْكَةٌ	пирожное	بِيرَةٌ	пиво
قَائِمَةُ طَعَامٍ	меню	نَبِيذٌ	вино
شُورَبَةٌ	суп	حَادٌّ	острый
لَحْمُ عِجْلٍ	телятина	مَالِحٌ	соленый
لَحْمُ خِنْزِيرٍ	свинина	مُدَخَّنٌ	копченный
لَحْمُ دَجَاجٍ	курятина	طَحِينَةٌ	подлива
لَحْمُ بَقَرٍ	говядина	صَلْصَةٌ	соус
لَحْمُ ضَأْنٍ	баранина	بَقْلٌ	злаки
لَحْمُ مَاعِزٍ	козлятина	زَعْتَرٌ	тимьян
لَحْمٌ مَفْرُومٌ	фарш	خُشَافٌ	компот
لَحْمُ الإِبْلِ	верблюжатина	عُشْبٌ	зелень

Фрукты и овощи
الفواكه والخضروات

تُفَاحٌ	яблоко	فَاصُولِيَا	фасоль
بُرْتُقَالٌ	апельсины	شَمَّامٌ	дыня
لَيْمُونٌ	лимон	بِطِّيخٌ	арбуз
مَوْزٌ	бананы	خُضْرَةٌ	зелень
تُوتٌ	тутовник	كُرُنْبٌ	капуста
خَوْخٌ	персики	قُرَّاصٌ	крапива
عِنَبٌ	виноград	بَصَلٌ	лук
مَانْجُو	манго	جَزَرٌ	морковь
يُوسُفِيٌّ	мандарин	قَمْحٌ	пшеница
تِينٌ	инжир	فِجْلٌ	редис
مِشْمِشٌ	абрикосы	قَرْعٌ	тыква
رُمَّانٌ	гранат	ثُومٌ	чеснок
رُطَبٌ	финики	شَعِيرٌ	ячмень
سَفَرْجَلٌ	айва	كَبْشٌ	ягода
كَرَزٌ	вишня	أَرُزٌ	рис
كُمَثْرَى	груши	ذُرَّةٌ	кукуруза
زَبِيبٌ	изюм	عَرْعَرٌ	лиственница
جَوْزٌ	орехи	كَتَّانٌ	лен
فَرَوِلَةٌ	клубника	أَنَاناسٌ	ананас

جَوْزُ الْهِنْدِ	кокос	كِيوِي	киви
قشطة بيضاء	сливки	خَسٌّ	салат (раст.)
فُلْفُلٌ حَارٌّ	острый перец	سُودَانِيٌّ	орехи
بُنْدُقٌ	лещинные орехи	فَاكِهَةُ العَاطِفَةِ	маракуйя
بَرْقُوقٌ	сливы	حِمِّصٌ	горох
جريبْ فِرُوتْ	грейпфрут	بَازِيلا	горошек
بَابَايَا	папайя	عِنَبُ النَّصَارَى	красная смородина
خَوْخٌ أَمْلَسُ	нектарин	فُطْرٌ	гриб
فِيجوَا	фейхоа	شَمَارٌ	укроп
حَمْضِيَّاتٌ	цитрусовые	بَقْدُونِسٌ	петрушка
بُرْتُقَالٌ هِنْدِيٌّ	помело	كُزْبَرَةٌ	кинза
مَنْدَرِينٌ	мандарин	شَمَنْدَرٌ	свекла
لَيْمُونُ الْجَنَّةِ	грейпфрут	عدس	чечевица
كُوسَا	кабачок	زَنْجَبِيلٌ	имбирь
فُلْفُلٌ	перец	خُضْرَةٌ	зелень
فِجْلٌ حَارٌّ	хрен	بَنْجَرٌ	свекла
فِجْلٌ أَسْوَدُ	редька	حَبَّةٌ	ягода
لِفْتٌ	репа	عِنَبُ الثَّعْلَبِ	смородина
أَفُوكَادُو	авокадо	كِشْمِشٌ أَسْوَدُ	черная смородина
فُولٌ	бобы	عُلَّيْقٌ	ежевика
فُولٌ سُودَانِيٌّ	арахис	فُسْتُقٌ	фисташки

Наука и образование

العلم والتّعليم

قَلَمُ حِبْرٍ	авторучка	عَلامَةٌ	оценка
المجمَعُ العِلْمِيُّ	Академия наук	عِلْمُ السِّيَاسَةِ	политология
الْجِبْرَ	алгебра	تَطْبِيقٌ	практика
عِلْمُ الْفَلَكِ	астрономия	نَائِبُ مُدِيرٍ	проректор
شَهَادَةٌ	аттестат	عِلْمُ النَّفْسِ	психология
غُرْفَةُ التَّدْرِيسِ	аудитория	رَئِيسُ جَامِعَةٍ	ректор
عِلْمُ الأَحْيَاءِ	биология	عِلْمُ الأَدْيَانِ	религиоведение
هَنْدَسَةٌ	геометрия	فَصْلٌ دِرَاسِيٌّ	семестр
نَحْوٌ	грамматика	فِتْرَةُ الإِمْتِحَانَاتِ	сессия
عَمِيدٌ	декан	عِلْمُ البَلاغَةِ	стилистика
أُطْرُوحَةٌ	диссертация	الفِيزِيَاءُ	физика
رَئِيسٌ	заведующий	فَلْسَفَةٌ	философия
قَلَمُ رَصَاصٍ	карандаш	فِيلُولُوجِيَا	филология
كُرْسِيٌّ	кафедра	كِيمِيَاءُ	химия
عِلْمُ اللُّغَةِ	лексикология	الرِّيَاضَةُ الْبَدَنِيَّةُ	физкультура
مُحَاضِرٌ	лектор	رَسْمٌ	черчение
عِلْمُ الْمَنْطِقِ	логика	قَاعَةُ مُطَالَعَةٍ	читальный зал
طَبْشُورَةٌ	мел	مُحَاضَرَةٌ	лекция
جَلْسَةٌ	заседание	عِلْمُ الْمَنَاهِجِ	методика

سِلْسِلَةٌ	серия	عِلْمُ التَّرْبِيَّةِ	педагогика
لَجْنَةٌ	комиссия	عِلْمُ الْجَمَالِ	эстетика
رَقْمُ التَّسْجِيلِ	регистрационный номер	عِلْمُ الأَخْلاَقِ	этика
لُغَةُ الأُمِّ	родной язык	عِلْمُ الأَدْيَانِ	религиоведение
التّدريب الْمِهْنِيُّ	трудовое обучение	تَارِيخُ الأَدْيَانِ	история религий
التّدريب الْعَسْكَرِيُّ	военная подготовка	أَدَبُ الْمُحَادَثَةِ	культура речи
دَرَجَةٌ عِلْمِيَّةٌ	ученая степень	الثَّقَافَةُ	культурология
عُلُومٌ دَقِيقَةٌ	точные науки	العَقِيدَةُ	догматика
عُلُومٌ طَبِيعِيَّةٌ	естественные науки	عُلُومُ الْقُرْآنِ	корановедение
عُلُومٌ إِنْسَانِيَّةٌ	гуманитарные науки	عُلُومُ الْحَدِيثِ	хадисоведение
عِلْمُ التَّنْجِيمِ	астрология	التَّجْوِيدِ	чтение Корана
عَمَلٌ تَهْذِيبِيٌّ	воспитательная работа	مُصْطَلَحٌ	терминология
مَدْرَسَةٌ كُلِّيَّةٌ	колледж	الخَطُّ الْعَرَبِيُّ	каллиграфия
عِلْمُ الْحَيْوَانَاتِ	зоология	مُقَارَنَةُ الأَدْيَانِ	сравнительное религиоведение
خَبِيرٌ	методист	المَذَاهِبُ وَالْفِرَقُ	секты и течения
رِسَالَةٌ	диссертация	أُصُولُ الْفِقْهِ	основы права
إِمْلاَءٌ	орфография	عُلُومُ الطَّبِيعِيَّاتِ	КСЕ
عِلْمُ التَّصْنِيفِ	типология	عِلْمُ الْعَقَاقِيرِ	фармакология

Профессия

مِهْنَةٌ

مُذِيعٌ	диктор
مُفَتِّشٌ	контролер
دَهَّانٌ	маляр
حَارِثٌ	охранник
نَادِلٌ	официант
خَيَّاطٌ	портной
حَذَّاءٌ	сапожник
لَحَّامٌ	сварщик
حَكَمٌ	судья (спорт.)
حُقُوقِيٌّ	юрист
جَصَّاصٌ	штукатур
رَسَّامٌ	художник
فَنِيٌّ	техник
مُنْقِذٌ	спасатель
مُخْرِجٌ	режиссер
مُرَبٍّ	педагог
مُصَمِّمٌ	конструктор
صُحُفِيٌّ	журналист
مُرْشِدٌ	гид
نَجَّارٌ	плотник
حَدَّادٌ	кузнец
كَهْرَبَائِيٌّ	электрик
بَنَّاءٌ	строитель
مُزَارِعٌ	фермер
جَزَّارٌ	мясник
سَائِقٌ	водитель
شُرْطِيٌّ	полицейский
طَبَّاخٌ	повар
حَلَاقٌ	парикмахер
بَقَّالٌ	бакалейщик
مُحَامٍ	адвокат
مُمَثِّلٌ	артист
صَيْرَفِيٌّ	банкир
عَسْكَرِيٌّ	военный
حَمَّالٌ	грузчик
نَائِبٌ	депутат
حَجَّارٌ	каменщик
مِعْمَارِيٌّ	архитектор

حَكَمٌ	судья	بَوَّابٌ	дворник
مُصْلِحٌ	мастер	كَنَّاسٌ	дворник
تِكْنِيكِيٌّ	техник	مُرْسِلٌ	диспетчер
جَرَّاحٌ	хирург	مُعَلِّقٌ	комментатор
مُصَوِّرٌ	художник	مُعَقِّبٌ	комментатор
عَامِلُ مَنْجَمٍ	шахтер	سَفِيرٌ	посол
خَبَّازٌ	пекарь	قُنْصُلٌ	консул
قَائِدٌ	водитель	مُرَاقِبٌ	контролер
طَبِيبٌ عَامٌّ	терапевт	سَائِسٌ	конюх
طَبِيبُ الْعَيْنِ	окулист	فَضَائِيٌّ	космонавт
القَاضِي	судья	حَطَّابٌ	лесоруб
رئيس	президент	نَقَّاشٌ	маляр
وَزِيرٌ	министр	مُدْلِكٌ	массажист
رَئِيسُ الْوُزَرَاءِ	Премьер-министр	مُمْسِدٌ	массажист
عَامِلُ الْحَفَّارَةِ	экскаватор-щик	مِلاَّحٌ	моряк
صَبَّاغٌ	маляр	قَصَّابٌ	мясник
صَانِعٌ	ремесленник	مُشَغِّلٌ	оператор
مُمَثِّلٌ	артист	إِطْفَائِيٌّ	пожарник
مُغَنِّي	певец	سَكَّافٌ	сапожник
مُحَاسِبٌ	бухгалтер	شَاعِرٌ	поэт

Одежда

ملابس

جَوْرَبٌ	носки
صُدْرَةٌ	жилет
يَاقَةٌ	воротник
كُمٌّ	рукав
بِطَانَةٌ	подкладка
رِبَاطُ حِذَاءٍ	шнурок
شَرِيطٌ	шнурок
بُرْنُسٌ	халат
مَنَامَةٌ	пижама
طِمَاقٌ	гетры
حِذَاءٌ رِيَاضِيٌّ	кроссовки
شُورْتُ	шорты
بَنْطَالٌ قَصِيرٌ	трусы
جِينْزُ	джинсы
جَوَارِبُ ضَيِّقَةٌ	колготки
قَمِيصٌ دَاخِلِيٌّ	майка
سِرْوَالٌ تَحْتِيٌّ	трусы
جِزْمٌ	сапог
تِيْ شِيرْتُ	футболка
رِدَاءٌ	плащ
جَاكِيتٌ	пиджак, куртка
زِرٌّ	пуговица
حِزَامٌ	ремень
سُتْرَةٌ صُوفِيَّةٌ	свитер
خُفٌّ	тапочка
نَعْلٌ	туфля
قُفَازٌ	перчатки
تَنُورَةٌ	юбка
قُبْعَةٌ	шапка
بُرْنَيْطَةٌ	шляпа
قَلَنْسُوَةٌ	шапка
صَنْدَلٌ	босоножки
مَقَسِينُ	мокасины
نَظَّارَةٌ	очки
دُرَّاعَةٌ	свитер
نُقْبَةٌ	юбка
شِبْشِبٌ	тапочки
رِبَاطُ الْعُنُقِ	галстук

Дом и домашние принадлежности
البيت وأداوته

شُرْفَةٌ	балкон
سَطْلٌ	ведро
مِكْنَسَةٌ	веник
شَمَّاعَةٌ	вешалка
شَوْكَةٌ	вилка
طَنْجَرَةٌ	кастрюля
سَلَّةٌ	корзинка
قِدْرٌ	котел
حَنَفِيَةٌ	кран
مَقْعَدٌ	кресло
مِصْبَاحٌ	лампочка
مِلْعَقَةٌ	ложка
سِكِّينٌ	нож
لِحَافٌ	одеяло
طَبَقٌ	поднос
وِسَادَةٌ	подушка
أَرْضٌ	пол
رَفٌّ	полка
مِنْشَفَةٌ	полотенце
مَسْحُوقٌ	порошок
آنِيَةٌ	посуда
مَدْخَلٌ	прихожая
مُشْطٌ	расческа
سُكَرِيَّةٌ	сахарница
مِغْسَلٌ	раковина
صَحْنٌ	тарелка
حَائِطٌ	стена
طَاسٌ	тазик
خِزَانَةٌ	шкаф
فُرْشَةٌ	щетка
قُفْلٌ	замок
مِفْتَاحٌ	ключ
مَعْجُونٌ	зубная паста
لِحَافٌ	одеяло
فُرْشَةُ أَسْنَانٍ	зубная щетка
مِنْدِيلٌ	платок

Техника, электрооборудование

معدات كهربائيّة

غَسَّالَةٌ	стиральная машина	هَوَائِيٌّ	антенна
هَاتِفٌ	телефон	بَطَارِيَةٌ	батарейка
هَاتِفٌ مَحْمُولٌ	мобильный телефон	جِهَازُ فِيدِيُو	видеомагнитофон
مِكْوَاةٌ	утюг	سِلْكٌ	кабель
آلَةُ التَّصْوِيرِ	фотоаппарат	قُرْصٌ	диск
ثَلاجَةٌ	морозильник	حَاسِبٌ	калькулятор
مُكَيِّفٌ	кондиционер	سَمَّاعَةٌ	колонка
مِرْوَحَةٌ	вентилятор	مِفْتَاحٌ	клавиша
شَاشَةٌ	экран	شَرِيطٌ	кассета
إِبْرِيقٌ كَهْرَبَائِيٌّ	электрочайник	جِهَازُ التَّسْجِيلِ	магнитофон
فِيشَةٌ	вилка	مِذْيَاعٌ	микрофон
الطَبَّاخُ السَّرِيعُ	микроволновая печь	خَلاطٌ	миксер
طَاحِنَةُ القَهْوَةِ	кофемолка	مُونِيطُورُ	монитор
مِفْتَاحٌ	включатель	جِهَازٌ	прибор
هَاتِفٌ خَلِيَوِيٌّ	сотовый телефон	طَابِعٌ	принтер
جَوَّالٌ	мобильный телефон	سَبُورَةٌ ذَكِيَّةٌ	Интер.доска
هَاتِفٌ ذَكِيٌّ	смартфон	لابْ تُوبْ	ноутбук
مُوس	мышка	طَبَقٌ دُشْ	тарелка

Спорт

رياضة

борьба	مُصَارَعَةٌ	футбол	كُرَّةُ الْقَدَمِ
бокс	مُلاَكَمَةٌ	волейбол	الْكُرَّةُ الطَّائِرَةُ
дайвинг	غَوْصٌ	гандбол	كُرَّةُ الْيَدِ
пинг-понг	تِنِسُ الطَّاوِلَة	водное поло	كُرَّةُ الْمَاءِ
парусный спорт	رِيَاضَةُ الشِّرَاعِ	баскетбол	كُرَّةُ السَّلَّة
горные лыжи	التَّزَلُّجُ فِي الْجِبَالِ	теннис	كُرَّةُ تِنِسَ
дайвинг	عَوْمٌ	бильярд	كَوْرَةُ بِلِيَارْدُو
бейсбол	بِيسْبُولُ	тяжелая атлетика	رَفْعُ الأَثْقَالِ
хоккей	هُوكِيْ	фитнес	فِيتْنِيسُ
крикет	كِرِيكِتْ	конный спорт	رُكُوبُ الْخَيْلِ
регби	رِجْبِي	йога	يُوجَا
бег	جَرْيٌ	серфинг	رُكُوبُ الأَمْوَاجِ
бег	عَدْوٌ	плавание	سِبَاحَةٌ
прыжок	وَثْبٌ	гребля	تَجْدِيفٌ
прыжки в высоту	القَفْزُ الْعَالِي	альпинизм	تَسَلُّقُ الْجِبَالِ
прыжки в длину	القَفْزُ الطَّوِيلُ	велоспорт	رُكُوبُ الدَّرَاجَةِ
дзюдо	جُودُو	гимнастика	جُمْبَازٌ
каратэ	كَرَاتِيهْ	ходьба	مَشْيٌ

Животные

حيوانات

заяц	أَرْنَبٌ
голубь	حَمَامٌ
гусь	أُوزٌّ
попугай	بَبَغَاءٌ
павлин	طَاوُوسٌ
индейка	دِيكٌ رُومِيٌّ
курица	دَجَاجٌ
кошка	قِطَّةٌ
собака	كَلْبٌ
газель	غَزَالٌ
козел	مَاعِزٌ
овца	خَرُوفٌ
свинья	خِنْزِيرٌ
лошадь	حِصَانٌ
корова	بَقَرَةٌ
буйвол	جَامُوسٌ
жираф	زِرَافَةٌ
верблюд	جَمَلٌ
носорог	وَحِيدُ الْقَرْنِ
слон	فِيلٌ
горилла	غُورِيلاَ
зебр	حِمَارٌ وَحْشِيٌّ
тигр	نَمْرٌ
крокодил	تِمْسَاحٌ
акула	قِرْشٌ
кит	حُوتٌ
дельфин	دُولْفِينُ
рыба	سَمَكٌ
утка	بطٌّ
птица	عُصْفُورٌ
динозавр	دِينَاصَوْرُ
змея	ثُعْبَانُ
черепаха	سُلُحْفَاةٌ
скорпион	عَقْرَبٌ
паук	عَنْكَبُوتٌ
волк	ذِئْبٌ
сова	بُومَةٌ
лев	أَسَدٌ
лиса	ثَعْلَبٌ
обезьяна	قِرْدٌ

Транспорт

وسائل النّقل

جَرَّارٌ	трактор	سَيَّارَةٌ	машина
مَرْكَبٌ	корабль	سَيَّارَةُ بُولِيسَ	полицейская машина
مَرْكَبٌ شِرَاعِيٌّ	парусник	سَيَّارَةُ الإِسْعَافِ	скорая помощь
سَفِينَةٌ	корабль	سَيَّارَةُ سِبَاقٍ	гоночный автомобиль
سَفِينَةُ الْفَضَاءِ	космический корабль	سَيَّارَةُ مطَافِي	пожарная машина
صَارُوخٌ	ракета	سَيَّارَةُ الأُجْرَةِ	такси
يَاخْتَا	яхта	تَاكْسِي	такси
مِرْوَحِيَّةٌ	вертолет	حَافِلَةٌ	автобус
حَفَّارٌ	экскаватор	أُوتُوبُسُ	автобус
قَارِبٌ	лодка	تِرُولِيبُسُ	тролейбус
غَوَّاصَةٌ	подводная лодка	تِرَامُ	трамвай
مُنْطَادٌ	дирижабль	مِيتْرُو	метро
البَاخِرَةُ	пароход	قِطَارٌ	поезд
دَبَّابَةٌ	танк	شَاحِنَةٌ	грузовик
سَيَّارَةٌ مُدَرَّعَةٌ	бронированная машина	طَائِرَةٌ	самолет
سُكُوتِرُ	скутер	مَرْكَبٌ	кран
لِيمُوزِين	лимузин	دَرَّاجَةٌ	велосипед
جِيب	джип	دَرَّاجَةٌ نَارِيَّةٌ	мотоцикл
مَوْكِبٌ	кортеж	مُوتُوسِيكْلُ	мотоцикл

Человек

الإنسان

شَعْرٌ	волосы
رَأْسٌ	голова
وَجْهٌ	лицо
أُذْنٌ	ухо
عَيْنٌ	глаз
جَفْنٌ	веко
فَمٌ	рот
أَنْفٌ	нос
شَفَةٌ	губа
خَدٌّ	щека
لِسَانٌ	язык
حُلْقومٌ	глотка
لِحْيَةٌ	борода
مُخٌّ	мозг
جَبْهَةٌ	лоб
شَارِبٌ	усы
كَبَدٌ	печень
حَنْجَرَةٌ	горло
حَلْقٌ	гортань

رَقَبَةٌ	шея
صَدْرٌ	грудь
مَعِدَةٌ	желудок
قَلْبٌ	сердце
يَدٌ	рука
بَطْنٌ	живот
ظَهْرٌ	спина
إِصْبَعٌ	палец
ظُفْرٌ	ноготь
فَخْذٌ	бедро
رُكْبَةٌ	колено
سَاقٌ	голень
كَعْبٌ	щиколотки
قَدَمٌ	нога
عَظْمٌ	кость
كَتِفٌ	плечо
عَصَبٌ	нерв
رُسْغُ الْيَدِ	запястье
رُسْغُ الرِّجْلِ	лодыжка

عَظْمُ اللَّوْحِ	лопатка	حَافَةٌ	ребра
صُدْغٌ	висок	ثَدْيٌ	грудь
قَطَنٌ	поясница	سُرَةٌ	пупок
رَاحَةٌ	ладонь	قَصَبَةٌ	голень
كُوعٌ	локоть	ذُقْنٌ	подбородок
عَضَلَةٌ	мышца	مِرْفَقٌ	локоть
وِعَاءٌ	кишка	مَرَارَةٌ	желчный пузырь
مَفْصِلٌ	сустав	العَمُودُ الْفَقْرِيُّ	позвоночник
وَتَرٌ	сухожилие	سَاعِدٌ	предплечье
عَظْمٌ	кость	تُفَّاحَةُ آدَمَ	адамово яблоко
فَكٌّ	челюсть	قَضِيبٌ	половой орган
عَصَبٌ	нерв	رِئَةٌ	легкое
جُمْجُمَةٌ	череп	دِمَاغٌ	мозг
حَاجِبٌ	бровы	شَرَايِينُ	вены
رُمُوشُ الْعَيْنِ	ресницы	قَفَا	затылок
جِسْمٌ	тело	كَفٌّ	кисть
طَحَالٌ	селезенка	هَيْكَلٌ	скелет
جِلْدٌ	кожа	خَصَرٌ	талия
مَعِدَةٌ	желудок	اللِّثَةُ	десна
الجَبِينُ	лоб	أَسْفَلَ الظَّهْرِ	поясница

Медицина

الطب

قُرْصٌ	таблетка	وَرَمٌ	опухоль
مُسْتَوْصَفٌ	поликлиника	شِفَاءٌ	выздоровление
تَحْلِيلٌ	анализ	شَهِيقٌ	вдох
صُدَاعٌ	головная боль	زَفِيرٌ	выдох
تَشْخِيصٌ	диагноз	زُكَامٌ	насморк
مغص	острая боль	إِنْفِلُونْزا	грипп
عِيَادَةٌ	клиника	اِحْمِرَارٌ	покраснение
مُعَالِجٌ	лечащий	سُعَالٌ	кашель
فَعَّالٌ	эффективный	عِصَابٌ	бинт
تَعَالَجَ	лечиться	نِظَامُ السَّرِيرِ	постельный режим
كَوَى	прижигать	ضَغْطُ الدَّمِ	давление
غشْيَان	обморок	غَرْغَرَ	полоскать
مُسَكِّنٌ	болеутоляющее средство	طَهَّرَ	дезинфицировать
دَوَّارٌ	головокружение	وَقَى	предохранять
غُرْفَةُ الْكَشْفِ	смотровой кабинет	جُرْحٌ	рана
اِسْتَشَارَ	консультировать	نَزْفٌ	кровотечение
نَوْبَةٌ	приступ	عَدْوَى	инфекция
عَمَلِيَّةٌ	операция	اِحْتِشَاءٌ	инфаркт

Дополнительные выражения для заучивания

Привет! Добро пожаловать!	مَرْحَبًا !
Добро пожаловать!	عَلَى الرَّحَابَةِ وَالسَّعَةِ
Привет!	سَلاَمٌ !
Я приветствую вас	أُرَحِّبُ بِكُمْ
Я приветствую вас	أُسَلِّمُ عَلَيْكُمْ
Позвольте Вас поприветствовать от имени…	اِسْمَحُوا لِي أَنْ أُرَحِّبَكُمْ بِاسْمِ . . .
Мое почтение! Мое приветствие	تَحِيَّاتِي
Простите (извините) за беспокойство	أَعْذِرْنِي عَلَى الإِزْعَاجِ
Дамы и Господа!	يَا أَيُّهَا السَّادَةُ وَالسَّيِّدَاتُ
Сколько лет, сколько зим!	كَمْ رَبِيعًا مَرَّ عَلَى فِرَاقِنَا
Вот эта встреча!	يَا سَلاَمٌ عَلَى لِقَاءٍ
Какая радость!	يَا لفَرَح
Не ожидал Вас встретить!	لَمْ أَتَوَقَّعْ لِقَاءَكَ
Какая приятная неожиданность!	يَا لَلْمُفَاجَأَةُ اللَّطِيفَةُ
Рад тебя видеть	يَسُرُّنِي أَنْ أَرَاكَ
Извините, Вы не скажете?	عَفْوًا أَلا يُمْكِنُكَ أَنْ تَقُولَ ؟
Будьте добры! Будьте любезны! Позвольте!	لَوْ سَمَحْتُمْ
Не жалуюсь	لاَ أَشْكُو

Неплохо	لاَ بَأْسَ
Так себе!	بَيْنَ بَيْنَ
Как дела? Какие новости?	مَا هِيَ أَخْبَارُكَ ؟
Ничего интересного!	لاَ هُنَاكَ شَيْءٌ مُمْتِعٌ
Что собой?	مَا بِكَ ؟
Что случилось?	مَاذَا حَدَثَ ؟
Как вы доехали сюда?	كَيْفَ وَصَلْتَ هُنَا ؟
Все в порядке	كُلُّ شَيْءٍ عَلَى مَا يُرَامُ
Ни то, ни сё	لَيْسَ قَمْحٌ وَلاَ شَعِيرٌ
Я хочу представить Вас…	أُرِيدُ أَنْ أُقَدِّمَ سِيَادَتَكَ
Я хочу представить Вам…..	أُرِيدُ أَنْ أُقَدِّمَ لَكَ
Приятно познакомиться!	يَسُرُّنِي التَّعَارُفُ بِكَ
Очень рад (а)!	يَسُرُّنِي جِدًّا
Я счастлив с Вами познакомиться!	يُسْعِدُنِي أَنْ أَتَعَرَّفَ بِكَ
Позвольте представиться!	اِسْمَحْ لِي أَنْ أُقَدِّمَ نَفْسِي
Вы помните меня?	أَتَذْكُرُنِي ؟
Я Вас где- то видел	أَنَا شُفْتُكَ فِي مَكَانٍ مَا
Спасибо! Да благословить тебя Аллах!	بَارَكَ اللهُ فِيكَ
Не за что! Не стоит благодарности!	لاَ شُكْرَ عَلَى وَاجِبِي
Не стоит!	لاَ دَاعِ لِشُكْرٍ

Я Вам многими обязан!	أَنَا مَمْنُونٌ لَكَ بِكَثِيرٍ
Спасибо за внимание!	شُكْرًا عَلَى اِهْتِمَامٍ
Спасибо за добрые слова!	شُكْرًا عَلَى كَلِمَاتٍ طَيِّبَةٍ
Спасибо за поздравления	شُكْرًا عَلَى تَهَانِئِكَ
Позвольте Вас пригласить!	اِسْمَحْ لِي أَنْ أَدْعُوكَ
Приходите, будем рады!	نَكُونُ سُعَدَاءَ لِزِيَارَتِكُمْ
Могу ли я пригласить вас?	هَلْ يُمْكِنُنِي أَنْ أَدْعُوكَ
Милости просим!	أَهْلاً وَسَهْلاً بِكُمْ
Приезжайте к нам в гости	أَنْتَظِرُكُمْ زِيَارَةً لَنَا
Примите приглашение	تَقَبَّلْ دَعْوَتَنَا
Я приглашаю тебя…	أَدْعُوكَ إِلَى . .
Я рад вашему визиту	أَنَا سَعِيدٌ لِزِيَارَتِكُمْ
С праздником!	كُلُّ عَامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ !
С приездом! С прибытием!	أُهَنِّئُكَ بِسَلاَمَةِ الْوُصُولِ
Поздравляю!	مُبَارَكٌ !
Мои поздравления!	تَهَانِئِي
От всей души поздравляю!	أُهَنِّئُكَ مِنْ صَمِيمِ قَلْبِي
С новым годом!	أُهَنِّئُكَ بِعِيدِ رَأْسِ السَّنَةِ
От имени..поздравляю Вас с…	باسْمِ . . .أُهَنِّئُكَ بِ . . .
Примите мои самые искренние поздравления….	تَقَبَّلْ أَخْلَصَ وَأَحَرَّ تَهَانِئِي
С днем рождения!	عِيدُ مِيلاَدٍ سَعِيدٌ

Поздравляю тебя с..	أهنئك ب . . .
Желаю вам удачи!	أَتَمَنَّى لَكَ النَّجَاحَ
От всей души желаю Вам счастья и удачи!	أَتَمَنَّى لَكُمْ السَّعَادَةَ وَالنَّجَاحَ
Пусть все будет так, как вы сами хотите!	لِيَكُنْ كُلُّ شَيْءٍ كَمَا تُرِيدُونَ
Пусть удача всегда сопутствует вам!	لِيَكُنْ النَّجَاحَ حَلِيفَكُمْ دَائِمًا
Спасибо за пожелания!	شُكْرًا عَلَى التَّمَنِّيَّاتِ
Желаю Вам хорошо провести время!	أَتَمَنَّى لَكَ أَنْ تَقْضِيَ وَقْتًا مُمْتِعًا
Долгих лет жизни!	أَطَالَ اللهُ بِعُمْرِكُمْ
И Вам того же (желаю)	وَأَنْتَ مِنْ أَهْلِهِ
Пусть все ваши желания исполняться!	لِتَتَحَقَّقْ كُلُّ أَمَانِيِّكُمْ
Желаю процветания!	أَتَمَنَّى التَّوْفِيقَ وَالاِزْدِهَارَ
Примите мои соболезнования	البَاقِي مِنْ حَيَاتِكَ
Я скорблю вместе с Вами	أَكْمِدُ مَعَكَ
Крепитесь!	شِدَّ حِيَلَكَ
Я Вам так сочувствую!	أَعْطِفُ عَلَيْكَ كُلَّ عَطْفٍ
Спасибо за поддержку	شُكْرًا عَلَى مُسَانَدَتِكَ
Соболезную!	طَيَّبَ اللهُ ثَرَاهُ
Все будет в порядке!	كُلُّ شَيْءٍ سَيَكُونُ عَلَى مَا يُرَامُ
Все обойдется!	كُلُّ شَيْءٍ سَيَتِمُّ بِسَلاَمَةٍ
Не падайте духом!	شَدَّ رُوحَكَ

Скажите пожалуйста…	قُلْ مِنْ فَضْلِكَ
Дай…пожалуйста	أَعْطِنِي مِنْ فَضْلِكَ
Возьмите…. пожалуйста	خُذْ مِنْ فَضْلِكَ
Прошу Вас….	أَرْجُوكَ
Я хочу попросить	أُرِيدُ أَنْ أَطْلُبَ
Могу ли я попросить вас…?	أَيُمْكِنُنِي أَنْ أَطْلُبَ مِنْكَ
Вы не могли бы мне помочь?	أَلاَ يُمْكِنُكَ أَنْ تُسَاعِدَنِي
У меня просьба к тебе	لِي عِنْدَكَ رَجَاءٌ
Имею честь просить вас	لِي شَرَفٌ أَنْ أَطْلُبَ مِنْكُمْ
Я бы хотел предложить вам	كُنْتُ أُرِيدُ أَنْ أَقْتَرِحَ
Я посоветовал бы вам	كُنْتُ أُرِيدُ أَنْ أَنْصَحَكَ
Не обращай на это внимания	لاَ تَأْخُذْ بِاعْتِبَارٍ
Не делай из мухи слона	لاَ تَعْمَلْ مِنْ حَبَّةٍ قُبَّةً
Не надо нервничать	لاَ دَاعٍ لِقَلَقٍ
Вы молодец!	أَحْسَنْتَ ! أَنْتَ عَظِيمٌ
У вас прекрасный вкус	لَكَ ذَوْقٌ رَائِعٌ
С Вами приятно иметь дело	يَطِيبُ لِي أَنْ أَتَعَامَلَ مَعَكَ
Вне всякого сомнения	دُونَ أَيِّ شَكٍّ
Естественно. Разумеется	بِالطَّبْعِ
Очень разумно	مَعْقُولٌ جِدًّا
Ты прав	الْحَقُّ مَعَكَ